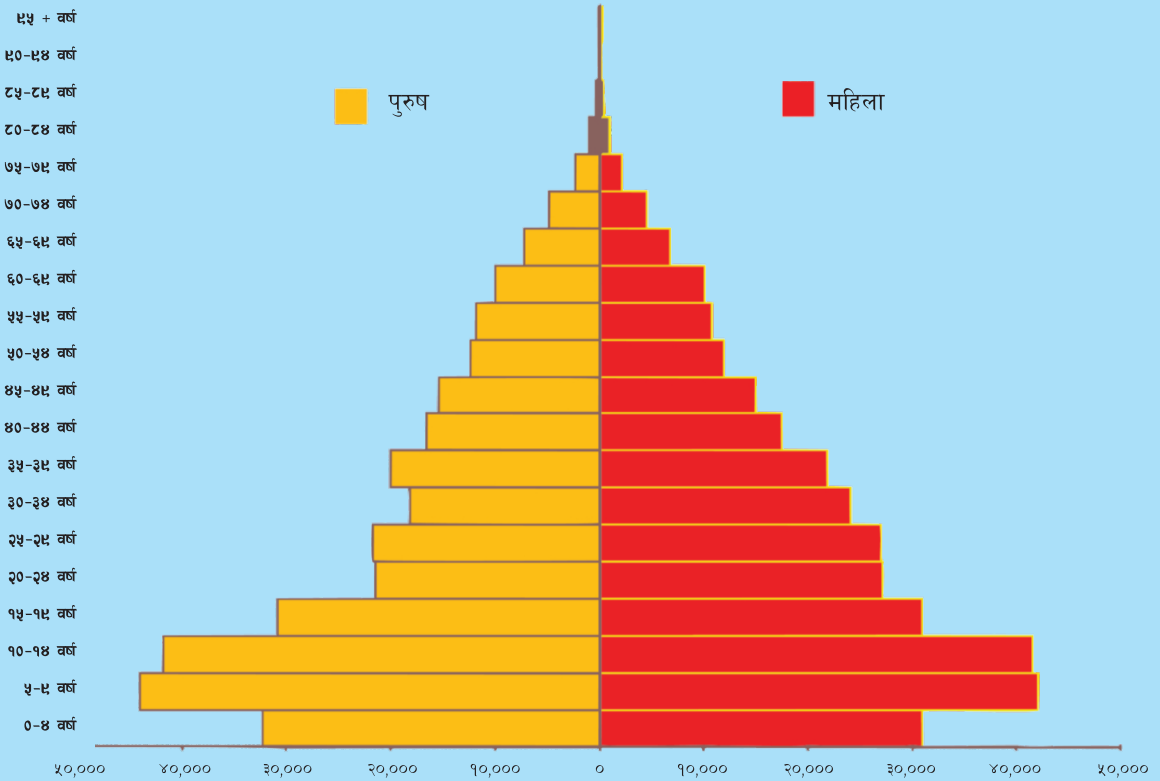

स्थानीय तह वस्तुगत विवरण

सप्तरी-२०७५

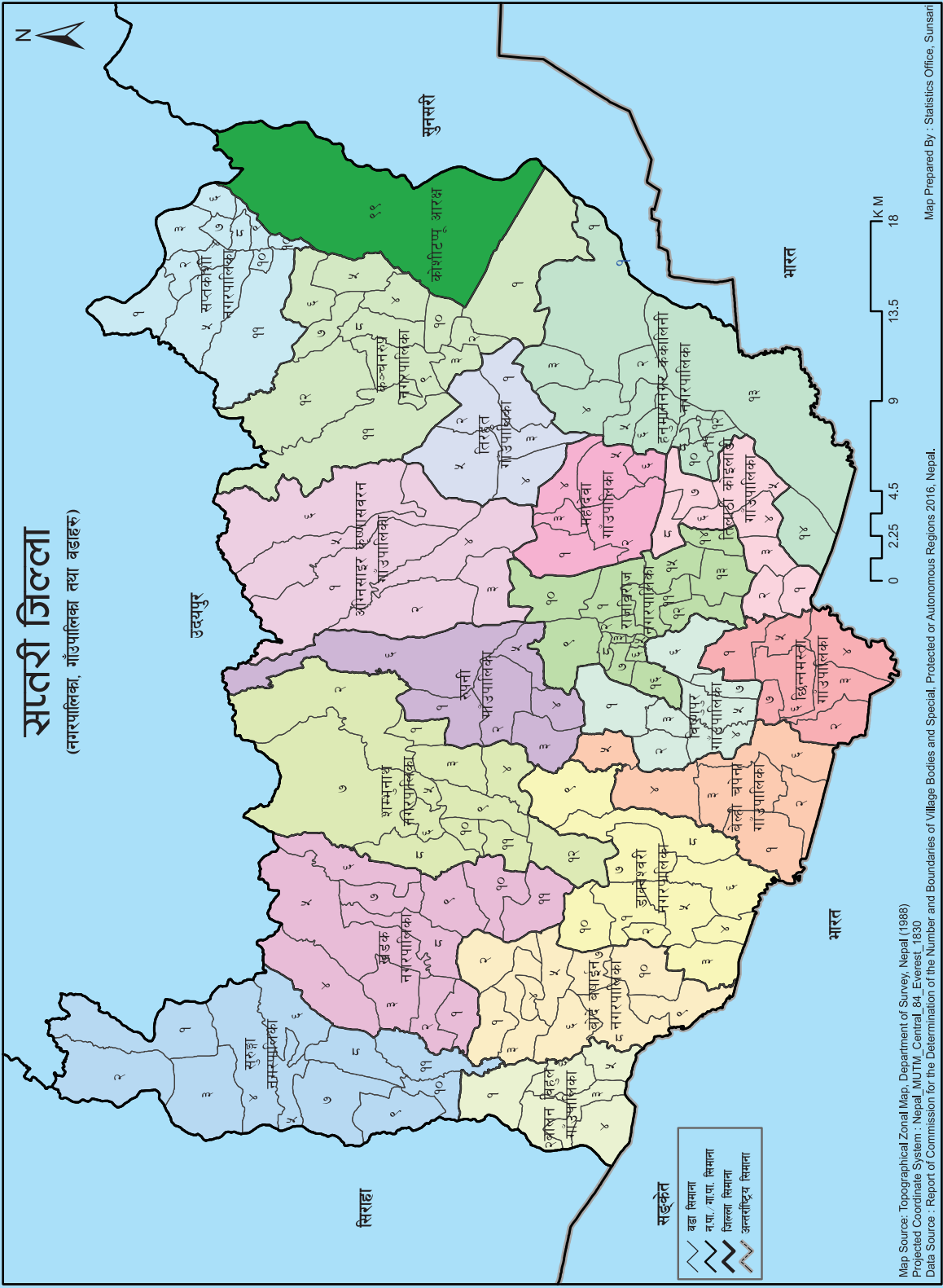
सप्तरी जिल्लाको जनसंख्या पिरामिड - २०६८

नेपाल सरकार
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
राष्ट्रिय योजना आयोग
तथ्याङ्क कार्यालय, सुनसरी, इनरुवा
(सुनसरी/सप्तरी)

सातरी जिल्ला

(नगरपालिका, गाँउपालिका तथा वडाहरू)

सङ्केत

- वडा सिमाना
- विमान
- न.पा./गा.पा. सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना

Map Source: Topographical Zonal Map, Department of Survey, Nepal (1988)
 Projected Coordinate System: Nepal_MUTM_Central_84_E_Press_1830
 Data Source: Report of Commission for the Determination of the Number and Boundaries of Village Bodies and Special, Protected or Autonomous Regions 2016, Nepal.

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय योजना आयोग
केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

शुभकामना

स्थानीय नीति निर्माता, योजनाकार, अनुसन्धानकर्ता, अध्यता र संचारकर्मीहरूका लागि खण्डीकृत (Disaggregated) तथ्यांकको माग दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको अनुभव हामीले गरेका छौं । खण्डीकृत तथ्यांकको यस्तो मागलाई राष्ट्रिय जनगणना, कृषिगणना र नमूना सर्वेक्षण (Sample) मा आधारित विभिन्न सर्वेक्षणहरूले मात्र परिपूर्ति गर्न नसक्ने सन्दर्भमा गणना तथा सर्वेक्षणहरूबाट प्राप्त जिल्ला एवं स्थानीय तहका तथ्यांक र स्थानीयस्तरका विभिन्न निकायहरूमा व्यवस्थापन गरिएका अभिलेखहरूमा छरिएर रहेका उपयोगी आँकडाहरूलाई एकत्रित गरी आम प्रयोगकर्ताहरूको उपयोगका लागि उपलब्ध गराउने प्रयासस्वरूप केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका ३३ तथ्यांक कार्यालयहरूले चालु आर्थिक वर्षमा आ-आफ्नो जिल्लाका वस्तुगत विवरण तयारी गरेका हुन । यसको तयारीबाट जिल्लास्तरको तथ्यांक भण्डार समृद्ध भई प्रयोगकर्ताहरूको माग निकै हदसम्म सम्बोधन हुनेछ भन्ने विश्वास मैले लिएको छु । तथ्यांक कार्यालयहरूले विगतका वर्षहरूमा पनि ७५ वटै जिल्लाका वस्तुगत विवरणहरू तयार गरेका र तिनको अधिकतम माग तथा प्रयोग भएको अनुभव हामीले गरेका छौं । प्रस्तुत जिल्ला वस्तुगत विवरण पनि सरोकारवालाहरूको निम्ति निकै सहयोगी हुने विश्वास मैले लिएको छु ।

स्थानीय तह र वडास्तरसम्मका तथ्यांकहरू संग्रहित यस्तो महत्वपूर्ण जिल्ला वस्तुगत विवरण तयार गरी प्रकाशनमा ल्याउन लागेकोमा म तथ्यांक कार्यालय, सुनसरीको प्रशंशा गर्दछु र यसको तयारीमा संलग्न सम्पूर्ण कर्मचारी वर्गमा धन्यवाद दिन चाहान्छु । आगामी वर्षमा तथ्यांक कार्यालयहरूले यस प्रकाशनको अद्यावधिक नवीन संस्करणको तयारीमा पनि प्राथमिकता दिनेछन भन्ने विश्वास मैले लिएको छु ।

सुमनराज अर्याल
महानिर्देशक
केन्द्रीय तथ्यांक विभाग

प्रकाशकीय

स्थानीय स्तरमा योजना तथा रणनीति निर्माण गर्न, अनुगमन, मूल्यांकन र पृष्ठपोषणको लागि वस्तुगत आधार तयार गर्न, अनुसन्धानकर्ता, शिक्षक, विद्यार्थीहरूको लागि आवश्यक सूचकहरू एकिकृत गर्न र जिल्लास्थित विभिन्न क्षेत्र सम्बन्धी सानैरूपमा भएपनि सूचना प्राप्त गर्न आवश्यक तथ्यांक सुविधाजनक ढंगले उपलब्ध गराउने उद्देश्यले तथ्यांक कार्यालय सुनसरीबाट स्थानीयतह वस्तुगत विवरण सप्टरी २०७५ तयार गरि सार्वजनिक गरिएको छ । यसले जिल्लास्तरको तथ्यांकीय आवश्यकता पुरा गर्न केही हदसम्म योगदान पुऱ्याउन सक्छ भन्ने अपेक्षा गरेको छ । प्रस्तुत विवरणमा केन्द्रीय तथ्यांक विभागका प्रकाशन तथा जिल्ला स्थित कार्यालय र संघसंस्थाहरूबाट उपलब्ध माध्यमिक तथ्यांकहरू प्रयोग गरिएको छ । तथ्यांक संकलनको श्रोत, सन्दर्भ र समयले कुनैपनि विवरणको वास्तविकतामा ठूलो असर पार्दछ । अतः पाठक महानुभावहरूमा उक्त सिमालाई मनन् गरि यस पुस्तकको अध्ययन र प्रयोग गरिदिनु हुन अनुरोध गर्दछु ।

यस विवरणको लागि मार्गदर्शन गर्ने केन्द्रीय तथ्यांक विभाग र यस अन्तर्गतको समन्वय तथा स्तरनिर्धारण शाखाप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहान्छु । यस प्रकाशनको लागि उपलब्ध गराउनुहुने कार्यालयहरूप्रति आभारी छु । यस पुस्तकको तयारी तथा जिल्लास्तरमा तथ्यांक संकलन गर्ने कार्यमा संलग्न सुपरिवेक्षकद्वय श्री केदारप्रसाद न्यौपाने, श्री जीत व. कोइराला, खरिदारहरू श्री शारदाप्रसाद घिमिरे, श्री गायत्रीप्रसाद ढकाल, श्री गणेशमान श्रेष्ठ, श्री राजकुमार मेहता, श्री बालकृष्ण मेहता, गणकद्वय श्री मनोजकुमार मेहता, श्री रघुनन्द रिमाल, कार्यालय सहयोगी श्री विनोद साह धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । विविध कारणले यस पुस्तकमा प्रशस्त त्रुटीहरू रहन सक्छन् । सम्बन्धित पक्षबाट औँल्याईने त्रुटी र रचनात्मक सुझावको यस कार्यालय सदैव स्वागत गर्दछ ।

टीकाप्रसाद नेपाल
तथ्यांक अधिकृत
तथ्यांक कार्यालय, सुनसरी

विषय सूची

खण्ड १ परिचय	१-२०
१.१ सप्तरी जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	१
१.२ सप्तरी नामांकरण	३
१.३ क्षेत्रफल, भौगोलिक स्थिति तथा सिमाना	३
१.४ धरातलीय स्वरूप	३
१.५ हावा पानी	४
१.६ सामाजिक तथा सांस्कृतिक संरचना	४
१.७ आर्थिक आधार	
१.७.१ कृषि	५
१.७.२ वन	५
१.७.३ खानी तथा उत्खनन्	६
१.७.४ उद्योग धन्दा	६
१.७.५ व्यापार	६
१.७.६ पर्यटन	८
१.७.७ अन्य सेवा क्षेत्र	८
१.७.८ आर्थिक रूपले सकृय जनसंख्या	८
१.८ जनसंख्या	८
१.८.१ अन्तर जनगणना जनसांख्यिक सूचकहरू	९
१.८.२ केही आर्थिक समाजिक सूचकहरू	१०
१.८.३ जनसांख्यिक परिवर्तन	१०
१.८.४ जनसांख्यिक तुलना	१०
१.८.५ विदेश गएका जनसंख्या	११
१.८.६ प्रमुख जातजातिअनुसार जनसंख्या	११
१.८.७ प्रमुख मातृभाषा अनुसार जनसंख्या	११
१.८.८ प्रमुख धर्मअनुसार जनसंख्या	१२
१.८.९ उमेर समूह अनुसार जनसंख्या	१२
१.९ सप्तरी जिल्लाका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू	
१.९.१ छिन्नमस्ता भगवती मन्दिर, सखडा	१३
१.९.२ प्राचीन राजदेवी मन्दिर, राजविराज	१३
१.९.३ कंकालिनी मन्दिर, भारदह	१३
१.९.४ शम्भुनाथ मन्दिर, शम्भुनाथ नगरपालिका	१३
१.९.५ चन्द्रभागा भगवती मन्दिर, चुरे पहाड (शम्भुनाथ)	१४
१.९.६ हनुमानजीको मन्दिर, हनुमान नगर	१४
१.९.७ सप्तरी जिल्ला स्थित अन्य धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरू	१४
१.९.८ स्थानीय तहहरू सम्बन्धि विवरण	१५
खण्ड २ पारिवारिक तथा जनसांख्यिक विवरण	२१-५५
२.१ स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार संख्या	२१
२.२ घरको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या	२१
२.३ घरको बाहिरी पर्खालको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या	२२
२.४ घरको छानाको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या	२३
२.५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या	२४
२.६ खाना पकाउन प्रयोग गरिने उर्जाको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या	२४
२.७ बत्ति बाल्न प्रयोग गरिने उर्जाको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या	२५
२.८ शौचालयको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या	२६
२.९ घरायसी सुविधाको आधारमा घरपरिवार संख्या	२७
२.१० अनुपस्थित जनसंख्या सम्बन्धि विवरण	२८

२.११.	केही जानसंख्यिक विवरण	२८
२.१२.	जातजाती सम्बन्धि विवरण	२९
२.१३.	मातृ भाषा सम्बन्धि विवरण	४४
२.१४.	अपाङ्गता सम्बन्धि विवरण	४९
२.१५.	कारण अनुसार अनुपस्थित जनसंख्या	५१
२.१६.	परिवार संख्या र परिवारको औषत आकार	५२
२.१७.	सदस्यको संख्याको आधारमा घरपरिवार संख्या १० वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरको जनसंख्या	५२
२.१८.	स्वदेशभित्र अन्य जिल्लामा जन्म भएकाहरूको जन्मस्थान अनुसारको जनसंख्या	५२
२.१९.	अन्यत्र जन्म भई यस जिल्लामा बसोबास गर्नुको मुख्य कारण अनुसारको जनसंख्या	५२
२.२०.	पाँच वर्ष अगाडिको बसोबासको स्थानको आधारमा जनसंख्या	५३
२.२१.	वडा अनुसार जनसंख्या	५३

खण्ड ३ शिक्षा

३.१.	पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या साक्षरता दर	५६-६८
३.२.	पाँच वर्ष भन्दा माथिको उमेरको जनसंख्याको शैक्षिक तह सम्बन्धि विवरण	५९
३.३.	पाँच वर्ष देखि २५ वर्ष उमेरका हाल विद्यालय गइरहेका जनसंख्या	६३
३.४.	हासिल गरेको शैक्षिक तह अनुसार ५ वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरको जनसंख्या	६४
३.५.	पाँच देखि २५ वर्ष उमेर भित्रका	६४
३.६.	विद्यालयको विभिन्न तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीको संख्याहाल विद्यालय गइरहेको जनसंख्या	६४
३.७.	विद्यालय भर्नादर	६४
३.८.	कक्षा दोहोच्याउने दर	६५
३.९.	केही शैक्षिक अनुपातहरू	६५
३.१०.	शिक्षा स्रोत केन्द्रहरू र यस अन्तर्गतका गा.वि.स.हरू	६५
३.११.	स्रोत केन्द्रगत रूपमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको संख्या	६६
३.१२.	क्याम्पसहरूको विवरण	६६
३.१३.	प्राविधिक शिक्षालयहरू	६६
३.१४.	जिल्लाको शिक्षण संस्था सम्बन्धित विवरण:	६७
३.१५.	उपलब्धी सूचकहरू:	६७
३.१६.	विद्यालय विवरण	६८

खण्ड ३ स्वास्थ्य

४.१.	खानेपानीका मुख्य स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या	६९-७३
४.२.	आमाको उमेरको आधारमा विगत १२ महिनामा जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या	६९
४.३.	आमाको उमेरको आधारमा विगत १२ महिनामा मृत्यु भएका बच्चाहरूको संख्या	६९
४.४.	आमाको उमेरको आधारमा हालसम्म जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या	७०
४.५.	आमाको उमेरको आधारमा हालसम्म जीवितै रहेका बच्चाहरूको संख्या	७०
४.६.	विगत १२ महिनामा मृत्यु भएको जनसंख्या	७०
४.७.	शौचालयको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या	७१
४.८.	जिल्लामा अवस्थित स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी विवरण	७१
४.९.	स्वास्थ्य सम्बन्धि थप विवरण	७२

खण्ड ५ वन तथा वातावरण

५.१	जलभण्डार	७४-९३
५.२	खेती योग्य जमिनको माटो	७४
५.३	राजविराज, सप्तरीको वर्षा सम्बन्धी विवरण मिलिलिटरमा	७४
५.४	राजविराज सप्तरीको वार्षिक वर्षा र औषत तापक्रम सम्बन्धी विवरण	७५
५.५	सप्तरी जिल्लाका ट्युबेल र हाते पम्पको पानीमा पाईएको आर्सेनिकको मात्रा	७५
५.६	स्यालो ट्युबेलको खानेपानीको गुणस्तर र सो संगठनको मापदण्ड	७५
५.७	वन स्रोतको स्थिति	७५
५.८	जिल्ला वन कार्यालय, सप्तरीमा दर्ता गरिएका निजी वनहरू	७६
५.९	गाविसगत जग्गा र क्षेत्रफल	७९

खण्ड ६ आवास तथा पूर्वाधार

९४-९९

६.१.	घरको स्वामित्वको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या	९४
६.२.	घरको जगको प्रकार अनुसार घर परिवार संख्या	९४
६.३.	बाहिरी गाह्रोको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या	९४
६.४.	छानोको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या	९४
६.५.	घरयासी सुविधा अनुसार घरपरिवार संख्या	९४
६.६.	सडक सम्बन्धी विवरण	९५
६.७.	सिंचाई आयोजना सम्बन्धी विवरण	९५
६.८.	विभिन्न सिंचाई प्रणालीहरूको सिंचाई सुविधा	९५
६.९.	सेक्टर कार्यक्रम अन्तर्गत सिंचाई सुविधा पुगेका गा.वि.स.हरू र क्षेत्रफल	९६
६.१०.	वर्ति बाल्ने श्रोत अनुसारको घरपरिवार संख्या	९६
६.११.	हुलाक कार्यालयहरू	९६
६.१२.	जिल्लाको यातायात सम्बन्धी पूर्वाधार विकासको स्थिति	९७
६.१३.	सप्तरी जिल्लामा रहेका यातायात व्यावसायी संघ तथा समितिहरू	९७
६.१४.	राजविराज नगरपालिकाको सडकको स्थिति	९७
६.१५.	अन्य यातायातका साधनको प्रयोगको अवस्था	९७
६.१६.	सडक यातायात साधनको विवरण	९८
६.१७.	स्थान अनुसार सडक सम्बन्धी विवरण	९८
६.१८.	विद्युतिकरण सम्बन्धि विवरण	९९
६.१९.	टेलिफोन सम्बन्धि विवरण	९९

खण्ड ७ कृषि तथा पशुपालन

१००-११०

७.१.	जिल्लाको कृषि सम्बन्धी आधारभुत सूचकहरू	१००
७.२.	जिल्लाको जमिनको भू-उपयोग	१००
७.३.	कृषक परिवारले उपयोग गरेको जमिनको आधारमा कृषिमा भू-उपयोग	१०१
७.४.	कित्ता संख्याको आधारमा कृषक परिवारहरूको विवरण	१०१
७.५.	कृषक परिवारले चलन गरेको जमिनको क्षेत्रफल तथा कित्ता संख्या	१०१
७.६.	कृषिमा भू-उपभोग	१०२
७.७.	सिंचाई	१०२
७.८.	कृषि उपजको पर्याप्तता /अपर्याप्तता	१०२
७.९.	भू उपयोगको किसिम	१०३
७.१०.	क्षेत्रफल तथा उत्पादन, तुलनात्मक प्रगती विवरण	१०३
७.११.	खेती गरिने प्रमुख बालीहरू	१०४
७.१२.	सप्तरी जिल्लामा प्रमुख बालीहरूमा मुख्य रोग तथा कीराहरू	१०५
७.१३.	बाली प्रणाली	१०५
७.१४.	जिल्लाको खाद्यान्न वासलात	१०६
७.१५.	स्थानीय स्तरमा खाद्य सुरक्षको अवस्था	१०६
७.१६.	भूमि आकारको विवरण	१०७
७.१७.	मलखाद कारोबारको स्थिति	१०७
७.१८.	पशुपन्छीको पकेट क्षेत्र	१०७
७.१९.	दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	१०७
७.२०.	दुग्ध उत्पादन (मे.टन.)	१०८
७.२१.	निजी दुग्ध संकलन सम्बन्धी विवरण	१०८
७.२२.	मासु उत्पादन (मे.ट)	१०९
७.२३.	छाला उत्पादन (वर्गफिट)	१०९
७.२४.	फुल उत्पादन (हजार गोटा)	१०९
७.२५.	जिल्लामा भएको पशुपक्षीको तथ्यांक	१०९

खण्ड ८ उद्योग तथा आर्थिक सक्रियता

१११-११४

८.१	जिल्लामा १०जना भन्दा बढीलाई रोजगार दिने ठुला उद्योग सम्बन्धी केही सूचकहरू	१११
-----	---	-----

८.२	बैधानीक स्थिति र स्वामित्व अनुसार ठुला उद्योगहरूमा संख्या तथारोजगारी	१११
८.३.	उद्योगको प्रकार सम्बन्धी विवरण	१११
८.४	स्थायी सम्पत्ति र रोजगारीको संख्या अनुसार ठुला उद्योगहरूमा संख्या तथारोजगारी	११२
८.५.	आर्थिकरूपले निस्क्य वा अक्सर सक्य नभएको कारण अनुसार जनसंख्या	११२
८.६.	अक्सर आर्थिकरूपले सक्य र रोजगार भएका जनसंख्या	११२
८.७.	दश वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरका बेरोजगार जनसंख्या	११२
८.८.	रोजगारीको क्षेत्र अनुसार अक्सर आर्थिक रूपले सक्य जनसंख्या	११३
८.९.	पेशा अनुसार १० वर्ष र सो भन्दा बढि उमेरको आर्थिक रूपले सक्य जनसंख्या	११३
८.११.	सहकारी संस्था सम्बन्धि विवरण	११४

खण्ड ९ आर्थिक विकास तथा गरिबी

११५-११८

९.१.	क्षेत्रगत भ्यालु एड	११५
९.२.	मानव विकास सम्बन्धी सूचकहरू	११५
९.३.	गरिबीको दर र विषमता सम्बन्धी विवरण	११६
९.४.	गा.वि.स. गत गरिबीको विवरण	११७

खण्ड १० महिला तथा बालबालिका

११९-१२३

१०.१.	हालसम्म जन्मेका बच्चाहरूको संख्या अनुसार विवाहित महिलाहरूको जनसंख्या	११९
१०.२.	उमेर अनुसार घरपरिवारमूलीको जनसंख्या	११९
१०.३.	वैवाहिक अवस्था अनुसार १० वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरका जनसंख्या	११९
१०.४.	अपांगता अनुसारको जनसंख्या	११९
१०.५.	घरेलु हिंसाबाट प्रभावितका लागि सेवा केन्द्रको प्रगति विवरण	१२०
१०.६.	अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण	१२२
१०.७.	पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसंख्या	१२३
१०.८.	सोह्र वर्षभन्दा मुनिका बालबालिका कोसँग बसेका छन् ?	१२३
१०.९.	लिंग अनुसार साक्षरता	१२३

खण्ड ११ प्रशासन न्याय तथा कानून

१२४-१५२

११.१.	स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ को प्रमुख/अध्यक्षको निर्वाचन नतिजा	१२४
११.२.	स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ को उपप्रमुख/उपाध्यक्षको निर्वाचन नतिजा	१२४
११.३.	स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ को मतदाता संख्या र कार्यपालिका सदस्य संख्या	१२५
११.४.	प्रदेश सभा निर्वाचन २०७४ को नतिजा	१२६
११.५.	प्रतिनिधी सभा निर्वाचन २०७४ को नतिजा	१२६
११.६.	त्रिवर्षिय अपराध तालिका	१२७
११.७.	मुद्दाहरूको लगत, फछ्यौट र बाँकीको अवस्था	१३०
११.८.	मुद्दा अनुसार स्वदेशी कैदी वन्दी संख्या	१३८
११.९.	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको संख्या र वर्गीकरण	१४१
११.१०.	घरेलु तथा साना उद्योगहरूको संख्या र कानूनी स्वरूप	१४२
११.११.	मालपोत रजिष्ट्रेसन तथा राजश्व सम्बन्धि विवरण (राजविराज)	१४३
११.१२.	रजिष्ट्रेशन रकम छुट सम्बन्धी विवरण २०७१/७२	१४५
११.१३.	रजिष्ट्रेशन रकम छुट सम्बन्धी विवरण २०७२/७३	१४६
११.१४.	रजिष्ट्रेशन रकम छुट सम्बन्धी विवरण २०७३/७४	१४७
११.१५.	मालपोत रजिष्ट्रेसन तथा राजश्व सम्बन्धि विवरण (कञ्चनपुर)	१४८
११.१६.	रजिष्ट्रेशन छुट रकम सम्बन्धी विवरण (कञ्चनपुर)	१५०
११.१७.	जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा परेका मुद्दा तथा उजुरीको फस्यौट सम्बन्धी विवरण	१५२
११.१८.	नयाँ नागरीकता कुल वितरण संख्या	१५२
११.१९.	राहदानी वितरण	१५२
११.२०.	अन्य दर्ता सम्बन्धी विवरण	१५२

अनुसुची

स्थानीय तहका नक्साहरु

१३५-१७०

खण्ड १ परिचय

१.१ सप्तरी जिल्लाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

सप्तरीको प्राचिन इतिहास अनुसार यो क्षेत्र मिथिला राज्य अन्तर्गत जनक वंशी राजाहरूको शासनक्षेत्र रहेको पाईन्छ । “निमी” भन्ने राजाको मृत्यु पछि यीनको मृत शरीरबाट “मिथि” को उत्पत्ति भयो र यिनै “मिथि”ले स्थापना गरेको राज्य भएकोले यस क्षेत्रको नाम मिथिला रहन गयो । शतपथ ब्राह्मण नामक ग्रन्थ अनुसार माधव विदेहको नामबाट यसलाई विदेह पनि भनिन थालियो । विदेह/मिथिला कालान्तरमा तिरहुत वा तिरभुक्तिको नामले चिनिन थाल्यो । हिमालको दक्षिण तर्फ पूर्वमा कोशी नदी, पश्चिममा गण्डकी नदी र दक्षिणमा गंगा नदीको बीचमा फैलिएको हुनाले यस क्षेत्रलाई तिरहुत भनिएको हो । कसै कसैले आदर्श नारी सीताको जन्म पछि मिथिलामा ३ पटक यज्ञ गरिएको हुनाले यसलाई तिरहुत भनिएको पनि भनेका छन् । मिथिला राज्यको राजधानी जनकपुर थियो भने यसका राजाहरूलाई जनक भनिन्थ्यो । विष्णु पुराण अनुसार जम्मा ५६ जना राजाहरू (जनक) ले शासन गरेका थिए । सीताका पिता शिरध्वज २४ औँ जनक थिए । आरम्भका जनकहरू सदाचारी, प्रजावत्सल र धार्मिक थिए भने मध्य समयका जनकहरू भिक्षु, योगी र बौद्ध बने । पछिका जनक राजाहरू अत्याचारी र दुराचारी बन्दै गए । जनकवंशका अन्तिम राजा करालले एक ब्राह्मण कन्या माथि बलत्कार गर्न खोज्दा प्रजाहरूको प्रतिकारमा उनी मारिए र यसरी जनकवंशी शासनको पतन भयो ।

कौटिल्यले जनकवंशको पतन पछि ईशापूर्व ६०० तिर मिथिला क्षेत्रमा गणतन्त्रीय शासन स्थापना भएको बताएका छन् । दक्षिण तर्फ विहारको मगधमा शक्तिशाली अजातशत्रुको शासन शुरु भएको थियो । यस अजातशत्रुको डरले हालको नेपाल भारतको सिमाक्षेत्रका आठ गणतन्त्रहरू (वज्जि, उग्रभोग, इच्छवाक, कौखा, ज्ञात्री, लिच्छवी र विदेह) मिलेर एक संघ बनाएका थिए । बुद्धको जीवनको उत्तरार्ध समयमा मिथिला पनि वज्जी संघको एक सदस्य थियो । नेपालको गण्डकीदेखि कोशी सम्म वज्जी राज्य र पश्चिममा मल्ल राज्य पर्दथ्यो । पछि वैशाली गणतन्त्र र अजातशत्रु बीच सम्बन्ध विग्रियो । फलस्वरूप अजातशत्रुले वैशाली गणतन्त्रको साथै मिथिलाञ्चल पनि आफ्नो कब्जामा लियो । यसरी मिथिला क्षेत्रमा वज्जिका शासनको अन्त्य भयो । ईशा पूर्व ४०० मा विदेह क्षेत्र नन्द र मौर्य साम्राज्य भित्र गाभेको देखिन्छ । मौर्यहरू पतन भएपछि शुत्रकालमा मिथिलामा पुनः गणतन्त्रीक व्यवस्था आएको देखिन्छ । ईशापूर्व २०० पछि मिथिला गुप्त साम्राज्य अन्तर्गत रह्यो ।

नेपालको किराँत काल पछि उदय भएको लिच्छवी वंशका राजा मानदेव प्रथमले पूर्वका सामन्तहरू(संभवत किराँत)हरूको दमन गरे पछि सप्तरी क्षेत्र केही समय लिच्छवी शासन अन्तर्गत रहेको अनुमान छ । लिच्छवी शासनको पतन पछि नेपालको पश्चिममा खस राज्य उपत्यकामा मल्ल राज्य र पूर्व क्षेत्रमा कर्णाटवंशी र १९९७ ए.डी.पछि मिथिला क्षेत्रमा नान्यदेवको नेतृत्वमा “डोय” शासन स्थापना भयो । नान्यदेवको हाल विहार राज्यमा रहेको नानपुर भन्ने ठाँउमा नगर बसाई त्यसैलाई सदरमुकाम बनाई प्रशासन चलाउन थाले । १९९७ ए.डी.मा नान्यदेवले सिम्रौनागढलाई (हाल बारा जिल्ला) लाई राजधानी बनाए र आफ्नो तिरहुत राज्यलाई कोशी नदी सम्म विस्तार गरे । नान्यदेवको मृत्यु पछि सिम्रौनागढका नयाँ राजा गंगदेवले आफ्ना भाइ मल्लदेवलाई पूर्व क्षेत्रको प्रशासक बनाए । गंगदेव पछि क्रमशः नरसिंहदेव, राम सिंह देव र शक्ति सिंह देव तिरहुतका राजा भए र शक्तिसिंह देवलाई शक्रसिंह देव पनि भनिएको छ । यिनी कठोर र निरंकुश शासक थिए । पछि आफ्नो छोरा हरिसिंह देवलाई राजपाठ सुम्पिएर यिनी सप्तरी आएर बसे । उनले नै हालको सखडादेवी (छिन्नमस्ता) भगवती मन्दिर स्थापना गरे । तिरहुत कर्णाट वंशका सातौँ

तथा अन्तिम राजा हरिसिंह देव थिए । यीनको पालामा तिरहुते फौजले काठमाण्डौ उपत्यकामा आक्रमण गरी कब्जा गरेका थिए । पछि जयरुद्र मल्लकी छोरी सँग हरिसिंह देवको वैवाहिक सम्बन्ध स्थापना यो ।

सन् १३३९ जनवरी ७ मा गयाशुद्धिन तुगल र सन् १३४३ मा शमशुद्धिन नेतृत्वको मुशिलम फौजले काठमाण्डौ आक्रमण गर्दा दुवै फौज सप्तरीको बाटो भएर सिन्धुली हुँदै गएका थिए । यी दुवै आक्रमणमा सप्तरीमा समेत ठूलो क्षति भयो । पहिलो आक्रमणमा राजा हरिसिंह देवको शक्ति क्षीण भयो । पछिल्लो आक्रमणपछि तिरहुत शासनको पतन भयो । यस आक्रमणमा सप्तरीका धेरै मठ मन्दिर लगायत सखडा भगवतीको मन्दिर समेत तोडफोड भएको थियो । पछि छोटो समयका लागि तिरहुत क्षेत्र यक्ष मल्लको कब्जामा परेको पनि चर्चा पाइन्छ ।

नेपालको तराई क्षेत्रमा वसेको द्रोणवार परिवारका साधु पाण्डेय र माधो पाण्डेयले मल्ल राजाहरूलाई रिभाई सप्तरी इलाका पाएका र यीनै द्रोणवारका वंशज पुरादित्य मिथिला नरेश शिवसिंहका समकालिन थिए । जैनपुरका मुसलमानी बादशाहले सिवसिंहलाई पराजित गरेपश्चात सिवसिंहकी रानी लखिमा देवी र महाकवि विद्यापति ज्यान जोगाउँदै पुरादित्य कहाँ शरण लिन आएका र त्यहाँ १२ वर्ष सम्म बसेको भन्ने भनाई पनि छ । पछि काठमाण्डौका राजाले षड्यन्त्रपूर्वक द्रोणवार शासक पुरादित्य र उनको परिवारलाई विष खुवाई मारेको भन्ने तथ्य ईतिहासमा पाईन्छ । पुरादित्यको राज्य सप्तरीको बनौलीमा रहेको अनुमान छ । गयाशुद्धिन तुगलको आक्रमणले गर्दा मिथिला क्षेत्रका तिरहुत राजाहरूको पतनपछि उनीहरूको राज्य सेनहरूको अधिनमा गयो । पाल्पाका प्रतापी राजा मुकुन्द सेनले आफ्नो शासनकाल सन् १५१८ देखि १५२३ सम्म (काठमाण्डौ रत्न मल्लको समकालीन) नेपालको पूर्वी पहाड र समस्त मधेश जितेर विशाल राज्य खडा गरे । यो सेन शासन ३०० वर्ष सम्म नेपालको तराई क्षेत्रमा रह्यो । कालान्तरमा मुकुन्द सेन राजपाठबाट विमुख भएर आफ्नो राज्य छोरा, नाति र भतिजाहरूमा अंश वण्डा गरे । यस अन्तर्गत लोहाङ्ग सेनले मकवानपुर राज्य पाए । लोहाङ्ग सेन पछि क्रमश राघव सेन र हरिहर सेन मकवानपुर क्षेत्रका राजा भए । हरिहर सेनका २ छोराहरू बीच खिचातानी हुँदा मकवानपुर राज्य पनि अंशवण्डामा पर्‍यो । जेठा छोरालाई कोशी पूर्व र कान्छा छोरालाई कोशी पश्चिमको क्षेत्र पर्‍यो । कान्छा शुभ सेन थिए भने जेठा छत्रपति सेन वा इन्दुविधाता सेन थिए । यी दुवैलाई पूर्णियाँका नवाब इस्कन्दरले पराजित गरी बन्दी बनाई दिल्ली लगेर पलायन बनाए । शुभ सेनका छोराहरूलाई किराँतीहरूले शरण दिए । त्यस पछि महिपति सेन विजयपुर र माणिक सेन मकवानपुरका राजा बनाइए । महिपति सेनको मृत्यु पछि विजयपुरमा फेरी अस्थिरता हुन गई प्रकरान्तले कोशी देखि कमला नदी सम्मको क्षेत्रका राजा महिपति सेनका छोरा कामदत्त सेन भए । कोशी देखि कमला सम्मको नयाँ राज्यको राजधानी चौदण्डीमा राखियो । यसलाई पछि अम्बरपुर (लहान छेउ छाउ) सारिएको भन्ने पनि भनाई छ । जगत सेन पछि मुकुन्द सेन तुतिय र त्यस पछि विक्रम सेन चौदण्डीका राजा भए । राजा विक्रम सेनका छोरा कर्ण सेन चौदण्डीका अन्तिम सेन राजा भए ।

पृथ्वीनारायण शाहको एकिकरण अभियान अन्तर्गत १६ जुलाई १७७३ मा चौदण्डी क्षेत्र(हालको सप्तरी समेत) नेपाल राज्यमा सम्मिलित भयो । एकिकरण पछि पनि सप्तरी क्षेत्रको स्वामित्वको वारेमा कम्पनी सरकार सँग किचलो भई रहेकै थियो । पछि पृथ्वीनारायण शाहको कूटनीतिक प्रयास र वारेनहेस्टीङ्गसको नेपाल प्रतिको नरम नीतिको कारण सप्तरीको क्षेत्र पूर्णरूपमा नेपालको भागको रूपमा परिणत भयो । (सप्तरीको राजनैतिक इतिहास तथा प्रमुख धार्मिकस्थलहरू-हरिकान्तलाल दास)

२०२२ साल कार्तिक अघिको सप्तरीको पूर्वी सिमाना सुनसरी जिल्लाको लौकही “खुनिया” भन्ने नदी सम्म र पश्चिमी सिमाना कमला नदी (सिराहा) सम्म रहेको थियो । सो समय सम्म सप्तरी १० प्रगन्ना र सिराहा ४ प्रगन्नाको प्रशासकीय क्षेत्र रहे पनि सप्तरीको सिमाना अन्तर्गत थियो । २०२२ साल कार्तिक पछि सप्तरी जिल्लाको राजनैतिक तथा भौगोलिक सिमाना पश्चिममा बलान नदी र पूर्वमा कोशी

नदी बीच कायम गरियो । यस विभाजन अन्तर्गत सप्तरी अन्तर्गत रहेका पूर्वका लौकही,हरिपुर,शोभनपुर, मधुवन, श्रीपुर र कुशाहा गा.वि.स.हरू सुनसरी जिल्लामा र बलान नदी देखि पश्चिम र कमला नदी देखि पूर्वका तत्कालीन ४ प्रगन्ना सिरहा जिल्ला अन्तर्गत गाभियो ।(सप्तरी दर्पण-मुक्तिनाथ मण्डल)

१.२. सप्तरी नामांकरण

सप्तरी शब्द “सप्तोत्तरी” बाट बनेको हो । सप्तरीका महिलाहरू आफ्नो शरीरको माथिल्लो भागमा सात घेरा लगाएर कपडा लगाउँथे । त्यस कारण सप्तरी नाउँ हुन गयो । सप्तको अर्थ सात र उत्तरीको अर्थ माथिल्लो कपडाको भाग हुन आउँछ ।

The meaning of the term Saptari is the inhabitant particularly the women used seven fold upper garment. 'Sapta' means seven and 'uttari' means upper garment.

किंवदन्ती अनुसार यहाँ सप्तर्षि मुनिहरूको वासस्थल थियो । त्यस कारण यस क्षेत्रको नाम सप्तरी हुन गयो । सप्तरीको नामाकरणको सम्बन्धमा अर्को मत के देखिन्छ भने सप्तरी वनको श्रृङ्खला थियो । “सप्त” को अर्थ सात र अत्तरीको अर्थ पहाड वा जङ्गल हुन्छ । सातवटा वनलाई सफा गरेर त्यस क्षेत्रको नाम सप्तरी राखियो । सप्तरीको अर्थ राम्रो समथल भूमि भनेर पनि विश्लेषण गरिएको छ । (सप्तरी जिल्लाका प्रमुख ऐतिहासिक गढिहरू-हरिकान्तलाल दास)

१.३. क्षेत्रफल, भौगोलिक स्थिति तथा सिमाना

विवरण	एकाई	मान
क्षेत्रफल	वर्ग कि.मि	१३६३
पूर्व पश्चिम लम्बाई	कि.मि	४३
उत्तर दक्षिण चौडाई	कि.मि	२४
भौगोलिक उचाई	मिटर	६१ देखि ३०५ मि
अक्षांश	षटदशांशक	२६° २५' देखि २६° ४७'
देशान्तर	षटदशांशक	८६° २८' देखि ८७° ७'
पूर्व सिमाना		कोशी नदीले मोरङ जिल्लासँग छुट्याएको ।
पश्चिम सिमाना		बलान नदीले सिराहा जिल्लासँग छुट्याएको ।
उत्तर सिमाना		चुरे पहाडको पानी ढलोले उदयपुर जिल्लासँग छुट्याएको ।
दक्षिण सिमाना		दशगजा ले भारतको विहार सँग छुट्याएको ।

१.४. धरातलीय स्वरूप

भू-धरातलको हिसावले सप्तरी जिल्लालाई उत्तर देखि दक्षिण हुने गरी निम्न बमोजिम वर्गिकरण गर्न सकिन्छ ।

१. उत्तर भागमा पर्ने चुरे डाँडा
२. मध्य भागको भावर क्षेत्र
३. दक्षिण पट्टिको तराई क्षेत्र

सप्तरीको चुरे क्षेत्रको भाग समुद्र सतहबाट १००० फिट देखि २००० फिट सम्मको उचाईमा छ । चुरे श्रृङ्खला यसै जिल्लाको पूर्वी सिमाना(कोशी नदी) मा अन्त हुन्छ ।

१.५. हावा पानी

यस जिल्लाको अधिकांश भू-भाग गंगा-ब्रम्हपुत्र बाट प्रभावित नदी उपत्यकाको क्षेत्र भएकोले उपोष्ण मनसुनी हावापानी यस जिल्लाको विशेषता हो । देशको अन्य भू-भाग जस्तै यस जिल्लाको हावापानी लाई धरातलीय उचाई र वंगालको खाडीबाट आउने हावाले प्रभाव पारेको छ । सप्तरी जिल्ला देशको पूर्वी भागमा पर्ने हुनाले मेडिटरेनियन समुन्द्रबाट आउने हिउँदे हावाको खासै प्रभाव पर्दैन । जाडो समयको सरदर तापक्रम १० देखि १५ डिग्री सेल्सियस र गर्मी समयको सरदर तापक्रम ३८ देखि ४० डिग्री सेल्सियस रहन्छ । वार्षिक औसत वर्षा ११४१ देखि २०२४ मि.मि. सम्म रहेको पाईन्छ ।

महिना	अधिकतम °C	न्यूनतम °C	महिना	अधिकतम °C	न्यूनतम °C
जनवरी	२०	७.५	जुलाई	३३.८	२६.५
फेब्रुअरी	२७	१०.२	अगस्त	३३	२६.५
मार्च	३२.१	३२.१	सेप्टेम्बर	३२.५	२५.९
अप्रिल	३५.२	२१	अक्टोबर	३२.३	२२.८
मे	३४	२३.७	नोभेम्बर	२९.३	१६.३
जुन	३४.२	२५.८	डिसेम्बर	२२.१	११.६

स्रोत : जिविस सप्तरी, जिल्ला पार्श्वचित्र

१.६. सामाजिक तथा साँस्कृतिक संरचना

सम्पूर्ण मुलुकको चरित्र भै सप्तरी जिल्लामा पनि बहु धार्मिक बहुभाषिक, बहुजातीय तथा बहुसाँस्कृतिक समुदायको सहिष्णुतापूर्ण समिश्रण रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार ९७ जातजाती रहेको यस जिल्लामा यादव, मुसलमान, मुसहर, कोइरी, चमार, तेली र थारु जातीको संख्या अगाडी छ । ३७ किसिमका मातृभाषी जनसंख्यामा क्रमशः मैथिली, थारु, नेपाली र उर्दू बोल्ने भाषीहरू बढी छन् ।

मानिसको जन्मदेखि मृत्युसम्म र त्यस पश्चातका धार्मिक तथा आमोद, प्रमोदका समष्टिगत साँस्कृतिक जीवन अन्तर्गत यस जिल्लामा छठी(नामांकरण), उपनयन र अन्त्येष्टी नै प्रमुख हुन् । धर्मले नै साँस्कृतिलाई मुख्य प्रभाव पार्ने हुँदा सप्तरी समाज पनि धर्ममा आधारित छ । हिन्दु धर्म अन्तर्गत शैवधर्मको वढि हिस्सा छ । प्रायः गाउँमा शिव मन्दिर हुने र सो नभएको स्थानमा माटोको नै शिवलिंग बनाई पूजा गर्ने चलन छ । यस जिल्लाका हरेक घरमा तुलसीको मठ बनाई पूजा गर्ने चलन छ । बाटो चौबाटोमा पिपलको बोट लगाएर विष्णुको प्रतिकको रुपमा र प्रकृति पूजा स्वरुप नदी, खोला, नाला, ताल, ढुंगा अदिलाई पूजे चलन छ ।

अश्विनमा दशै, कार्तिकमा दिपावली, लक्ष्मी पूजा, गोवद्धन पूजा, भातृद्वितीया, छठ र सामाचकेवा धुमधाम साथ मनाईन्छ । धान काट्नु भन्दा पहिले नवान, माघ १ गते मकर संक्रान्ती, फाल्गुणमा शिवरात्री र होली, चैत्रमा रामनवमी, वैशाखमा जुडशीतल, वर्षामा नागपंचमी, अनन्त चतुर्दशी, रक्षा बन्धन, कृष्णाष्टमी र भाद्र महिनामा गणेश चतुर्थी मुख्य चाड पर्व हुन । त्यस्तै सलहेस, दिनभद्री र किसानरामको पूजा गर्ने चलन छ । सलहेस दुसाद जातीको दिनाभद्री, मुसहर जातीको कुल पूजा हुन् । जिल्लाका घोषिन यादवहरू खाँडो खोला पार गरि महुली जंगल भित्र गई किसानरामको पूजा गर्दछन् । जिल्लाको प्रत्येक गाउँको बाहिर “डिहवार थान” हुन्छ । वर्षमा एक पटक सम्पूर्ण गाउँका मानिसहरू भेला भई त्यहाँ पूजा गर्ने गर्दछन् । थारुहरूको गाउँमा भने डिहीवारको सट्टा ब्रम्हथानको पूजा हुन्छ ।

प्रत्येक गाउँमा कीर्तन मंडली रहन्छन् । धार्मिक अवसरहरूमा भजन कीर्तन गर्ने परम्परा अन्तर्गत गाउँलेहरूले तुलसी, सुरदास, मीरा, विद्यापतिका भजनहरू मन पराउँछन् । कविरपन्थीहरू निर्गुण गीत गाउँछन् । सप्तरीका प्राय जसो गाउँमा एउटा बाबजी स्थल हुन्छ र त्यहाँ एक जना साधु बस्दछन् । प्रायः घरहरूमा सत्यनारायणको पूजा गरिन्छ । महिलाहरूले मिथिला संस्कृतिको निरन्तरता अनुरूप विहे, पूजा र भाई टिकाको दिन पिठारले अरिपन गर्ने कलाको विशेष महत्व छ । स्वस्तिक, अष्टदल एवं अनेकौ प्रतिकात्मक चीत्र लेखनमा यहाँका महिलाहरूको अनुपम कला भल्कन्छ । मुसलमानहरू ईद, मुहर्रम, बकर ईद जस्ता पर्वहरू धुमधाम सँग मनाउँछन् । नेवारहरूले गाई जात्रा मनाउँछन् ।

१.७. आर्थिक आधार

१.७.१. कृषि

जिल्लाको जम्मा क्षेत्रफल १३६६३२ हेक्टर मध्ये ६९ प्रतिशत जमिन कृषि योग्य छ । राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार १० वर्ष उमेर भन्दा माथिका आर्थिक रूपले सकृय ६०% जनता कृषि कार्यमा संलग्न छन् । अधिकांश भू-भाग उर्वराशील समथर मैदान भएको कारण कृषि क्षेत्र यस जिल्लाको प्रमुख आधार र प्रमुख संभावना हो । त्रीयुगा नदीबाट ल्याइएको चन्द्र नहर, कोशी बाँधबाट उठाइएको पश्चिम क्यानल र अन्य स्थानीय सिंचाई सुविधाहरूले पनि कृषि क्षेत्रलाई राम्रै टेवा दिएका छन् । जिल्लामा रहेका ५५ वटा खाद्य उद्योगहरूको उपस्थितिले कृषिको व्यापारीकरणमा सहयोग पुऱ्याएको पाईन्छ । केरा खेती र ऊखु खेती तर्फ किसानहरू आकर्षित भएको पाइन्छ । जिल्लाको वार्षिक खाद्यान्न उत्पादन ५६१८२ मे.टन रहेको छ । कृषक परिवारहरूले कृषि कार्य अन्तर्गत पशुपालनलाई अभिन्न अंगका रूपमा राखेका छन् । दुध र मासु उत्पादनमा पनि सप्तरी जिल्लाको उल्लेखनिय हिस्सा हुन आउँछ । आ.व. २०६९ मा ३८४८० मे.टन दुध र ८६७७ मे. टन. मासु उत्पादन भएको जिल्ला पशुसेवा कार्यालयको अभिलेखले देखाउँछ । करिब २४०० पोखरी रहेको यस जिल्लामामाछापालन व्यवसायको प्रचुर संभावना रहेको छ । कृषि तथा वन जन्य क्षेत्रबाट वाँस, वावियो, पात, पटेर आदि श्रोत समेत उपयोग गरी उद्यम गर्नेहरूको संख्या ५००० हुन सक्ने अनुमान घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, सप्तरीले गरेको छ । फल फुल खेतीको लागि पनि सप्तरी जिल्ला अग्रस्थानमा आउँछ ।

१.७.२. वन

३०२८६ हेक्टर वन तथा ८२ हेक्टर वुट्यान रहेको सप्तरी जिल्लामा १२७ वटा समुदायीक वन उपभोक्ता समित (१७८४१.४६ हेक्टर) रहेका छन् । राष्ट्रिय वनको क्षेत्रफल ३४१७८.३० हेक्टर रहेको छ । करिब ८८.५१% प्रतिशत वन चुरे क्षेत्रमा रहेको छ । ६० वटा निजी वनहरू पनि दर्ता भएका छन् ।

चुरे दक्षिणको भावरक्षेत्रका वासिन्दाहरूले वन क्षेत्रबाट लाभ लिई पशुपालनलाई वढावा दिएका छन् भने दाउरा र अन्य वन उपजको उपयोग गरेका छन् । घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय सप्तरीमा दर्ता भएका १२७ वटा काठ चिरान उद्योग र १४८ वटा फर्निचर उद्योग वनबाट उत्पादन हुने काठमा आधारित रहेका छन् । तीव्र फण्डानी र वन विनाश रोकेर वनलाई संरक्षण गर्न सक्ने हो भने सप्तरीको वनले वातावरण संरक्षणको साथै ठूलो अर्थिक टेवा दिन सक्छ ।

१.७.३. खानी तथा उत्खनन्

विभिन्न खोला नाला तथा चुरे क्षेत्रबाट हुने ढुंगा, गिट्टी, बालुवा र माटोको उत्खनन् तथा आपूर्ति नै यस जिल्लाका खनिज उत्पादन हुन् । जिविस सप्तरीको अभिलेख अनुसार वार्षिक रुपमा प्रचुर मात्रामा घनमिटर ढुंगा, बालुवा,माटो उत्खनन् हुने गरेको छ । तर यस्ता उत्खनन्मा होसीयारी पुऱ्याउनु पर्ने आवश्यकता छ ।

१.७.४. उद्योग धन्दा

राष्ट्रिय औद्योगिक गणना २०६९ अनुसार ९४ वटा ठूला उद्योग रहेको यस जिल्लामा ८६२२ जना मानिसहरूले प्रत्यक्ष रोजगारी पाएका छन् । कृषि तथा वन जन्य कच्चा पर्दाथ यही उत्पादन हुन सक्ने र कृषि क्षेत्रको अधिक र शहरीक्षेत्रको समेत जनशक्ति उपलब्धताको कारण यस जिल्लामा उद्योग धन्दाको प्रचुर संभावना रहेको छ । उर्जा तथा शान्ति शुरुक्षाको पर्याप्त व्यवस्था हुन सक्ने हो भने उद्योग धन्दा यस भेगको भरपर्दो आर्थिक क्षेत्र वन्न सक्ने अवस्थालाई गजेन्द्र नारायण सिंह औद्योगिक क्षेत्र, हनुमाननगर रोड, रुपनी रोड, सिराहा रोड, पूर्व पश्चिम राजमार्ग र राजविराजमा रहेका उद्योगहरूबाट पुष्टि हुन्छ । घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयमा दर्ता भएका ३९६८ विभिन्न उद्योगहरूमा ४२९४ मानिसहरूले रोजगार पाएको देखाइएको छ ।

१.७.५. व्यापार

राजविराज, हनुमाननगर, कंचनपुर, कल्याणपुर, वोदेवर्षाइन, पातो, फत्तेपुर आदि सप्तरी जिल्लाका उदयीमान बजारहरू हुन् । पूर्वको इटहरी, विराटनगर र पश्चिमको लाहानको प्रभावका कारण तथा भारतीय सिमाक्षेत्रमा रेल्वे स्टेशनको अभावका कारण यस जिल्लामा व्यापार अपेक्षित रुपमा फस्टाउन नसके पनि आन्तरीक यातायातमा सुधार गर्ने हो भने व्यापार क्षेत्र यस जिल्लाको राम्रो आर्थिक आधार हुन सक्छ ।

मुख्य मुख्य बजारहरू र दुरी

क्र.सं.	बजारको नाम	गा.वि.स	बजार लाग्ने दिन	सदरमुकामबाट दूरी (कि.मी.)
१	राजविराज	राजविराज न.पा.	सोमबार, विहिवार	०
२	हनुमाननगर	हनुमाननगर	सोमबार, विहिवार	१२
३	कञ्चनपुर	कञ्चनपुर	आइतबार, मंगलबार, विहिवार	२१
४	फत्तेपुर	फत्तेपुर	सोमबार, शुक्रबार	२३
५	कठौना	मोहनपुर	शनिबार, सोमबार	१८
६	कल्याणपुर	कल्याणपुर	सोमबार, शुक्रबार	२१
७	कडरबोना	कुशाहा	शनिबार, बुधबार	२७
८	बर्साइन	बर्साइन	आइतबार, विहिवार	२६
९	पातो	पातो	मंगलबार, शनिबार	१८
१०	भेडिया हाट	लोहजारा	शनिबार, मंगलबार	१८
११	सितापुर चौक	सितापुर	बुधबार, शनिबार	१५
१२	महुली हाट	बकधुवा	शुक्रबार, सोमबार	२०
१३	विरेंद्र बजार	तेरहोता	शुक्रबार, मंगलबार	१३

१४	रूपनी हाट	रायपुर	आइतवार, बुधवार	९
१५	अर्नाहा	अर्नाहा	बुधवार, शनिवार	१०
१६	पत्थरगाडा	पत्थरगाडा		७
१७	सिस्वा	सिस्वा	शनिवार, बुधवार	२३
१८	छिन्नमस्ता	छिन्नमस्ता	आइतवार, बुधवार	१०
१९	नर्घो	नर्घो	शुक्रवार, मंगलवार	१४
२०	ढाढो पोखरी	भुटकी	सोमवार, विहवार	१५
२१	पोर्ताहा	पोर्ताहा	मंगलवार, शुक्रवार	१५
२२	खाक्सर प्रवाहा	खाक्सर प्रवाहा	आइतवार, बुधवार	१५
२३	मानराजा	मानराजा	शनिवार, बुधवार	१६
२४	सारस्वर	सारस्वर	मंगलवार, बुधवार	१२
२५	नेगडा	नेगडा		१५
२६	कोइलाडी	कोइलाडी	आइतवार, बुधवार	१०
२७	भारदह	भारदह	मंगलवार, शुक्रवार	१५
२८	बरमभिया	बरमभिया		१७
२९	मंसापुर	बभनगमाकट्टी	शनिवार	१०
३०	बथनाहा	बथनाहा	शुक्रवार, मंगलवार	१०
३१	डिमन	डिमन		७
३२	रुपनगर	रुपनगर	बुधवार, शनिवार	२५
३३	भगनी हाट	कमलपुर	बुधवार, शनिवार	१५
३४	सकरपुरा	सकरपुरा		१०
३५	सिमरहा	ठेलिया	शुक्रवार, सोमवार	२८
३६	प्रसवनी स्कूल	प्रसवनी	शुक्रवार, मंगलवार	१२
३७	बनौली	बनौली	बुधवार, आइतवार	१३
३८	महुली	बकधुवा	शुक्रवार, आइतवार	२०
३९	तोपा	बभनगमाकट्टी	शुक्रवार, सोमवार	७
४०	नहर चौक को.बर्साइन	को. बर्साइन		१२
४१	बर्लाद्रह, फत्तेपुर	फत्तेपुर	मंगलवार, विहवार, शनिवार	३८
४२	कमलपुर	कमलपुर	बुधवार, शनिवार	३५
४३	कदमाहा	मधुपट्टी	बुधवार, आइतवार	२४
४४	हर्दिया	भडिया	आइतवार, विहवार	२७
४५	बनरभुला	बनरभुला	आइतवार, विहवार	२५
४६	मधुपट्टी	बनरभुला	विहवार, आइतवार	२१
४७	भेडिया		आइतवार, विहवार	२२

स्रोत : जिविस सप्तरी, जिल्ला पार्श्वचित्र

१.७.६. पर्यटन

सखडा (छिन्नमस्ता), कंकालिनी, शम्भुनाथ, राजदेवी मन्दिरहरू यस जिल्लाका प्रमुख धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरू हुन् । सखडा मन्दिरमा सदैव भिडभाड हुने गर्दछ । कोशी व्यारेज पनि यस क्षेत्रको महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थल हो । जिल्लाको विभिन्न भागमा रहेका धार्मिकस्थल तालर ऐतिहासिक गढीहरूको उचित सम्भार, प्रचारप्रसार, यातायात तथा होटलहरूको विस्तार गर्न सके सप्तरी जिल्लाले पर्यटन क्षेत्रबाट राम्रो आमदानी गर्न सक्दछ ।

१.७.७. अन्य सेवा क्षेत्र

वढ्दो शहरी क्षेत्र र सडक विस्तारका कारण यातायात, आधुनिक घरयासी उपकरणको प्रचुर उपयोगले मर्मत सेवा, नयाँ वस्ती विकासको कारण निर्माण तथा रियलस्टेट जस्ता आर्थिक क्षेत्र/उपक्षेत्रको वढ्दो स्वरूप देख्न सकिन्छ । वैदेशिक रोजगारीबाट नियमित रूपमा प्राप्त हुने रेमिट्यान्स र वढ्दो लागानीको क्षेत्रको कारण बैंक तथा वित्त संस्थाको संख्यामा वृद्धि भएको देखिन्छ । स्वास्थ्य क्लिनिक र निजी विद्यालयहरू पनि उल्लेखनीय ढंगले विस्तार भइरहेका छन् ।

१.७.८. आर्थिक रूपले सकृय जनसंख्या

१० वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरका २६२३६८(कूल जनसंख्याको ४१%) जनसंख्या आर्थिक रूपले सकृय भएको यस जिल्लामा रोजगार भएको जनसंख्या २३२०९४ छ । यस मध्ये १,६६,६६५(२६%) जनसंख्या आपत्तै कृषि व्यावसायमा संलग्न छन् । १५ देखि २४ वर्ष सम्मका किशोर र युवा वयको जनसंख्या ९.७८% बाट बढेर १७.३% पुगेको छ । २०५८ सालमा रहेको कूल निर्भरता दर ८३.२५% बाट घटेर ८०% पुगनु पनि राम्रो आर्थिक सूचक हो । कृषि, वन तथा मत्स्य क्षेत्रका तलिम प्राप्त कामदारहरूको संख्या १३९४६९ रहेको छ ।

१.८. जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार १२१०९८ घरपरिवार तथा ६३९२८४, पुरुष ३१३८४६(४९%) र महिला ३२५४३८(५१%) जनसंख्या रहेको यस जिल्लामा लैंगिक अनुपात ९६.४, जनघनत्व ४६९, वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर १.१४, परिवारको औषत आकार ५.२८ रहेको छ । २६४२८(४.१३%) व्यक्ति विदेश गएका देखिन्छ । वैवाहिक अवस्थामा पुनर्विवाह गर्ने पुरुषको संख्या २४६७ र महिलाको संख्या ११३९ छ । फलस्वरूप पुरुषको विदुर हुने संख्या ३१६६ मात्र र महिलाको विधवा हुने संख्या १०,२६६ छ । अन्यत्र जन्म भई यस जिल्लामा वसोवास गर्ने मानिसको जनसंख्या ५% मात्र छ भने यस जिल्लामा आउनु पर्ने मुख्य कारण कृषि रहेको छ । समग्र देशको जनसंख्यामा यस जिल्लाको जनसंख्या २.४१% हुन आउँछ । हालैको जनसंख्या वृद्धिदर कायम हुने हो भने यस जिल्लाको जनसंख्या दोब्बर हुन ६१ वर्ष लाग्दछ ।

१.८.१.अन्तर जनगणना जनसांख्यिक सूचकहरू

जनगणना वर्ष	१९८१	१९९१	२००१	२०११
जनघनत्व	२७८	३४२	४१८	४६९
औषत परिवारको आकार	५.५	५.४	५.६	५.३
वार्षिक जनसंख्या बृद्धि दर	१.९३	२.०६	२.०३	१.१४
लैंगिक अनुपात	१०५.३	१०३.१	१०४.५	९६.४
बालक महिला अनुपात	६०७	५८५	५१०	३८८
कूल निर्भरता दर		८८.३	८३.३	८०.१
बाल निर्भरता दर	७५.५	७८.०	७२.३	६५.६
बृद्ध निर्भरता दर	९.४	१०.३	११.०	१४.५
जनगणना वर्ष	१९८१	१९९१	२००१	२०११
आर्थिकरूपले सकृय जनसंख्या प्रतिशत	५४.७	४८.९	५३.७	५३.७
विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	४३.८	४४.५	४६.४	४२.०
साक्षरता दर	२५.२	३४.८	४९.६	५४.५
Male SMAM	१७.७	१९.८	२२.९	२३.५
Female SMAM	१४.३	१५.९	१८.७	१९.८
जनसंख्या प्रक्षेपण वर्ष	२०१६	२०२१	२०२६	२०३१
प्रक्षेपित जनसंख्या	६७९,५४८	७१९,०००	७५८,११०	७८९,३०९
जनसंख्या परिवर्तनको १० वर्षे अवधि		१९८१-१९९१	१९९१-२००१	२००१-२०११
१० वर्षे अवधिमा जनसंख्या बृद्धि प्रतिशत		२२.८	२२.५	१२.१

सूचक	एकाई	२००१	२०११
जनसंख्याको मध्यिका उमेर	वर्ष		२२
महिला जनसंख्याको मध्यिका उमेर	वर्ष		२२
महिला जनसंख्या	संख्या	२७८,८७३	३२५,४३८
पुरुष जनसंख्याको मध्यिका उमेर	वर्ष		२१
पुरुष जनसंख्या	संख्या	२९१,४०९	३१३,८४६

सूचकहरू	मान
शिशु महिला अनुपात	०.३९
कोरा जन्म दर	२३.३७

सूचकहरू	मान
कोरा मृत्युदर	५.३०
जन्म अवस्थाको लैंगिक अनुपात	११०.९८

१.८.२. केही आर्थिक समाजिक सूचकहरू

सूचक	जम्मा	महिला	पुरुष
एजेनिंगको सूचक	२२.१०	२२	२२.२०
शिशु मृत्युदर	४९.२४	५१.२३	५०.०९
जन्मेको अवस्थामा औषत आयु	६४.७६	६५.६०	६४
पहिलो विवाह गर्दाको मध्यक उमेर	१७.७४	१६.५६	१९.१९
जनसंख्याको मध्यका उमेर	२२	२२	२१
पाँच वर्ष मुनिको बाल मृत्यु दर	६४.९०	६५.६२	६४.३३
श्रमशक्तिमा सहभागिता दर(10+ years)	५३.७०	४५.१५	६२.८५
बेरोजगारी दर(10+ years)	२.२५	१.६२	२.७४

१.८.३. जनसांख्यिक परिवर्तन

स्थान	रा.ज.ग.२०५८	रा.ज.ग.२०६८	संख्यात्मक परिवर्तन	परिवर्तन प्रतिशत(वृद्धि दर)
राजविराज न.पा.	३०३५३	३७७३८	७३८५	२.१७
नेपाल	२३१५१४२३	२६४९४५०४	३७५७५७०	१.३५
पूर्वाञ्चल	५२८६८९०	५८११५५५	५२४६६५	०.९५
सप्तरी	५७०२८२	६३९२८४	६९००२	१.१४

१.८.४. जनसांख्यिक तुलना

स्थान	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत	लैंगिकअनुपात
सप्तरी	६३९२८४	३१३८४६	४९.१	३२५४३८	५०.९	९६.४
पूर्वाञ्चल	५८११५५५	२७९०४८३	४८	३०२१०७२	५२	९२.४
नेपाल	२६४९४५०४	१२८४९०४१	४८.५	१३६४५४६३	५१.५	९४.२
राजविराज	३७७३८	१९६८४	५२	१८०५४	४८	१०९

स्थान	घरपरिवार संख्या	जनसंख्या	परिवारको औसत आकार	क्षेत्रफल (व.कि.मी)	जनघनत्व
सप्तरी	१२१०९८	६३९२८४	५.२८	१३६३	४६९
पूर्वाञ्चल	१२३०७४३	५८११५५५	४.७२	२८४५६	२०४
नेपाल	५४२३२९७	२६४९४५०४	४.८८	१४७१८१	१८०
राजविराज	७७४३	३७७३८	४.८७	११.९६	३१५५

१.८.५. विदेश गएका जनसंख्या

स्थान		२०५८	प्रतिशत	२०६८	प्रतिशत
सप्तरी	पुरुष	२,७५४	०.५	२५,६७६	४.१३
	महिला	१६४		७५२	
पूर्वाञ्चल	पुरुष	१,११,०८०	२.३	३८८,६१९	७.४
	महिला	१०,८३१		४१,२३२	
नेपाल	पुरुष	६,७९,४६९	३.३	१६,८४,०२९	७.२५
	महिला	८२,७१२		२,३७,४००	

१.८.६. प्रमुख जातजातिअनुसार जनसंख्या

क्र.सं.	जात/जाति	जनसंख्या		% अंश	
		२०५८	२०६८	२०५८	२०६८
१	यादव	८९८६५	१००७८१	१५.७	१५.७
२	थारु	७३१६१	७३६९७	१२.८	११.५
३	मंसलमान	४६९६४	५७१४५	८.२	८.९
४	तेली	४१२९९	४६७१३	७.२	७.३
५	धर्नाक	३८८२०	४१७३५	६.८	६.५
६	मुसहर	२९७३९	३८६२५	५.२	६
७	खत्वे	२७४५०	३७९५०	४.८	५.९
८	चमार, राम, अरिजन	२१७८४	२७७०५	३.८	४.३
९	कठवनियन	१३८१४	१४८७१	२.४	२.३
१०	बाँतर, सरदार	१०५०१	१४३००	१.८	२.२

१.८.७. प्रमुख मातृभाषा अनुसार जनसंख्या

क्र.सं.	मातृभाषा	२०५८	२०६८	२०५८	२०६८
१	थारु	९५९०८	६६४५५	१६.८	१०.३९
२	नेपाली	२६१८२	२६२७०	४.५	४.१
३	उर्दु	६५११	२४६१९	१.१	३.८
४	सुनुवार	३	१५६४	-	०.२
५	मगर	१६४४	१५२४	०.२	०.२
६	तामाङ्ग	३०४	१२३१		०.२
७	राई	३५	११०२		०.२
८	मगाही		९२५		०.१
९	नेवारी	६४३	९१५		०.१

१.८.८. प्रमुख धर्मअनुसार जनसंख्या

क्र.स.	धर्म	२०५८	%	२०६८	%
१	हिन्दु	५०४३३०	८८.४३	५४८०८१	८५.७३
२	ईस्लाम	४७६१०	८.३	५७००४	८.९
३	बौद्ध	१६९४२	२.९	२९९०५	४.६
४	किरात	५८७		३९५	०.०६
५	क्रिश्चियन	१३३		३००	०.०५
६	प्रकृति (नयाँ)			७८	०.०१
७	बोन (नयाँ)			१	०.००
८	जैन	३४५		१८८	०.०३
९	बहाई	२७		४	०.००
१०	शिख	४२		०	०.००
	उल्लेख नभएको	२६६		३३२८	०.५२

१.८.९. उमेर समूह अनुसार जनसंख्या

उमेर समूह	२०५८		२०६८	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
० -४	३५८८५	३४३१८	३२३८१	३०८७६
५-९	४४८६८	४२४२६	४४१७६	४१९५७
१० -१४	३५३१०	३२०८९	४१८९३	४१५३३
१५-१९	२६३९१	२४२६१	३०९१४	३०८९७
२० -२४	२१६६७	२३९६६	२१५५४	२७०३०
२५-२९	२३२०८	२३४९८	२१७५६	२६९४७
३० -३४	१९०९५	२१११२	१८२४७	२४१०६
३५-३९	२००४५	१७९८०	२००६६	२१८६२
४० -४४	१४९११	१४८२९	१६७०१	१७४७९
४५-४९	१४३१३	१२१२२	१५४७९	१४८८८
५० -५४	१००२०	८७२३	१२४६३	११९५५
५५-५९	८३३४	६७२३	११९२५	१०७४५
६० -६४	६२९४	६०९०	१००६२	१००६०
६५-६९	४६६८	४४३८	७२३५	६७५८
७० -७४	३१५९	३०८६	४९१८	४५३०
७५-७९	३२४१	३२१२	२३३८	२१११
८० -८४			१००३	९५५
८५-८९			३७१	३५३
९० -९४			१९८	१९७
९५			१६६	१९९

स्रोत: रा.ज.ग., केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

१.९. सप्तरी जिल्लाका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू

१.९.१. छिन्नमस्ता भगवती मन्दिर, सखडा

सप्तरी जिल्लाको सदरमुकाम राजविराजदेखि ११ किलोमिटर दक्षिण तथा भारतीय सिमाको करिब १ माइल उत्तर छिन्नमस्ता गाउँ विकास समितिको सखडा गाउँमा एक विशाल पोखरीको उत्तरी डिलमा सुप्रसिद्ध शक्ति पिठ सखडेश्वरी (छिन्नमस्ता) भगवतीको मन्दिर रहेको छ। यो पौराणिक स्थल नेपालको पूर्वी तराई र भारतको विहार प्रान्त क्षेत्र बीच “शक्तिपीठ” वरदायनी देवी भगवतीको रूपमा प्रख्यात छ। दक्षिण भारत कर्नाटकका कर्नाटवंशी राजा नान्यदेव सन् १९९७ मा मुसलमानी आक्रमणले गर्दा भागी पाटलीपुत्र (पटना) हुँदै मिथिला आइपुगेर सिम्रौनागढ (बारा) मा राजधानी कायाम गरे यिनै नान्यदेव वंशको पाँचौं पिढीमा शक्र सिंहदेव राजा भए। आफ्नो नाबालक छोरा हरि सिंह देवलाई राजगद्दीमा राखी आफू निर्वासित जीवन विताउन सप्तरी तिर आए यिनै शक्र सिंह देवले नै आफ्नो कुल देवीको रूपमा भगवती राखे। शक्रेश्वरी नै अपभ्रंश हुँदै आएर हाल सखडेश्वरी भएको हो। १३९४ मा पुनः भारतीय मुसलमानहरूको आक्रमण भयो र मन्दिरको तोडफोडको क्रममा मूर्ति पोखरीमा फालिएर पछि जीर्णोद्धार गर्दा मूर्तिको शीर फेला परेन। यसले गर्दा त्यही शीरविहिन मूर्ति नै मन्दिरमा प्रतिस्थापना गरियो। संभवत त्यसैले छिन्नमस्ता भनिएको हो। (मुक्तिनाथ मण्डल, सप्तरी दर्पण) हाल यो मन्दिर प्यागोडा शैलीमा निर्माण गरिएको छ। यहाँ दैनिक हजारौं भक्तजनहरू पूजा अर्चनाको लागि आउने गर्दछन्।

१.९.२. प्राचीन राजदेवी मन्दिर, राजविराज

यस मन्दिरलाई जिल्लाको दोश्रो शक्तिस्थलको रूपमा लिईन्छ। यो मन्दिर राजविराज नगरको पूर्वी भाग भलुवाही नदीको पूर्व पट्टि अवस्थित छ। करिब ५ कठ्ठाको परिसरमा पूर्व मुख भएको राजदेवी मन्दिर पहिले गुम्बज शैलीमा बनाईएको थियो। हाल केही वर्षदेखि स्थानीय जनसहभागिताद्वारा प्यागोडा शैलीको नयाँ मन्दिर बनाईएको छ। राजदेवीलाई सेनराजाहरूको इष्टदेवी मानिएको छ। राजदेवी भगवती विराज भएकै कारण जिल्ला सरदरमुकाम स्थापनाको लागि शहर बसाउँदा “राजविराज” नामाकरण गरिएकोहो भन्ने भनाई छ।

१.९.३. कंकालिनी मन्दिर, भारदह

भारदह गा.वि.स.वाड नं. १ स्थित पूर्व पश्चिम राजमार्गबाट उत्तरतर्फ कोशी ब्यारेजको पश्चिम तटवन्धमा कंकालिनी मन्दिर पर्दछ। यस मन्दिरलाई जिल्लाको तेश्रो शक्तिपिठको रूपमा लिन सकिन्छ। मन्दिरको गर्भ गृहमा प्रतिस्थापित मूल देवीको मूर्तिलाई हेर्दा भयंकर डरलाग्दो देखिन्छ। देवीले कुनै दानवलाई मारी उसको आन्द्रा विकराल दाँतले चपाईरहेको जस्तो देखिन्छ। यस प्रकारको भयंकर मूर्ति जिल्लाको अन्य कुनै स्थानमा पाईदैन।

१.९.४. शम्भुनाथ मन्दिर, शम्भुनाथ नगरपालिका

शम्भुनाथ मन्दिर साविकको शम्भुनाथ गा.वि.स.वाड नं. १ मा अवस्थित छ। यस मन्दिरमा प्रत्येक सालको बैशाख संक्रान्तिदेखि १ महिनासम्म मेला लाग्दछ। तराई क्षेत्रमा यति लामो समय सम्म प्रत्येक वर्ष अटुट रूपमा मेला लाग्ने गरेको कमै धार्मिक स्थल रहेका छन्। शम्भुनाथको शिवलिङ्ग करिब ८ फिट जति अग्लो र ३ फिटजति मोटो कालो पत्थरको रहेको छ। शम्भुनाथको स्थापना थारुहरूको घना वस्तीबीच भएको र थारुहरूले बौद्ध धर्मका निर्माता भगवान बुद्धका वंशज भएको भन्ने गरेकोले यस मन्दिरलाई बौद्ध स्तम्भको रूपमा व्याख्या गर्ने गरेको पनि पाईन्छ।

१.९.५. चन्द्रभागा भगवती मन्दिर, चुरे पहाड (शम्भुनाथ)

कडरबोना बजारबाट उत्तर तर्फ करिब अढाई घण्टाको पैदल यात्रापछि पुग्ने सकिने यो मन्दिर चुरे पहाडमा अवस्थित छ । त्यहाँ १५ औँ शताब्दीमा “चन्द्रकेतु” नामक राजाको राज्य रहेको अनुमान छ । उनले आफ्नो कूलदेवीको रूपमा चन्द्रभागा मन्दिरको स्थापना गरेको भनाई छ । उदयपुर चौदण्डीका राजा चन्द्रकेतुले मन्दिर नजिकै बनाएको दरवारको अवशेष अहिले पनि देख्न सकिन्छ ।

१.९.६. हनुमानजीको मन्दिर, हनुमान नगर

सप्तरी जिल्लाको पुरानो सरदमुकाम हनुमाननगर गा.वि.स.अन्तर्गत हनुमाननगर बजारमा अवस्थित यो मन्दिर प्राचीन छ । यो मूर्तिको स्थापना वि.स.१९१८ मा गरिएको अनुमान छ । वि.स.१९९६ पौष १ मा कमाण्डर कुल विक्रमध्वजले मन्दिरलाई एउटा घण्टी प्रदान गरेको सो घण्टीमा उल्लेख छ ।

१.९.७. सप्तरी जिल्ला स्थित अन्य धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरू

१. श्री लक्ष्मीनारायण मन्दिर, सारस्वर
२. श्री लक्ष्मीनारायण मन्दिर, मौवाहा (पञ्चदेवता सहित)
३. श्री हरिनन्देश्वर महादेव मन्दिर, राजविराज
४. श्री भजनेश्वरनाथ मन्दिर, घोघनपुर
५. श्री कृष्ण मन्दिर, मलेठ
६. श्री पारदर्शी शिवलिङ्ग, जण्डौल
७. श्री शीतला भगवती मन्दिर, भागवतपुर
८. श्री ठेलीया मठ, ठेलीया
९. श्री बलिया मठ, डाढा
१०. श्री सन्त कविर मठ, रामनगर ५
११. श्री कंचना मठ, कंचनपुर
१२. श्री राजमठ, राजविराज
१३. श्री मानराजा मठ, मानराजा
१४. श्री दिनाभद्री थान, कटैया
१५. श्री किसनराम स्थल, महुली
१६. श्री डाकनी थान, पातो
१७. श्री खयरसाल थान, राजविराज
१८. श्री ठुठे माया स्थल, हर्दिया
१९. श्री अकवरशा थान, महादेवा
२०. श्री बौद्ध स्तूप, प्रशवनी
२१. श्री जोगिनीदेवी थान, जोगिनियाँ
२२. श्री जामा मस्जिद, राजविराज ३
२३. श्री चित्रगुप्ता मन्दिर, राजविराज ९
२४. श्री विश्वकर्मा मन्दिर, राजविराज
२५. श्री वागेश्वरी मन्दिर, राजविराज
२६. श्री कृष्ण मन्दिर, राजविराज ५
२७. श्री डिहीवार थान, थानगाछी, राजविराज

१.९.८ स्थानीय तहहरू सम्बन्धि विवरण

क्र.सं.	स्थानीय तह	केन्द्र	क्षेत्रफल(बकिमि)	हालको वडा नं.	साविक गाविस नपा	साविक वडा
१	कञ्चनरुप	कञ्चनपुर	११७.३४	१	बैरवा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१	कञ्चनरुप			२	बरमभिया	३,४,५,६
१	कञ्चनरुप			२	बदगामा	५,६
१	कञ्चनरुप			३	बरमभिया	१,२,७,८,९
१	कञ्चनरुप			३	ठेलिया	७
१	कञ्चनरुप			४	जगतपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१	कञ्चनरुप			५	पिप्रा पूर्व	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१	कञ्चनरुप			६	घोघनपुर	१,२,३,४,५,६
१	कञ्चनरुप			७	धरमपुर	१,२,३,४,५
१	कञ्चनरुप			७	घोघनपुर	७,८
१	कञ्चनरुप			८	कञ्चनपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१	कञ्चनरुप			९	रुपनगर	५,६,८,९
१	कञ्चनरुप			९	धरमपुर	६,७,९
१	कञ्चनरुप			१०	बदगामा	१,२,३,४,७,८,९
१	कञ्चनरुप			११	ठेलिया	१,२,३,४,५,६,८,९
१	कञ्चनरुप			१२	रुपनगर	१,२,३,४,७
१	कञ्चनरुप			१२	घोघनपुर	९
				१२	धरमपुर	८

२	सप्तकोशी	फत्तेपुर	६०.२५	१	फत्तेपुर	३
२	सप्तकोशी			२	फत्तेपुर	१,२,४
२	सप्तकोशी			३	फत्तेपुर	५,६
२	सप्तकोशी			४	फत्तेपुर	७,८
२	सप्तकोशी			५	फत्तेपुर	९
२	सप्तकोशी			६	ओद्राहा	१,२,३,४
२	सप्तकोशी			७	ओद्राहा	५,६
२	सप्तकोशी			८	ओद्राहा	७,८,९
२	सप्तकोशी			९	कमलपुर	१,२,३
२	सप्तकोशी			१०	कमलपुर	४,५,६
२	सप्तकोशी			११	कमलपुर	७,८,९

३	शम्भुनाथ	कठौना	१०८.७१	१	खोक्सर प्रवाहा	१,२,३,४,५
३	शम्भुनाथ			२	खोक्सर प्रवाहा	६,७,८,९
३	शम्भुनाथ			३	शम्भुनाथ	१,२,३,४,९
३	शम्भुनाथ			४	शम्भुनाथ	५,६,७,८

३	शम्भुनाथ			५	मोहनपुर	१,२,३,४
३	शम्भुनाथ			६	मोहनपुर	५,६,७,८,९
३	शम्भुनाथ			७	भंगाहा	४,५,६,७,८,९
३	शम्भुनाथ			८	भंगाहा	१,२,३
३	शम्भुनाथ			८	बसबवपुर	७,८,९
३	शम्भुनाथ			९	बसबवपुर	१,२,३,४,५,६
३	शम्भुनाथ			१०	रामपुर जमुवा	१,२,३,९
३	शम्भुनाथ			११	रामपुर जमुवा	४,५,६,७,८
३	शम्भुनाथ			१२	अर्नाहा	१,२,३,४,५,६,७,८,९

४	हनुमाननगर कंकालिनी	हनुमाननगर	११८.१९	१	भारदह	१,२,३,४,५,६,७,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			२	दुई नम्बर जोगिनियाँ	७,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			३	पोर्ताहा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			४	मधवापुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			५	एक नम्बर जोगिनियाँ	१,२,३,४
४	हनुमाननगर कंकालिनी			६	दुई नम्बर जोगिनियाँ	१,२,३,४,५,६
४	हनुमाननगर कंकालिनी			७	हनुमाननगर	१,४,७
४	हनुमाननगर कंकालिनी			८	एक नम्बर जोगिनियाँ	५,६,७,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			९	हनुमाननगर	२,३,५
४	हनुमाननगर कंकालिनी			१०	ईनर्वा	१,२,३,४,५
४	हनुमाननगर कंकालिनी			११	ईनर्वा	६,७,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			१२	हनुमाननगर	६,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			१३	गोवरगाढा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
४	हनुमाननगर कंकालिनी			१४	रम्पुरा मल्हनियाँ	१,२,३,४,५,६,७,८,९

५	राजविराज	राजविराज	५२	१	राजविराज	२,१०
५	राजविराज			२	राजविराज	९
५	राजविराज			३	राजविराज	४
५	राजविराज			४	राजविराज	३
५	राजविराज			५	राजविराज	८
५	राजविराज			६	राजविराज	७
५	राजविराज			७	राजविराज	१,६
५	राजविराज			८	राजविराज	५
५	राजविराज			९	मलेठ	१,२,३,४,५,६,७,८,९
५	राजविराज			१०	हरिहरपुर	६

५	राजविराज			१०	दिधवा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
५	राजविराज			११	फसेठ	१,२,३,४,५,६,७,८,९
५	राजविराज			१२	विषहरिया	१,२,३,९
५	राजविराज			१३	विषहरिया	४,५,६,७,८
५	राजविराज			१४	को. मधेपुरा	४,५,६,७
५	राजविराज			१५	देउरी भरुवा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
५	राजविराज			१६	बोरिया	३,४,५,६,७

६	खडक	कल्याणपुर	९६.७७	१	सिसवा बेल्ली	१,२,३,४,५
६	खडक			२	सिसवा बेल्ली	६,७,८,९
६	खडक			३	पन्सेरा	८,९
६	खडक			३	वनरभुला	१,२,३,४,५,६,७,८,९
६	खडक			४	पन्सेरा	१,२,३,४,५,६,७
६	खडक			५	खोजपुर	१,२,३,४,६,७,८,९
६	खडक			६	कल्याणपुर	४,५,६
६	खडक			७	कल्याणपुर	३,७
६	खडक			८	खोजपुर	५
६	खडक			८	धनगढी	९
६	खडक			८	कल्याणपुर	१,२,८,९
६	खडक			९	ईनरुवा फुलवरिया	९
६	खडक			९	मैना सहर्षबाहु	१,२,३,४,५,६,७,८,९
६	खडक			१०	ईनरुवा फुलवरिया	१,२,३,४,५,६,७,८
६	खडक			११	बनौली	१,२,३,४,५,६,७,८,९

७	डाकनेश्वरी	पातो	६९.११	१	कविलासा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			२	भुतही	५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			३	तरही	१,२,३,४,५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			४	भुतही	१,२,३,४
७	डाकनेश्वरी			५	पातो	१,२,३,४,५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			६	औरही	१,२,३,४,५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			७	ब्रम्हपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			८	गम्हरिया प्रवाहा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			९	पत्थरगाढा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
७	डाकनेश्वरी			१०	बनौला	१,२,३,४,५,६,७,८,९

८	बोदे बर्षाईन	बोदेवर्षाईन	५८.९३	१	धनगढी	१,२,३,४,५,६,७,८
८	बोदे बर्षाईन			२	नेगडा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
८	बोदे बर्षाईन			३	सारस्वर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
८	बोदे बर्षाईन			४	फुल्काही	६,७,८,९
८	बोदे बर्षाईन			५	बोदे बर्षाईन	१,२,३,४,५,६,७,८,९
८	बोदे बर्षाईन			६	फुल्काही	१,२,३,४,५
८	बोदे बर्षाईन			७	मानराजा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
८	बोदे बर्षाईन			८	काचन	१,२,३,४,५,६,७,८,९
८	बोदे बर्षाईन			९	देउरी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
८	बोदे बर्षाईन			१०	खडकपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९

९	सुरुङ्गा	मधुपट्टी	१०७.०४	१	पिप्रा पश्चिम	१,२,३,४,५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			२	हर्दिया	१,२,३,४,५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			३	दौलतपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			४	मधुपट्टी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			५	कुशाहा	५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			६	कुशाहा	१,२,३,४
९	सुरुङ्गा			७	हरिपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			८	मलहन्मा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			९	टिकुलिया	१,२,३,४,५,६,७,८,९
९	सुरुङ्गा			१०	पटेर्वा	१,२,३,४,५,६
९	सुरुङ्गा			११	मल्हनियाँ	५,६
९	सुरुङ्गा			११	पटेर्वा	७,८,९

१०	तिरहुत	गोईठी	३७.८१	१	त्रीकोल	१,२,३,४,५,६,७,८
१०	तिरहुत			२	मैना कडेरी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१०	तिरहुत			३	त्रीकोल	९
१०	तिरहुत			३	गोईठी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१०	तिरहुत			४	डिमन	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१०	तिरहुत			५	लोहजारा	१,२,३,४,५,६,७,८,९

११	तिलाठी कोइलाडी	तिलाठी	३२.९१	१	तिलाठी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
११	तिलाठी कोइलाडी			२	लौनिया	१,२,३,४,५,६,७,८,९
११	तिलाठी कोइलाडी			३	सकरपुरा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
११	तिलाठी कोइलाडी			४	कोईलाडी	१,२,३,४,५,६,७,८,९

११	तिलाठी कोइलाडी			५	को. वर्षाईन	१,२,३,४,५,६,७,८,९
११	तिलाठी कोइलाडी			६	को. मधेपुरा	१,२,३,८,९
११	तिलाठी कोइलाडी			७	बभनगामाकट्टी	५,६,७,८,९
११	तिलाठी कोइलाडी			८	बभनगामाकट्टी	१,२,३,४

१२	रुपनी	रायपुर	५६.०८	१	नकटी रायपुर	६,७,८,९
१२	रुपनी			२	नकटी रायपुर	१,२,३,४,५
१२	रुपनी			३	कटैया	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१२	रुपनी			४	जमुनी मधेपुरा	७,८,९
१२	रुपनी			५	बसविट्टी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१२	रुपनी			६	तेराहौता	१,२,३,४,५,६,७,८,९

१३	बेल्ही चपेना	बेल्ही चपेना	४७.९२	१	भुटुकी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१३	बेल्ही चपेना			२	बनैनिया	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१३	बेल्ही चपेना			३	नर्धो	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१३	बेल्ही चपेना			४	बेल्ही चपेना	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१३	बेल्ही चपेना			५	मलेकपुर	१,२,३,४
१३	बेल्ही चपेना			६	फकिरा	१,२,३,४,५,६,७,८,९

१४	विष्णुपुर	विष्णुपुर	३६.६१	१	मलेकपुर	५,६
१४	विष्णुपुर			१	जमुनी मधेपुरा	१,२,३,४,५,६
१४	विष्णुपुर			२	सिम्रहा सिंगियौन	१,२,३,४
१४	विष्णुपुर			३	मलेकपुर	७,८,९
१४	विष्णुपुर			४	सिम्रहा सिंगियौन	५,६,७,८,९
१४	विष्णुपुर			५	बोरिया	१,२,८,९
१४	विष्णुपुर			६	इटहरी विसनपुर	६,७,८,९
१४	विष्णुपुर			७	इटहरी विसनपुर	१,२,३,४,५

१५	बलान विहुल	मल्हनियाँ	३३.०४	१	मल्हनियाँ	१,२,३,४
१५	बलान विहुल			२	मल्हनियाँ	७,८,९
१५	बलान विहुल			३	मौवाहा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१५	बलान विहुल			४	बेल्ही	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१५	बलान विहुल			५	रामनगर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१५	बलान विहुल			६	रौतहट	१,२,३,४,५,६,७,८,९

१६	अग्निसाइर कृष्णासवरन	सीतापुर	१०३.०८	१	जण्डौल	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१६	अग्निसाइर कृष्णासवरन			२	सीतापुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१६	अग्निसाइर कृष्णासवरन			३	हरिहरपुर	१,२,३,४,५,७,८,९
१६	अग्निसाइर कृष्णासवरन			४	प्रसवनी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१६	अग्निसाइर कृष्णासवरन			५	बकधुवा	१,२,३,४,५,६
१६	अग्निसाइर कृष्णासवरन			६	बकधुवा	७,८,९

१७	छिन्नमस्ता	छिन्नमस्ता	३८.७१	१	बरही वीरपुर	४,५,६,७,८,९
१७	छिन्नमस्ता			२	छिन्नमस्ता	६,७,८,९
१७	छिन्नमस्ता			३	छिन्नमस्ता	१,२,३,४,५
१७	छिन्नमस्ता			४	ललापट्टी	१,२,३,४,५,६,७
१७	छिन्नमस्ता			५	कोचाबखारी	१,२,३,४,५,६
१७	छिन्नमस्ता			६	ललापट्टी	८,९
१७	छिन्नमस्ता			६	कोचाबखारी	७,८,९
१७	छिन्नमस्ता			७	बरही वीरपुर	१,२,३

१८	महादेवा	बथनाहा	३४.९७	१	पाकरी	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१८	महादेवा			२	महादेवा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१८	महादेवा			३	बथनाहा	१,२,३
१८	महादेवा			४	डाढा	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१८	महादेवा			५	भगवतपुर	१,२,३,४,५,६,७,८,९
१८	महादेवा			६	बथनाहा	४,५,६,७,८,९

स्रोत: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय

खण्ड २ पारिवारिक तथा जनसाँख्यिक विवरण

२.१ स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र.स.	नगरपालिका/ गाउँपालिकाको नाम	जम्मा	स्वामित्व	भाडाको	संस्थागत	अन्य
	जम्मा	१२१०६४	११६४५१	२६५४	३६४	१५९५
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	५३५८	४९	२	१३
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	३९२५	९	३	३९
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	५०९२	२२	४	१२४
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	४३०३	९	१६	४२
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	७७५३	२९	५२	१८८
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	५४११	७	५	१६
७	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	८१४९	८०४३	४५	६	५५
८	हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	८१५२	७९६३	१०२	१४	७३
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	९७५५	२६२	१२	१६३
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	८४२६	१४९	२२	१८
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	५३६९	८	११	७
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	११४२७	१५४१	१७३	२०९
१३	रुपनीगाउँपालिका	५०१२	४९२५	५७	२	२८
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	४२०५	२१०	७	११७
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	६४६५	९५	१०	१९४
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	८४४१	४९	१९	१४१
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	५५५९	४	३	१३१
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	४०३१	७	३	३७

२.२ घरको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र.स.	नगरपालिका/ गाउँपालिकाको नाम	जम्मा	घरको जगको किसिम					
			इटा/ढुंगा र माटो	इटा/ढुंगा र सिमेन्ट	आर.सि.सि. स्तम्भ	काठको स्तम्भ	अन्य	उल्लेख नभएको
	जम्मा	१२१०६४	८५८४	२२६८२	४२७३	७८७६५	४४९८	२२६२
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	४२८	९१०	६८	३९१०	१९	८७
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	२२६	५३६	७२	२९३८	१३६	६८

३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	४७५	६७३	७८	३४७०	४६१	८५
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	३२३	६८८	१०१	२५६९	६४७	४२
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	६९५	१४८३	२६३	५३४०	८१	१६०
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	४३७	८३९	१९०	३३१६	४२३	२३४
७	डाकनेश्वरीनगरपालिका	८१४९	७९३	१४४६	१८८	४९४२	६५४	१२६
८	हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	८१५२	८०४	११२२	२३३	५३६८	३५२	२७३
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	६९५	२०२४	३४२	६७८५	१५८	१८८
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	७८२	२०२९	४०२	५०१३	२७९	११०
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	१५४	७८१	७५	४१२४	१३७	१२४
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	१४१३	५२३९	१२९६	४६२२	४९९	२८१
१३	रुपनीगाउँपालिका	५०१२	११८	९८०	५६	३५२०	२९५	४३
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	४४	५९८	१६६	३६०६	७२	५३
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	२९०	११८५	२८३	४८३४	९९	७३
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	२११	९४१	२०६	७१७२	२९	९१
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	३४१	८८९	१५४	४१४०	१४४	२९
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	३५५	३१९	१००	३०९६	१३	१९५

२.३ घरको बाहिरी पर्खालको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र.स.	नगरपालिका/ गाउँपालिकाको नाम	जम्मा	बाहिरि पर्खालको किसिम						उल्लेख नभएको
			इडा/ढुंगा र माटो	इडा/ढुंगा रसिमेन्ट	काठ	बाँस	कच्चाइडा	अन्य	
	जम्मा	१२१०६४	६३४९	२५३६७	१५११	८४००१	२३७	१०९३	२५०६
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	३४१	९३२	१४२	३९११	५	३	८८
२	बलान बिहुलग्नाउँपालिका	३९७६	२१७	५७१	३१	३०४०	११	३६	७०
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	३३७	६८०	३४	३९५०	६	१४८	८७
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	२३५	७१०	३९	३१२२	५४	१६५	४५
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	५८०	१६४३	१०२	५४७१	२६	२५	१७५
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	१५५	८८३	१६१	३७४६	४	२३१	२५९
७	डाकनेश्वरीनगरपालिका	८१४९	५४९	१४६५	८२	५५६८	२०	३३५	१३०
८	हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	८१५२	४९१	१०६३	९९	६१५६	१४	१७	३१२
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	६६०	२४०९	१६२	६७०३	६	१०	२४२
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	६१२	२३९३	७८	५३८१	२०	१८	११३

११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	१७०	७९६	२४	४२६७	७	१	१३०
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	८२७	६२६४	१८१	५७५३	१८	१९	२८८
१३	रूपनीगाउँपालिका	५०१२	२५८	९५२	२६	३७२८	४	०	४४
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	२२	८४९	५०	३५५५	२	८	५३
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	२८२	१४२२	३५	४८७०	१५	५६	८४
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	२३८	११२१	१८०	६९८९	१०	११	१०१
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	२२६	८८९	४४	४४८९	११	९	२९
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	१४९	३२५	४१	३३०२	४	१	२५६

२.४ घरको छानाको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र.स.	नगरपालिका/ गाउँपालिकाको नाम	जम्मा	घरकोछानाको किसिम							उल्लेख नभएको
			फुसको छाना	जस्ता पाता	टायल/ढुंगा	पक्कि	काठ	माटो	अन्य	
	जम्मा	१२१०६४	६२४६५	२७७१६	१३६०२	१४१६७	६१७	०	२३३	२२६४
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	२१८०	२०९४	६७३	३५९	२३	०	१	९२
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	२९३७	३४३	२५७	३४९	७	०	१३	७०
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	३६१३	७५५	३३९	४१६	२०	०	६	९३
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	२६४६	७९१	४७६	४०१	१२	०	८	३६
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	४७५०	१६२५	५७१	८१२	६२	०	५२	१५०
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	३३८७	९७१	३२८	५१४	१४	०	५	२२०
७	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	८१४९	४८९९	१५५८	६२४	८७६	१५	०	२९	१४८
८	हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	८१५२	५१४७	२०८१	१२१	४८०	१६३	०	६	१५४
९	कञ्चनरूपनगरपालिका	१०१९२	४४६८	४३०४	२९२	९०३	४७	०	५	१७३
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	३७६१	१४१४	१९८०	१२६९	५१	०	१८	१२२
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	३३७६	१३८०	११७	३६६	१८	०	६	१३२
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	४०३७	२९०६	११४८	४७१५	४६	०	५५	४४३
१३	रूपनीगाउँपालिका	५०१२	२५२६	१००५	९९५	४१८	२०	०	४	४४
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	१८३१	२१५०	१५९	३३७	५	०	२	५५
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	३१७८	१३९७	१३६८	७१२	२६	०	१	८२
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	३२७५	८६४	३८८२	५००	२५	०	३	१०१
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	३७२८	१११०	१८९	५९३	२६	०	१६	३५
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	२७२६	९६८	८३	१४७	३७	०	३	११४

२.५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र. स.	नगरपालिका/ गाउँपालिकाको नाम	जम्मा घर परिवार	पानीको श्रोत							
			धाराको पानी	कल/हाते पम्प	छोपिएको ईनार/कुवा	नछोपिएको ईनार/कुवा	जमेको पानी	नदि/खोला	अन्य	उल्लेख नभएको
	जम्मा	१२१०६४	२००९	११४२४७	३२२	१३३७	९०	१०८	१३१०	१६४१
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गापा	५४२२	७०	४९११	११	१९९	१	२	१०४	१२४
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	१९	३८३८	४	१८	२	०	४८	४७
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	१६	५०३६	१३	२५	४	०	७२	७६
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	२१	४१५६	१५	३९	४	०	१०१	३४
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	३१९	७१११	१६	१४२	८	२७	२९९	१००
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	६३	५१३५	७	८	३	१	१६	२०६
७	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	८१४९	६६	७७०२	२३	७४	५	१	१५३	१२५
८	हनुमाननगरकड्कालिनी नपा	८१५२	४२	७९०९	११	३२	५	६	४३	१०४
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	६८	९८४८	११	३९	२३	०	७७	१२६
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	५४	८१५४	५५	१५३	३	१४	९०	९२
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	३६	५१७७	२१	६१	१	०	९	९०
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	९१२	१२०३४	४२	९०	१४	१५	३५	२०८
१३	रुपनीगाउँपालिका	५०१२	१४	४८४२	६	११०	४	०	१२	२४
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	१०९	४३१८	६	५३	०	०	१	५२
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	७२	६४४१	२३	७६	५	३	८७	५७
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	५४	८२१७	५०	१४८	३	३३	५९	८६
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	६२	५५५०	६	३०	१	२	२५	२१
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	१२	३८६८	२	४०	४	४	७९	६९

२.६ खाना पकाउन प्रयोग गरिने उर्जाको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र. स.	नगरपालिका/ गाउँपालिकाको नाम	जम्मा घर परिवार	खानापकाउन प्रयोग गरिने उर्जाको श्रोत							
			काठको दाउरा	महितेल	एल.पी. ग्यास	संठी/गुइठा	जैविक ग्यास	विधुत	अन्य	उल्लेख नभएको
	जम्मा	१२१०६४	४१२०७	२१०१	५०१५	७०४६२	३९०	३९	१५१	१६९९
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	३७८९	८९	५३	१३१५	४६	०	२	१२८
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	८७५	६९	१०	२९६३	६	०	३	५०
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	२५८	९५	१७	४७८७	२	०	३	८०
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	११०३	५८	९१	३०७६	२	१	४	३५
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	१३७१	१५१	२५	६३५०	१४	१	२	१०८
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	९४५	१०३	३८	४०४८	९१	०	५	२०९

७	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	८१४९	५३६	१७६	६५	७२१३	२५	१	५	१२८
८	हनुमाननगरकड्कालिनी नगरपालिका	८१५२	२०५५	१७८	१५५	५६२९	१७	१	१२	१०५
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	७१२८	१५१	२८४	२४०१	४९	३	४६	१३०
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	३५२७	१०३	१३७	४७४१	११	१	२	९३
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	६३४	१८६	४०	४४२१	१३	१	६	९४
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	४७३२	१९३	३६५२	४४९०	२५	१९	२६	२१३
१३	रूपनीगाउँपालिका	५०१२	१८८९	६७	३३	२९८४	६	२	२	२९
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	३२८५	३१	२०७	९०७	४५	०	१२	५२
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	३१९३	१११	१०४	३२८१	३	६	५	६१
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	३५४१	१३७	३६	४८२४	१६	३	३	९०
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	१२७६	१०२	४१	४२४१	७	०	८	२२
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	१०७०	१०१	२७	२७९१	१२	०	५	७२

२.७ बत्ति बाल्न प्रयोग गरिने उर्जाको श्रोतको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र.स.	नगरपालिकागाउँपालिका/	जम्मा घर परिवार	बत्तिबाल्न प्रयोग गरिने उर्जाको श्रोत					उल्लेख नभएको
			बिजुलि	मट्टितेल	जैविक ग्यास	सोलार	अन्य	
	जम्मा	१२१०६४	५०७४७	६६९७५	२७७	१२१३	१५६	१६९६
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	३२५७	१९३०	६	१०१	१	१२७
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	१०	३८५४	९	४८	५	५०
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	१०८०	४०३५	१३	३४	०	८०
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	२१८५	२११४	६	२८	२	३५
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	१३०१	६५४९	१३	४६	३	११०
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	२०२९	३१६०	७	३३	२	२०८
७	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	८१४९	८२५	७०४८	३२	११२	२	१३०
८	हनुमाननगरकड्कालिनी नगरपालिका	८१५२	३६४३	४३१२	१७	७२	३	१०५
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	६९२३	३००९	२७	४७	५६	१३०
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	३७२०	४६६९	२३	९५	१५	९३
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	१५५१	३६६५	१२	७३	०	९४
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	१००३२	२९८३	४९	६६	८	२१२
१३	रूपनीगाउँपालिका	५०१२	२५२६	२४२०	९	२६	२	२९
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	२८७४	१५६१	१९	३२	१	५२

१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	२७०६	३९०५	९	४०	४७	५७
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	२५८६	५६५४	१३	३०६	१	९०
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	२०६८	३५६६	६	३३	२	२२
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	१४३१	२५४१	७	२१	६	७२

२.८ शौचालयको किसिमको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र.स.	नगरपालिकागाउँपालिका /	जम्मा घर परिवार	चर्पी नभएको घर परिवार	चर्पीभएको घर परिवार		उल्लेख नभएको
				फ्ल्स भएको चर्पी	साधारणचर्पी	
	जम्मा	१२१०६४	९५९५०	१५५२८	७९१९	१६६७
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	४२६२	६१६	४४१	१०३
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	३६९१	१४०	९५	५०
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	४७४०	२५१	१७१	८०
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	३७५९	३७०	२०६	३५
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	७०९६	६१४	२०२	११०
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	४७४५	२८८	१९७	२०९
७	डाकनेश्वरीनगरपालिका	८१४९	७३५०	३९७	२७३	१२९
८	हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	८१५२	६७२६	७४०	५८१	१०५
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	६७९६	१७१५	१५५४	१२७
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	७१८७	९९१	३४४	९३
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	४७३५	४२९	१३९	९२
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	६१४२	५५५१	१४४६	२११
१३	रूपनीगाउँपालिका	५०१२	४२७२	४०७	३०५	२८
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	२७७५	९२१	७९१	५२
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	५७६१	६०८	३३४	६१
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	७६६८	५५९	३३५	८८
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	४६९९	६५१	३२५	२२
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	३५४६	२८०	१८०	७२

२.९ घरायसी सुविधाको आधारमा घरपरिवार संख्या

क्र.स.	नगरपालिकागाउँपालिका /	जम्मा घर परिवार	कुनै पनि सुविधानभएको	कम्तिमा एउटा सुविधाभएको	सुविधाभएका घर परिवारहरू											उल्लेख नभएको	
					रेडियो	टिभि	केबल टिभि	कम्प्युटर	ईन्टरनेट	टेलिफोन	मोबाइल	मोटर	मोटर साइकल	साइकल	अन्य साधन		रेफ्रिजेरेटर
	जम्मा	१२१०६४	२३४७०	९४९३३	४५६४१	३३१५३	४८३४	१९४१	३७६	२५८३	६१९००	३३९०	८९०४	७६९९१	८५६	११२७	२६६१
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	१२५०	४१३८	१८७०	१८२४	१३९	७५	३	७८	२७३२	१६०	३६६	३४६८	३१	३२	३४
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	९२६	२९६३	१९१७	१४०	२	७	४	१५	१६४०	७	२०२	२४७३	२६	०	८७
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	८२८	४३३०	२१९२	९२९	४३	१५	१	१२	२३४४	१४२	४१२	३८७०	१५	२	८४
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	८३३	३४८२	१५२८	१३९७	१६६	४२	९	५०	२३५१	७१	३०३	२९१७	३९	१९	५५
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	१५४१	६१३२	३१२४	१३९६	२६	४५	५	१२	३७८०	२७१	५३४	५०७८	६०	४	३४९
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	१६०७	३६७५	१७२०	९०६	५६	३२	४	१२	२०९७	६२	२८४	२८८६	४५	०	१५७
७	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	८१४९	१६३५	६२६३	३१३८	१३६४	२३	५९	३	४५	४०८१	१४२	६०५	५१७३	२४	७	२५१
८	हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	८१५२	१९००	५९३१	३१०८	१८४०	१६९	७६	१४	१३६	३३७८	११४	४२८	४५९२	८८	४५	३२१
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	१९२५	८०००	३७८७	४०८४	५३८	१४९	१९	३९६	५१८९	१६२	६९८	६१९२	११५	१३६	२६७
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	१३०२	७१५९	२५२०	३०३४	१७१	१२१	१७	१०१	५२०८	५५९	६३०	५८९७	३३	५१	१५४
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	१३९९	३९३०	१५०८	१०९९	९१	३६	५	२१	२१५४	११०	२५१	३१७३	३३	६	६६
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	१५३८	११५८७	६६६१	५००६	२७२२	९२५	२५४	१३७२	८४५३	६४१	२११६	८७८९	१२३	६२७	२२५
१३	रुपनीगाउँपालिका	५०१२	९८८	३९७७	१६३६	१४४५	६८	४४	६	३२	२८५३	२८९	२९९	३३७४	२७	१२	४७
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	८८८	३५९५	१४८१	२०६२	३१५	८१	९	१५६	२६२१	११९	२७०	२६१८	३१	९२	५६
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	९७१	५६६२	२४७१	२४१६	१३२	८९	७	३२	४०९८	१५१	३८६	४९०६	३८	१२	१३१
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	१४००	७१००	३५८८	२१०३	७३	७६	५	४५	५०७२	२५८	४९३	५८१७	७७	१५	१५०
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	१५९६	४००३	१८९४	१४९५	८३	५१	८	४४	२१५८	५७	३८६	३२७२	११	६७	९८
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	९४३	३००६	१४९८	६१३	१७	१८	३	२४	१६९१	७५	२४१	२४९६	४०	०	१२९

२.१० अनुपस्थित जनसंख्या सम्बन्धि विवरण

क्र. सं.	स्थानीय तह	जम्मा घर परिवार सख्या	अनुपस्थित भएको घर परिवार सख्या	अनुपस्थित जनसंख्या			
				जम्मा	पुरुष	महिला	उल्लेख नभएको
	जम्मा	१२१०६४	२१७१२	२६४३३	२५६७६	७५२	५
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	८८६	१०३४	९९६	३८	०
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	४६१	५७१	५६०	११	०
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	९५५	११५९	११३८	२१	०
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	७७२	९२५	९१०	१५	०
५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	१५९८	१९०१	१८७९	२१	१
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	६१९	७५८	७२६	३२	०
७	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	८१४९	१९६२	२३०३	२२९२	११	०
८	हनुमाननगरकड्कालिनी नगरपालिका	८१५२	१०९०	१३५४	१३०२	४८	४
९	कञ्चनरुपनगरपालिका	१०१९२	१६९६	२०५४	१९६१	९३	०
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	२७७१	३४२३	३३९३	३०	०
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	७७०	९४८	९३५	१३	०
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	१४९६	१९९९	१८६५	१३४	०
१३	रुपनीगाउँपालिका	५०१२	९८२	११६३	११४३	२०	०
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	९४७	११८८	११००	८८	०
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	१७३१	२०४६	२०१९	२७	०
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	२०३६	२४१५	२३३३	८२	०
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	४३०	५७१	५२१	५०	०
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	५१०	६२१	६०३	१८	०

२.११ केही जानसाँख्यिक विवरण

क्र.सं.	नगरपालिकागाउँपालिकाको नाम /	जम्मा घर परिवार	जनसंख्या			औशत परिवार संख्या	लिङ्ग अनुपात
			जम्मा	पुरुष	महिला		
	जम्मा	१२१०९८	६३९२८४	३१३८४६	३२५४३८	५२८.	९६४४.
१	अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५४२२	२७१२९	१२८४६	१४२८३	५००.	८९९४.
२	बलान बिहुलगाउँपालिका	३९७६	२१८१९	१०७९६	११०२३	५४९.	९७९४.
३	बेल्हीचपेना गाउँपालिका	५२४२	२९४५९	१४४८७	१४९७२	५६२.	९६७६.
४	बिष्णुपुरगाउँपालिका	४३७०	२३०३८	११४३८	११६००	५२७.	९८६०.

५	बोदेबरसाईन नगरपालिका	८०२२	४३२२९	२१३१९	२१९१०	५३९.	९७३०.
६	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५४३९	२८३९०	१४१९९	१४१९१	५२२.	१०००६.
७	डाकनेश्वरीनगरपालिका	८१४९	४२७५४	२०६८७	२२०६७	५२५.	९३७५.
८	हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	८१५२	४५७३४	२२७२५	२३००९	५६१.	९८७७.
९	कञ्चनरूपनगरपालिका	१०१९२	५३२८८	२५९५३	२७३३५	५२३.	९४९४.
१०	खडकनगरपालिका	८६१५	४५३६८	२१३०८	२४०६०	५२७.	८८५६.
११	महादेवागाउँपालिका	५३९५	२८५४२	१४२१५	१४३२७	५२९.	९९२२.
१२	राजविराजनगरपालिका	१३३५०	६८३९६	३५०९२	३३३०४	५१२.	१०५३७.
१३	रूपनीगाउँपालिका	५०१२	२६३८७	१२८२४	१३५६३	५२६.	९४५५.
१४	सप्तकोशीनगरपालिका	४५३९	२११३१	१००१८	११११३	४६६.	९०१५.
१५	शम्भुनाथनगरपालिका	६७६४	३५२१३	१६७७६	१८४३७	५२१.	९०९९.
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	८६५०	४४२२२	२०७८७	२३४३५	५११.	८८७०.
१७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	५६९७	३१७३५	१६१८४	१५५५१	५५७.	१०४०७.
१८	तिरहुतगाउँपालिका	४०७८	२२०१०	१०९१३	११०९७	५४०.	९८३४.
	संस्थागत	३४	१४४०	१२७९	१६१	-	-

२.१२ जातजाती सम्बन्धि विवरण

सप्तरी जिल्ला

जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	६३९२८४	३१३८४६	३२५४३८
क्षेत्री	८९१०	४२४६	४६६४
ब्राम्हण पहाड	८३४२	३९४५	४३९७
मगर	३६४२	१७५४	१८८८
थारु	७३६८८	३४१७४	३९५१४
तामांग	१५९३	८०९	७८४
नेवार	२६६२	१२६१	१४०१
मुसलमान	५७१४५	२७२२८	२९९१७
कामी	४८२५	२३३६	२४८९
यादव	१००७८१	५०९५०	४९८३१
राई	१९१८	९३२	९८६
गुरुंग	१३९	७१	६८
दमाई ढोली	९६७	४५८	५०९
लिम्बु	४२२	२०१	२२१

हजाम, ठाकुर	९९	४५	५४
सार्की	६५६	३२५	३३१
तेली	४६७१३	२३०७४	२३६३९
चमार, राम, हरिजन	२७७०५	१३४१४	१४२९१
कोईरी, कुसवाह	६४६०	३३०२	३१५८
कुर्मि	३२१	१५६	१६५
दशनामी, सन्यासी	८९६	४६५	४३१
धानुक	४१७३५	२०६६२	२१०७३
मुसहर	३८६२२	१९३२७	१९२९५
दुसाध, पासवान, पासी	१०९८१	५४१४	५५६७
सोनार	२१०४	१०४४	१०६०
केवरत	१७५८	८५२	९०६
ब्राम्हण तराई	८७३६	४४९५	४२४१
कठवनीया	१४८६५	७५६३	७३०२
घर्ती, भुजेल	७३०	३६२	३६८
मलाहा	१३६६४	६९०३	६७६१

कलवार	४९१४	२३९९	२५१५
कुमाल	१०१६	५१६	५००
हजाम, ठाकुर	९७७४	४७३४	५०४०
कानु	४२	२२	२०
राजवंशी	२०३	१००	१०३
सुनुवार	१५५४	७४२	८१२
सुढी	२०९२	१०४६	१०४६
लोहार	५०४	२६८	२३६
तत्मा, तत्वा	९७४८	४७६५	४९८३
खत्वे	३७९४२	१८४७६	१९४६६
धोवी	५५७६	२७४९	२८२७
माफ्ती	१८७	९९	८८
नुनीया	१४३१	७०५	७२६
कुम्हार	५९२२	२९२८	२९९४
दनुवार	१०९२	४९१	६०१
हलुवाई	११३६४	५७६६	५५९८
राजपुत	४०४०	२०९२	१९४८
कायस्थ	१७३४	८४९	८८५
वदाई	१६१६	७७८	८३८
मारवाडी	७५९	३९१	३६८
सतार, सन्थयाल	९३	५०	४३
बाँतर, सरदार	१४२९८	६९२१	७३७७
वरई	३९४१	१९६९	१९७२
लोध	३२	१५	१७
राजभर	१०१५	५२७	४८८
धिमाल	५७	३०	२७
भोटे	२३	१२	११
गडेरी, भेडार	१५३३	७६१	७७२
याख्वा	२२	११	११
मालि	९८९	४८६	५०३

बंगाली	१४७२	७५३	७१९
डोम	१८७१	९३३	९३८
कमार	१०८	४९	५९
दुरा	१४	९	५
बडि	३०	१३	१७
मेचे	१७७	८९	८८
लेप्चा	३५	२१	१४
हल्खोर	१५४	८६	६८
पंजावी, सिख	५७४	२६७	३०७
व्यासीसंख/	९०	४५	४५
धुनीया	१५	८	७
ल्होमी	११२	४६	६६
कलार	१६३	८४	७९
घले	३७६	१९४	१८२
खवास	१८३	९४	८९
राजधोब	११८०९	५९२६	५८८३
नाछिरिंग	११	५	६
सरबरीया	५५	३०	२५
वान्तवा	२४	१२	१२
अमात	८६४	४१७	४४७
थुलुंग	१३	६	७
मेवाहांग	१५	८	७
वाहिंग	१६९	८०	८९
देव	११४२	५९५	५४७
अन्य	१३०९	६३०	६७९
दलितअन्य	५८	२८	३०
जनजातिअन्य	४४	१८	२६
तराईअन्य	१२५२४	६३०१	६२२३
पहिचान नभएको	११३४	५५६	५७८
बिदेशि	१४७	७७	७०

अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२७१२९	१२८४६	१४२८३
क्षेत्री	५२५	२४९	२७६
ब्राम्हण पहाड	८११	४०४	४०७

मगर	२०५	९७	१०८
थारु	९०३०	४१०४	४९२६
तामांग	१९१	९५	९६
नेवार	५३	२१	३२
मुसलमान	२३५१	१११०	१२४१

कामी	३३३	१५०	१८३
यादव	२१२७	१००५	११२२
राई	१८७	८८	९९
दमाई ढोली	१७५	८४	९१
लिम्बु	२६	१०	१६
साकी	९५	४८	४७
तेली	११८६	५८०	६०६
चमार, राम, हरिजन	९३९	४४९	४९०
कोईरी, कुसवाह	२५३	१२८	१२५
दशनामी, सन्यासी	३१	१५	१६
धानुक	१०५६	५०५	५५१
मुसहर	२८७६	१४१६	१४६०
सोनार	२२	१०	१२
ब्राम्हण तराई	३९	१७	२२
कठवनीया	३३६	१७५	१६१
घर्ती, भुजेल	७५	३६	३९
मलाहा	६२	३२	३०
कलवार	१२	६	६
कुमाल	२७	१६	११
हजाम, ठाकुर	४५७	२२४	२३३
सुढी	४७	२४	२३
तत्मा, तत्वा	१११	६०	५१
खत्वे	७८८	३७८	४१०
धोबी	५३	२३	३०
कुम्हार	१३६	६७	६९
दनुवार	३४३	१५५	१८८
हलुवाई	२२७	१२३	१०४
राजपुत	२५	१०	१५
बदाई	१६९	८५	८४
बाँतर, सरदार	१०१६	४७५	५४१
बरई	८५	४२	४३
डोम	१०१	५९	४२
पंजावी, सिख	३२	१५	१७
राजधोव	३८१	१९३	१८८
वान्तवा	११	६	५
वाहिंग	१९	९	१०

अन्य	५४	२७	२७
तराई अन्य	२८	११	१७
पहिचान नभएको	२३	१०	१३
बलान बिहुल गाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२१८१९	१०७९६	११०२३
क्षेत्री	२४	१३	११
ब्राम्हण पहाड	२९४	१३१	१६३
थारु	४४४	२३५	२०९
मुसलमान	१०५९	४८७	५७२
कामी	१८२	९२	९०
यादव	६५६९	३२२१	३३४८
राई	१०९	५७	५२
तेली	२१९४	११२२	१०७२
चमार, राम, हरिजन	१०४९	५२३	५२६
धानुक	२५४५	१२४५	१३००
मुसहर	७०७	३४०	३६७
दुसाध, पासवान, पासी	११६३	५७८	५८५
ब्राम्हण तराई	४७४	२३७	२३७
कठवनीया	८५१	४३१	४२०
मलाहा	३३३	१७५	१५८
कलवार	२७	१४	१३
हजाम, ठाकुर	३४०	१६५	१७५
सुनुवार	६६	३२	३४
सुढी	८५	४१	४४
तत्मा, तत्वा	१३७२	६९२	६८०
खत्वे	७१८	३५५	३६३
धोबी	९२	४८	४४
कुम्हार	७७	४१	३६
हलुवाई	११९	५३	६६
राजपुत	६३	३७	२६
बदाई	१८	११	७
बरई	२३९	१२५	११४
गडेरी, भेडार	३२	१५	१७
मालि	७८	४१	३७
डोम	१२८	५८	७०
पंजावी, सिख	२३	९	१४

खवास	१३८	७०	६८
अन्य	६३	२६	३७
तराई अन्य	५५	२७	२८
पहिचान नभएको	५१	२८	२३
बिदेशि	३८	२१	१७
बेल्ही चपेनागाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२९४५९	१४४८७	१४९७२
क्षेत्री	२७	१४	१३
ब्राम्हण पहाड	१३५	६५	७०
मगर	५४८	२७४	२७४
तामांग	१४	४	१०
मुसलमान	२४४४	१२११	१२३३
कामी	६४	३१	३३
यादव	५९५४	२९५७	२९९७
गुरुंग	१४	८	६
दमाई ढोली	८०	४१	३९
लिम्बु	१५१	७७	७४
सार्की	२५	१६	९
तेली	२००३	९६३	१०४०
चमार, राम, हरिजन	१३२५	६२८	६९७
कुर्मि	१९	१०	९
दशनामी, सन्यासी	८४	४०	४४
धानुक	५५६०	२७०९	२८५१
मुसहर	१५४२	७७९	७६३
दुसाध, पासवान, पासी	८५६	४२६	४३०
सोनार	११	३	८
ब्राम्हण तराई	२५१	१२७	१२४
कठवनीया	६८३	३४१	३४२
घर्ती, भुजेल	४१	२२	१९
मलाहा	१२७५	६२६	६४९
कलवार	१७	११	६
हजाम, ठाकुर	६१९	३०५	३१४
तत्मा, तत्वा	७२७	३५१	३७६
खत्वे	११२२	५३५	५८७

धोवी	२७०	१३४	१३६
नुनीया	८८	४३	४५
कुम्हार	५०३	२४६	२५७
हलुवाई	५७१	२९२	२७९
राजपुत	५०१	२५०	२५१
कायस्थ	६९	३२	३७
बदाई	१७	८	९
बाँतर, सरदार	१३२	६७	६५
बरई	२७७	१३३	१४४
मालि	६३	२७	३६
डोम	८३	३८	४५
राजधोब	१३७	६१	७६
अन्य	६९	२९	४०
तराई अन्य	१०७०	५४३	५२७
पहिचान नभएको	१८	१०	८
बिष्णुपुरगाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२३०३८	११४३८	११६००
ब्राम्हण पहाड	७३	२६	४७
थारु	२६	१४	१२
नेवार	१२	५	७
मुसलमान	१३२६	६४१	६८५
कामी	४७	२६	२१
यादव	६८६८	३४५१	३४१७
राई	२२	९	१३
सार्की	१८	९	९
तेली	१८८३	९३७	९४६
चमार, राम, हरिजन	१४३६	६९६	७४०
कोईरी, कुसवाह	४८१	२४९	२३२
धानुक	२०३०	१००५	१०२५
मुसहर	१५४१	७५७	७८४
दुसाध, पासवान, पासी	६६	२९	३७
ब्राम्हण तराई	१६९	८६	८३
कठवनीया	६६०	३३५	३२५
मलाहा	४६५	२४८	२१७

हजाम, ठाकुर	४५०	२२२	२२८
सुढी	१८५	९८	८७
तत्मा, तत्वा	३३६	१५८	१७८
खत्वे	१९३०	९३८	९९२
धोबी	३४४	१८२	१६२
कुम्हार	७९	३८	४१
हलुवाई	२०३	१०१	१०२
राजपुत	२०	११	९
कायस्थ	३२	१२	२०
बाँतर, सरदार	२५०	१२४	१२६
बरई	१६७	८४	८३
लोध	३२	१५	१७
माली	१७	८	९
डोम	७३	३८	३५
कुमार	१५	८	७
व्यासी	१८	९	९
राजधोब	३५५	१६५	१९०
अमात	२७	११	१६
देव	७०	३९	३१
अन्य	७५	३२	४३
तराई अन्य	१२२५	६१७	६०८
पहिचान नभएको	१२	५	७

बोदे बरसाईननगरपालिका

जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	४३२२९	२१३१९	२१९१०
क्षेत्री	३०	१२	१८
ब्राम्हण पहाड	८८	४२	४६
मगर	१८	७	११
थारु	३७४२	१७९८	१९४४
तामांग	२३	१२	११
नेवार	१७	६	११
मुसलमान	४४५३	२१५६	२२९७
कामी	१९२	१०५	८७
यादव	१११०५	५५६४	५५४१
गुरुंग	१६	१०	६

दमाई ढोली	१७	५	१२
हजाम, ठाकुर	१९	९	१०
सार्की	५५	३२	२३
तेली	७१३२	३५००	३६३२
चमार, राम, हरिजन	१८९७	९४०	९५७
कोईरी, कुसवाह	५९	२९	३०
दशनामी, सन्यासी	१७	७	१०
धानुक	११९५	५७४	६२१
मुसहर	१९३२	९७०	९६२
दुसाध, पासवान, पासी	२३३	११३	१२०
सोनार	२६	१५	११
ब्राम्हण तराई	१८५	१०१	८४
कठवनीया	३५९	१६७	१९२
मलाहा	१२४	६४	६०
कलवार	२१८	१११	१०७
कुमाल	३००	१५९	१४१
हजाम, ठाकुर	७१०	३३५	३७५
सुढी	१४	५	९
तत्मा, तत्वा	२६४०	१२८७	१३५३
खत्वे	२५०७	१२१८	१२८९
धोबी	१८०	८९	९१
नुनीया	४३४	२१९	२१५
कुम्हार	२०७	१०४	१०३
दनुवार	१५३	७४	७९
हलुवाई	६६१	३३२	३२९
राजपुत	५२	२९	२३
मारवाडी	३२	१९	१३
बाँतर, सरदार	९८	४७	५१
बरई	१६०	७६	८४
गडेरी, भेडार	६३५	३२३	३१२
मालि	६४	३८	२६
बंगाली	२००	१०९	९१
डोम	१६५	९१	७४
मेचे	१७७	८९	८८
व्यासीसंख/	३४	१५	१९

धुनीया	१५	८	७
खवास	२८	१४	१४
राजधोब	१३६	६४	७२
अमात	१९२	९७	९५
अन्य	३५	१०	२५
दलितअन्य	११	६	५
तराईअन्य	१७७	८४	९३
पहिचान नभएको	६०	२९	३१

छिन्नमस्तागाउँपालिका

जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२८३९०	१४१९९	१४१९१
क्षेत्री	३१	१३	१८
ब्राम्हण पहाड	३६२	१९१	१७१
मगर	१३	५	८
थारु	५११	२५७	२५४
तामांग	१३	५	८
मुसलमान	२२८३	११४०	११४३
कामी	२०	७	१३
यादव	४७२६	२४०१	२३२५
लिम्बु	१८	८	१०
सार्की	१९७	८७	११०
तेली	१७१९	८५०	८६९
चमार, राम, हरिजन	१२०९	५७१	६३८
कोईरी, कुसवाह	४७८	२३४	२४४
कुर्मि	२१	१०	११
धानुक	१२७७	६४४	६३३
मुसहर	२६६७	१३२९	१३३८
दुसाध, पासवान, पासी	१६१	८३	७८
सोनार	२६०	१३५	१२५
केवत	२८८	१४४	१४४
ब्राम्हण तराई	९८९	५१०	४७९
कठबनीया	१२१२	६२८	५८४
मलाहा	९८३	४९४	४८९
कलवार	३१४	१५९	१५५
कुमाल	१७	९	८

हजाम, ठाकुर	३६९	१८९	१८०
सुनुवार	१८	८	१०
तत्मा, तत्वा	२९३	१५२	१४१
खत्वे	१६३७	७९२	८४५
धोबी	५९९	२९७	३०२
कुम्हार	१०५६	५२५	५३१
हलुवाई	३१९	१६५	१५४
राजपुत	५३	३०	२३
कायस्थ	६५	३२	३३
बदाई	१३१	६५	६६
बरई	२७२	१३६	१३६
मालि	८४	४१	४३
डोम	१५०	७२	७८
कमार	८०	३४	४६
अमात	१३५	६८	६७
अन्य	४५	१६	२९
तराईअन्य	३२७६	१६४२	१६३४
पहिचान नभएको	३९	२१	१८

डाकनेश्वरीनगरपालिका

जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	४२७५४	२०६८७	२२०६७
क्षेत्री	२५	११	१४
ब्राम्हण पहाड	५७	२२	३५
थारु	४२७८	१९६२	२३१६
नेवार	२४	१२	१२
मुसलमान	५०१०	२३९०	२६२०
कामी	३०७	१४४	१६३
यादव	६२८९	३१३१	३१५८
राई	३९१	१९५	१९६
तेली	५०३६	२४३९	२५९७
चमार, राम, हरिजन	२११२	१०२५	१०८७
कोईरी, कुसवाह	७३७	३४६	३९१
कुर्मि	२३	१२	११
दशनामी, सन्यासी	९६	४९	४७
धानुक	३४४२	१६२०	१८२२

मुसहर	२९३७	१५०४	१४३३
दुसाध, पासवान, पासी	५२७	२६५	२६२
सोनार	१६	६	१०
केवरत	१६	५	११
ब्राम्हण तराई	७९	४३	३६
कठवनीया	३७१	१८५	१८६
मलाहा	५६५	२९०	२७५
कलवार	५४	२६	२८
कुमाल	१३९	७५	६४
हजाम, ठाकुर	७०७	३३९	३६८
सुनुवार	९७	४६	५१
सुढी	२७५	१३१	१४४
लोहार	१०३	५२	५१
तत्मा, तत्वा	५०	२८	२२
खत्वे	२४४७	१२०६	१२४१
धोवी	३१९	१५१	१६८
कुम्हार	१४२६	६९१	७३५
दनुवार	१५१	६१	९०
हलुवाई	५४१	२६१	२८०
राजपुत	३०	१६	१४
कायस्थ	११	५	६
वदाई	१८५	८७	९८
सतार, सन्थ्याल	६५	३२	३३
वाँतर, सरदार	७३६	३७०	३६६
वरई	२७७	१३८	१३९
राजभर	२२	७	१५
भोटे	२३	१२	११
मालि	२७	१३	१४
बंगाली	२६६	१२४	१४२
डोम	१३२	५८	७४
पंजावी, सिख	१७	६	११
राजधोब	५०६	२१९	२८७
अमात	१४०	५८	८२
अन्य	६३	२७	३६
जनजातिअन्य	४४	१८	२६
तराईअन्य	१५२२	७५६	७६६

पहिचान नभएको	४१	१८	२३
हनुमाननगर कङ्कालिनीनगरपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	४५७३४	२२७२५	२३००९
क्षेत्री	९३	४५	४८
ब्राम्हण पहाड	३७३	१७२	२०१
मगर	३५	१८	१७
थारु	१०६	५३	५३
तामांग	१६	८	८
नेवार	२३१	१०२	१२९
मुसलमान	३०७३	१४३८	१६३५
कामी	१२२	५४	६८
यादव	९१००	४६०२	४४९८
राई	७०	३७	३३
दमाई ढोली	४९	२४	२५
लिम्बु	३६	१५	२१
हजाम, ठाकुर	१६	७	९
तेली	१५६७	७८५	७८२
चमार, राम, हरिजन	१५२८	७५२	७७६
कोईरी, कुसवाह	८७०	४५२	४१८
कुर्मि	११	६	५
दशनामी, सन्यासी	४७	२७	२०
धानुक	४१४५	१९६४	२१८१
मुसहर	३०८८	१५८०	१५०८
दुसाध, पासवान, पासी	९८४	४८१	५०३
सोनार	१६४	७९	८५
केवरत	३२४	१५९	१६५
ब्राम्हण तराई	८९२	४६४	४२८
कठवनीया	१२०५	६२९	५७६
मलाहा	३०९२	१५७०	१५२२
कलवार	२९	१२	१७
कुमाल	४३	१८	२५
हजाम, ठाकुर	४५०	२२८	२२२
सुनुवार	२२३	१२२	१०१
सुढी	१४१	६९	७२

लोहार	३४	१९	१५
तत्मा, तत्वा	५८४	२९७	२८७
खत्वे	१५२२	७२९	७९३
धोबी	११९०	५८३	६०७
माझी	४८	२५	२३
कुम्हार	६७९	३४०	३३९
हलुवाई	११८६	६१८	५६८
राजपुत	२४	११	१३
कायस्थ	९४	४५	४९
बदाई	१३९	६०	७९
मारवाडी	१४५	८०	६५
वाँतर, सरदार	७००	३४२	३५८
बरई	२९३	१५०	१४३
राजभर	२३०	११८	११२
मालि	१४	७	७
बंगाली	२१	११	१०
डोम	१७१	९०	८१
कमार	१३	७	६
हल्खोर	४१	१९	२२
पंजाबी, सिख	२१	१२	९
कलार	१२६	६२	६४
राजधोब	३६१३	१७८८	१८२५
अमात	२६२	१२९	१३३
अन्य	७८	३२	४६
दलितअन्य	२८	१२	१६
तराईअन्य	२३१४	११४७	११६७
पहिचान नभएको	४१	२०	२१
कञ्चनरुपनगरपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	५३२८८	२५९५३	२७३३५
क्षेत्री	१७७८	८४७	९३१
ब्राम्हण पहाड	२००५	९१८	१०८७
मगर	४५६	२१३	२४३
थारु	६४५२	२९१२	३५४०
तामांग	२०२	१०६	९६

नेवार	१०५५	४९८	५५७
मुसलमान	७०७३	३४३४	३६३९
कामी	६५०	३२२	३२८
यादव	३८०६	१८५५	१९५१
राई	१७२	७६	९६
गुरुंग	१२	५	७
दमाई ढोली	१९३	८७	१०६
लिम्बु	५६	२२	३४
सार्की	३५	१७	१८
तेली	२८०९	१३८७	१४२२
चमार, राम, हरिजन	२५३५	११९४	१३४१
कोईरी, कुसवाह	१०१५	५२४	४९१
दशनामी, सन्यासी	१२३	६३	६०
धानुक	१४२०	७०७	७१३
मुसहर	३७२१	१८७३	१८४८
दुसाध, पासवान, पासी	८४३	४४०	४०३
सोनार	६१	२५	३६
ब्राम्हण तराई	२०२	९५	१०७
कठवनीया	१०४८	५३५	५१३
घर्ती, भुजेल	३३९	१७३	१६६
मलाहा	१०१०	५०८	५०२
कलवार	३१	१६	१५
कुमाल	१६९	८८	८१
हजाम, ठाकुर	६६०	३३४	३२६
सुनुवार	२१	१३	८
सुढी	६३४	३१७	३१७
लोहार	८५	४६	३९
तत्मा, तत्वा	६८२	३१९	३६३
खत्वे	१९१९	९६८	९५१
धोबी	६२	३०	३२
नुनीया	६५	३२	३३
कुम्हार	५५६	२७६	२८०
हलुवाई	१८२३	९०९	९१४
राजपुत	२४६	११७	१२९
कायस्थ	१०४	४४	६०
बदाई	९७	५१	४६

मारवाडी	५३	२२	३१
वाँतर, सरदार	३६७०	१८२८	१८४२
वरई	५०४	२६०	२४४
राजभर	६७	३३	३४
धिमाल	२६	१४	१२
मालि	९६	४८	४८
बंगाली	६८	४३	२५
डोम	८८	५४	३४
बडि	१४	७	७
पंजावी, सिख	८२	३८	४४
कलार	३७	२२	१५
राजधोब	१४९७	७७४	७२३
सरबरीया	५५	३०	२५
वाहिंग	१५०	७१	७९
अन्य	७६	३३	४३
तराईअन्य	३०९	१४६	१६३
पहिचान नभएको	१९८	९४	१०४
बिदेशि	७३	४०	३३

खडक नगरपालिका

जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	४५३६८	२१३०८	२४०६०
क्षेत्री	८६	४४	४२
ब्राम्हण पहाड	११७	४६	७१
मगर	४३	२०	२३
थारु	१२२२७	५६०३	६६२४
तामांग	१४०	७७	६३
नेवार	२३५	१०५	१३०
मुसलमान	८२३७	३७१३	४५२४
कामी	५०९	२३९	२७०
यादव	८३८	३९९	४३९
राई	९१	४३	४८
दमाई ढोली	२०	९	११
लिम्बु	१२	८	४
सार्की	२४	१४	१०

तेली	५०८१	२४९८	२५८३
चमार, राम, हरिजन	२८५३	१४०४	१४४९
दशनामी, सन्यासी	२४	१३	११
धानुक	९४६	४५५	४९१
मुसहर	१०८९	५३३	५५६
दुसाध, पासवान, पासी	१११४	५३६	५७८
सोनार	५८	३१	२७
ब्राम्हण तराई	१०४	५२	५२
कठवनीया	४०५	२००	२०५
मलाहा	२८९	१३९	१५०
कलवार	१५७०	७३३	८३७
हजाम, ठाकुर	९४७	४४०	५०७
राजवंशी	११	४	७
सुनुवार	२०	१२	८
सुढी	२८	१४	१४
लोहार	३५	१९	१६
तत्मा, तत्वा	३९९	१७५	२२४
खत्वे	४६१९	२२१४	२४०५
धोवी	१४२	६२	८०
माभी	२०	१०	१०
कुम्हार	१७	६	११
दनुवार	१३१	५५	७६
हलुवाई	१००५	४९५	५१०
राजपुत	१७	१०	७
कायस्थ	२६	१३	१३
मारवाडी	५०	२५	२५
वाँतर, सरदार	११७९	५५६	६२३
वरई	६६	३०	३६
गडेरी, भेडार	१२८	६६	६२
मालि	७८	३८	४०
डोम	११२	५१	६१
पंजावी, सिख	४९	१८	३१
राजधोब	२६	१२	१४
अन्य	७३	२६	४७

दलितअन्य	१९	१०	९
तराईअन्य	१९	१०	९
पहिचान नभएको	४०	२३	१७
महादेवागाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२८५४२	१४२१५	१४३२७
क्षेत्री	२२१	११८	१०३
ब्राम्हण पहाड	५७१	२८८	२८३
थारु	१२२	६०	६२
मुसलमान	२८०१	१२६४	१५३७
यादव	५७७९	२९१५	२८६४
सार्की	२५	१३	१२
तेली	१४७५	७५१	७२४
चमार, राम, हरिजन	१३४४	६४७	६९७
कोईरी, कुसवाह	९०	४८	४२
कुर्मि	१३७	६०	७७
दशनामी, सन्यासी	९९	४६	५३
धानुक	३८४४	१९५६	१८८८
मुसहर	१७३५	८६७	८६८
दुसाध, पासवान, पासी	७८८	३७६	४१२
केवरत	७७१	३७७	३९४
ब्राम्हण तराई	९२	४२	५०
कठबनीया	५०४	२६३	२४१
मलाहा	४३१	२२२	२०९
हजाम, ठाकुर	४८८	२३२	२५६
सुनुवार	३२	१८	१४
सुढी	६८	३६	३२
तत्मा, तत्वा	२४४	१२३	१२१
खत्वे	२२१२	१०८०	११३२
धोबी	४८३	२५३	२३०
नुनीया	१२३	६५	५८
कुम्हार	२४५	१२३	१२२
हलुवाई	३११	१६४	१४७
वाँतर, सरदार	८७२	४१६	४५६
बरई	२५४	१३१	१२३

मालि	९६	५०	४६
बंगाली	२१८	११४	१०४
डोम	४५	२३	२२
लेप्चा	३५	२१	१४
व्यासीसंख/	१३	८	५
राजधोब	१२२७	६५३	५७४
देव	२२	११	११
अन्य	५२	१६	३६
तराईअन्य	५९६	३२६	२७०
पहिचान नभएको	७७	३९	३८

राजविराजनगरपालिका

जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	६८३९६	३५०९२	३३३०४
क्षेत्री	८०६	४०९	३९७
ब्राम्हण पहाड	१११०	५४७	५६३
मगर	४७०	२३६	२३४
थारु	१४१०	७०५	७०५
तामांग	४०१	२१७	१८४
नेवार	४१८	१९५	२२३
मुसलमान	७०१२	३४१३	३५९९
कामी	२४८	१३०	११८
यादव	१७४०४	९०९६	८३०८
राई	१३०	६६	६४
गुरुंग	३३	१५	१८
दमाई ढोली	१५८	८०	७८
लिम्बु	३५	१६	१९
हजाम, ठाकुर	३१	१७	१४
सार्की	१५	९	६
तेली	४५६८	२३९८	२१७०
चमार, राम, हरिजन	१९४१	९८८	९५३
कोईरी, कुसवाह	५०७	२७२	२३५
कुर्मि	८५	४६	३९
दशनामी, सन्यासी	१२३	६६	५७
धानुक	४६९३	२४१९	२२७४
मुसहर	२५६३	१३१४	१२४९

दुसाध, पासवान, पासी	२६३	१२३	१४०
सोनार	८६७	४६२	४०५
केवरत	२३	१०	१३
ब्राम्हण तराई	२१२५	१०९५	१०३०
कठवनीया	५१६३	२६३२	२५३१
घर्ती, भुजेल	१२३	६०	६३
मलाहा	१६२	९३	६९
कलवार	३६४	१९७	१६७
कुमाल	२२	११	११
हजाम, ठाकुर	११०५	५६५	५४०
कानु	४२	२२	२०
राजवंशी	६३	३३	३०
सुनुवार	२७	१२	१५
सुढी	१८५	१०६	७९
लोहार	११९	६७	५२
तत्मा, तत्वा	५६६	२७२	२९४
खत्वे	२३३४	११६२	११७२
धोबी	७६९	४११	३५८
माफी	५३	३२	२१
नुनीया	४७३	२२३	२५०
कुम्हार	२२४	११४	११०
दनुवार	१२	९	३
हलुवाई	१६८२	८९६	७८६
राजपुत	७२७	३७३	३५४
कायस्थ	८६३	४४५	४१८
बदाई	४८६	२३३	२५३
मारवाडी	४७९	२४५	२३४
वाँतर, सरदार	९१	४४	४७
वरई	७२०	३५३	३६७
राजभर	६९६	३६९	३२७
याख्खा	२२	११	११
मालि	६५	३३	३२
बंगाली	५६८	२९५	२७३
डोम	१४१	६५	७६
हल्खोर	११३	६७	४६
पंजावी, सिख	२४२	११५	१२७

व्यासीसंख/	२५	१३	१२
खवास	१७	१०	७
राजधोब	२७८	१६२	११६
अमात	९५	४८	४७
देव	९१६	४७४	४४२
अन्य	९४	४२	५२
तराईअन्य	५९५	३०७	२८८
पहिचान नभएको	२००	१११	८९
बिदेशि	३६	१६	२०
रूपनीगाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२६३८७	१२८२४	१३५६३
क्षेत्री	१२०	५४	६६
ब्राम्हण पहाड	७८	३२	४६
मगर	२९२	१५०	१४२
थारु	२५९७	१२६०	१३३७
तामांग	१५६	७२	८४
नेवार	६५	३१	३४
मुसलमान	१६५९	७६६	८९३
कामी	१७५	९२	८३
यादव	४९९८	२५२४	२४७४
राई	३०	१३	१७
हजाम, ठाकुर	२०	७	१३
तेली	१७३८	८१४	९२४
चमार, राम, हरिजन	११३८	५५०	५८८
कोईरी, कुसवाह	४४७	२२०	२२७
धानुक	३७४	१८१	१९३
मुसहर	१४३०	७१३	७१७
दुसाध, पासवान, पासी	३१४	१५५	१५९
सोनार	२६	११	१५
केवरत	४५	१९	२६
ब्राम्हण तराई	४९	२८	२१
कठवनीया	४८१	२३५	२४६
मलाहा	४४२	२१८	२२४
कलवार	४८५	२३५	२५०

हजाम, ठाकुर	३९१	१८०	२११
राजवंशी	३३	१६	१७
लोहार	५३	२६	२७
तत्मा, तत्वा	१५	८	७
खत्वे	३२६४	१५६६	१६९८
धोबी	२७६	१२५	१५१
हलुवाई	९५३	४८५	४६८
राजपुत	२३	१०	१३
कायस्थ	७४	३५	३९
वदाई	१२६	५८	६८
बाँतर, सरदार	१०८७	५०७	५८०
वरई	१४२	६२	८०
धिमाल	१९	१०	९
मालि	१३	६	७
डोम	९३	४७	४६
पंजाबी, सिख	६२	२९	३३
राजधोब	२५०३	१२३३	१२७०
अन्य	६४	२२	४२
तराईअन्य	३७	१९	१८
सप्तकोशीनगरपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२११३१	१००१८	११११३
क्षेत्री	२८४७	१२४९	१५९८
ब्राम्हण पहाड	१०८५	५०९	५७६
मगर	२२७	१०२	१२५
थारु	५५८४	२५७१	३०१३
तामांग	१९९	९०	१०९
नेवार	३६०	१६५	१९५
मुसलमान	४२७	२१९	२०८
कामी	३३१	१४९	१८२
यादव	१३५२	६७०	६८२
राई	४६०	१९६	२६४
गुरुंग	५३	२२	३१
दमाई ढोली	१५२	७३	७९
लिम्बु	१८	९	९

हजाम, ठाकुर	१३	५	८
सार्की	४१	१७	२४
तेली	४२७	२२०	२०७
चमार, राम, हरिजन	३५९	१९१	१६८
कोईरी, कुसवाह	११७	६६	५१
दशनामी, सन्यासी	५०	२६	२४
धानुक	३३४	१६०	१७४
मुसहर	१८०८	८९१	९१७
दुसाध, पासवान, पासी	१६८	८७	८१
सोनार	२४	१४	१०
ब्राम्हण तराई	६५	३३	३२
कठवनीया	३६४	१७६	१८८
घर्ती, भुजेल	५०	२४	२६
मलाहा	५५२	२७१	२८१
कलवार	१७	८	९
हजाम, ठाकुर	१४२	६२	८०
सुढी	३४	१७	१७
लोहार	१७	१०	७
खत्वे	९२५	४४२	४८३
धोबी	७६	३४	४२
कुम्हार	२५	११	१४
हलुवाई	२३७	१२०	११७
राजपुत	५०	२६	२४
कायस्थ	९८	५०	४८
वदाई	६०	२७	३३
बाँतर, सरदार	३७०	१७९	१९१
वरई	४९	२४	२५
धिमाल	१२	६	६
मालि	३९	१५	२४
बंगाली	१६	६	१०
डोम	४२	२१	२१
बडि	१६	६	१०
पंजाबी, सिख	२०	१०	१०
घले	३७६	१९४	१८२
राजधोब	९२४	४८६	४३८
नाछिरिंग	११	५	६

बान्तवा	१३	६	७
थुलुंग	१३	६	७
अन्य	४०	२२	१८
तराईअन्य	२०	१०	१०
पहिचान नभएको	२२	१०	१२
शम्भुनाथनगरपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	३५२१३	१६७७६	१८४३७
क्षेत्री	७३	४०	३३
ब्राम्हण पहाड	४२	१५	२७
मगर	१७५	९२	८३
थारु	११७२७	५४६५	६२६२
तामांग	९४	४७	४७
मुसलमान	२०९७	१००८	१०८९
कामी	३७२	१७०	२०२
यादव	१२२७	६५२	५७५
राई	१२७	७३	५४
दमाई ढोली	४१	२०	२१
लिम्बु	१८	७	११
सार्की	१३	४	९
तेली	२७८३	१३२७	१४५६
चमार, राम, हरिजन	१४४५	६६६	७७९
कोईरी, कुसवाह	१३	६	७
धानुक	७५२	३६१	३९१
मुसहर	३६५१	१७९३	१८५८
दुसाध, पासवान, पासी	५८९	२९०	२९९
सोनार	७७	३२	४५
ब्राम्हण तराई	२२	१३	९
कठवनीया	१३०	६२	६८
मलाहा	३१२	१५४	१५८
कलवार	१०५२	५०६	५४६
कुमाल	१७२	७७	९५
हजाम, ठाकुर	४७१	२१२	२५९
राजवंशी	६२	२६	३६

सुढी	६९	३६	३३
लोहार	२७	१३	१४
तत्मा, तत्वा	९३९	४५६	४८३
खत्वे	२४८५	११९३	१२९२
कुम्हार	६४	२३	४१
दनुवार	१९	८	११
हलुवाई	६११	२८८	३२३
राजपुत	४८	२५	२३
कायस्थ	७३	३५	३८
बदाई	१४	७	७
बाँतर, सरदार	२३३१	१०९३	१२३८
बरई	२२	१२	१०
गडेरी, भेडार	३१७	१५८	१५९
मालि	२०	६	१४
डोम	११६	५२	६४
ल्लोमी	११२	४६	६६
राजधोब	२२६	११६	११०
मेवाहांग	१५	८	७
अन्य	८२	४१	४१
तराईअन्य	५९	२८	३१
पहिचान नभएको	२७	१४	१३
सुरुङ्गानगरपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	४४२२२	२०७८७	२३४३५
क्षेत्री	१९४७	९००	१०४७
ब्राम्हण पहाड	६९७	३०८	३८९
मगर	१०९२	४८९	६०३
थारु	१५१८९	७०३०	८१५९
तामांग	१११	५२	५९
नेवार	१२३	५८	६५
मुसलमान	२९५७	१३२१	१६३६
कामी	७०३	३३१	३७२
यादव	३२३७	१६०३	१६३४
राई	६३	२८	३५

दमाई ढोली	८२	३५	४७
लिम्बु	३६	१५	२१
तेली	२३७२	११२१	१२५१
चमार, राम, हरिजन	२७९३	१३२७	१४६६
कोईरी, कुसवाह	४२७	२२३	२०४
दशनामी, सन्यासी	१६	८	८
धानुक	५११	२३८	२७३
मुसहर	३१४२	१५६६	१५७६
दुसाध, पासवान, पासी	२१७९	१०४८	११३१
सोनार	१५	६	९
केवरत	११३	५१	६२
ब्राम्हण तराई	८०	४१	३९
कठवनीया	२०२	९४	१०८
घर्ती, भुजेल	१०२	४७	५५
मलाहा	१०१	५४	४७
कलवार	७२४	३६५	३५९
कुमाल	७७	३८	३९
हजाम, ठाकुर	५४९	२५६	२९३
राजवंशी	३४	२१	१३
सुनुवार	७२३	३१६	४०७
सुढी	५२	२४	२८
तत्मा, तत्वा	२६५	१२६	१३९
खत्वे	१२७२	५९९	६७३
माभी	५०	१९	३१
कुम्हार	१४४	६७	७७
दनुवार	२८३	१२९	१५४
हलुवाई	३६०	१८१	१७९
राजपुत	५१	२३	२८
कायस्थ	१२	५	७
सतार, सन्थयाल	१५	८	७
वाँतर, सरदार	१८९	९३	९६
वरई	६७	३६	३१
गडेरी, भेडार	४२१	१९९	२२२
मालि	९१	४३	४८
बंगाली	९२	३९	५३
डोम	५२	३०	२२

पंजावी, सिख	२६	१५	११
अमात	१३	६	७
अन्य	७७	२९	४८
तराईअन्य	२९	१२	१७
पहिचान नभएको	२६४	११४	१५०
तिलाठी कोईलाडीगाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	३१७३५	१६१८४	१५५५१
क्षेत्री	१२	४	८
ब्राम्हण पहाड	२४०	१११	१२९
मुसलमान	१२०९	६०८	६०१
कामी	४९८	२५२	२४६
यादव	२४६६	१२९३	११७३
राई	१६	६	१०
सार्की	११३	५९	५४
तेली	१४५४	७४३	७११
चमार, राम, हरिजन	८१७	३७४	४४३
कुर्मि	२५	१२	१३
दशनामी, सन्यासी	४२	२२	२०
धानुक	७३५०	३७८१	३५६९
मुसहर	४२३	२१७	२०६
दुसाध, पासवान, पासी	७३३	३८४	३४९
सोनार	४०५	१८१	२२४
केवरत	१३४	६६	६८
ब्राम्हण तराई	२४०७	१२४७	११६०
कठवनीया	४८०	२६०	२२०
मलाहा	२४३९	१२४९	११९०
हजाम, ठाकुर	४५९	२२७	२३२
सुनुवार	१६३	८६	७७
लोहार	३१	१६	१५
तत्मा, तत्वा	२७६	१३४	१४२
खत्वे	३०४९	१५५६	१४९३
धोवी	२३८	१०८	१३०
नुनीया	२४८	१२३	१२५
कुम्हार	४१८	२२१	१९७

हलुवाई	४७९	२४०	२३९
राजपुत	२११०	१११४	९९६
कायस्थ	२१३	९६	११७
बदाई	१३५	६६	६९
वाँतर, सरदार	१००१	४९६	५०५
बरई	१७७	८६	९१
मालि	१२१	६०	६१
डोम	९७	४४	५३
देव	१३४	७१	६३
अन्य	२५	५	२०
तराईअन्य	१०७७	५५६	५२१
पहिचान नभएको	२१	१०	११
तिरहुतगाउँपालिका			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	२२०१०	१०९१३	११०९७
क्षेत्री	३२	१५	१७
ब्राम्हण पहाड	९८	४२	५६
मगर	३२	१७	१५
थारु	१४७	६७	८०
तामांग	११	४	७
मुसलमान	१४८६	७२५	७६१
कामी	५१	२६	२५
यादव	६७२५	३४१०	३३१५
तेली	१२३०	५८९	६४१
चमार, राम, हरिजन	९७४	४८२	४९२
कोईरी, कुसवाह	९५२	४९३	४५९
दशनामी, सन्यासी	१४४	८३	६१
धानुक	२१८	९८	१२०
मुसहर	१७७०	८८५	८८५
सोनार	७२	३४	३८
केवरत	४४	२१	२३
ब्राम्हण तराई	४९७	२५३	२४४
कठबनीया	४११	२१५	१९६
मलाहा	१०२७	४९६	५३१
कुमाल	५०	२५	२५
हजाम, ठाकुर	४६०	२१९	२४१
सुनुवार	१६४	७७	८७

सुढी	२७५	१२८	१४७
तत्मा, तत्वा	२४९	१२७	१२२
खत्वे	३१९२	१५४५	१६४७
धोबी	४८३	२१९	२६४
कुम्हार	६६	३५	३१
हलुवाई	७६	४३	३३
बदाई	३९	२०	१९
वाँतर, सरदार	५७६	२८४	२९२
बरई	१७०	९१	७९
मालि	२३	१२	११
बंगाली	२३	१२	११
डोम	८२	४२	४०
दुरा	१४	९	५
अन्य	३१	१०	२१
तराईअन्य	११६	६०	५६
संस्थागत			
जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैजातजाति	१४४०	१२७९	१६१
क्षेत्री	२३३	२०९	२४
ब्राम्हण पहाड	१०६	७६	३०
मगर	३६	३४	२
थारु	९६	७८	१८
तामांग	२२	२०	२
नेवार	६९	६३	६
मुसलमान	१८८	१८४	४
कामी	२१	१६	५
यादव	२११	२०१	१०
राई	५०	४५	५
गुरुंग	११	११	०
लिम्बु	१६	१४	२
तेली	५६	५०	६
चमार, राम, हरिजन	११	७	४
कोईरी, कुसवाह	१४	१२	२
धानुक	४३	४०	३
ब्राम्हण तराई	१५	११	४
माभी	१६	१३	३
सतार, सन्थयाल	१३	१०	३
अन्य	२१३	१८५	२८

२.१३ मातृ भाषा सम्बन्धि विवरण

सप्तरी जिल्ला

मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	६३९२८४	३१३८४६	३२५४३८
नेपालि	२६२७०	१२६८५	१३५८५
मैथिलि	५०५८९७	२५१०४१	२५४८५६
भोजपुरी	५२७	२४५	२८२
थारु	६६४५२	३०६७९	३५७७३
तामांग	१२१२	६३८	५७४
नेवार	८९०	४१२	४७८
मगर	१५२०	७१२	८०८
बान्तवा	१६	६	१०
गुरुंग	२६	१७	९
लिम्बु	३३९	१५४	१८५
ऊर्दु	२४६१६	११६५१	१२९६५
हिन्दि	५३३	२७०	२६३
दनुवार	४२६	१९२	२३४
सुनुवार	१५३७	७३३	८०४
बंगाल	१२१	५८	६३
राजस्थानी	५६२	२८४	२७८
याखा	२२	११	११
थुलुंग	४२	१९	२३
भुजेल	३६८	१८८	१८०
मेचे	१७७	८९	८८
लाप्चा	३४	२०	१४
वाहिंग	१६९	८०	८९
घले	३३४	१७७	१५७
मेवाहांग	१५	८	७
मुसलमान	२८५	१२९	१५६
मगाहि	९१०	४४०	४७०
राई	१०७९	५२३	५५६
म्यतेली	१६७	८५	८२
अन्य	८००	३७२	४२८
उल्लेखनभएको	३९३८	१९२८	२०१०

अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	२७१२९	१२८४६	१४२८३
नेपालि	२३८५	११५४	१२३१
मैथिलि	१२२५९	५९७०	६२८९
भोजपुरी	२१	१२	९
थारु	९४९१	४३१३	५१७८
तामांग	१४१	७२	६९
नेवार	१३	६	७
मगर	९९	४२	५७
लिम्बु	१३	३	१०
ऊर्दु	१८०२	८४९	९५३
हिन्दि	२९	१७	१२
दनुवार	२९९	१३५	१६४
भुजेल	५६	२८	२८
वाहिंग	१९	९	१०
राई	११०	५०	६०
म्यतेली	२०	११	९
अन्य	२४	१३	११
उल्लेखनभएको	३४८	१६२	१८६
बलान बिहुल गाउँपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	२१८१९	१०७९६	११०२३
नेपालि	१०९	४७	६२
मैथिलि	२१०१३	१०३९४	१०६१९
थारु	३५७	१८७	१७०
सुनुवार	६६	३२	३४
भुजेल	१३७	६९	६८
राई	१०३	५४	४९
अन्य	२३	८	१५
उल्लेखनभएको	११	५	६

बेल्हीचपेना गाउँपालिका			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	२९४५९	१४४८७	१४९७२
नेपालि	१२९	६५	६४
मैथिलि	२८४२७	१३९७९	१४४४८
तामांग	१४	४	१०
लिम्बु	१५१	७७	७४
ऊर्दु	२६७	१३५	१३२
म्यतेली	८०	४१	३९
अन्य	२०	४	१६
उल्लेखनभएको	३७१	१८२	१८९
बिष्णुपुरगाउँपालिका			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	२३०३८	११४३८	११६००
नेपालि	२६०	१४४	११६
मैथिलि	२११३९	१०५२८	१०६११
भोजपुरी	३८	१९	१९
ऊर्दु	९९७	४६७	५३०
मगाहि	४७८	२२७	२५१
राई	२२	९	१३
अन्य	५३	२०	३३
उल्लेखनभएको	५१	२४	२७
बोदेबरसाईन नगरपालिका			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	४३२२९	२१३१९	२१९१०
नेपालि	३३१	१४८	१८३
मैथिलि	३८००७	१८८०९	१९१९८
थारु	२४६२	११८०	१२८२
तामांग	२३	१२	११
नेवार	१७	६	११
गुरुंग	१५	१०	५
ऊर्दु	१९८५	९७०	१०१५
भुजेल	२८	१४	१४

मेचे	१७७	८९	८८
अन्य	४०	१२	२८
उल्लेखनभएको	१४४	६९	७५
छिन्नमस्तागाउँपालिका			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	२८३९०	१४१९९	१४१९१
नेपालि	४०९	१९८	२११
मैथिलि	२७५०१	१३७७७	१३७२४
भोजपुरी	१६	६	१०
तामांग	१३	५	८
लिम्बु	१८	८	१०
ऊर्दु	२८९	१३३	१५६
हिन्दि	४२	२१	२१
सुनुवार	१८	८	१०
अन्य	२४	११	१३
उल्लेखनभएको	६०	३२	२८
डाकनेश्वरीनगरपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	४२७५४	२०६८७	२२०६७
नेपालि	२२१	१०९	११२
मैथिलि	३७१६१	१८०८२	१९०७९
भोजपुरी	१९	१२	७
थारु	२१०७	९५८	११४९
नेवार	२५	१२	१३
ऊर्दु	२१००	९९०	१११०
दनुवार	१४	३	११
सुनुवार	९७	४६	५१
मगाहि	१३	९	४
राई	३८४	१९२	१९२
अन्य	३६	१०	२६
उल्लेखनभएको	५७७	२६४	३१३

हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	४५७३४	२२७२५	२३००९
नेपालि	४५५	२२२	२३३
मैथिलि	४३०७९	२१४५०	२१६२९
भोजपुरी	१३	५	८
तामांग	१६	८	८
नेवार	१५४	६९	८५
लिम्बु	२८	११	१७
ऊर्दु	१२०६	५५२	६५४
हिन्दि	५४	३०	२४
सुनुवार	२२१	१२१	१००
राजस्थानी	११०	६२	४८
राई	७०	३७	३३
म्यतेली	२३	१२	११
अन्य	२४	९	१५
उल्लेखनभएको	२८१	१३७	१४४
कञ्चनरुपनगरपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	५३२८८	२५९५३	२७३३५
नेपालि	५८२५	२७३५	३०९०
मैथिलि	३५५५५	१७६७०	१७८८५
भोजपुरी	४५	२२	२३
थारु	७४२०	३३८५	४०३५
तामांग	१५९	८१	७८
नेवार	१९६	९४	१०२
मगर	१३१	५९	७२
लिम्बु	५५	२२	३३
ऊर्दु	२५९६	१२५८	१३३८
हिन्दि	४९	२६	२३
सुनुवार	२०	१३	७
बंगाल	९६	४८	४८
राजस्थानी	४६	१९	२७
भुजेल	१०१	५३	४८
वाहिंग	१५०	७१	७९

मुसलमान	२८५	१२९	१५६
मगाहि	१९६	८८	१०८
राई	२४	११	१३
अन्य	७३	३७	३६
उल्लेखनभएको	२६६	१३२	१३४
खडकनगरपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	४५३६८	२१३०८	२४०६०
नेपालि	९७०	४८७	४८३
मैथिलि	२६१२९	१२४६७	१३६६२
भोजपुरी	९५	३८	५७
थारु	११५६९	५२९७	६२७२
तामांग	१४०	७७	६३
नेवार	२०८	९४	११४
मगर	२०	११	९
ऊर्दु	५७३५	२५९५	३१४०
सुनुवार	२०	१२	८
राजस्थानी	४९	२५	२४
थुलुंग	२२	११	११
राई	७७	३६	४१
अन्य	३६	१६	२०
उल्लेखनभएको	२९८	१४२	१५६
महादेवागाउँपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	२८५४२	१४२१५	१४३२७
नेपालि	३४०	१७७	१६३
मैथिलि	२७५९८	१३७३२	१३८६६
भोजपुरी	१३	३	१०
ऊर्दु	१५१	७९	७२
सुनुवार	३२	१८	१४
लाप्चा	३४	२०	१४
मगाहि	११५	५६	५९
अन्य	३६	१३	२३
उल्लेखनभएको	२२३	११७	१०६

राजविराजनगरपालिका			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	६८३९६	३५०९२	३३३०४
नेपालि	२९६३	१४९१	१४७२
मैथिलि	५८८६५	३०३४४	२८५२१
भोजपुरी	७६	३१	४५
थारु	७९२	४०६	३८६
तामांग	३७७	२१०	१६७
नेवार	१४७	६३	८४
मगर	२७	१५	१२
गुरुंग	११	७	४
लिम्बु	२७	१४	१३
ऊर्दु	३८८२	१९०५	१९७७
हिन्दि	२६८	१३०	१३८
सुनुवार	२७	१२	१५
बंगाल	२५	१०	१५
राजस्थानी	३५७	१७८	१७९
याख्या	२२	११	११
भुजेल	२७	१५	१२
राई	७८	४४	३४
म्यतेली	४४	२१	२३
अन्य	७८	३५	४३
उल्लेखनभएको	३०३	१५०	१५३

रुपनीगाउँपालिका

मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	२६३८७	१२८२४	१३५६३
नेपालि	६०४	२८९	३१५
मैथिलि	२२६४९	११०३५	११६१४
थारु	२०१६	९७१	१०४५
तामांग	४९	२४	२५
नेवार	३४	१५	१९
मगर	१५५	८४	७१
ऊर्दु	७२६	३३४	३९२

हिन्दि	१३	७	६
अन्य	३५	१६	१९
उल्लेखनभएको	१०६	४९	५७

सप्तकोशीनगरपालिका

मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	२११३१	१००१८	११११३
नेपालि	५३६१	२३९३	२९६८
मैथिलि	९२२५	४५६१	४६६४
थारु	५२२७	२४१२	२८१५
तामांग	१२६	६४	६२
नेवार	३९	२०	१९
मगर	७५	३५	४०
बान्तवा	१६	६	१०
ऊर्दु	१७२	८९	८३
हिन्दि	३७	१९	१८
थुलुंग	२०	८	१२
घले	३३४	१७७	१५७
मगाहि	१०८	६०	४८
राई	१४६	५६	९०
अन्य	१४७	७३	७४
उल्लेखनभएको	९८	४५	५३

शम्भुनाथनगरपालिका

मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	३५२१३	१६७७६	१८४३७
नेपालि	९१४	४६१	४५३
मैथिलि	२२७४८	१०९३०	११८१८
भोजपुरी	४०	२०	२०
थारु	१०४५१	४८५३	५५९८
तामांग	२८	१५	१३
मगर	३९	२२	१७
लिम्बु	१७	७	१०
ऊर्दु	७९०	३८१	४०९
हिन्दि	१७	८	९
मेवाहांग	१५	८	७

राई	१७	८	९
अन्य	३६	१८	१८
उल्लेखनभएको	१०१	४५	५६
सुरुङ्गानगरपालिका			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	४४२२२	२०७८७	२३४३५
नेपालि	४२६२	२०१०	२२५२
मैथिलि	२१२१५	१०१८९	११०२६
भोजपुरी	१५१	७७	७४
थारु	१४४५७	६६६५	७७९२
तामांग	१०२	५०	५२
नेवार	४०	१८	२२
मगर	९५७	४२७	५३०
लिम्बु	३०	१२	१८
ऊर्दु	१८०८	८०७	१००१
हिन्दि	१३	५	८
दनुवार	११३	५४	५९
सुनुवार	७१५	३११	४०४
भुजेल	१९	९	१०
राई	१४	३	११
अन्य	३१	१५	१६
उल्लेखनभएको	२९५	१३५	१६०
तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका			
मातृ भाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृ भाषा	३१७३५	१६१८४	१५५५१
नेपालि	७९	३२	४७
मैथिलि	३१३४८	१५९९५	१५३५३
हिन्दि	११	७	४
सुनुवार	१६३	८६	७७
राई	१६	६	१०

अन्य	११	५	६
उल्लेखनभएको	१०७	५३	५४
तिरहुतगाउँपालिका			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	२२०१०	१०९१३	११०९७
नेपालि	९५	५४	४१
मैथिलि	२१४१०	१०६१७	१०७९३
थारु	७९	३३	४६
तामांग	११	४	७
सुनुवार	१५८	७४	८४
अन्य	२१	८	१३
उल्लेखनभएको	२३६	१२३	११३
संस्थागत			
मातृभाषा	जम्मा	पुरुष	महिला
सबैमातृभाषा	१४४०	१२७९	१६१
नेपालि	५५८	४६९	८९
मैथिलि	५६९	५१२	५७
थारु	२४	१९	५
तामांग	१३	१२	१
नेवार	१७	१५	२
मगर	१७	१७	०
ऊर्दु	११०	१०७	३
राई	१८	१७	१
अन्य	५२	४९	३
उल्लेखनभएको	६२	६२	०

स्रोत : के.त.वि., रा.ज.ग. २०६८

२.१४ अपाङ्गता सम्बन्धि विवरण

	जम्मा जनसंख्या	अपाङ्गता नभएको जनसंख्या	Population having disability of							
			Physical	Blindness/ low vision	Deaf / hard to hearing	Deaf – blind	Speech problem	Mental disable	Intellectual disable	Multiple disable
सप्तरी										
जम्मा	६३९२८४	६३१२४०	३०६३	१५३६	९५१	१७८	१०३७	६१२	२१२	४५५
पुरुष	३१३८४६	३०९२४५	१८२५	७९३	४८६	१००	६३२	३६९	१२७	२६९
महिला	३२५४३८	३२१९९५	१२३८	७४३	४६५	७८	४०५	२४३	८५	१८६
अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका										
जम्मा	२७१२९	२६७०५	१५२	६८	४९	१७	५७	३७	१४	३०
पुरुष	१२८४६	१२६२७	८६	३२	२५	८	२९	१९	५	१५
महिला	१४२८३	१४०७८	६६	३६	२४	९	२८	१८	९	१५
बलान बिहुल गाउँपालिका										
जम्मा	२१८१९	२१४९३	१०९	८५	३९	५	२७	१८	६	३७
पुरुष	१०७९६	१०६१६	६६	४४	१८	३	१७	११	४	१७
महिला	११०२३	१०८७७	४३	४१	२१	२	१०	७	२	२०
बेल्ही चपेनागाउँपालिका										
जम्मा	२९४५९	२९१८५	११६	४३	२८	२	४९	२४	५	७
पुरुष	१४४८७	१४३१५	७५	२४	१७	०	३४	१४	४	४
महिला	१४९७२	१४८७०	४१	१९	११	२	१५	१०	१	३
बिष्णुपुरगाउँपालिका										
जम्मा	२३०३८	२२७३४	१२७	४७	४१	८	३३	२६	१०	१२
पुरुष	११४३८	११२५७	८४	२५	१६	६	२०	१७	६	७
महिला	११६००	११४७७	४३	२२	२५	२	१३	९	४	५
बोदे बरसाईननगरपालिका										
जम्मा	४३२२९	४२६०८	२२३	१३६	५०	२१	७०	५४	१९	४८
पुरुष	२१३१९	२०९५४	१३०	७८	२८	११	४८	२८	१०	३२
महिला	२१९१०	२१६५४	९३	५८	२२	१०	२२	२६	९	१६
छिन्नमस्तागाउँपालिका										
जम्मा	२८३९०	२७९६७	१३२	११०	८७	४	४७	२५	४	१४
पुरुष	१४१९९	१३९६१	८५	६०	३९	१	२६	१५	४	८
महिला	१४१९१	१४००६	४७	५०	४८	३	२१	१०	०	६

डाकनेश्वरीनगरपालिका										
जम्मा	४२७५४	४२०५६	२६२	१५०	१०१	१३	६०	५४	१५	४३
पुरुष	२०६८७	२०२९४	१५४	७३	५५	७	३३	३२	११	२८
महिला	२२०६७	२१७६२	१०८	७७	४६	६	२७	२२	४	१५
हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका										
जम्मा	४५७३४	४५२६६	२०५	७६	२८	७	६३	४८	१८	२३
पुरुष	२२७२५	२२४४९	११६	४०	१९	५	४१	३२	१३	१०
महिला	२३००९	२२८१७	८९	३६	९	२	२२	१६	५	१३
कञ्चनरुपनगरपालिका										
जम्मा	५३२८८	५२४८०	३००	१२६	१००	१८	१३८	५४	१९	५३
पुरुष	२५९५३	२५४९५	१७६	५७	५५	९	८५	३५	११	३०
महिला	२७३३५	२६९८५	१२४	६९	४५	९	५३	१९	८	२३
खडक नगरपालिका										
जम्मा	४५३६८	४४७६३	२४९	१३७	७०	९	६५	४१	१६	१८
पुरुष	२१३०८	२०९६५	१४३	७५	३३	६	३९	२६	९	१२
महिला	२४०६०	२३७९८	१०६	६२	३७	३	२६	१५	७	६
महादेवागाउँपालिका										
जम्मा	२८५४२	२८३१०	९७	३९	२४	५	३७	१३	५	१२
पुरुष	१४२१५	१४०७६	६०	१८	१४	३	२५	९	४	६
महिला	१४३२७	१४२३४	३७	२१	१०	२	१२	४	१	६
राजविराजनगरपालिका										
जम्मा	६८३९६	६७६९०	२८९	१०५	७९	२३	९५	६२	२१	३२
पुरुष	३५०९२	३४६६३	१७३	५९	४१	१५	६९	४०	१०	२२
महिला	३३३०४	३३०२७	११६	४६	३८	८	२६	२२	११	१०
रुपनीगाउँपालिका										
जम्मा	२६३८७	२६०८०	१२१	५६	३४	५	४०	२२	१०	१९
पुरुष	१२८२४	१२६६१	६९	२५	१२	२	२४	१३	७	११
महिला	१३५६३	१३४१९	५२	३१	२२	३	१६	९	३	८
सप्तकोशीनगरपालिका										
जम्मा	२११३१	२०८२६	६८	५८	५७	६	५६	१८	१०	३२
पुरुष	१००१८	९८४२	४२	३१	३२	४	३०	१२	७	१८
महिला	११११३	१०९८४	२६	२७	२५	२	२६	६	३	१४

शम्भुनाथनगरपालिका										
जम्मा	३५२१३	३४७७०	१७१	९४	५२	७	५७	२९	१७	१६
पुरुष	१६७७६	१६५३४	९८	४५	२८	२	३४	१६	९	१०
महिला	१८४३७	१८२३६	७३	४९	२४	५	२३	१३	८	६
सुरुङ्गानगरपालिका										
जम्मा	४४२२२	४३६६७	१९९	१०३	६८	२०	८३	४४	१३	२५
पुरुष	२०७८७	२०५९४	१११	५२	३०	१५	४६	२०	८	११
महिला	२३४३५	२३१७३	८८	५१	३८	५	३७	२४	५	१४
तिलाठी कोईलाडीगाउँपालिका										
जम्मा	३१७३५	३१४७०	१२०	४८	२१	७	३२	१६	४	१७
पुरुष	१६१८४	१६०१२	८१	२७	१३	३	१९	१२	१	१६
महिला	१५५५१	१५४५८	३९	२१	८	४	१३	४	३	१
तिरहुतगाउँपालिका										
जम्मा	२२०१०	२१७३५	१२०	५३	२३	१	२८	२७	६	१७
पुरुष	१०९१३	१०७५३	७४	२८	११	०	१३	१८	४	१२
महिला	११०९७	१०९८२	४६	२५	१२	१	१५	९	२	५
संस्थागत										
जम्मा	१४४०	१४३५	३	२	०	०	०	०	०	०
पुरुष	१२७९	१२७७	२	०	०	०	०	०	०	०
महिला	१६१	१५८	१	२	०	०	०	०	०	०

२.१५. कारण अनुसार अनुपस्थित जनसंख्या

कारण	जनसंख्या
व्यापार	२२९
द्वन्द्व	४९
आश्रित	६३३
संस्थागत नोकरी	२,२६९

कारण	जनसंख्या
अन्य कारण	७६०
निजी संस्थामा नोकरी	९९,५५०
कारण उल्लेख नभएको	२,३९४
अध्ययन	६५३

२.१६.परिवार संख्या र परिवारको औषत आकार

विषय	२०५८			२०६८			बृद्धिदर प्रतिशत		
	कुल	ग्रामीण	शहरी	कुल	ग्रामीण	शहरी	कुल	ग्रामीण	शहरी
घरधुरी संख्या	१०११४१	९५६९६	५४४५	१२१०९८	११३३५५	७७४३	१९.७३	१५.५८	४२.२०
प्रतिशत		९५	५		९४	६			
जनसंख्या	५७०२८२	५३९९२९	३०३५३	६३९२८४	६०१५४६	३७७३८			
परिवारको औषत आकार	५.६४	५.६४	५.५७	५.२८	५.३०	४.८७			

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०५८ र २०६८

२.१७ सदस्यको संख्याको आधारमा घरपरिवार संख्या १० वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरको जनसंख्या

उमेर	महिला	पुरुष	सदस्य संख्या	घरपरिवार संख्या
१०-१४वर्ष	३४,०२४	११,६१०	१ व्यक्ति	३,५२९
१५-१९वर्ष	११२,५९७	६६,१९८	२ व्यक्ति	१०,०२२
२०-२४वर्ष	२७,८७८	५४,४७६	३ व्यक्ति	१२,८६१
२५-२९वर्ष	२,६३५	१३,३९४	४ व्यक्ति	२२,९५०
३०-३४वर्ष	४३९	२,०६४	५ व्यक्ति	२४,७४२
३५-३९वर्ष	११४	४३६	६ व्यक्ति	१९,६८३
४०-४४वर्ष	६६	१५२	७ व्यक्ति	९,९९४
४५-४९वर्ष	३२	६१	८ व्यक्ति	६,१४२
५०+वर्ष	२३	४३	९ र सो भन्दा बढि व्यक्ति	११,१७५
दश वर्ष भन्दा मुनि	४,६३०	१,४२०		

२.१८ स्वदेशभित्र अन्य जिल्लामा जन्म भएकाहरूको जन्मस्थान अनुसारको जनसंख्या

स्वदेशभित्र अन्यत्र जन्म भएको स्थान	महिला	पुरुष
अन्य पहाडी जिल्ला	४,४९४	२,६३४
अन्य हिमाली जिल्ला	२०६	१५८
अन्य तराई जिल्ला	७,४८०	१,०९१
उल्लेख नभएको	४७९	१८०

२.१९ अन्यत्र जन्म भई यस जिल्लामा बसोबास गर्नुको मुख्य कारण अनुसारको जनसंख्या

कारणहरू	महिला	पुरुष	कारणहरू	महिला	पुरुष
व्यापार	३३५	३७१	विवाह	७,४६९	१०२
द्वन्द्व	३३	१६	अन्य	५१६	४९६
आश्रित	४२८	४७१	कारण नखुलेको	१,७०२	३३०
अध्ययन	४५०	५८३	नोकरी	१४३	४८०
कृषि	१,५८४	१,२१३			

२.२० पाँच वर्ष अगाडिको वसोवासको स्थानको आधारमा जनसंख्या

५ वर्ष अगाडिको वसोवासको स्थान	महिला	पुरुष
विदेश	१,३८७	१२३
अन्य जिल्ला	३,०१२	१,२००
यही जिल्ला	२८४,४४९	२७३,९४५
उल्लेख नभएको	५,५५४	४,९२०

२.२१ वडा अनुसार जनसंख्या

वार्ड नं.	घरपरिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
अगनीसाइर कृष्णसरवन				
१	८७०	४,३६०	२,००१	२,३५९
२	८४३	४,१२२	१,८८७	२,२३५
३	८४३	४,०७०	१,९६२	२,१०८
४	१,२२६	६,२१२	२,९६०	३,२५२
५	८४३	४,४८७	२,१४५	२,३४२
६	७९७	३,८७८	१,८९१	१,९८७
जम्मा	५,४२२	२७,१२९	१२,८४६	१४,२८३

बलान विहुल				
१	७०१	३४४५	१६६२	१७८३
२	५३७	२७७८	१३७४	१४०४
३	८८४	५०७९	२६०५	२४७४
४	७२४	४३६६	२१४४	२२२२
५	४७०	२५३९	११६९	१३७०
६	६६०	३६१२	१८४२	१७७०
जम्मा	३९७६	२१,८१९	१०,७९६	११,०२३

बेल्ही चपेना				
१	६६९	४०३३	२०३९	१९९४
२	७००	४०१२	१९७१	२०४१
३	१३११	७२३५	३६१२	३६२३
४	११०५	५८०७	२७८८	३०१९
५	५८३	२८९५	१३८५	१५१०
६	८७४	५४७७	२६९२	२७८५
जम्मा	५,२४२	२९,४५९	१४,४८७	१४,९७२

विष्णुपुर				
१	१२४५	७२७६	३४९७	३७७९
२	४३५	२१३२	१०८७	१०४५

वार्ड नं.	घरपरिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
३	३५९	१९०६	९३६	९७०
४	६४७	३०८१	१४९१	१५९०
५	४१५	२३०८	१२१५	१०९३
६	७३३	३७२५	१९२८	१७९७
७	५३६	२६१०	१२८४	१३२६
जम्मा	४३७०	२३०३८	११४३८	११६००

बोदेवर्षाइन				
१	८२८	४४२९	२१४४	२२८५
२	८८९	४३५०	१९७०	२३८०
३	९४४	५६६२	२८३२	२८३०
४	२८३	१६६९	८५१	८१८
५	९५१	५६३३	२८२१	२८१२
६	५९६	३४०५	१७२४	१६८१
७	९०२	४४४७	२१९९	२२४८
८	७९३	४१९९	२००६	२१९३
९	९३६	४७३८	२३७८	२३६०
१०	९००	४६९७	२३९४	२३०३
जम्मा	८०२२	४३२२९	२१३१९	२१९१०

छिन्नमस्ता				
१	७२१	४०४३	१९९१	२०५२
२	७६६	३९६७	२०१८	१९४९
३	११५०	६१६९	३१००	३०६९
४	७८३	४३२१	२१६२	२१५९
५	७४५	३७१०	१८८४	१८२६
६	८०२	३७१९	१८८५	१८३४
७	४७२	२४६१	११५९	१३०२
जम्मा	५४३९	२८३९०	१४१९९	१४१९१

वार्ड नं.	घरपरिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
राजविराज				
१	१०७२	५९५५	२९०१	३०५४
२	९४४	५१६७	२७३१	२४३६
३	७१५	३०७२	१६२४	१४४८
४	५२८	३०४४	१५८४	१४६०
५	७७१	३२०६	१७४८	१४५८
६	१२७९	६५८८	३४२८	३१६०
७	११८५	५६०१	२९१०	२६९१
८	१२४९	५१०५	२७५८	२३४७
९	११४२	६६९६	३२८१	३४१५
१०	८६२	४८११	२४४२	२३६९
११	६३८	३५१५	१७८०	१७३५
१२	६०४	३३३९	१६७७	१६६२
१३	८०६	३७८१	१९६३	१८१८
१४	५२२	२६४४	१३२९	१३१५
१५	५४२	३३३१	१६७६	१६५५
१६	४९१	२५४१	१२६०	१२८१
जम्मा	१३३५०	६८३९६	३५०९२	३३३०४
डाकनेश्वरी				
१	७४२	३,९३६	१,८६४	२,०७२
२	३९४	२,०२८	९२७	१,१०१
३	८४४	४,७०४	२,३६०	२,३४४
४	३९१	१,९८८	९७०	१,०१८
५	१,०७८	५,३९४	२,६६५	२,७२९
६	१,१५३	५,३००	२,६०४	२,६९६
७	८८६	४,६७३	२,२०९	२,४६४
८	१०७०	६१४५	३०३६	३१०९
९	९७५	५१९८	२४७७	२७२१
१०	६१६	३३८८	१५७५	१८१३
जम्मा	८१४९	४२७५४	२०६८७	२२०६७
हनुमाननगर कंकालिनी				
१	१२४५	७१२४	३५३३	३५९१
२	२६६	१३३२	६३६	६९६
३	९८६	५१७९	२५९०	२५८९
४	१२५२	५७३०	२७९६	२९३४
५	३४०	२१९५	११३५	१०६०
६	५८७	३१५७	१४२३	१७३४

वार्ड नं.	घरपरिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
७	३२४	२०७५	१०७१	१००४
८	३९८	२२४७	१०८८	११५९
९	२८७	१७९०	८९०	९००
१०	३२२	१८६६	९०३	९६३
११	३२५	२०५२	१०३९	१०१३
१२	३४६	२४१०	१२२४	११८६
१३	२८९	१७९१	९४८	८४३
१४	११८५	६७८६	३४४९	३३३७
जम्मा	८१५२	४५७३४	२२७२५	२३००९
कंचनरुप				
१	७६२	४५९७	२३१५	२२८२
२	७२२	३९४३	१९२२	२०२१
३	६१२	२९३०	१३७३	१५५७
४	८८०	४६४९	२१७०	२४७९
५	८१९	४३९९	२२१३	२१८६
६	८८५	४९१०	२४११	२४९९
७	७२८	३५८८	१७०१	१८८७
८	१४५२	७४३५	३८०४	३६३१
९	७६७	४०९४	१९९३	२१०१
१०	५४५	२८५०	१३९८	१४५२
११	११२८	५९१४	२७९३	३१२१
१२	८९२	३९७९	१८६०	२११९
जम्मा	१०१९२	५३२८८	२५९५३	२७३३५
खडक				
१	६७३	३६२२	१८२८	१७९४
२	४६८	२६६४	१२४२	१४२२
३	१००६	५२२६	२३९५	२८३१
४	८०६	४०९०	१८२८	२२६२
५	८५६	४३९०	२०७६	२३१४
६	४३९	२२४२	९८३	१२५९
७	६२०	३०६०	१५०७	१५५३
८	८९४	४८६७	२३८६	२४८१
९	९२२	४८४२	२२०२	२६४०
१०	८८४	४६०८	२०९५	२५१३
११	१०४७	५७५७	२७६६	२९९१
जम्मा	८६१५	४५३६८	२१३०८	२४०६०
महादेवा				

वार्ड नं.	घरपरिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
१	११३२	६४१२	३१५७	३२५५
२	१०६६	५८०७	२९९४	२८१३
३	३७९	१५३३	७५२	७८१
४	१०४९	६२९०	३०४३	३२४७
५	९६८	५०२२	२५३५	२४८७
६	८०१	३४७८	१७३४	१७४४
जम्मा	५,३९५	२८,५४२	१४,२१५	१४,३२७

तिरहुत

१	८४३	४७९३	२४७३	२३२०
२	५५४	३२०६	१५९३	१६१३
३	८००	४१५८	१९७४	२१८४
४	८१०	४२८३	२१६७	२११६
५	१०७१	५५७०	२७०६	२८६४
जम्मा	४०७८	२२०१०	१०९१३	११०९७

रूपनी

१	९६५	५,२५१	२,६३०	२,६२१
२	९३१	४,९६३	२,४५६	२,५०७
३	९६५	४,९८७	२,३६९	२,६१८
४	४१३	२,२९०	१,१३४	१,१५६
५	६८३	३,६६६	१,७१०	१,९५६
६	१,०५५	५,२३०	२,५२५	२,७०५
जम्मा	५,०१२	२६,३८७	१२,८२४	१३,५६३

सप्तकोशी

१	१०६४	४४३१	२०९१	२३४०
२	४७१	२३१५	१०६४	१२५१
३	२३६	११२४	५०२	६२२
४	४७०	२१२१	९७५	११४६
५	२८३	१३१२	६३६	६७६
६	३०७	१५१३	७०३	८१०
७	२९२	१२९३	६०९	६८४
८	३७८	१६८८	८०३	८८५
९	३१७	१४९२	७३१	७६१
१०	३८६	२०९९	१०३५	१०६४
११	३३५	१७४३	८६९	८७४
जम्मा	४५३९	२११३१	१००१८	११११३

शम्भुनाथ

१	४१५	२०३२	९९०	१०४२
२	४८२	२५४४	१२६४	१२८०

वार्ड नं.	घरपरिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
३	८०२	४१९७	२०४२	२१५५
४	४७६	२४३५	११०८	१३२७
५	४२५	२२६०	१०८८	११७२
६	७१३	३४१३	१६५४	१७५९
७	८०६	४२५२	२०२२	२२३०
८	५३४	२८१५	१३१०	१५०५
९	४०९	२२०३	१००७	११९६
१०	३०६	१६११	७४८	८६३
११	४४९	२४४५	११०१	१३४४
१२	९४७	५००६	२४४२	२५६४
जम्मा	६७६४	३५२१३	१६७७६	!*S#&

सुरुङ्गा

१	८७२	४२११	१९६८	२२४३
२	११३९	५२८६	२४६७	२८१९
३	९९९	४७७५	२२६२	२५१३
४	८९२	४७८६	२३०२	२४८४
५	७५९	४०२१	१८२५	२१९६
६	४९४	२६७४	१२९३	१३८१
७	९७९	५४०६	२५८९	२८१७
८	७८२	४३५६	२०९८	२२५८
९	६५६	३२२१	१४८०	१७४१
१०	४९६	२५४९	११८१	१३६८
११	५८२	२९३७	१३२२	१६१५
जम्मा	८६५०	४४२२२	२०७८७	२३४३५

तिलाठी कोइलाडी

१	६४५	३६२४	१८२६	१७९८
२	७०७	३५१९	१७९७	१७२२
३	७८५	४३७९	२२४४	२१३५
४	८७४	४७२३	२४२४	२२९९
५	९९१	५४५८	२६९१	२७६७
६	३६४	१९६४	१०३७	९२७
७	७०३	४३४१	२२३८	२१०३
८	६२८	३७२७	१९२७	१८००
जम्मा	५६९७	३१७३५	१६१८४	१५५५१

खण्ड ३

शिक्षा

५.१ पाँचवर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्या साक्षरता दर

५ वर्ष र सो भन्दा माथिकोजनसंख्या		जनसंख्या				साक्षरता दर
		पढ्न र लेख्न सक्ने	पढ्नमात्र सक्ने	पढ्नर लेख्न नसक्ने	उल्लेख नभएको	
सप्तरी						
जम्मा	५७६०२७	३१३९२४	१७२३०	२४४१९२	६८१	५५
पुरुष	२८१४६५	१८८५३९	८१६६	८४५०५	२५५	६७
महिला	२९४५६२	१२५३८५	९०६४	१५९६८७	४२६	४३
अग्निसाइर कृष्णासवरगाउँपालिका						
जम्मा	२४५९५	१३३३७	६७८	१०५६७	१३	५४
पुरुष	११५३२	७५३८	३२३	३६६६	५	६५
महिला	१३०६३	५७९९	३५५	६९०१	८	४४
बलान बिहुल गाउँपालिका						
जम्मा	१९४५९	९८७९	५२९	९०४४	७	५१
पुरुष	९५७७	६१२९	२३४	३२१०	४	६४
महिला	९८८२	३७५०	२९५	५८३४	३	३८
बेल्ही चपेनागाउँपालिका						
जम्मा	२६४५८	११९६६	१३६७	१३११०	१५	४५
पुरुष	१२९९४	७४८२	६७१	४८३६	५	५८
महिला	१३४६४	४४८४	६९६	८२७४	१०	३३
बिष्णुपुरगाउँपालिका						
जम्मा	२०५३८	११२९३	४०७	८७९१	४७	५५
पुरुष	१०१५३	७१२७	२०२	२८०७	१७	७०
महिला	१०३८५	४१६६	२०५	५९८४	३०	४०
बोदे बरसाईननगरपालिका						
जम्मा	३८७२५	२११९२	१०१०	१६५०४	१९	५५
पुरुष	१८९९४	१३०६५	४७०	५४५२	७	६९
महिला	१९७३१	८१२७	५४०	११०५२	१२	४१
छिन्नमस्तागाउँपालिका						
जम्मा	२५३८९	१२८८४	५९२	११८६६	४७	५१
पुरुष	१२६५६	८२१४	२८७	४१४१	१४	६५

महिला	१२७३३	४६७०	३०५	७७२५	३३	३७
डाकनेश्वरीनगरपालिका						
जम्मा	३८३३६	१९३०३	१८७८	१७१२८	२७	५०
पुरुष	१८४५५	११९२०	९३९	५५८९	७	६५
महिला	१९८८१	७३८३	९३९	११५३९	२०	३७
हनुमाननगर कङ्कालिनीनगरपालिका						
जम्मा	४०६३४	२०८१२	१०९८	१८६७१	५३	५१
पुरुष	२०१०७	१२६९७	५३९	६८४९	२२	६३
महिला	२०५२७	८६१५	५५९	११८२२	३१	४०
कञ्चनरुपनगरपालिका						
जम्मा	४८०७८	२६०६८	१३१५	२०५६०	१३५	५४
पुरुष	२३३३२	१५०६६	६१७	७५८६	६३	६५
महिला	२४७४६	११००२	६९८	१२९७४	७२	४४
खडक नगरपालिका						
जम्मा	४०९११	२१७६९	१३५०	१७७६६	२६	५३
पुरुष	१९०३५	१२७८५	६६०	५५७८	१२	६७
महिला	२१८७६	८९८४	६९०	१२१८८	१४	४१
महादेवागाउँपालिका						
जम्मा	२५४३०	१३१८८	७४७	११४८७	८	५२
पुरुष	१२६४८	८२४२	३३९	४०६४	३	६५
महिला	१२७८२	४९४६	४०८	७४२३	५	३९
राजविराजनगरपालिका						
जम्मा	६२६१६	४२९१७	११८९	१८४४८	६२	६९
पुरुष	३२०५१	२५५३२	५२४	५९७२	२३	८०
महिला	३०५६५	१७३८५	६६५	१२४७६	३९	५७
रुपनीगाउँपालिका						
जम्मा	२३६३५	११८१४	११४९	१०५४७	१२५	५०
पुरुष	११३७०	७१८५	५१९	३६२९	३७	६३
महिला	१२२६५	४६२९	६३०	६९१८	८८	३८
सप्तकोशीनगरपालिका						
जम्मा	१९१७०	११९९०	५५७	६६१८	५	६३
पुरुष	८९७९	६४६६	२४४	२२६७	२	७२

महिला	१०१९१	५५२४	३१३	४३५१	३	५४
शम्भुनाथनगरपालिका						
जम्मा	३१९३४	१७२२१	१०४५	१३६२९	३९	५४
पुरुष	१५०९०	९९०८	४६३	४६९९	२०	६६
महिला	१६८४४	७३१३	५८२	८९३०	१९	४३
सुरुङ्गानगरपालिका						
जम्मा	४०२४२	२२२३२	११४५	१६८३६	२९	५५
पुरुष	१८७९०	१२६०४	५७१	५६०७	८	६७
महिला	२१४५२	९६२८	५७४	११२२९	२१	४५
तिलाठी कोईलाडीगाउँपालिका						
जम्मा	२८५२२	१४८५२	४१६	१३२३९	१५	५२
पुरुष	१४५४४	९३६१	१९५	४९८६	२	६४
महिला	१३९७८	५४९१	२२१	८२५३	१३	३९
तिरहुतगाउँपालिका						
जम्मा	१९९१७	९८०७	७३९	९३६३	८	४९
पुरुष	९८८०	५९७५	३५१	३५५१	३	६०
महिला	१००३७	३८३२	३८८	५८१२	५	३८
सस्थागत						
जम्मा	१४३८	१४००	१९	१८	१	९७
पुरुष	१२७८	१२४३	१८	१६	१	९७
महिला	१६०	१५७	१	२	०	९८

३.२ पाँच वर्ष भन्दा माथिको उमेरको जनसंख्याको शैक्षिक तह सम्बन्धि विवरण

	जम्मा	शैक्षिक स्तर पूरा गरेको जनसंख्या									अनौपचारिक शिक्षा	उल्लेख नभएको
		पूर्व प्राथमिक तह	प्राथमिक तह	निम्न माध्यमिक तह	माध्यमिक तह	एस.एल.सी. वा सो सरह	१२ कक्षा वा सो सरह	स्नातक तह	स्नातकोत्तर तह र सो भन्दा माथि	अन्य		
सप्तरी												
जम्मा	३१९६८०	८८८३	१२९३७७	६३६८५	४१८४९	३३९२३	२१२८३	९७००	१८२४	५३५	५७४५	२८७६
पुरुष	१९१५१०	५१४७	७०७५३	३७६७३	२७१५२	२२४०४	१४२५२	७४१९	१५४४	३२९	३१६१	१६७६
महिला	१२८१७०	३७३६	५८६२४	२६०१२	१४६९७	११५१९	७०३१	२२८१	२८०	२०६	२५८४	१२००
अग्निसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका												
जम्मा	१३४७३	४४७	४८८२	२६६४	१९६५	१७८१	८४२	२४९	४४	१८	३६७	२१४
पुरुष	७६०६	२५४	२५७८	१४७७	११४८	१०६०	४९८	१७२	३७	१३	२२५	१४४
महिला	५८६७	१९३	२३०४	११८७	८१७	७२१	३४४	७७	७	५	१४२	७०
बलान बिहुल-गाउँपालिका												
जम्मा	१००३२	६२	४८४५	२०२७	११८३	७५६	६४४	३३५	६७	९	६१	४३
पुरुष	६२०७	३५	२६२१	१३००	८४१	५३०	४७९	२८१	५५	७	३०	२८
महिला	३८२५	२७	२२२४	७२७	३४२	२२६	१६५	५४	१२	२	३१	१५
बेल्ही चपेना गाउँपालिका												
जम्मा	१२३८३	५०१	५३८९	२५२५	१४३७	१११५	६१४	२७७	७१	११	२४८	१९५
पुरुष	७६९५	२९५	२९६९	१५७९	१०११	७९२	४५८	२३४	६३	९	१५७	१२८
महिला	४६८८	२०६	२४२०	९४६	४२६	३२३	१५६	४३	८	२	९१	६७

बिष्णुपुर गाउँपालिका												
जम्मा	११४२२	३४१	४८९०	२३८४	१६८६	१०१६	६३८	२६२	४९	२१	९६	३९
पुरुष	७१९८	२०२	२६७२	१५२६	१२१६	७६६	४७०	२२३	४१	१३	४९	२०
महिला	४२२४	१३९	२२१८	८५८	४७०	२५०	१६८	३९	८	८	४७	१९
बोदे बरसाईन नगरपालिका												
जम्मा	२१३०५	४४७	८९८०	४०३६	२५७१	२२५४	१३६४	५३३	११५	२२	६६७	३१६
पुरुष	१३१२२	२६३	४९३५	२४४२	१७६४	१५८९	९८६	४४४	१०६	१६	४०३	१७४
महिला	८१८३	१८४	४०४५	१५९४	८०७	६६५	३७८	८९	९	६	२६४	१४२
छिन्नमस्ता गाउँपालिका												
जम्मा	१३०८८	२४२	५६४१	२६३७	१८९६	१३०६	७८३	३०८	४१	१७	१४५	७२
पुरुष	८३२६	१३६	३१७३	१६५२	१३६८	९४१	६०६	२६३	३८	१४	९२	४३
महिला	४७६२	१०६	२४६८	९८५	५२८	३६५	१७७	४५	३	३	५३	२९
डाकनेश्वरी नगरपालिका												
जम्मा	२०४०१	९३२	८८१२	४०८०	२६२२	१९३४	१०८२	४३५	६४	६९	१२९	२४२
पुरुष	१२४८९	५४३	४७९३	२४८३	१८३३	१३९४	७४३	३६८	५८	२६	८०	१६८
महिला	७९१२	३८९	४०१९	१५९७	७८९	५४०	३३९	६७	६	४३	४९	७४
हनुमाननगर कङ्कालिनी नगरपालिका												
जम्मा	२१०८१	५७६	९५२९	४४३४	२३७९	१९०६	११७३	४६४	७३	३४	२२८	२८५
पुरुष	१२८३८	३४६	५२४८	२६८५	१५८४	१३४४	८५६	३७४	५९	२१	१३७	१८४
महिला	८२४३	२३०	४२८१	१७४९	७९५	५६२	३१७	९०	१४	१३	९१	१०१

कञ्चनरुप नगरपालिका												
जम्मा	२६३७१	६२४	१०७७५	५२४३	३५३८	२७०६	१६८९	७८८	११२	३९	६७४	१८३
पुरुष	१५२३३	३४३	५९१५	३०२८	२१३५	१६६१	१०३३	५४३	८५	२८	३५६	१०६
महिला	१११३८	२८१	४८६०	२२१५	१४०३	१०४५	६५६	२४५	२७	११	३१८	७७
खडक नगरपालिका												
जम्मा	२२४६६	८६२	९७५२	४६१५	२३७६	२३९२	१२०४	५०६	८८	६५	४७९	१२७
पुरुष	१३१३७	४९७	५२९९	२७६६	१४६८	१५३९	७१८	३८०	७७	२८	२९१	७४
महिला	९३२९	३६५	४४५३	१८४९	९०८	८५३	४८६	१२६	११	३७	१८८	५३
महादेवा गाउँपालिका												
जम्मा	१३३२०	३७३	६०३५	२७१३	१७८०	१०९५	६६०	३०२	४१	२३	१६५	१३३
पुरुष	८३०१	२२०	३३२१	१६७२	१२८१	८१०	५१५	२५८	३९	१९	१०३	६३
महिला	५०१९	१५३	२७१४	१०४१	४९९	२८५	१४५	४४	२	४	६२	७०
राजविराज नगरपालिका												
जम्मा	४३३२५	८८६	१३६१३	७९३३	६२९९	५६२४	४८०३	२७७९	७२६	६५	२८०	३१७
पुरुष	२५७४६	५०५	७२७८	४४३८	३९७७	३४३३	३१२८	२०४६	६००	४२	१२४	१७५
महिला	१७५७९	३८१	६३३५	३४९५	२३२२	२१९१	१६७५	७३३	१२६	२३	१५६	१४२
रुपनी गाउँपालिका												
जम्मा	१२०९५	३०६	५१४६	२४६९	१८२२	१०५७	६२१	२४२	३४	२८	२५४	११६
पुरुष	७३४१	१७९	२८१५	१५३२	१२१२	७३९	४३३	१९४	३०	१९	१३८	५०
महिला	४७५४	१२७	२३३१	९३७	६१०	३१८	१८८	४८	४	९	११६	६६

सप्तकोशी नगरपालिका												
जम्मा	१२१२८	४९४	३९६७	२४६१	१७००	१४२१	८६८	२६६	५२	७	८३२	६०
पुरुष	६५३०	२५३	२१६१	१३३९	८९३	८०८	४६१	१६१	४४	४	३७१	३५
महिला	५५९८	२४१	१८०६	११२२	८०७	६१३	४०७	१०५	८	३	४६१	२५
शम्भुनाथ नगरपालिका												
जम्मा	१७७४२	४८९	७८१२	३५०६	२२२६	१८८९	१०७६	३६८	४३	२०	१६०	१५३
पुरुष	१०१४७	२६९	४२४६	१९७९	१३२४	११३९	६७५	२८५	३८	१२	९०	९०
महिला	७५९५	२२०	३५६६	१५२७	९०२	७५०	४०१	८३	५	८	७०	६३
सुरुङ्गा नगरपालिका												
जम्मा	२२५५२	६०९	९००२	४८४१	२९५६	२३३४	१३३५	५०४	४५	४४	६५४	२२८
पुरुष	१२७७७	३७७	४८४२	२६९५	१७७४	१४३४	८०३	३५०	४२	२७	३२८	१०५
महिला	९७७५	२३२	४१६०	२१४६	११८२	९००	५३२	१५४	३	१७	३२६	१२३
तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका												
जम्मा	१५००१	३९०	५८७५	२९४३	२०२५	१६५०	१११९	६९४	११०	१७	१४५	३३
पुरुष	९४४३	२३४	३२८३	१७६०	१४३४	११७७	८४३	५३०	८४	११	७४	१३
महिला	५५५८	१५६	२५९२	११८३	५९१	४७३	२७६	१६४	२६	६	७१	२०
तिरहुत गाउँपालिका												
जम्मा	१००९३	२६५	४०५४	१९६०	१२६२	१२५७	६२८	३५५	४१	२६	१३१	११४
पुरुष	६१३०	१५९	२२५३	१११०	७९०	८७८	४४०	२८५	४०	२०	८५	७०
महिला	३९६३	१०६	१८०१	८५०	४७२	३७९	१८८	७०	१	६	४६	४४
संस्थागत												
जम्मा	१४०२	३७	३७८	२१४	१२६	४३०	१४०	३३	८	०	३०	६
पुरुष	१२४४	३७	३५१	२१०	९९	३७०	१०७	२८	८	०	२८	६
महिला	१५८	०	२७	४	२७	६०	३३	५	०	०	२	०

३.३ पाँच वर्ष देखि २५ वर्ष उमेरका हाल विद्यालय गइरहेका जनसंख्या

स्थानीय तह	५-२५ वर्ष उमेरको जनसंख्या		जनसंख्या					
			हाल विद्यालय जाँदै गरेका		विद्यालयनगएका		उल्लेखनभएको	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
जम्मा	१२९४२८	१३९४२२	८४७३६	७४३०४	४०४८९	५९५८०	४२०३	५५३८
अग्निसाइरकृष्णासवरन गाउँपालिका	५१००	५९५४	३२८२	३१९९	१६९७	२६२७	१२१	१२८
बलानबिहुलगाउँपालिका-	४४६०	४७०५	२९६२	२५८७	१३८२	१९४१	११६	१७७
बेल्हीचपेना गाउँपालिका	६२८३	६७५९	३६८२	३१०३	२२५६	३१७८	३४५	४७८
बिष्णुपुरगाउँपालिका	४८३६	५२४२	३१२५	२६९३	१५९७	२४०२	११४	१४७
बोदेबरसाईन नगरपालिका	८९१४	९४८१	५७६५	५०६१	२७३४	३९३८	४१५	४८२
छिन्नमस्तागाउँपालिका	६००२	६३७०	३७७३	३१२८	१८९९	२७१०	३३०	५३२
डाकनेश्वरीनगरपालिका	८७९४	९६६२	५९२३	५२३०	२५५३	३९८४	३१८	४४८
हनुमाननगरकङ्कालिनी नगरपालिका	९४९९	१०२२८	५७०७	४९८०	३४९१	४८६०	३०१	३८८
कञ्चनरुपनगरपालिका	१०७३४	११४८५	६५१९	५८५१	३८४९	५२५२	३६६	३८२
खडकनगरपालिका	९२०४	१०२६३	६४८९	५८१७	२६०४	४३०१	१११	१४५
महादेवागाउँपालिका	६०९२	६४८१	३७९०	३१६५	२११६	३०५४	१८६	२६२
राजविराजनगरपालिका	१३४१९	१३३४२	९८२४	८००९	३१०१	४८८४	४९४	४४९
रुपनीगाउँपालिका	५३१७	५९०१	३४७१	२९४६	१७१०	२६६९	१३६	२८६
सप्तकोशीनगरपालिका	३९४२	४३८६	२७८३	२६६५	१०९५	१६२२	६४	९९
शम्भुनाथनगरपालिका	६९८४	७८४०	४८३४	४५५०	१९६७	३०५२	१८३	२३८
सुरुङ्गानगरपालिका	८५४९	९८०२	५९८८	५८५२	२३२२	३५६३	२३९	३८७
तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	६४७१	६६९७	३९१८	३१९७	२४५७	३३५१	९६	१४९
तिरहुतगाउँपालिका	४३२७	४७७०	२५५४	२२१८	१५१०	२१९१	२६३	३६१
संस्थागत	५०१	५४	३४७	५३	१४९	१	५	०

स्रोत : के.त.वि., रा.ज.ग., २०६८

३.४. हासिल गरेको शैक्षिक तह अनुसार ५ वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरको जनसंख्या

शैक्षिक तह	महिला	पुरुष
शिशु कक्षा	३,७३६	५,१४७
शैक्षिक तह उल्लेख नभएको	१,२००	१,६७६
स्नातक वा सो सरह	२,२८१	७,४१९
निमावि तह	२६,०१२	३७,६७३
प्रावि तह	५८,६२४	७०,७५३
मावि तह	१४,६९७	२७,१५२
प्रवेशिका वा सो सरह	११,५१९	२२,४०४
प्रमाणपत्र तह वा सो सरह	७,०३१	१४,२५२
अनौपचारिक शिक्षा	२,५८४	३,१६१
अन्य शैक्षिक तह	२०६	३२९
स्नातकोत्तर तह वा सो सरह	२८०	१,५४४

३.५. पाँच देखि २५ वर्ष उमेर भित्रका

महिला	पुरुष
७४,३०४	८४,७३६
५९,५८०	४०,४८९

३.६. विद्यालयको विभिन्न तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीको संख्याहाल विद्यालय गईरहेको जनसंख्या

कक्षा ११ र १२	कक्षा १ देखि ५	कक्षा ६ देखि ८	कक्षा ९ र १०
२,९२७	८७,०१८	२७,८४१	१२,४७९

स्रोत : के.त.वि., रा.ज.ग., २०६८

३.७. विद्यालय भर्नादर

भर्नादर	महिला	पुरुष	जम्मा
माध्यमिक विद्यालयमा खुद भर्नादर	४३.४०	४५	४४.२०
माध्यमिक विद्यालयमा कूल भर्नादर	४५.२०	४६.८०	४६
निम्न माध्यमिक विद्यालयमा खुद भर्नादर	६३.५०	६२.८०	६३.१०
निम्न माध्यमिक विद्यालयमा कूल भर्नादर	७४.३०	७४.३०	७०.९०
प्राथमिक विद्यालयमा खुद भर्नादर	८२.३०	८८.६०	८५.५०
प्राथमिक विद्यालयमा कूल भर्नादर	११५.७०	१०१.३०	१०८.३०

३.८. कक्षा दोहोच्याउने दर

कक्षा	एकाई	महिला	पुरुष	जम्मा
कक्षा १०	प्रतिशत	३.५०	२.४०	२.९०
कक्षा ९	प्रतिशत	४	२.५०	३.२०
कक्षा ५	प्रतिशत	७.२०	६.१०	६.६०
कक्षा २	प्रतिशत	८	८.४०	८.२०
कक्षा ३	प्रतिशत	८.२०	८.६०	८.४०
कक्षा ४	प्रतिशत	९.१०	७.८०	८.५०
कक्षा १	प्रतिशत	२१	२०.६०	२०.८०

३.९. केही शैक्षिक अनुपातहरू

एकाई	शिक्षाको तह	मान
छात्रा र छात्रको अनुपात	माध्यमिक शिक्षा	०.८९
छात्रा र छात्रको अनुपात	निम्न माध्यमिक शिक्षा	१.०२
छात्रा र छात्रको अनुपात	प्राथमिक शिक्षा	१.०८
महिला शिक्षक (प्रति १०० पुरुष शिक्षक)	माध्यमिक शिक्षा	९.८०
महिला शिक्षक (प्रति १०० पुरुष शिक्षक)	निम्न माध्यमिक शिक्षा	२१.२०
प्रति शिक्षक हुन आउने विद्यार्थी संख्या	माध्यमिक शिक्षा	३७.१०
प्रति शिक्षक हुन आउने विद्यार्थी संख्या	निम्न माध्यमिक शिक्षा	५४.७०

स्रोत :CBS, Nepal info 2014

३.१०. शिक्षा स्रोत केन्द्रहरू र यस अन्तर्गतका गा.वि.स.हरू

क्र.स.	स्रोत केन्द्रको नाम	विद्यालय संख्या	सम्बन्धीत गा.वि.स.हरूको नाम
१	कशाहा	४०	कुशाहा, दौलतपुर, हर्दिया, हरिपुर, मधुपटी, मलहनमा, पिप्रापश्चिम, टिकुलिया, पटेवा
२	बनरभुल्ला	५८	बनरभुल्ला, इनवाफुलवडिया, कल्याणपुर, खोजपुर, मैन्हासहस्रवाहु, पंसेरा, नैगाडा, धनगढी, सिस्वावेल्ही,
३	पातो	४७	पातो, औरही, कविलासा, भुतही, बनैनिया, ब्रह्मपुर, बेल्लीचपेना, गम्हरियाप्रवाहा, भुटकी, नर्घो, तरही, खडगपुर, देउरी
४	बोदेवसाईन	५९	बोदेवसाईन, बनौला, बनौली, काचन, मानराजा, मौवाहा, रामनगर, रौतहट, सारस्वर, मल्हनिया, बेल्ली, फुल्काही
५	कनन्दाहा	५४	शंभुनाथ, वसवलपुर, भगाहा, अनाहा, खोक्सारप्रवाहा, मोहनपुर, पत्थरगाडा, रामपुरजमुवा, नकटी रायपुर, हर्दिया, कटैया
६	राजविराज	९७	राजविराज न.पा., मलेकपुर, सिम्राहासिंग्यौन, जमुनीमधेपुरा, बोरिया, फसैठ, ईटहरीविष्णुपुर, बसविटी, दिघवा, मलेठ, देउरीभरुवा
७	तिलाठी	६४	तिलाठी, बरहीविरपुर, विषहरिया, छिन्नमस्ता, कोचावखारी, लौनिया, कोइलाडी, लालपटि, रमपुरमल्हनिया, सकरपुरा, फकिरा, को.मधेपुरा
८	बभनगामाकट्टी	५२	बभनगामाकट्टी, भारदह, गोवरगाढा, हनुमाननगर, इनर्वा, १ नं. योनिगानिया, २नं. योनिगानिया, महदेवा, को.बसाईन, भगवतपुर, मधवापुर

९	प्रसवनी	६०	प्रसवनी, डाढा, गोइठी, बथनाहा, जण्डौल, मैनाकडेरी, पकरी, लोहजारा, बक्खुवा, हरिहरपुर, सितापुर, तेरहौता, त्रिकोल, डिमन
१०	कंचनपुर	७२	कंचनपुर, बदगामा, धरमपुर, घोघनपुर, फत्तेपुर, कमलपुर, ओद्राहा, पिप्रापूर्व, बैरवा, जगतपुर, पोर्ताहा, बरमभिया, रुपनगर, ठैलिया

३.११. स्रोत केन्द्रगत रुपमा सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको संख्या

क्र.स.	स्रोतकेन्द्र	प्रा.वि.			नि.मा.वि.			मा.वि.			उ.मा.वि.			जम्मा		
		सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा	सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा	सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा	सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा	सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा
१	कंचनपुर	२३	९	३२	११	५	१९	७	७	१४	६	१	७	४७	२५	७२
२	प्रसवनी	३३	३	३६	१२	१	१३	२	२	४	७	०	७	५४	६	६०
३	बभनगामाकट्टी	३१	३	३४	१०	३	१३	२	१	३	२	०	२	४५	७	५२
४	तिलाठी	५०	३	५३	६	१	७	३	०	३	१	०	२	६०	४	६४
५	राजविराज	३७	९	४६	१६	७	२३	८	१०	१८	१	९	१०	६२	३५	९७
६	कचन्द्रहा	२३	७	३०	१२	४	१६	३	१	४	४	०	४	४२	१२	५४
७	पातो	३०	१	३१	७	०	७	७	०	७	२	०	२	४६	१	४७
८	बोदेवसाइन	४३	१	४४	६	१	७	५	०	५	३	०	३	५७	२	५९
९	बनरभुला	३२	५	३७	८	३	११	६	२	८	२	०	२	४८	१०	५८
१०	कुशाहा	१४	५	१९	१४	३	१७	०	०	०	४	०	४	३२	८	४०
जम्मा		३१६	४६	३६२	१०२	३१	१३३	४३	२३	६६	३२	१०	४२	४९३	११०	६०३

३.१२. क्याम्पसहरूको विवरण

क्र.स.	क्याम्पसको नाम
१	महेन्द्र बिन्दश्वरी क्याम्पस राजविराज(त्रिविको आङ्गिक क्याम्पस)
२	वर्ल्ड भिजन, राजविराज
३	मोडेल क्याम्पस, राजविराज
४	प्याराडाईज क्याम्पस, राजविराज
५	विद्या बुद्धिलाल मुनार क्याम्पस, भागवतपुर

क्र.स.	क्याम्पसको नाम
६	चन्द्र शत्रुघन क्याम्पस, बोधेवसाई
७	अन्नपूर्ण बहुमुखी क्याम्पस, कञ्चनपुर
८	सुनगाभा बहुमुखी क्याम्पस, कञ्चनपुर
९	क्यालीवर इन्टरनेशनल कलेज,
१०	मिसन कलेज

३.१३. प्राविधिक शिक्षालयहरू

क्र.स.	शिक्षालयको नाम
१	यूनिक मेडिकल कलेज, राजविराज
२	छिन्नमस्ता इजुकेशन एकेडमी
३	उदयपुर टेक्निकल इन्स्टिच्युट

क्र.स.	शिक्षालयको नाम
४	प.वि.उ.मा.वि., राजविराज
५	जगदम्बा टेक्निकल इन्स्टिच्युट

३.१४. जिल्लाको शिक्षण संस्था सम्बन्धित विवरण:

सामुदायिक तर्फ

क्र.स.	गाउँनगरपालिका/	प्रारम्भिकबालविकास केन्द्र	आधारभूतविद्यालय	माध्यमिकविद्यालय
१	कञ्चनरुपनगरपालिका	४९	२४	८
२	कृष्णासवरनगाउँपालिका	३१	११	४
३	खडक नगरपालिका	४२	३४	७
४	छिन्नमस्तागाउँपालिका	५०	२२	३
५	डाक्नेश्वरीनगरपालिका	४७	१८	१०
६	तिरहुतगाउँपालिका	२३	१०	२
७	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	२९	१४	३
८	बिष्णुपुरगाउँपालिका	६०	१४	५
९	बेल्ही चपेनागाउँपालिका	२९	१०	३
१०	बोदेबरसाईननगरपालिका	६६	३७	८
११	महादेवगाउँपालिका	१९	१६	२
१२	राजविराजनगरपालिका	६७	३८	४
१३	रुपनीगाउँपालिका	२०	९	४
१४	शम्भुनाथनगरपालिका	२८	१८	३
१५	सप्तकोशीनगरपालिका	२१	६	४
१६	सुरुङ्गानगरपालिका	५८	२६	४
१७	हनुमाननगरकड्कालिनी नगरपालिका	४७	२६	३
	जम्मा	६८६	३३३	७७

३.१५. उपलब्धी सूचकहरु:

प्रमुख उपलब्धी सूचकहरु		आ. व. २०७३/७४ का लागि प्रस्तावित वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक प्रगति
१. कक्षा १ मा भर्ना	प्रारम्भिक बाल शिक्षाबाट	८०	७८
	कुल प्रवेश दर	१२५	१२१
	खुद प्रवेश दर	१००	८५
२. सहजै देखिने भर्ना दर	प्रारम्भिक बालविकास शिक्षा	८५	८०
	आधारभूत शिक्षा (१-५)	१२१	११९
	आधारभूत शिक्षा (१-८)	११५	१०२
	माध्यमिक शिक्षा (९-१२)	५०	३८
३. खुद भर्ना दर	आधारभूत शिक्षा (१-५)	१००	९५
	आधारभूत शिक्षा (१-८)	१००	८१
	माध्यमिक शिक्षा (९-१२)	४०	३६
४. आवश्यक योग्यता तथा तालिम प्राप्त शिक्षक	आधारभूत शिक्षा	१००	९८
	माध्यमिक शिक्षा	१००	९८

५. प्रमाणीकरण तालिम प्राप्त शिक्षक	आधारभूत शिक्षा	१००	९७
	माध्यमिक शिक्षा	१००	९५
६. विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	आधारभूत शिक्षा		३९
	माध्यमिक शिक्षा		५०
७. कक्षा दोहो-याउने दर	कक्षा १		
	कक्षा ८		
८. कोहर्ट विधिअनुसार टिकाउ दर	कक्षा ५		
	कक्षा ८		
९. सक्षमताको गुणाङ्क (अनुपात)	आधारभूत शिक्षा		
	माध्यमिक शिक्षा		
१०. सिकाइ उपलब्धि	कक्षा १ - ५	५५	४६.७२
	कक्षा ६- ८	५५	४६.५२
११. उत्तीर्ण दर	कक्षा ९- १०	५०	४२.२४
१२. साक्षरता दर	उमेर समूह १५-२४		
	उमेर समूह (६+ वर्ष)		
	उमेर समूह (१५+ वर्ष)		
१३. लैंगिक समता सूचकाङ्क १५+	सामुदायिक		१.२२
	संस्थागत		०.६३

३.१६.विद्यालय विवरण

सामुदायिक	संस्थागत	जम्मा
४१०	१५५	५६५

तहगत दरबन्दी विवरण

प्राथमिक तह			निम्न माध्यमिक तह			माध्यमिक तह			कूल जम्मा
दरबन्दी	राहत	जम्मा	दरबन्दी	राहत	जम्मा	दरबन्दी	राहत	जम्मा	
१३०७	४४५	१७५२	२६८	१८५	४५३	२३४	९१	३२५	२५३०

सामुदायद्वारा व्यवस्थापन जिम्मा लिएका विद्यालयहरु

प्राथमिक तह	निम्न माध्यमिक तह	माध्यमिक तह	जम्मा विद्यालय संख्या
७०	१५	५	७०

मदरसा, गुम्बा तथा धार्मिक विद्यालय(जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अनुदान गएका, राहत अनुदान कोटा पाएका मात्र)

मदरसा	गुम्बा	गुरुकुल	जम्मा
२७	०	०	२७

श्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय सप्तरी

खण्ड ४

स्वास्थ्य

४.१. खानेपानीका मुख्य श्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या

पानीको श्रोत	घरपरिवार संख्या
ढाकिएको कुवा, इनार	३२२
अन्य	१,३१०
खोला भर्ना	१०८
उल्लेख नभएको	१,६४१
ढुंगे धारा	९०
धारा पाइप	२,००९
ट्युबेल, हाते पम्प	११४,२४७
नढाकिएको कुवा, इनार	१,३३७

४.२. आमाको उमेरको आधारमा विगत १२ महिनामा जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या

आमाको उमेर	महिला	पुरुष	लिंग उल्लेख नभएको
१५-१९ वर्ष	२०५	२५९	३१
२०-२४ वर्ष	६८१	९१०	१४९
२५-२९ वर्ष	६४०	७३०	८९
३०-३४ वर्ष	२६३	३९८	१०१
३५-३९ वर्ष	१२२	१४८	२५
४०-४४ वर्ष	२५	९०	१६
४५-४९ वर्ष	१६	९	०

४.३. आमाको उमेरको आधारमा विगत १२ महिनामा मृत्यु भएकु बच्चाहरूको संख्या

आमाको उमेर	महिला	पुरुष
१५-१९ वर्ष	१६	६३
२०-२४ वर्ष	१५०	२९९
२५-२९ वर्ष	४५४	५७०
३०-३४ वर्ष	४८१	६०७
३५-३९ वर्ष	६२५	७५३
४०-४४ वर्ष	६४३	७५५
४५-४९ वर्ष	६६६	७६५

४.४. आमाको उमेरको आधारमा हालसम्म जीवितै जन्मिएका बच्चाहरूको संख्या

आमाको उमेर	महिला	पुरुष
१५-१९ वर्ष	१,४१७	१,४९८
२०-२४ वर्ष	१०,६०८	११,६८५
२५-२९ वर्ष	२०,९५०	२२,९९०
३०-३४ वर्ष	२५,५०६	२७,६६४
३५-३९ वर्ष	२६,५९८	२८,३५५
४०-४४ वर्ष	२१,२९७	२५,३६०
४५-४९ वर्ष	१८,०५९	२१,८६४

४.५. आमाको उमेरको आधारमा हालसम्म जीवितै रहेका बच्चाहरूको संख्या

आमाको उमेर	महिला	पुरुष
१५-१९ वर्ष	१,४०१	१,४३५
२०-२४ वर्ष	१०,४५७	११,३८७
२५-२९ वर्ष	२०,४९६	२२,४२०
३०-३४ वर्ष	२५,०२५	२७,०५७
३५-३९ वर्ष	२५,९७२	२७,६०१
४०-४४ वर्ष	२०,६५५	२४,६०५
४५-४९ वर्ष	१७,३९३	२१,०९९

४.६. विगत १२ महिनामा मृत्यू भएको जनसंख्या

उमेर	महिला	पुरुष	लिंग उल्लेख नभएको
उमेर उल्लेख नभएको	४१	५०	०
<१ वर्ष	७८	१०४	३
१-४ वर्ष	४४	४९	४
५-९ वर्ष	१९	२१	०
१०-१४ वर्ष	२३	१९	०
१५-१९ वर्ष	२६	२३	०
२०-२४ वर्ष	२५	२७	०
२५-२९ वर्ष	२६	१५	०
३०-३४ वर्ष	२१	१७	०
३५-३९ वर्ष	२५	४४	०
४०-४४ वर्ष	२८	३९	१
४५-४९ वर्ष	३९	५३	०

५०-५४ वर्ष	४०	६६	१
५५-५९ वर्ष	४६	७३	२
६०-६४ वर्ष	९५	१२०	
६५-६९ वर्ष	९८	१०१	१
७०-७४ वर्ष	१०१	१३२	५
७५-७९ वर्ष	६४	८६	३
८०+ वर्ष	१६१	२०७	४

४.७. शौचालयको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या

शौचालयको प्रकार	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
फ्लस भएको (सर्वजनिक ढल)	२,०६३	१.७०
फ्लस भएको (सेफ्टी टैंक)	१३,४६५	११.१२
शौचालय नभएको	९५,९५०	७९.२६
साधारण शौचालय	७,९१९	६.५४
प्रकार उल्लेख नभएको	१,६६७	१.३८

स्रोत : के.त.वि., रा.ज.ग. २०६८

४.८. जिल्लामा अवस्थित स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी विवरण

विवरण	संख्या	विवरण	संख्या
अञ्चल अस्पताल	१	आँखा अस्पताल निजी	१
जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय	१	किर्ती हेल्थ केयर एण्ड जुन अवारनेस सेन्टर	१
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	४	नेपाल प्राविधिक सहयोग समुह	१
स्वास्थ्य चौकी	३०	नेपाल परिवार नियोजन संघ	१
उप स्वास्थ्य चौकी	८२	मातृ तथा शिशु स्याहार केन्द्र (रा.वि.न.पा.)	१
गाउँ घर क्लिनिक (मासिक)	४०७	संस्थागत क्लिनिक, अस्पताल	१
खोप क्लिनिक (मासिक)	४५९	नेपाल रडक्रस (सक्त संचार समुह)	१
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	१०२६	निजी अस्पताल, नर्सिङ होम	५
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका (रा.वि.न.पा.)	४८	पोषण पुनर्स्थापना केन्द्र	१
डट्स उपचार केन्द्र	१३	प्रसूती केन्द्रको संख्या	२१
डट्स सब सेन्टर	१०३	प्रसूती शिप सम्बन्धी तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मी	३०
जिल्ला आयुर्वेद कार्यालय	१	किशोर, किशोरी र प्रजनन स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	०
यार्युवेदीक औषधालय	२	ARVसेवा	१

४.९ स्वास्थ्य सम्बन्धि थप विवरण

SN	INDICATORS	2070\71	2071\72	2072\73	2073\74
1	Immunization				
	% of Children under one year immunized with BCG	106	101	100	
	% of Children under one year immunized with DPT-HepB-Hib3	104	99	94	
	% of Children under one year immunized with PCV 3	0	11	59	
	% of Children under one year immunized against Meseales and Rubella 1st	103	95	89	
2	Nutrition				
	% of Children uder two years growth monitered	95	94	67	
	%of malourished children uder two years among new growth monitered cases	2.6	2.6	2.3	
	Vitamin A Mass disribution Coverage U5	100	100	100	
	Deworming Mass distribution Coverage U5	100	100	100	
	Severe\Moderate Acute Malnutrition management and its status	95	94	67	
3	CB-IMNCI and NewBorn Care				
	% of PSBI among New registered Cases	0	4.66	2.82	
	Treatment of PSBI cases by gentamycin (1st dose and complete dose)	0	17.3	13.3	
	% of new born with CHX applied among live births	0	87	95	
	Incidence of ARI per 1000 children under 5 years(new visits)	924	768	492	
	Incidence of Pneumonia (Mild+Severe) per 1000 children U5 (new visits)	140	177	61	
	% of Severe Pneumonia among new cases	1.81	0.1	0.05	
	Propotion of each classification of cases enrolled in IMNCI Program	0	64	43	
	Incidence of Diarrhoea per thousand under 5 years children(new cases)	699	565	417	
	% of severe dehydration cases among children uder 5 years(new cases)	0.13	0.5	0.19	
	% of children under 5 with diarrhoea treated with zinc and ORS	99	84	85	
4	Family Health				
	Method wise (Modern Contraceptives) new cases				
	Condom	5549	4582	4700	
	Pils	4317	2973	2905	
	Depo	5766	5380	4692	
	IUCD	126	166	229	
	Implant	805	341	744	
	Strelization	2197	833	285	
	% of New acceptors(all methods)	11.17	7.76	6.9	
	Contraceptive prevalence rate (CPR) unadjusted	52.97	46.96	45.2	
	Method wise CPR of modern Contraceptives				
	Condom	3.3	2.49	2.41	
	Pils	4.6	3.6	3.58	
	Depo	9.2	7.9	7.05	
	IUCD	0.47	0.46	1.59	
	Implant	0.5	0.33	1.52	
	Strelization	34.9	32.09	29.08	
5	Safe Motherhood and New Born Health				
	CEONC sites in the district	1	1	1	
	BEOC sites in the district	4	4	4	
	Birthing Centres in the district	19	20	20	
	% of pregnant women who received TT2	50	47	44	
	% of pregnant women who received TT2+	50	44	36	
	% of pregnant women attending first ANC among expected live Births	100	100	97	104.6

	% of pregnant women attending at least 4 ANC visits	78	79	75	62.2
	% of pregnant women received IFA tablets during pregnancy	77	85	82	58.2
	% of postpartum mothers who received vitamin A supplement	70	65	76	81.4
	% of total deliveries conducted by Health Workers	7.69	4.67	2.64	1.8
	% of Institutional Deliveries	56.03	32.7	55.12	33.1
	% of deliveries conducted by a skilled birth attendant(SBA)	50.92	34.69	55.07	33.2
	% of deliveries by Caesarean Section	4.49	0.68	4.77	1.6
	% of women who had first Post Natal Care(PNC) visited among estimated live births	60	37	59	34.4
	% of Met Need of Obstetric complication managed (15% of live expected births)	5.11	26	20	
6	Female Community Health Volunteers (FCHV)				
	The number of FCHV in Rural and Urban Area	1078	1078	1078	
	% of Pils distributed by FCHVs among total distributions	30	34	26	
	% of diarrhoeal cases treated with ORS and Zinc by FCHVs in children U5	55	54	56	
	% of ARI cases managed by FCHVs in children	NA	NA	NA	
	Mobilization and Utilization of FCHV Fund at VDCs and Municipalities	1078	1078	1078	
7	Primary Health Care Outreach (PHC\ORC)				
	Total number of Clinics	407	407	407	
	Total number of Clinics, Service provided (Old and New)	48121	90438	73081	
	Average People Served Per Clinic	22	21	17	
8	Disease Control				
A	Malaria				
	Blood Slides Collection and Examined (RDT and Microscopic)	61	36	37	
	Annual Blood slide examination rate (ABER) among 100	0.34	1.41	1.39	
	Annual Parasite Incidence (API) per 1000 population at risk	0.04	0.17	0.12	
	Clinical Malaria Cases	1573	950	566	
B	Kala-Zaar				
	Incidence of Kala-Zaar per 10000 population at risk	0.03	0.32	0	
C	Filariasis Elimination Campaign				
	Lymphatic Filariasis (LF)	0	0	0	
	Dengue	0	0	0	
	Zoonosis	0	0	0	
	Epidemiology and Outbreak management	0	0	0	
	Disaster management	0	0	0	
D	Tuberculosis				
	TB case notification rate	26.7	39.4	27.8	
	Sputum Conversion Rate	86	91	95	
	Treatment success rate	94	85	78	
E	Leprosy				
	New case detection rate per 100000 population	7.39	10.98	8.49	
	Prevalence Rate per 10000	0.85	0.92	1.1	
	Disability rate grade 2 among new cases	5	13	10	
F	HIV\STDs				
	Cumulative HIV reported cases	155	172	180	
	New HIV reported cases	17	8	5	
	STI\STD cases	426	1385	981	
9	OPD				
	% of population utilizing outpatient services	77	63	49	
	Sex Ratio of OPD Service	54	55	55	

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, सप्तरी

खण्ड ५ वन तथा वातावरण

५.१ जलभण्डार

प्रमुख नदी तथा तालहरु

क्र.सं	नदी तथा तालको नाम	उद्गम स्थल	उपयोग	कैफियत
१	कोशी नदी	हिम नदी	कोशी ब्यारेजबाट नहर निकालिएको	सप्तरी जिल्ला भित्र ४२ किमी लम्बाई भएको
२	त्रियुगा नदी	महाभारत श्रेणी	चन्द्र नहर बनाईएको	ओढ्राहा गाविसमा आएर सप्तकोशीमा मिसिएको
३	खाँडो खोला	चुरे पहाड	खोक्सरप्रवाहामा सिंचाई	
४	बलान खोला	चुरे पहाड		
५	महुली खोला	चुरे पहाड	जण्डौलमा सिंचाई	
६	बिहली खोला	चुरे पहाड		
७	खडग खोला	चुरे पहाड		
८	अमसोत खोला	चुरे पहाड		
९	सुरुगा खोला	चुरे पहाड	कसाहामा सिंचाई	
१०	चहक खोला	चुरे पहाड		
११	मुचनी खोला	चुरे पहाड		
१२	सुन्दरी खोला	चुरे पहाड	रुपनगरमा सिंचाई	
१३	सिसुवारी खोला	चुरे पहाड	मधुपट्टी, पिप्रापश्चिम र दौलतपुरमा सिंचाई	
१४	पौडा खोला	चुरे पहाड	घोघनपुर र पिप्रापूर्वमा सिंचाई	
१५	लोहजारा दह			सप्तरी जिल्लामा भएका ४६ वटा प्राकृतिक ताल मध्ये ३५ वटा १०० मीटर भन्दा कम उचाईमा २११ वटा १०० देखि ४९९ मिटरको उचाईमा छन् ।
१६	कजरा दह			
१७	गडही दह			

स्रोत: डिभिजन कार्यालय, राजविराज

५.२ खेती योग्य जमिनको माटो

क्र.सं.	माटोको प्रकार	क्षेत्रफल(हे.)
१	बलौटे	१०७२९.१
२	लोम दोमट	२६१२६.२
३	सिल्ट/ पाँगो	२१०४.८
४	क्ले / चिम्टाईलो	४५२७.९
५	चिम्टाईलो दोमट	२०४६.७

क्र.सं.	माटोको रंग	क्षेत्रफल(हे.)
१	कालो माटो	१७८१९
२	खैरो माटो	२१७९८.८
३	पहेलो माटो	२४३७.५
४	रातो माटो	२६९५.४
५	अन्य	७८३.९

स्रोत: केतवि रा.कृ.ग. २०५८

५.३ राजविराज, सप्तरीको वर्षा सम्बन्धी विवरण मिलिलिटरमा(१९७१ देखि २००० सम्मको वार्षिक औषत)

अक्षांश	देशान्तर	उचाई(मी.)	वार्षिक वर्षा	मनसुन	हिउँदे वर्षा	पूर्व मनसुन	पश्चात मनसुन
26°,33'	86°,45'	९१	१४९३.१	१२३१	३५.१	१५७.१	६९.५

५.४ राजविराज सप्तरीको सन् २००८ देखि २०१२ सम्मको वार्षिक वर्षा र औषत तापक्रम सम्बन्धी विवरण

			२००८	२००९	२०१०	२०११	२०१२
२६°,३३'	८६°,४५'	वर्षा(मीमी)	१२१२	९५१	११४१	१६८०	९६९
२६°,३३'	८६°,४५'	तापक्रम (°C)	२५.७	२५.१	२५.१	२४.२	२४.६

५.५ सप्तरी जिल्लाका ट्युवेल र हाते पम्पको पानीमा पाईएको आर्सेनिकको मात्रा

०-१० ppb		११-५० ppb		५०+ ppb		जम्मा	
संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
५३०७०	९४.६५	२४४५	४.३६	५५७	०.९९	५६०७२	५.१७

५.६ संयुक्त राष्ट्र संघ अन्तर्गत वाकतावरण तथा जनस्वास्थ्य संगठनको वातावरण कार्यक्रम २००० ले नेपालको पूर्वी तराईमा गरेको सर्वेक्षण अनुसार सप्तरी जिल्लाको नकटीपुरका स्यालो ट्युवेलको खानेपानीको गुणस्तर र सो संगठनको मापदण्ड

	chloride(mg/l)	ammonia(mg/l)	manganese(mg/l)	nitrate(mg/l)	iron(mg/l)	coliform(cfu/100ml)
सप्तरी	४५.६	१.२	१.३	०.३	१२	१६
मापदण्डको सिमा	२५०	१.२४	०.५	१०	३	०

श्रोत केतवि, वातावरण तथ्यांक २०१३

५.७ वन श्रोतको स्थिति

सि.नं.	वनको किसिम र भौगोलिक क्षेत्र	क्षेत्रफल हे. मा	क्षेत्रफल प्रतिशतमा
१. तराईको वन क्षेत्र			
१.१	खयरको वन	९९.६०	०.२९
१.२	सालको वन	२३३०.३०	६.८२
१.३	ट्रिपिकल मिक्स्ड हार्ड उड वन	१०६८.४०	३.१३
१.४	वृक्षारोपण	८५.९०	०.२५
जम्मा		३५८४.२०	१०.४९
२. शिवालिक वन (चुरिया वन) क्षेत्र			
२.१		१२८४८.६०	३७.५९
२.२		१५७४६.५०	४६.०७
२.३		२०००.००	५.८५
जम्मा		३०५९५.१०	८९.५१
कुल जम्मा		३४१७९.३०	१००.००

५.८ जिल्ला वन कार्यालय, सप्तरीमा दर्ता गरिएका निजी वनहरू

सि.नं.	जग्गा धनीको नाम	ठेगाना	वृक्षारोपण गरेको स्थान	कित्ता नं	क्षेत्रफल			वृक्षारोपण गरेको साल	विभिन्न जातको विरूवा संख्या	DATABASE CODE NO.
					विगाहा	कठ्ठा	धुर			
गंगाजली ईलाका वन कार्यालय										
१९	कृष्ण कुमारी विष्ट	फत्तेपुर ३	फत्तेपुर ३	०	१	१०	०	२०५४।५५	३०००	SAP/GA/01/01
२०	भगत ब. विष्ट	फत्तेपुर ३	फत्तेपुर ३	०	०	११	१५	२०५४।५५	१५००	SAP/GA/01/02
२१	पदमलाल लम्साल	फत्तेपुर ३	फत्तेपुर ३	०	०	१८	४	२०५४।५५	२०००	SAP/GA/01/03
२२	पदमलाल लम्साल	फत्तेपुर ३	फत्तेपुर ३	०	०	१०	०	२०५४।५५	१०००	SAP/GA/01/04
१३	श्रीमति रामायण पन्थी	ओद्राहा ३	ओद्राहा ३	०	०	५	०	२०५४।५५	१८५	SAP/GA/02/01
बलार्दह ईलाका वन कार्यालय										
४	सरजुग दास चौधरी	धोधनपुर ५	धोधनपुर ५	८०	०	८	०	२०५३।५४	४८१	SAP/BA/03/01
७	गुदर चौधरी	धोधनपुर ५	धोधनपुर ५	१०	०	३	२	२०५३।५४	२३५	SAP/BA/03/02
९	गिता देवी सिंह	धोधनपुर ३	धोधनपुर ३	१९६	०	१०	५	२०५४।५५	१७३२	SAP/BA/03/03
रूपनगर ईलाका वन कार्यालय										
२४	मेघनाथ रिजाल	रूपनगर ७	रूपनगर ७	०	०	३	७	२०५४।५५	४००	SAP/RU/09/01
२३	शंकर कुमार यादव	त्रिकौल ७	त्रिकौल ७	८७	०	३	३	२०५४।५५	२६९	SAP/RU/15/01
२६	भिदु देवी दाहाल	धरमपुर ६	धरमपुर ६	२६२	०	६	१६	२०५४।५५	६४२	SAP/RU/08/01
३५	गिरीराज उपाध्याय	धरमपुर ९	धरमपुर ९	९७३	०	६	१०	२०५५।५६	१०००	SAP/RU/08/02
३८	बुद्धि ब. बस्नेत	धरमपुर ८	धरमपुर ८	५४	०	४	११	२०५५।५६	५४	SAP/RU/08/03
३९	कृष्ण राज पोखरेल	धरमपुर ८	धरमपुर ८	२४०	०	४	०	२०५५।५६	३०१	SAP/RU/08/04
५१	वंशीधर काबरा	हनुमाननगर ५	हनुमाननगर ५	२	६	१४	१०	२०५७।५८	२३७५	SAP/RU/24/02
५३	भुटी देवी मलहीन	वैरवा ८	वैरवा ८	२७१	०	२	६	२०५८।५९	७९	SAP/RU/12/01
महुली ईलाका वन कार्यालय										
३०	सुनिता कु. पन्त	ठेलिया ५	ठेलिया ५	४७९	०	११	१५	२०५४।५५	२५६	SAP/MA/18/01
४५	सुनिल कुमार श्रेष्ठ	जोगनिया ३	जोगनिया ३	८५३	०	३	८	२०५६।५७	१८१	SAP/MA/22/02

५२	देवलाल चौधरी	वकधुवा ३	वकधुवा ५	२५१	०	९	१६	२०५८५९	४२	SAP/MA/17/01
४४	ईश्वरी प्रसाद बराल	धरमपुर ८	ठेलिया ९	२४७	०	५	१६	२०५६५७	६२५	SAP/MA/18/02
जण्डौल ईलाका वन कार्यालय										
५७	विन्देश्वर प्रसाद साह	बभनगामाकट्टी १	बभनगामाकट्टी ९	५३९	०	०	१७	२०६०६१	४५	SAP/JA/33/01
६०	शेखर यादव	बथनाहा १	बथनाहा १	१७८, २४०	१	६	०	२०६०६१	१३६५	SAP/JA/30/01
सितापुर ईलाका वन कार्यालय										
४६	नारायण चौधरी	राजविराज १	सितापुर १	२०४	०	१४	१५	२०५६५७	२४१०	SAP/SA/63/01
५	जय नारायण गौतम	सीतापुर ८	सीतापुर ८	१४५	०	५	०	२०५३५४	५००	SAP/SI/38/02
१०	खडानन्द गौतम	सीतापुर ८	सीतापुर ८	०	२	०	०	२०५४५५	३२८६	SAP/SI/38/03
११	श्रीमति विष्णुमाया गौतम	सीतापुर ८	सीतापुर ८	०	०	१	१०	२०५४५५	१५५२	SAP/SI/38/04
३१	श्रीमति कल्पनादेवी चौधरी	विपहरिया ८	तेरहौता	७९, २३६	१	१५	३	२०५४५५	३८८४	SAP/SI/45/01
३२	गोविन्द लाल श्रेष्ठ	राजविराज ८	सितापुर	१५३	०	५	५	२०५४५५	१००	SAP/SA/63/05
४७	रामदुलारी चौधरी	राजविराज १	सितापुर १	३४८	०	११	०	२०५६५७	५०३	SAP/SA/63/06
४८	लक्ष्मी चौधरी	राजविराज १	सितापुर १	२१७	०	१९	९	२०५६५७	१००	SAP/SA/63/07
४९	कुमारमान श्रेष्ठ	तेरहौता ५	तेरहौता १	३८	१	१३	०	२०५६५७	३०९	SAP/SI/39/02
५५	शारदा यादव	बथनाहा ६	पकरी ६	११५	१	९	२	२०६०६१	१५००	SAP/JA/30/01
शम्भुनाथ ईलाका वन कार्यालय										
१२	गोविन्द पाण्डे	राजविराज ८	नकटी रामपुर १	०	०	१२	१२	२०५४५५	६२	SAP/SA/51/01
१७	कुमार प्रसाद दाहाल	राजविराज ६	राजविराज ६	११३	०	१७	२०	२०५४५५	१८१	SAP/SA/63/01
२५	राजेश कुमार मर्हजन	राजविराज ७	राजविराज ७	२९	१	१	१८	२०५४५५	१८००	SAP/SA/63/02
३३	लाल ब. बस्नेत	राजविराज ४	राजविराज ४	७४	१	१	३	२०५४५५	२०२३	SAP/SA/63
५८	विन्देश्वर प्रसाद साह	बभनगामाकट्टी १	खोक्सरप्रवाहा ९	५३७	०	०	१५	२०६०६१	७८	SAP/JA/33/01
२	रामदुलारी चौधरी	राजविराज १	रायपुर १	२३७	०	६	४	२०५३५४	४५५	SAP/SA/63/02
५४	रिता दास	जमुनी मधेपुरा १	खोक्सरप्रवाहा ८	५८	०	१३	१६	२०५९६०	८०२	SAP/SA/56/02
५६	इन्द्र नारायण दास	जमुनी मधेपुरा १	खोक्सरप्रवाहा ८	१७३	०	१५	१०	२०६०६१	९२२	SAP/SA/56/03
५९	सदीप कुमार जैन	राजविराज १	खोक्सरप्रवाहा ९	८७	२	६	८	२०६०६१	४०२५	SAP/SA/63/04

कठौना ईलाका वन कार्यालय										
६	उदयमान सिंह	कोइलाडी १	पत्थरगाडा ९	५५,५६,४७१	३	१४	०	२०५३।५४	६५००	SAP/JA/36/01
१५	विन्देश्वर महतो	पत्थरगाडा ३	पत्थरगाडा ३	३६१	०	०	७	२०५४।५५	११५	SAP/SA/69/02
१६	सावित्री महतो	पत्थरगाडा ३	पत्थरगाडा ३	३६२	०	०	१४	२०५४।५५	१४८	SAP/SA/69/03
१८	लक्ष्मी नारायण चौधरी	भंगाहा ४	भंगाहा ४	३०३	०	४	१२	२०५४।५५	२३८	SAP/SA/64/01
२७	सत्य नारायण चौधरी	अर्नाहा ४	अर्नाहा ४	१६२	०	१३	३	२०५४।५५	६०६	SAP/SA/68/01
२९	लक्ष्मी मंडल	अर्नाहा ४	अर्नाहा ४	१५१	०	४	१	२०५४।५५	५००	SAP/SA/68/02
४०	अनिरुद्र प्रसाद साह	सिस्राहासिग्यौन ७	सिस्राहासिग्यौन ७	५	०	५	८	२०५५।५६	१२८८	SAP/SA/70/01
४१	उमेश कुमार साह	सिस्राहासिग्यौन ७	सिस्राहासिग्यौन ७	२	०	६	६	२०५५।५६	१०२५	SAP/SA/70/02
४२	बाल किसुन साह	सिस्राहासिग्यौन ७	सिस्राहासिग्यौन ७	३२६	०	४	८	२०५५।५६	९४०	SAP/SA/70/03
४३	राधा देवी साह	सिस्राहासिग्यौन ७	सिस्राहासिग्यौन ७	४	०	६	२	२०५५।५६	१२००	SAP/SA/70/04
२८	जितन साह	धरमपुर ८	अर्नाहा ४	२७५	०	३	१५	२०५४।५५	२०२	SAP/SA/88/03
कञ्चनपुर ईलाका वन कार्यालय										
३४	निरन्तर राजभण्डारी	राजविराज १	कञ्चनपुर ४	२१	२	०	१६	२०५५।५६	३०००	SAP/SA/63/01
अमहा ईलाका वन कार्यालय										
८	मोस्लिम मिया	सिरूवा वेल्ली ५	सिरूवा वेल्ली ५	६४	०	२	१०	२०५३।५४	१५०	SAP/AM/97/01
कुशाहा ईलाका वन कार्यालय										
१	सुगालाल चौधरी	मधुपट्टी ९	मधुपट्टी ९		०	८	०	२०५३।५४	२०६	SAP/KU/104/01
३	सचिदानन्द सिंह	हरिपुर ३	हरिपुर ३	७३,७७,७८, ११४	३	४	१७	२०५३।५४	२५०	SAP/KU/106/01
१४	विनोद चौधरी	मधुपट्टी १	मधुपट्टी १	०	०	२	१९	२०५४।५५	२१६	SAP/KU/104/02
५०	दिपक कुमार दास	राजविराज ४	कुशाहा २	२,३,४,२२९	२	१६	०	२०५७।५८	२१६	SAP/SA/63/01
दौलतपुर ईलाका वन कार्यालय										
३६	शम्भू देवी कार्की	दौलतपुर ६	दौलतपुर ३	२१	२	८	४	२०५५।५६	६०३०	SAP/DA/115/01
३७	शमशेर ब. कार्की	दौलतपुर ६	दौलतपुर ३	१८१	१	११	३	२०५५।५६	२४००	SAP/DA/115/02

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय, सप्तरी

५.९ गाविसगत जग्गा र क्षेत्रफल

सि. न.	पंचायतको नाम:-	जम्मा कि.नं.	जम्मा क्षेत्रफल	धनहरतर्फ:-							
				अवल		दोयम		सिम		चाहार	
				कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं.	क्षेत्रफल
१	अगाडी	३०४७	१२८४-१२-१२ १/२	६८९	२७५-११-२	१८०१	७६५-१०-३ १/२	२०४	६३-०-४		
२	अर्नाहा	३७०४	११७२-११-१ १/४	१३४३	५०२-१५-५	१४३७	४६७-१४-९ १/२	८८	१७-७-१६ १/२		
३	ओद्राहा	१९०८	८७६-२-२	१०५१	४२६-८-८	३८५	२२१-१२-८				
४	औरही	३४७८	१४५३-८-१२	८१२	२८५-१४-६	२०४७	८१४-१३-११	२०२	८३-१४-१९		
५	इनर्वा फुलवडीया	३९४१	१२६०-१७-१८ १/२	१३०२	५३६-१४-२ १/२	१२२०	४५२-१५-१२ १/२	२४०	५७-१४-४ १/२		
६	इटहरी विष्णुपुर	३३६७	१०३८-१७-१९	७१९	२४३-१८-०	१८७८	६३३-११-१९	३७	८-२-१४		
७	इनर्वा	१५८१	४७०-१२-३	५६१	१५०-३-४	९३०	२५८-१६-१९				
८	कल्याणपुर	५६१३	२१८६-१-०	६४७	२८१-३-१५ १/२	१७८४	६४२-१३-०	१०५५	३५२-१-२ १/२		
९	कविलासा	२९५५	९१९-९-१७ १/२	६८९	२१८-६-१८	११४६	३९८-१६-१३	५५६	१४२-१६-१४		
१०	कमलपर	१९१५	८७१-१९-५	८३९	३७४-१३-१४	७७४	३१५-१-१७	६०	२७-२-७		
११	कटैया	२५३९	९२३-४-१२ १/२	२९६	१६८-१०-१०	१२८०	५१६-०-१५	१४२	४८-१-३ १/२		
१२	काचन	३२३३	११६१-१०-१६ १/२	१०८०	४६७-०-१४	११५१	३९०-१२-७ १/२	२५९	४६-८-४ ३/४		
१३	कृशाहा	३६९५	१४६४-५-१७	१२८	८४-७-११	१५९५	६१०-१९-१४	६४१	१८०-४-४	५५	१८-४-१५
१४	कोइलाडी	११५०	४७७-२-१	३५५	१७९-१७-१४	४८९	१७३-१-१९	२	१-६-१८		
१५	कोचावरवारी	३२३०	११२१-१३-९	५०	१२-५-१९	२०४६	८१४-१८-९	५६४	१४८-१७-९		
१६	कंचनपुर	१७९५	७१६-१६-७	७९७	३३९-१६-३	३९२	१६९-१६-१२	१०८	४०-१७-२		
१७	खडगपुर	१८१६	९३५-१२-१०	९५०	११५-३-१ १/२	७९८	३९८-१०-५ १/२	६१३	२६८-३-१७	२	०-१७-१९ १/३
१८	खोजपुर	३०१९	१३४४-६-९ १/२	३४३	१५१-३-१	१०४८	४१५-९-१३ १/२	७६९	३४१-१३-४		
१९	खोक्सर पवाह	२७६१	१४८१-१५-८			३७७	१९२-१४-३	१०३२	५४०-१९-१२		
२०	गम्हरीया प्रवाहा	४०४८	१४५९-१३-०	८४९	३६८-१५-९	२२०८	८२१-१७-१५	३४७	७६-१९-९		

स्थानीय तह वस्तुगत विवरण, सप्तरी-२०७५

२१	गोइठी	२१०८	७६१-६-१०	९९८	४३४-७-०	६७६	२०१-१२-१२			८	१२-९-१४
२२	घोघनपुर	१८३१	१०८२-६-३	१८३	९२-१३-१६	७३९	३४३-१६-८	४२९	२६९-१६-०		
२३	चनोरापडरीया	२९९२	१०१४-१-५	२३६	१२९-८-६	१०४४	४००-५-८	९६९	२६६-१८-९	३४	१०-५-४
२४	जगतपुर	२०४८	७५३-१७-७	१२४१	५५८-१२-१७	२८९	८८-१४-१५	१०	३-१०-१८		
२५	जण्डोल	२३६६	९८३-१०-०	१५३	७५-३-१५	१४०९	५९४-९-२	१५७	१२९-७-२		
२६	जमुनी मधेपुरा	३७९१	१६११-६-१६ १/२	१०९९	५४७-३-४ १/२	१६४०	६४५-६-३	२६२	९५-१८-१३ १/२		
२७	१नं. जोगीनिया	२६९२	१७१७-२-१२	३२०	१२०-५-१९	८७७	२८५-२-०	११५८	११६४-३-६		
२८	२नं. जोगीनिया	२६३४	८३३-७-१७	१०१२	३१३-१३-१०	११७७	३८०-१६-१५	१२७	५२-११-३		
२९	भूटकी	३१८९	११६१-१३-९	४२९	१८८-२-७	१९३२	६८१-१७-१	४६९	१३३-१०-१०		
३०	टिकुलिया	२७६१	८३३-१७-१४ १/२	२८	५-०-११	१०७९	२९३-१७-१	८९६	२५०-१-१७		
३१	ठेलिया	३३९०	१७९५-१५-३	९०३	४५२-१०-२	१५२८	६६३-१८-१९	२४१	१०३-८-६		
३२	डाढा	१६८२	८०१-१८-५	१०९८	५९७-१-१५	३९३	१२३-७-२	१४	२-१७-१२		
३३	डिमन	२३४९	८८६-३-१०	८०७	३३९-१३-१३	७२४	२९६-५-१७	९२	४३-४-१०	१८	७-१८-१०
३४	तरही	२६९२	९६१-४-६	७४८	३३७-०-१३	१५७७	४७०-१६-१८	६४	२४-७-१५		
३५	तीलाठी	१८९९	६५८-९-९	२९८	१०६-९-२	१२८४	४०७-६-१६	८०	२०-८-१		
३६	तेरहोता	२७६२	१५७४-१६-२	१९२	९०-१२-० १/२	८२२	३७२-१९-१७ १/२	९६३	५५३-१३-१६ १/२		
३७	दिघवा	२१६७	११०२-३-१८	३६३	१७३-१८-८	९६७	३८९-९-२	४९६	२००-१२-१६	१२	४-९-१
३८	देऊरी	२९४५	८९२-१८-७	२०२	२२०-६-१७ १/२	१२५४	३८७-१२-९ १/२	५६२	१०१-३-२ १/२		
३९	देऊरी भरुवा	२१७९	६९४-२-८	२६६	५९-६-१	११८२	२९३-७-६	५३७	१८९-५-१६	४	३-४-१२
४०	दौलतपुर	२४११	१५२४-१२-९ १/२	३९२	१६२-५-३ १/२	६५५	२९०-११-१५	५४०	४४८-९-१७	१४	९-१४-१५
४१	धनगढी	३७३३	१०१७-१२-६	४२	१६-३-१० १/२	१७९९	५८३-१७-१३ १/२	११९४	२५४-२-९ १/२		
४२	धर्मपुर	१६५८	९१६-०-१३	३३४	१८६-१५-१४	२७०	२८६-१०-९	२९८	१६५-१५-५		
४३	नर्घो	३७७२	१५६०-१९-१४	९८६	५१८-१५-१८	१८३१	७८१-५-९	१८५	६१-१०-५		
४४	नकटिरायपुर	६०८४	२५०४-१-१८ १/२	३२६	१५९-१-६	२०७९	८७८-८-१२ १/२	१६७५	७०३-१७-१ १/२		
४५	नेगंडा	३६१६	११८५-१४-१४ १/२	७९०	३०९-८-१४ १/२	१३२१	४५७-४-९	६२९	१६३-८-१४ १/२		

४६	पंसेरा	२७९८	१०६६-१-१९ १/२	९६	६८-४-१३ १/२	१२८८	५१३-७-८	८३२	२९५-७-८ १/२		
४७	पटेवा	३५३७	१२०९-१७-१३ १/२	६४९	२९६-७-८ १/४	१००७	३३०-१७-२ १/४	१०४६	२८७-५-६ ३/४		
४८	पातो	१९०३	१०१३-१४-८	१०८५	५२५-११-१०	५६३	२८९-३-१४				
४९	पिप्रापुर्व	१५५८	८१३-४-८	५२३	२७६-१६-४	५६९	२४८-१६-१८ १/२	३४६	२०५-७-०		
५०	पिप्रा पश्चिम	२२१९	१३८१-९-१४	२६४	१५०-५-७	३१८	१४६-१७-१५ १/२	५१२	२९१-१६-५		
५१	प्रसवनी	३४०१	१७५७-०-५			१४६४	७८०-७-१९	१०८३	५००-०-८		
५२	पोर्ताहा	२१९८	९८६-१५-१५	४३१	१७०-१५-१०	११९४	५२९-१५-८	१४६	५८-६-१८		
५३	फकिरा	३४४२	१०२८-३-६	३१६	१३०-१२-५	१९६६	६४९-०-५	२९०	५८-१४-१७		
५४	फसेट	२४८९	७५९-८-३	२१९	९१-१३-१४	१४१६	४९६-१५-१८	१२८	४२-१६-२		
५५	फुलकाही	३१९९	११४४-७-१४ ३/४	४६२	२२५-१३-१३	१६००	५८५-१५-७ ३/४	४५६	१०२-१६-७ १/४		
५६	वर्साइन	२१०८	२५५७-८-१६	५१२	१९९-०-०	०२०	३९४-२-३	४९२	१८३१-१०-८		
५७	बद्गामा	१५०९	६१२-५-४	१०१६	४३०-१४-१३	१४३	७२-८-१७				
५८	वसविटि	१४८२	५३२-१०-२			७५५	३५५-३-०	१९६	७०-१३-६ १/२		
५९	वक धुवा	३८३४	२१७५-४-१४	६७५	४१४-४-१	१८८०	८०१-४-१८	३६९	२३१-१-६		
६०	वरमभिया	१९६७	८७३-६-१	११२४	४८९-१५-१८	४५२	१७९-१४-१४	१३३	५७-६-९		
६१	वनोला	२३८४	७५०-९-१२ १/२	१९२	७९-११-३ १/२	१३०१	४२२-४-१२ १/२	४५५	१३२-१९-१५		
६२	वनोली	३४९२	११२९-६-११ १/४	१२१५	४४७-६-४ १/२	१३६५	४१५-१६-२ ३/४	१७६	६७-२-१ १/२		
६३	बसवलपुर	२५९७	१०१३-९-१२ १/२	१४१६	६७७-१३-३ १/२	३३८	१३१-१५-१३	५	२-१-१०		
६४	वरहीविरपुर	४५९५	१४९९-४-५	७०३	२४८-१५-५	२६७७	८२२-३-१४	३८५	२१४-१९-९	११	२-१७-३
६५	वथनाहा	२३७८	८६७-७-१३	१६९१	५७१-९-८	३६३	१६८-०-१०	०३२	६०-१४-४		
६६	वनरभुला	३३०४	१००४-६-६ १/२	४१७	१८६-११-१९ १/२	१४६४	५३८-११-१६ १/२	३६६	१०६-१८-७ १/२		
६७	वननिया	२४७७	९१७-२-११	३०६	१२२-१-१	१५३२	५३३-१३-२	३३५	७६-१३-३	४	२-१-१८
६८	वभनगामाकटी	४७०४	१२९५-७-१०	२७०३	८६९-७-३	१०२७	२२६-३-१७	१३३	३४-१८-२		
६९	विसहरिया	४४४०	१४२७-०-९	७९५	२६५-५-०	२८२७	९०३-१७-३	१५३	४३-१६-६		

७०	ब्रह्मपुर	३५०४	१०७६-१९-१६	९४	६०-७-३	१३१२	४५७-५-१०	१२८८	३९५-९-१७		
७१	बेल्ही	३७१९	१२२०-१९-१७	२८०	७४-०-९	२२३१	६३६-१२-१८ १/२	६५५	१८१-२-३ १/२		
७२	बेल्ही चपेना	४०२४	१२९२-३-१९ १/२	१२६१	४५४-१९-११	१७११	५७३-०-१५	२७१	७२-१८-११ १/२		
७३	बेरवा	१४९२	१६२०-१३-१५	१७५	३२४-१९-१४	७४७	२९८-२-१०	४८	६४४-१-१७		
७४	बोरिया	३७६८	११६७-४-३	७२५	२६४-६-२	१८९५	६२४-९-३	६०	३२-६-१२		
७५	बोदे बर्साइन	२२८५	८८६-५-१ १/२	६९५	२२९-७-१९	८३५	३१३-९-१६	१९५	५१-८-१५ १/२		
७६	भगवतपुर	२२७७	६९६-५-३	६९४	२६१-७-९	११२४	३३९-०-१८				
७७	भरुवाखाल	३९१६	१९६१-१९-५	१४३४	५८१-१०-१७	८३९	३९७-१३-१०	४२५	२०३-६-६		
७८	भारदह	१२१७	२८७८-६-१०	७	६२७-५-१८	६३५	९८७-५-१६	१७३	९१९-२-१५	१८६	७४-२-७
७९	भुतही	२६६१	९५२-१९-२	७७०	४४४-१५-१९	१३७३	३३२-१९-१६	२७३	६६-१५-१८		
८०	भंगहा	३८९०	१६१९-७-१४	७८१	३९९-३-१६ १/२	११११	४५८-१६-१९	५५१	२७५-१६-११		
८१	मधुमठी	२६२१	१४०१-४-१४ १/२	२३५	१७७-६-१५ १/२	९५५	५३०-१०-१०	६३१	२८९-११-११		
८२	मलेठ	३६४३	१०४३-११-८	६२५	२९१-७-४ १/२	१६१२	४९४-३-१९	१५०	५३-१२-११		
८३	महादेवा	३८७९	१३४५-८-९	२४४३	८६२-१७-१५	६३९	२०४-१२-१५	१३५	५१-३-१७		
८४	मलहन्मा	२०४४	८८३-८-१९ १/२	१९९	९८-१६-१८ १/२	१०६५	४७३-३-१३	५०६	१८४-४-३ १/२		
८५	मलेकपुर	४०४०	१५२७-७-७ १/४	६४८	२५७-१९-१६ १/२	१९६०	७२२-१२-४ १/४	८५२	२५६-१६-६ १/२		
८६	मल्हनिया	६३८२	२४६४-१०-४ १/२	२३०	९७-१३-१७	२७०४	१०१८-१२-९ १/२	२३८४	७२०-१२-९		
८७	मधवापुर	३१२८	१२४९-४-१३	८१८	३६९-१४-२	१७९१	७०५-११-२	११०	२५-३-८		
८८	मधेपुरा	२१७०	७१६-१-१३	९८७	३९८-४-११	७४३	२३६-१४-०	३४	४-४-१२		
८९	मानराजा	२४६८	८०३-६-१७ १/२	५५५	१९९-८-१४	१०३८	३१६-११-०	३८६	९०-२-९ १/२		
९०	मैनासहवाहु	२७७६	७५०-११-१२ १/२	९३०	३३५-८-१	७६५	२३१-१०-५ १/२	१३७	२०-१९-११ १/२		
९१	मैनाकडेरी	१७७३	७०२-१९-१६	७८१	२८८-२-८	५६२	१८७-१५-३	१०३	४९-१९-१२		
९२	मोहनपुर	२६८३	७९५-१३-१७	६४३	२७७-७-०	९१०	२७७-५-१ १/२	३१३	८५-३-७ १/२		
९३	मौवाहा	२४४१	७८९-११-१३	१२११	४१४-१४-१९	९०८	२२२-६-३ १/२	१०७	३०-१२-८ १/२		

९४	रामपुरमल्हानिया	३१००	२३६८-१८-३	३७८	१६०-०-११	१५२५	५३८-१६-१९	२९६	१०३-०-२	१	१६८-१३-१३
९५	राजविराज	१४२४	४७१-१९-१	३६	५-१६-३	६१४	२२४-१-२				
९६	रामपुर जमुवा	२२७४	१०७६-१०-५	६००	३९२-२-१६ १/२	९९१	४३९-१४-१४ १/२	२११	७२-१८-०		
९७	रामनगर	१७७३	५७६-१५-११	४९८	१७५-१६-११	७२९	२२१-१९-१९ १/२	११७	३३-१७-१५		
९८	रूपनगर	२५२६	१७९६-३-३	६९	२६-१८-२	९८६	५४३-९-१४	५१२	३५२-०-२	५२	४९-१२-३
९९	रोतहट	१८४३	५२८-६-१६ १/२	५७४	२०४-१२-६ १/२	७६९	१९३-०-७	६१	१२-१-१० १/२		
१००	लालापटी	३२६३	१२१३-६-९	३०	१२-११-१९	२५९०	९४९-७-१३	२६६	६३-१२-५		
१०१	लोहजारा	३७९३	१५२०-१-१६	९८१	४४७-१४-१	१९६२	७५४-८-१९	१५१	६९-११-६		
१०२	लोनिया	१६१६	५४३-७-४			१०८५	३७१-१५-१३	५०८	१२०-१७-१		
१०३	सखडा	६२६६	२१४८-१०-११	१७८	९०-२-१४	३६१३	१२७९-१८-२	१३८६	४२४-२-१८		
१०४	सखुवा पथरगाडा	३९३४	१३०२-१२-०	५७४	२१९-०-११ १/२	६६१५	५४३-१९-१९ १/२	११२७	३१८-१०-६ १/२		
१०५	सखुवा कचन्दा	४७५७	१७६२-६-६ १/२	१२१	९४-११-१८ १/२	२६६९	१२०५-४-१०	४१६	१२१-८-१५		
१०६	सकरपुरा	१५१६	५१४-१३-५	३२३	१४६-४-१ १/२	६९४	२२९-१-९ १/२	८२	३३-३-१९ १/२		
१०७	सारस्वर	३०२०	९७५-३-३ १/२	४१६	२०५-१५-९	१५९७	५१८-१५-६ १/२	३२१	७९-४-१५		
१०८	सिम्नाहासिग्योन	४१५९	१५४७-५-१६	६६७	२४४-७-२	१६५०	६५३-०-१२	११०१	३६५-२-२		
१०९	सिस्वा वेल्ली	३५३३	१२४१-१८-७ १/२	१३००	४८८-१२-२ १/२	१४३३	४६९-१९-०	३८९	९९-५-४	६९	८-०-५
११०	सितापुर	३७७१	१४२२-१८-१४	३९५	१६६-४-१५	१७०४	५८२-१३-१७	१२१८	४७४-१०-११		
१११	हरिपुर	३७७३	१५१८-१८-०	९७	६२-६-१५ १/२	१८२५	७५६-१७-१६	१२०९	४५४-५-११		
११२	हरिहरपुर	३४०३	११०८-११-८	३९९	१७५-१-१७	१८४६	६०७-१५-७	४५०	१०३-७-४		
११३	हर्दिया	२२९२	१३५३-४-१८	३९३	२२५-१४-१ १/२	५१०	२९२-१७-१०	५४३	३०५-४-८		
११४	हनुमान नगर	७३८	२६५०-२-१७	३०७	३७६-८-१८	२३८	७९-१-१५	१०१	१९७७-१२-९		
११५	त्रिकोल	२४५७	१०४५-१७-१४	५७८	२२९-९-२	१२५०	५४६-७-१२	२२७	९९-१५-१		
	जम्मा	३३४५८६	१३७८८९-५-१३	६९५९२	३०२५६-३-३ ३/४	१४३३२३	५३६९३-०-०	४७३९५	३२९४९-५-७ ३/४	४७०	३७२-११-१९१/३

सि. न.	पंचायतको नाम:-	भिट तर्फ:-						नक्सा संख्या चाहार	
		अवल		दोयम		सिम		कि.नं	क्षेत्रफल
		कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं	क्षेत्रफल		
१	अगाडी	१८३	५६-१९-११	८६	१३-८-२			१८	
२	अर्नाहा	६४६	७८-०-१५ ३/४					१३	
३	ओद्राहा	४०१	११२-२-१७					१२	
४	औरही	२२८	५०-२-७	१३	६-५-१७			१६	
५	इनर्वा फुलवडीया	१०४७	१११-९-० १/२					१६	
६	इटहरी विष्णपुर	५७५	७२-१-१०					१३	
७	इनर्वा	५७	३६-१८-०					१०	
८	कल्याणपुर	१५८१	२६६-२-२ १/२	३३०	१७०-१८-५ १/२			२२	
९	कविलासा	४६५	६२-२-१३ १/२					९	
१०	कमलपर	१४१	४४-१९-०					११	
११	कटैया	६८५	९३-१३-११					१२	
१२	काचन	६१४	१२५-१५-१ ३/४					१३	
१३	कुशहा	९५९	२८७-१४-७	१८८	६६-०-८ १/२			१८	
१४	कोइलाडी	२१०	४७-०-१८	२५	२-१३-७			९	
१५	कोचावरवारी	४७७	४७-१६-१					११	
१६	कंचनपुर	४५०	१२०-८-९					१०	
१७	खडगपुर	५९	१९-१२-१९ १/२					१५	
१८	खोजपुर	५७१	१६८-४-४	१७८	७१-७-६			१५	
१९	खोक्सर पवाह	२९३	३४-१०-१७ १/२	९१८	५२५-०-१३ १/२	१८	३-९-६ १/२	१६	
२०	गम्हरीया प्रवाहा	४७३	६१-१४-१७					१६	
२१	गोइठी	३५५	५९-१-४					१०	

२२	घोघनपुर	३९४	१७८-१८-२					१२
२३	चनोरापडरीया	६१४	१२२-३-१५					१०
२४	जगतपुर	४४३	६९-१०-३					९
२५	जण्डोल	५६८	११५-१-१					१२
२६	जमुनी मधेपुरा	६१७	१४१-७-१९ १/२					१८
२७	१नं. जोगीनिया	२१२	६८-१७-१८	६३	१६-१७-८			१६
२८	२नं. जोगीनिया	२६०	३८-०-१४					११
२९	भुटकी	२६६	४२-११-८					१३
३०	टिकुलिया	३३१	४२-१०-१७ १/२	३६३	७०-५-३ १/२			१०
३१	ठेलिया	५६८	१५०-१३-९					१६
३२	डाढा	९९	२६-७-१९	१	९-०-१४			१०
३३	डिमन	६३१	१३३-४-१५					९
३४	तरही	२०४	३०-१२-८					९
३५	तीलाठी	१७०	६३-४-१९					९
३६	तेरहोता	६४९	१९८-१८-१२	१७	२२-१-१			१७
३७	दिघवा	२४४	५३-६-११					१३
३८	देऊरी	५०१	७०-४-१५ ३/४					११
३९	देऊरी भरुवा	१४०	३१-८-७					९
४०	दौलतपुर	५३६	१५७-१४-१३	१७०	१२०-१५-२ १/२			१७
४१	धनगढी	५९५	८४-१४-३ १/२					१२
४२	धर्मपुर	४१४	२२६-१६-१५					१३
४३	नघो	६२२	७९-५-१९					१५
४४	नकटिरायपुर	१३७६	२६४-८-१२ १/२	४१९	१४०-१४-१०१/२			२६
४५	नेगंडा	६८२	११७-१८-१८	३६	५-४-१४			१३

४६	पंसेरा	३९८	९८-११-१५	१२०	३५-४-१४			१३
४७	पटवा	७४२	१५६-१०-१५ ३/४					१२
४८	पातो	१५८	६९-७-८ १/२	१६	७-६-१९			१४
४९	पिप्रापुर्व	६३	३०-३-१९					९
५०	पिप्रा पश्चिम	८४९	२८१-३-१	११३	६४-५-१८ १/२			१४
५१	प्रसवनी	७२०	२२४-१७-०					१८
५२	पोर्ताहा	३५०	११६-८-१६					१३
५३	फकिरा	७४६	८९-११-१७					१२
५४	फर्सेट	६५९	८१-५-१७	३	०-११-५			१२
५५	फुलकाही	५११	५९-११-२ ३/४					१२
५६	वर्साइन	१७६	६१-११-७					२१
५७	बद्गामा	२५९	३९-५-२					१४
५८	वसविटि	४७०	६९-४-१८ १/२	१४	३-१-६			१०
५९	वक धुवा	७६०	३७८-७-१५					२३
६०	वरमभिया	१७६	६०-०-१९					१२
६१	वनोला	३६०	६१-१५-६					१३
६२	वनोली	५४६	५९-०-१७ १/४					१६
६३	बसवलपुर	७३८	९८-१-१० १/२					१६
६४	वरहीविरपुर	५७५	७२-१०-६					१९
६५	वथनाहा							१०
६६	वनरभुला	७३२	१०६-२-८	२७३	३०-४-१२ १/२			१५
६७	वननिया	१९१	६०-११-११					११
६८	वभनगामाकटी	७२८	८९-४-११					१३
६९	विसहरिया	५७४	६७-१२-५					१५

७०	ब्रह्मपुर	६६६	७८-४-१४					१२
७१	वेल्ली	४९०	९५-१९-१० १/२					१६
७२	वेल्ली चपेना	६५४	८२-१५-१२ १/२					१५
७३	वेरवा	४६२	९२-१४-१४					१९
७४	वोरिया	८४८	११०-९-१९	६४	९-१५-६			१२
७५	वोदे बर्साइन	४५२	६५-१२-३	३	६-०-१ १/२			१०
७६	भगवतपुर	३६७	४६-१९-२	३	१-४-१६			१०
७७	भरुवाखाल	१००८	२४५-७-७					१९
७८	भारदह	१६०	७८-०-१९	११	५२-९-९			२३
७९	भुतही	१९४	३९-६-१९					११
८०	भंगहा	११३३	२५६-१९-११	१४४	५४-१०-१४ १/२			१४
८१	मधुमटी	४५४	१५१-१६-१२	२०६	१०४-१०-१९१/२			१५
८२	मलेठ	११३५	१६०-११-५					११
८३	महादेवा	४८८	६०-९-८					१८
८४	मलहन्मा	२०१	५४-८-१७ १/२	१८	३-१९-१७			१३
८५	मलेकपुर	३९५	८२-५-३					१२
८६	मल्हनिया	७२७	१४४-८-११ १/२	१२८	१९-११-११			१९
८७	मधवापुर	३०४	६०-५-१९					९
८८	मधेपुरा	३१८	४३-०-७	२४	२-९-१६			११
८९	मानराजा	४२२	५७-५-१६					१२
९०	मैनासहवाहु	७५८	८६-५-१४ १/२	१३१	१४-१-९ १/२			१५
९१	मैनाकडेरी	२४१	३८-१०-६					१०
९२	मोहनपुर	७१४	८९-८-१६					१२
९३	मौवाहा	१६१	४७-१-११ १/२					१०

९४	रामपुरमल्हानिया	७९६	२६८-१३-१६					२०
९५	राजविराज	७३१	२००-७-१६					१०
९६	रामपुर जमुवा	३६२	५५-११-० १/२					१३
९७	रामनगर	३५५	६२-१८-१९					१२
९८	रुपनगर	५५९	२७९-६-१८	२०७	१७५-१३-१०			२०
९९	रौतहट	३७०	६७-०-११					९
१००	लालापटी	२५५	१००-१२-१५					१७
१०१	लोहजारा	५७६	१३१-१५-१७					१५
१०२	लोनिया	९९	२६-११-१३					१०
१०३	सखडा	९०९	१६८-१९-१६					२१
१०४	सखुवा पथरगाडा	४७३	५२-४-१६ १/२	२	९-७-७	३	१-१५-११	१६
१०५	सखुवा कचन्दा	१२६८	१५९-४-१५ १/२	१०८	२९-०-५ १/२			१८
१०६	सकरपुरा	३३७	४३-१-६					११
१०७	सारस्वर	५८३	७०-०-१२					११
१०८	सिम्राहासिग्योन	५५०	६८-८-०					१७
१०९	सिस्वा वेल्ली	२१४	६७-५-१६ १/२	४३	१३-२-१० १/२			१७
११०	सितापुर	६६३	७२-११-१७					१६
१११	हरिपुर	५३८	८९-१-१० १/२					१८
११२	हरिहरपुर	६२४	१०८-९-१					१५
११३	हर्दिया	७०४	२७४-०-१३	१३	६-५-१५ १/२			१६
११४	हनुमान नगर	४२	६३-१७-६					२०
११५	त्रिकौल	३२८	५०-७-१४					१५
जम्मा		५७१०७	११७०५-१३-८ १/२	४४५१	१८८३-१०-१६ १/२	२१	५-४-१७ १/२	

सि. नं.	गाविस	सरकारी		ऐलानी		गौचर		मिनहा		कि.नं.	क्षेत्रफल
		कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं.	क्षेत्रफल	कि.नं.	क्षेत्रफल		
१	अगाडी	१८	९-१४-५					६६	११०-९-५		
२	अर्नाहा			९२	१४-१५-११			९८	९१-१७-३ १/२		
३	ओद्राहा			२६	७२-२-१	३	१-१७-११	४२	४१-१८-१७		
४	औरही	६८	४६-१-१८					१०७	१६४-१५-१५	१	२-०-२
५	इनर्वा फुलवडीया			६२	३९-१०-३१/२			७०	६२-१४-१५		
६	इटहरी विष्णुपुर	४१	१५-१३-१०	३	१-४-७			११४	६४-५-१९		
७	इनर्वा	१	०-६-१९					३२	२४-७-१		
८	कल्याणपुर	५	११-१६-४					२११	४६१-६-१०		
९	कविलासा							९९	९७-६-१९		
१०	कमलपर	२४	१३-१-१५					७७	९७-०-१२		
११	कटैया							१३६	९६-१८-१३		
१२	काचल	१	१-३-१०	७	६-१५-९			१२१	१२३-१५-९ १/२		
१३	कुशहा			२	०-११-४			१२७	२१६-३-१३ १/२		
१४	कोइलाडो	१७	२०-१८-१७					५२	५२-२-८		
१५	कोचावरवारी	३९	२१-१२-१४					५४	७६-२-१७		
१६	कंचनपुर			२	१-९-१९			४६	४४-८-२		
१७	खडगपुर							५४	१३३-४-७		
१८	खोजपुर					१	१-१०-३	१०९	१९४-१८-१८		
१९	खोक्सर पवाह	७१	११४-१४-११/२					५२	७०-६-१४		
२०	गम्हरीया प्रवाहा			७२	४४-५-१२			९९	८५-१९-१०		
२१	गोइठी							७१	५३-१६-०		
२२	घोघनपुर	२६	५७-६-६					६०	१३९-१५-११		

२३	चनोरापडरीया	२४	१३-१९-८					७१	७१-०-१५		
२४	जगतपुर							६५	३३-८-१४		
२५	जण्डोल	१०	०-१५-६			१२	६-११-५	५७	६२-२-९		
२६	जमुनी मधेपुरा			२९	२२-२-१८			१४४	१५९-७-१८		
२७	१नं. जोगीनिया	२६	२५-०-९					३६	३६-१५-१२		
२८	२नं. जोगीनिया	९	४-५-६	७	४-३-०			४२	३९-१७-९		
२९	भुटकी			२२	२५-२-१२			७१	९०-९-११		
३०	टिकुलिया	१३	१९-३-१२ १/२					५१	१५२-१८-१२		
३१	ठेलिया	५६	४२-८-१९			२	७-०-५	९२	३७५-१५-३		
३२	डाढा			११	५-१०-९			६५	३७-१२-१४		
३३	डिमन	२	०-१-१२					७५	६५-१४-१३		
३४	तरही	४२	२५-१६-४			१	०-१२-३	५६	७१-१८-५		
३५	तीलाठी	१७	१२-१४-९					५०	४८-६-२		
३६	तेरहोता	२४	३२-०-७					९६	३०४-१०-७१/२		
३७	दिघवा	१२	१०-१३-१०					७३	२६९-१४-१०		
३८	देऊरी	१२	७-१५-० ३/४	२	०-१४-५ १/२			११२	१०५-१-१५ १/२		
३९	देऊरी भरुवा	४	५-६-८					४६	११२-३-१८		
४०	दौलतपुर	३१	५८-६-३ १/२			१	२५-११-५	७२	२५०-१३-१५		
४१	धनगढी	२	०-१३-१७ १/२	५	०-१६-१८			९६	७७-०-१३ १/२		
४२	धर्मपुर	६	५-७-५	४	६-९-३			३२	३८-६-२		
४३	नर्घो			६६	४१-८-७			७२	७८-१३-१६		
४४	नकटिरायपुर	५६	२६-४-१२ १/२			३	१-३-१२ १/२	१५०	३३०-३-१० १/२		
४५	नेगंडा							१५८	१३२-९-४ १/२		
४६	पंसेरा			४	०-१५-१८			६०	५४-१०-२ १/२		

४७	पटेत्री			२३	२०-५-९ ३/४	१	२५-९-१३१/२	६९	९२-१-१७ १/४		
४८	पातो	४	७-२-१९ १/२					७७	११५-१-१७		
४९	पिप्रापुर्व	१	१-०-१८					५६	५०-१९-८ १/२		
५०	पिप्रा पश्चिम	४	२२-१७-१					१५९	४२४-४-६		
५१	प्रसवनी	४५	१०१-१८-१७					८९	१४९-१६-१		
५२	पोर्ताहा	५	४-०-०					७२	१०८-९-३		
५३	फकिरा			२७	२४-१९-११			९७	७५-४-११		
५४	फर्सेट			२६	१२-१२-७			३८	३३-१३-०		
५५	फुलकाही	३०	३३-१९-१८ १/२					१४०	१३६-११-५ १/२		
५६	वर्साइन	२१	२३-१५-१८	१४	४-८-३			५५	१८-७-१३	१८	२४-१३-४
५७	बदगामा	२२	१९-२-७	३	२-२-१८			६६	४८-११-७		
५८	वसविटि	१०	११-१०-६					३७	२२-१४-५		
५९	वक धुवा			६	३-४-४			१४४	३४७-२-१०		
६०	वरमभिया	१७	१७-१-३	४	६-१४-१३			६१	६२-१२-५		
६१	वनोला			१९	४-१५-४			५७	४९-३-११ १/२		
६२	वनोली			६४	५०-१२-१५१/२			७६	८९-८-१०		
६३	बसवलपुर	१३	१३-१२-१६ १/२					८७	९०-४-१९		
६४	वरहीविरपुर	१०८	५९-२-६					१३६	७८-१६-२		
६५	वथनाहा	३१	२०-५-२					५३	४६-१८-९		
६६	वनरभुला	१	०-०-२ १/२					५१	३५-१७-०		
६७	वननिया	४९	५८-१४-१६					६०	६३-७-०		
६८	वभनगामाकटी	२३	१३-०-११			१	०-११-०	८९	६२-२-६		
६९	विसहरिया	१	१-१९-२	२५	१६-११-१४			६५	१२७-१८-१९		
७०	ब्रहमपुर			३३	२२-०-६			१११	६३-१२-६		

७१	बेल्ही							६३	२३३-४-१५१/२		
७२	बेल्ही चपेना					७	१-१५-१६१/२	१२०	१०६-११-१३		
७३	बेरबा	३	१-९-०	९	३५-१६-१६			४८	२२३-९-४		
७४	बोरिया			४६	३८-१-९			१३०	८७-१५-१२		
७५	बोदे बर्साइन			४५	३७-२-१४			६०	१८३-३-१२ १/२		
७६	भगवतपुर	१४	७-१५-१२	१	०-११-०			७४	३९-६-६		
७७	भरुवाखाल	७२	१७७-१७-०					१३८	३५६-४-५		
७८	भारदह	२५	६३-१९-११	६	३-१९-९			१४	७२-०-६		
७९	भुतही	२	१-८-१६	१	०-६-११			४८	६७-५-३		
८०	भंगहा	३	३-८-१६	१	१-१०-०			१५४	१६४-९-७	१२	४-११-१९
८१	मधुमटी	१२	४-१७-१६ १/२	९	८-२-१४			११९	१३४-७-१६		
८२	मलेठ	६	१-१-३ १/२	१७	१६-१६-१२१/२			९८	६५-१८-१२१/२		
८३	महादेवा	१९	८-१०-११	४६	२४-१८-९			१०९	१३२-१५-१४		
८४	मलहन्मा	१	१४-२-११			४	१-१०-१११/२	५०	५३-२-७ १/२		
८५	मलेकपुर			११५	१२२-१४-१ १/२			७०	८४-१९-१५ १/२		
८६	मल्हनिया			२७	६५-१०-१ १/२			१८२	३९८-१-५		
८७	मधवापुर			१३	६-१७-१४	२	२-१२-१९	९०	७८-१९-९		
८८	मधेपुरा	१	०-१-९					५३	३१-६-१८		
८९	मानराजा	१	०-२-१४ १/२	५१	१२४-११-१२			१५	१५-४-११ १/२		
९०	मैनासहवाहु							५५	६२-६-१० १/२		
९१	मैनाकडेरी	१४	६-१३-०					७२	१३१-१८-१९		
९२	मोहनपुर							१०३	६६-९-१२		
९३	मौवाहा							५४	७४-१६-१० १/२		
९४	रामपुरमल्हानि या	२८	९७०-९-१९	१०	७-१८-१८			६६	१५१-४-५		

९५	राजविराज	३	८-७-१	५	२-१८-४			३५	३०-८-१५		
९६	रामपुर जमुवा	२४	१३-१-३			७	४-३-१४ १/२	७९	९८-१८-१६		
९७	रामनगर	३८	४०-७-१५ १/२					३६	४१-१४-११		
९८	रूपनगर	५१	६५-३-९	२	४-५-११			८८	२९९-१३-१४		
९९	रौतहट	७	८-११-१८ १/२	७	४-१९-९ १/२			५५	३८-०-१३ १/२		
१००	लालापटी	५२	४२-४-११					७०	४४-१७-६		
१०१	लोहजारा	१	७-१-१९	५१	४७-१९-३			७१	६१-१०-११		
१०२	लोनिया	१	१-७-१३	१	०-०-१०			२२	२२-१४-१४		
१०३	सखडा			४५	२७-१९-१२			१३५	१५७-७-९		
१०४	सखुवा			३३	११-१५-१७			१०७	१४५-१७-११		
१०५	सखुवा कचन्दा			४	३-९-१३			१७१	१४९-६-९		
१०६	सकरपुरा	२०	१०-११-९					६०	५२-१०-१९ १/२		
१०७	सारस्वर	१	०-२-१६	५	८-१-१२ १/२	२	१-३-१८	९५	९१-१८-१४ १/२		
१०८	सिम्राहासिग्योन			५७	२९-०-८	१	३-४-१२	१३३	१८४-३-०		
१०९	सिस्वा वेल्ली	२	०-११-५	१	०-८-१० १/२	२	४-१५-३ १/२	८०	८९-१९-०		
११०	सितापुर	१२	१२-९-८					७९	११४-८-६		
१११	हरिपुर			१५	२-१६-४			८९	१५३-१०-३		
११२	हरिहरपुर			२७	४१-९-१२			५७	७२-८-७		
११३	हर्दिया	१	३-८-९	२०	२३-१७-८ १/२			१०८	२२१-१६-१२ १/२		
११४	हनुमान नगर	१	०-२-१८	२६	५५-११-४			२३	९७-८-७		
११५	त्रिकौल	२२	९-७-१६					५२	११०-१०-९		
११६	जम्मा	१४७९	२४९७-४-११ ३/४	१३५६	१२१५-१६-० १/२	५०	८९-१३-१३	९३१४	१३१८९-१६-९ १/४	३१	३१-५-५

स्रोत: नापी कार्यालय, राजविराज

खण्ड ६ आवास तथा पूर्वाधार

६.१. घरको स्वामित्वको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या

स्वामित्वको प्रकार	घरपरिवार संख्या
संस्थागत	३६४
अन्य प्रकारको स्वामित्व	१,५९५
आफ्नै	११६,४५१
भाडाको	२,६५४
जम्मा	

६.२. घरको जगको प्रकार अनुसार घर परिवार संख्या

घरको जगको प्रकार	घरपरिवार संख्या
सिमेन्टको जोडाई भएको ईटा ढुंगा	२२,६८२
उल्लेख नभएको	२,२६२
माटोको जोडाई एको ईटा ढुंगा	८,५८४
अन्य	४,४९८
आरसिसि पिलर	४,२७३
काठको खम्बा	७८,७६५

६.३. बाहिरी गाह्रोको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या

गाह्रोको प्रकार	घरपरिवार संख्या
काँचो ईटा	२३७
अन्य	१,०९३
काठको तख्ता	१,५११
उल्लेख नभएको	२,५०६
माटोले जोडेको ईटा, ढुंगा	६,३४९
सिमेन्टले जोडेको ईटा ढुंगा	२५,३६७
बाँस	८४,००१

६.४. छानेको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या

छानेको प्रकार	घरपरिवार संख्या
काठ तख्ता	६१७
जस्ता टिन	२७,७१६
माटो	०
अन्य	२३३
आरसिसि	१४,१६७
उल्लेख नभएको	२,२६४
पराल छुवाली	६२,४६५
टायल, स्लेट	१३,६०२

६.५. घरयासी सुविधा अनुसार घरपरिवार संख्या

सुविधाको प्रकार	घरपरिवार संख्या
कम्तिमा एइटा सुविधा	९४,९३३
केबुल टेलिभिजन	४,८३४
कम्प्युटर	१,९४१
साईकल	७६,९९१
सुविधा उल्लेख नभएको	२,६६१
ईरनेटन्ट	३७६
मोबाईल फोन	६१,९००
मोटर	३,३९०
मोटरसाइकल	८,९०४
अन्य सवारीसाधन	८५६
रेडियो	४५,६४१
रेफ्रिजरेटर	१,१२७
टेलिफोन	२,५८३
टेलिभिजन	३३,१५३
कुनै सुविधा नभएको	२३,४७०

स्रोत: के.त.वि., रा.ज.ग, २०६८

६.६. सडक सम्बन्धी विवरण

विवरण	ईकाई	सप्तरी	राजविराज न.पा.
जम्मा जनसंख्या	संख्या	६३९२८४	३८२४१
जम्मा क्षेत्रफल	वर्ग कि. मी.	१३६३	
कालो पत्रे सडक	कि. मी.	१३५	८.५५
ग्राभेल सडक	कि. मी.	६५.५	३१.५५
कच्ची सडक	कि. मी.	४६	
जम्मा सडक	कि. मी.	२४६.५	४०.१
प्रति कि.मी. सडक हुनआउने जनसंख्या	प्रति कि. मी. जनसंख्या	२५९३	९५४
सडकको घनत्व	प्रति १०० वर्ग कि.मी. (सडककोलम्बाईकि.मी.)	१८	

स्रोत : के.त.वि. बातावरण तथ्यांक, २०१३

६.७. सिंचाई आयोजना सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	नाम	हेक्टर	क्षेत्र	कैफियत	कै.
क. मझौला सिंचाई आयोजना तर्फ					सिंचाईबाट लाभान्वित कृषक संख्या ३६६९१
१	पाची सिं. यो.	६५०	अर्नाहा वनौली सप्तरी	सम्पन्न हुन बाकी	
२	विहल सिं. यो.	४००	मलहनिया (रौतहट, सप्तरी)	सम्पन्न हुन बाकी	
३	चहका सिं. यो.	३५०	प. पिप्रा. सप्तरी	सम्पन्न हुन बाकी	
४	बलान सिं. यो.	२१०	मलहनिया र मौवाहि,सप्तरी	सम्पन्न हुन बाकी	
ख. समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र आयोजना (CMIASP) तर्फ					
१	बज्रहीगुठी कुलो सिं. यो.	२१६	मैना सहस्रवाहु		
२	बलान सिं. यो.	२०६	हर्दिया ६, कमलपुर		
ग. नया प्रविधमा आधारित सिंचाई आयोजना (NITP)					
१	भोकरदह सिं यो.	५८	शंभुनाथ, सप्तरी		
२	चितुवा खोला संरक्षण पोखरी सिं. यो.	४२	कनकपटि, सप्तरी	सम्पन्न हुन बाकी	
	जम्मा सिंचित क्षेत्रफल	२१३२			

६.८. विभिन्न सिंचाई प्रणालीहरूको सिंचाई सुविधा

सिंचाई श्रोतहरू	सिंचाई क्षमता (हे.)	सिंचित क्षेत्र (हे.)	कुल क्षमताको उपयोग प्रतिशत
चन्द्र नहरबाट	१०५००	८०००	७६.२
कोशी पश्चिमी नहर वितरण प्रणाली तर्फ			
कोशी पम्प नहर प्रणाली	१३३००	६६१६	४९.७
कोशी वितरण प्रणाली	११७००	७८५३	६७.१
ग्रामिण पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	३६५५	३६५५	१००.०
सिंचाई सेक्टरहरू	५८४५	२५००	४२.८
जम्मा	५८४५	२८६२४	६३.६

६.९. सेक्टर कार्यक्रम अन्तर्गत सिंचाई सुविधा पुगेका गा.वि.स.हरू र क्षेत्रफल

क्र.स.	श्रोत	गा.वि.स.	सिंचित क्षेत्रफल (ह.)
१	पौडा सिंचाई	धरमपुर, रुपनगर	३८०
२	सुरुगा सिंचाई	कुशाहा	२१०
३	सडक सिंचाई	कल्याणपुर	४००
४	विघैना सिंचाई	कुशाहा	२००
५	कजराधार सिंचाई	वसवलपुर	२२०
६	महुली सिंचाई	जण्डौल र बकधुवा	१०५०
७	खाँडौ सिंचाई	खोक्सर	९८०
८	डुमरजोर सिंचाई	कुशाहा	३५०
९	सुन्दरी सिंचाई	रुपनगर, धरमपुर	१२००
१०	अन्य मौसमी बाँध,पैनी,कुलो	रुपनगर, धरमपुर	१०७४२
११	स्यालो ट्यूबेल र अन्य	रुपनगर, धरमपुर	८०८७
१२	दह, पोखरी, ट्यूबेल र साना सिंचाई कार्यक्रम	रुपनगर, धरमपुर	४२४७
जम्मा			२८,०६६

श्रोत:सिंचाई डिभिजन कार्यालय, सप्तरी

६.१०. बत्ति बाल्ने श्रोत अनुसारको घरपरिवार संख्या

बत्तिको श्रोत	घरपरिवार संख्या
बायो ग्याँस	२७७
विद्युत	५०,७४७
मट्टीतेल	६६,९७५

बत्तिको श्रोत	घरपरिवार संख्या
अन्य श्रोत	१५६
सौर्य शक्ति	१,२१३
श्रोत उल्लेख नभएको	१,६९६

स्रोत : के.त.वि., रा.ज.ग. २०६८

६.११. हुलाक कार्यालयहरु

क्र.सं.	विवरण	संख्या/मान	कैफियत
१	ईलाका हुलाक कार्यालय	१७	
२	अतिरिक्त हुलाक कार्यालय	९१	
३	केवल टेलिभिजन प्रतिष्ठान	८	२ वटा बन्द रहेको
४	केवल टेलिभिजन सेवा प्रयाग गर्ने परिवार	११५०	
५	एफ.एम. रेडियो	६	
६	टेलिभिजन ब्रोड कास्टी संस्था		

स्रोत : जिल्ला हुलाक कार्यालय, सप्तरी

६.१२. जिल्लाको यातायात सम्बन्धी पूर्वाधार विकासको स्थिति

विवरण	कि.मी. तथा वटा
कालो पत्रे (कि.मी.)	११४
ग्राभेल (कि.मी.)	५२८
कच्ची/मौसमी (कि.मी)	४६८
मोटरबाटो पुगेका गा.वि.स.संख्या (कि.मी.)	सबै गा.वि.स. र नगरपालिकाहरू
पक्की पुल (वटा)	२५
भोलुङ्गे पुल (वटा)	९
साना ठूला कलभर्टहरू (वटा)	१६८
बसपार्क (वटा)	२
यात्रु प्रतिकालय (वटा)	२३
हवाई मैदान (वटा)	१

६.१३. सप्तरी जिल्लामा रहेका यातायात व्यावसायी संघ तथा समितिहरू

सि.न.	यातायात व्यवसायीहरू	यातायात साधन संख्या
१	सगरमाथा यातायात संघ	९५
२	पूर्व हिमाली यातायात संघ	५
३	सयूक्त रात्री तथा दिवा वस सञ्चालन व्यवस्थापन समिति	२६
४	नेपाल सगरमाथा टेम्पो व्यवसायी संघ, २०५७ (राजविराज भाई)	३५
५	म्याजिक व्यवसायी संघ राजविराज कंचनपुर र लहान	३४
६	माइक्रो व्यवसायी संघ	२३
७	सगरमाथा ट्रक हुवानी यातायात व्यवसायी समिति	६४

६.१४. राजविराज नगरपालिकाको सडकको स्थिति

क्र.स.	सडकको किसिम	लम्बाई (किमी)	प्रतिशत
१	कच्ची सडक	१०	२२
२	ग्राभेल सडक	३०	६४
३	पीच सडक	७	१४
जम्मा		४७	१००

स्रोत : जिविस सप्तरी, जिल्ला पार्श्वचित्र २०७१

६.१५. अन्य यातायातका साधनको प्रयोगको अवस्था

क्षेत्र	जम्मा	मोटर	मोटर साईकल	साइकल	अन्य सवारी साधन	नखुलेको
नेपाल	२४९३२१९	८५१३५(२%)	५१९५७०(१०%)	१७५६२४३(३२%)	३७०२३(१%)	९५२४८(२%)
पूर्वी तराई	७९९५२६	१४५५०२(१८%)	८३७३९(१०%)	५१०५४१(६४%)	६९६८(१%)	९१२८(१%)
सप्तरी	१२१०६४	३३९०(३%)	८९०४(७%)	७६९९१(६४%)	८६५(१%)	२६६१(२%)

नोट: कोष्ठ() भित्र रहेको अंकले सम्बन्धीत सूचकको भ्रमशां (प्रतिशत)लाई जनाउँछ।

श्रोत: के.त.वि

६.१६. सडक यातायात साधनको विवरण

क्र.सं.	यातायातको साधन	संख्या
१	बैलगाडा	६६
२	साइकल	३७३३
३	रिक्सा	७२२
४	मोटरसाइकल	७१०
५	जीप/कार	३६
६	मारुती	२५

क्र.सं.	यातायातको साधन	संख्या
७	माइक्रो	५
८	ट्रयाक्टर	३८
९	ट्रक	२७
१०	बस	२७
११	मिनिबस	९
१२	टम्पो	७५

स्रोत : सप्तरी जिल्ला वस्तुस्थिति चित्रण (पार्श्वचित्र), जि.वि.स सप्तरी

६.१७ स्थान अनुसार सडक सम्बन्धी विवरण

क) पक्की सडक : १४७ कि.मि.

क्र.सं.	विवरण	दुरी (कि.मी.)
१	बलान - कोशी ब्यारेज	५७
२	रूपनी - राजविराज	१०
३	राजविराज - हनुमाननगर भारदह	१८
४	भारदह - कञ्चनपुर - फत्तेपुर	२३
५	राजविराज - कुनौली - हनुमाननगर	२३
६	कदमाहा - गाइघाट राजमार्ग सडक (पिप्रा पश्चिम सम्म)	१६

ख) ग्रभेल सडक (बाह्रै महिना चलने) : ८६ कि.मि.

क्र.सं.	विवरण	दुरी (कि.मी.)
१	विष्णुपुर - बोदेवसाइन	१८
२	कठौना - पातो	२३
३	राजविराज-गोविन्दपुर भन्सार	१८
४	राजविराज - बलान	२७

ग) निर्माणाधीन : ७३ कि.मि.

क्र.सं.	विवरण	दुरी (कि.मी.)
१	राजविराज - सिरहा	७५
२	राजविराज - कञ्चनपुर	२३

घ) कृषि सडक : १२.२ कि.मि.

क्र.सं.	विवरण	दुरी(कि.मी.)
१	बसविट्टी-मलेठ-दिघवा	४.५
२	पिपराही-कटैया-मलेकपुर	७.७

स्रोत : जिविस सप्तरी, जिल्ला पार्श्वचित्र २०७१

६.१८ विद्युतिकरण सम्बन्धि विवरण

विद्युत प्राधिकरण	आ. ब.	०७१ ७२	०७२ ७३	०७३ ७४
क्र.सं.	प्रकार	लाईन संख्या	लाईन संख्या	लाईन संख्या
१	गार्हस्थ	४२३२१	४७३४१	५२७१४
२	ब्यापारिक	१९१	२१८	२५१
३	गैह्र ब्यापारिक	२३५	२५५	२७६
४	औद्योगिक	१०००	१०९८	११२९
५	सडक बत्ती	५७	५७	५७
६	सिंचाई	३०२०	३७१५	४४११
७	खानेपानी	९	१२	१२
८	मन्दिर	५१	५१	५१
९	सामुदायिक	१४	१४	१४
१०	अस्थायी बत्ती	१	४	८
११	आन्तरिक	२३	२१	२१
१२	गैह्र गार्हस्थ	०	०	२३
१३	मनोरञ्जन ब्यावसाय	०	०	१
	जम्मा	४६९२२	५२७८६	५८९६८

स्रोत : नेपाल विद्युत प्राधिकरण, राजविराज

६.१९ टेलिफोन सम्बन्धि विवरण

केन्द्र	प्रकार	प्रकार							
		ADSL	PSTN	SKY RIM PRE PAID	SKY RIM POST PAID	GSM PRE PAID	GSM POST PAID	CDMA	WIM AX
सप्तरी	०७२ असार सम्म	६४२	४१३५	८४७३	०	३८२८६	१०८१	१७७३	०
राजविराज	२०७२-७३	२८६	६९	९३	०	१९४४	८५	०	१७
कञ्चनपुर	२०७२-७३	१०४	३९	८६५	०	२५३९	४९	०	०
हनुमाननगर	२०७२-७३	२७	५	०	०	०	०	०	०
सप्तरी	०७३ असार सम्म	१०५९	४२४८	९४३१	०	४२७६९	१२१५	१७७३	१७
राजविराज	२०७३-७४	३२२	१०६	९९	०	८७८	१०३	०	४
कञ्चनपुर	२०७३-७४	१०२	९६	२६६	०	८४६	३९	०	०
हनुमाननगर	२०७३-७४	२०	१०	०	०	०	०	०	०
सप्तरी	०७४ असारसम्म	१५०३	४४६०	९७९६	०	४४४९३	१३५७	१७७३	२१

स्रोत : नेपाल टेलिकम, राजविराज

खण्ड ७

कृषि तथा पशुपालन

७.१. जिल्लाको कृषि सम्बन्धी आधारभूत सूचकहरू :

विवरण	एकाइ	कृषि गणना वर्ष	
		२०५८	२०६८
जिल्लाका सम्पूर्ण कृषक परिवारहरू (Total number of ag. holdings)	संख्या	७५५१२	८९२४१
देशका जम्मा कृषक परिवारहरूमध्ये जिल्लाको प्रतिशत (% of total national holdings)	प्रतिशत	-	२.३३
कृषक परिवारहरूसँग रहेको जम्मा जमिन (Total area of holdings)	हेक्टर	७७७९७.१	७३९०७.७
जिल्लाको जम्मा क्षेत्रफलमध्ये कृषक परिवारहरूसँग रहेको जमिनको प्रतिशत (% of agriculture holding area)	प्रतिशत	५७	५४
प्रति कृषक परिवार औषत जमिन (Average size of holdings)	हेक्टर	१.०३	०.८३
कृषक परिवारहरूसँग रहेको जम्मा कित्ता संख्या (Total number of parcel)	संख्या	३०२३७९	२८५२३५
प्रति कृषक परिवार औषत कित्ता संख्या (Average no. of parcel per holdings)	संख्या	४	३.२
प्रति कित्ता औषत क्षेत्रफल (Average parcelsize)	हेक्टर	०.२६	०.२६
जम्मा कृषक जनसंख्या (Total Farm Population)	संख्या	४६७७०४	५१७१३१
पाल्नु चौपाय संख्या	संख्या	-	४०७५००
पाल्नु चराचुरु संख्या	संख्या	-	३१०८५३
कृषियोग्य जमिनमध्ये सिंचित जमिनको क्षेत्रफल (% of irrigated land)	प्रतिशत	४७.५८	६३.०७
कृषिजन्य उत्पादनले परिवारलाई वर्ष भरी खान पुग्ने परिवार संख्या (Sufficiency of ag. livestock production)	संख्या	२५२९३	३०१२९
कृषिजन्य उत्पादनले परिवारलाई वर्ष भरी खान नपुग्ने परिवार संख्या (Insufficiency of ag. livestock production)	संख्या	५०२१९	५९११२

७.२. जिल्लाको जमिनको भू-उपयोग :

क्र. सं	भू-उपयोगको किसिम	क्षेत्रफल	
		हेक्टर	प्रतिशत
१	कृषि तथा घाँसे जमिन	९४३९७	६९
२	पानीले ढाकेको जमिन	३१५४	२.३
३	वन जंगल	३०२८६	२२
४	चरन, भाडी, बुढ्यान	८२	०.०६
५	बाँझो जमिन	८१६९	६
६	हिंडले ढाकीएको क्षेत्र	०	०
७	अन्य (सडक, बाटो, भवन, आवास)	५४४	०.४
	जम्मा	१३६६३२	

७.३ कृषक परिवारले उपयोग गरेको जमिनको आधारमा कृषिमा भू-उपयोग

क्र.स.	विवरण	क्षेत्रफल (हे.)	कृषक परिवार संख्या
१	अस्थायी वाली लागेको(Temporary crops)	६६९०१.८	८०४४७
	अस्थायी चौर चरन(Temporary meadow)	१२.९	१५३
	अस्थायी बाँझो(Temporary fallow)	१३९.८	११०९
२	स्थायी वाली लागेको(Permanentcrops)	२३१५.२	१६५१८
३	चौर चरन र ओतमा परेको जग्गा(Meadows and pastures)	१३११.९	३०६
४	पोखरी(Ponds)	३५६.३	१६०६
५	निजि वनजंगल(Woodland and Forest)	४८.४	६८८
६	अन्य सवै जग्गा	२८२१.५	
जम्मा		७३९०७.८	८६६४१

७.४. कित्ता संख्याको आधारमा कृषक परिवारहरूको विवरण :

क्र. सं.	कित्ता संख्या	२०६८		२०५८	
		कृषक परिवार संख्या	प्रतिशत	कृषक परिवार संख्या	प्रतिशत
१	१कित्ता	१९७२९	२२	८३०९	११
२	२-३कित्ता	३७५०९	४२	३३०५०	४४
३	४-५ कित्ता	२०६८५	२३	१८१९८	२४
४	६-९कित्ता	१००५६	११	१०१४७	१४
५	१० वा सो भन्दा बढीकित्ता	१२६२	१.४	४७७९	६.४
जम्मा		८९२४१		७४४८३	

७.५ कृषक परिवारले चलन गरेको जमिनको क्षेत्रफल तथा कित्ता संख्या :

कृषक परिवारले चलन गरेको जमिनको क्षेत्रफल	कृषक परिवार		क्षेत्रफल			कित्ता संख्या	
	संख्या	प्रतिशत	जम्मा	खेत	पाखो	जम्मा	औषत
०.१ हे. भन्दा कम	६६१५	८.२१	४१७.९	३४३.३	७४.६	८९४७	१.४
०.१-०.२ हे.भन्दा कम	५००९	६.२२	७१९.५	६१४.१	१०५.४	९७५०	१.९
०.२-०.५ हे.भन्दा कम	२१०६८	२६.१७	७०८१.१	६५६७	५१४.१	४८४८२	२.३
०.५- १ हे. भन्दा कम	२२२१५	२७.६	१६५८१.२	१५८७५.३	७०५.८	७९७२०	३.६
१- २ हे.भन्दा कम	१८०८५	२२.४६	२५३५१.८	२४६८८	६६६.८	८६३७३	४.८
२- ३ हे.भन्दा कम	५१२४	६.३६	१२३२०	११९६९.३	३५०.७	२८२१८	५.५
३-४ हे.भन्दा कम	१२२४	१.५२	४२१२	३९५०.५	२६१.५	७४१८	६.१
४- ५ हे.भन्दा कम	६१२	०.७६	२६५४.७	२४९७.१	१५७.६	४०५३	६.६
५- १० हे. भन्दा कम	४९७	०.६२	३०३९.२	२९३६.९	१०२.३	३३६५	६.८
१० हे. वा बढी	३८	०.०५	१३०७.९	१३०७.९		१५३	४
जम्मा	८९२४१		७३९०७.७	७०८२५.५	३०८२.३	२८५२३५	३.२

७.६. कृषिमा भू-उपभोग :

कृषक परिवारको प्रकार	एकलो भू- उपभोग				दुई वा बढीको भू- उपभोग			
	आफ्नै		अरुको कमाएको		कृषक परिवार संख्या	आफ्नै	अरुको कमाएको	अन्य प्रकारको
	कृषक परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	कृषक परिवार संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)		क्षेत्रफल (हेक्टरमा)		
जग्गा चलन नगरेका	८३७४	२१७.१	७६	१.४				
जग्गा चलन गरेका	६९८९४	६४३६७.९	८४१	६६३.३	९७१२	४४१८	४०७९	१५०.७
जम्मा	७८२६८	६४५८५	९१७	६६४.७	९७१२	४४१८	४०७९	१५०.७

७.७ सिंचाई :

सिंचाईको श्रोत	२०५८			२०६८		
	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल	प्रतिशत	कृषि चलन संख्या	क्षेत्रफल	प्रतिशत
ट्युबवेल/बोरीड	२२७९३	१०२७७.९	२७.७६	३०९७१	१६७६०.७	३५.९५
बाह्रमासे कूलो नहर	१४५२२	९१४६.४	२४.७०			
खोला, तलाउ, पोखरी				३०७०३	२०८०४.८	४४.६२
वर्षे कूलो नहर	१४९२६	११६०६.३	३१.३५			
कुवा, पोखरी	६४७०	२०२०.७	५.४५			
संचित पानी, बाँध				११०८८	८६१९.९	१८.४९
अन्य	९१९१	३५१२.२	९.४८	९९४	३०९.१	०.६६
मिश्रित	१२८७	४५७.६	१.२३	२२९	१२५.६	

७.८ कृषि उपजको पर्याप्तता /अपर्याप्तता :

अपर्याप्तताको अवधि	परिवार संख्या	प्रतिशत	अपर्याप्तता पूर्ति गर्ने माध्यम	परिवार संख्या	प्रतिशत
१-३ महिना	१२७३२	२१.५३	आफ्नै गैह्र कृषि व्यवसाय	२५६२	४.३४
४-६ महिना	२१६४१	३६.६१	जिल्ला भित्र ज्याला मजदुरी	३८७७१	६५.६
७-९ महिना	१३७२६	२३.२२	जिल्ला बाहिर ज्याला मजदुरी	७७२४	१३.०६
१०-१२ महिना	११०१२	१८.६२	देश बाहिर ज्याला मजदुरी	७७२४	१३.०६
जम्मा	५९११२		पेन्सन	३४४	०.५८
			ऋण सापटी	१७५९	३
			अन्य	२२९	०.३८

स्रोत : के.त.वि., रा.कृ.ग.

७.९. भु उपयोगको किसिम

क्र.सं.	भूमिको किसिम	क्षेत्रफल (हे.)	कूल क्षेत्रफलको प्रतिशत
१	कुल खेती योग्य जमिन	८१६६७.८९	६३.६३
१.१	घनहर खेती तर्फ	७२४८२.४५	५६.४७
१.२	भीट तर्फ	९१८५.४४	७.१६
२	सरकारी जग्गा	१६८७.३२	१.३१
३	ऐलानी	८२१.४९	०.६४
४	गौचरण	६०.६०	०.०५
५	मिन्हा	८९१२.०४	६.९४
६	गुठी	२१.१२	०.०२
	जम्मा	९३१७०.४६	७२.५९

७.१०. क्षेत्रफल तथा उत्पादन, तुलनात्मक प्रगती विवरण

क्र. सं.	वाली	२०६९/७०			२०७०/७१		
		क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादकत्व (मे.ट/ह)	उत्पादन (मे.ट)	क्षेत्रफल(हे.)	उत्पादकत्व (मे.ट/ह)	उत्पादन(मे.ट)
१	चैते धान	७५०	३.५	२६२५	८००	३.५	२८००
२	वर्षे धान	२००००	२.७५	५५०००	६०२००	२.५७	१५४८८०
३	गहुा	१५०००	२	३००००	२००००	२.४०	४८०००
४	मकै	२५००	२.५	६२५०	५१०	२.५	१०२५
५	वसन्ते मकै	३००	२.५	७५०	१००	२.५	२५०
६	कोदो	२००	१.२	२४०	२००	१.३	२६०
७	वर्षे तरकारी	२०५०	११.५	२३५७५	२०५०	११.५	२३५८०
८	हिउदे तरकारी	६८००	१२	८१६००	६८००	१२	८१६००
९	वेमौसमी तरकारी	५२५	१०.५	५५१३	५३०	१०.५	५५६५
१०	आलु	५५६५	१४	७७९१०	५५६५	८.५	४७३०२.५
११	तोरी	१८००	०.८	१४४०	१७५०	०.८	१४००
१२	सर्स्यू	१६००	०.९	१४४०	१३५०	०.९	१२१५
१३	आलस	४५०	०.४	१८०	४००	०.५	१२५
१४	तिल	१५०	०.७	१०५	१५०	०.७	१०५
१५	सूर्यमूखी	१५०	०.९	१३५	१००	०.९	१४०
१६	रायो	१०००	०.९	९००	१०००	०.९	९००
१७	मसुरो	३१००	०.५	१५५०	३१०५	१.२५	३८८१.२५
१८	चना	३००	०.९	२७०	३००	०.८८	२७०
१९	रहर	१५०	१.०५	१५७.५	१०५	१.५२	१६०
२०	राहत	९००	०.९	८१०	८५०	०.९२	७५०

२१	मास	५०	०.५	२५	६०	०.५	३०
२२	केराउ	४०	१	४०	४५	१	४५
२३	मुड	१०००	०.५	५००	८००	०.४	३२०
२४	खेसरी	१०५	०.७	७३.५	११०	०.७५	८२.५
२५	प्याज	५३६५	१०	५३६५०	५३७०	१०	५३७०४
२६	लहसुन	११५	७	८०५	११५	७	८०५
२७	अदुवा	१०	५	५०	१०	४	४०
२८	बेसार	२६८	१२	३२१६	२७०	१२	३२४०
२९	खुर्सानी	२७०	३	८१०	२८०	३	८४०
३०	जुट	२००	१	२००	१७०	१	१७०
३१	उखु	२०	१०	२००	१५०	०.९	१३५०
३२	च्याउ	१०६०	२०	४००	५०	२	१०००
३३	मह	३०		१.५	३०		१.६
३४	माछा/पोखरी	९१५	२.५	२२८७.५	९३६	२.५१	२३५०
३५	आंप	६०००	५०००	२००००	६२८३	५५००	१९२५०
३६	लिची	१६०	१४५	७	१६९६.६	१५०.००	९७५
३७	कटहर	२६	२०	२५	३५	२२.००	५५०
३८	भुई कटहर	१२	१०	१२	१२.२५	१०.५	१२६
३९	मेवा	५	४.५	६	५	४.५	२७
४०	अम्बा	१२.५	१०.५	५	१२	११	५५
४१	केरा	१२००	११००	२०	१७००	१५००	३७५००
४२	कागती				१	०.४	१.७६
४३	हाइब्रिड आंप				५६	२६	१५६
४४	अनार				०.५	०.३	१.२

७.११. खेती गरिने प्रमुख बालीहरू

क	खाद्यान्नबाली :	धान, गहु, मकै, कोदो आदि
ख	दलहनबाली :	राज्मा, मास, भटमास, मुसुरो, मुंग आदि
ग	तेलहन :	तोरी, सूर्यमूखी, बदाम, तिल आदि
घ	फलफूल :	आप, केरा, लिची, रूखकटहर, अम्बा आदि
ङ	तरकारी :	प्याज, बन्दा, काउली, गोलभेडा, मुला, काक्रा, ओल, लौका, फर्सी आदि
च	मसलाबाली :	बेसार, खुर्सानी, लसुन, प्याज आदि

७.१२ सप्तरी जिल्लामा प्रमुख बालीहरूमा मुख्य रोग तथा कीराहरू

क्र.सं.	बाली	रोग	कीरा
१	धान	मरूवा, सिथ ब्लाइट, खैरा रोग	पात बेरूवा, गवारो
२	गहुं	फोलियर ब्लाइट	
३	मकै	डााठ कुहिने, घोघा कुहिने	फेद कटुवा, खुम्रे, गवारो
४	आलु	डुदुवा	खुम्रे, आलुको पुतली
५	काउली समूह	वेर्ना कुहिने, अल्टरनेरिया लिफ ब्लाइट, बोरोनको कमी, मोलिब्डेनम कमी	कटवर्म, बन्दाको पुतली, लाही, डी.बी.एम.
६	गोलभेडा, भन्टा, खुसानी	डुदुवा रोग, ओइलाउने, मोज्याक	लाही, सेतो फिगाा, फल गवारो, माइट्स, थिप्स
७	प्याज	वेर्ना कुहिने, पात डुदुवा	थिप्स
८	लहरे तरकारी वाली समूह	पाउडरी मिल्डू, गोमोसिस, डाउनी मिल्डू	रातो खप्टे, फल कुहाउने औसा किरा, थिप्स, माइट्स, पतेरो, लाही
९	तेलहन बाली	अल्टरनेरिया लिफ स्पोट	लाही
१०	आंप	एनथ्रेकनोज	मधुवा, स्टोन विभिल, डााठमा लाग्ने गवारो, फल कुहाउने औसा किरा

७.१३. बाली प्रणाली

सिंचित		
धान	आलु	धान
धान	गहुं	मुंग
धान	गहुं	चैते धान
धान	तरकारी	तरकारी
धान	गहुं	खाली
धान	प्याज	खाली

अर्ध सिंचित		
धान -	गहुं	खाली
धान -	तेलहन	खाली
धान -	आलु	खाली
धान -	प्याज	खाली
धान -	दलहन	खाली
धान -	तरकारी	खाली
धान -	गहुं	मुंग

असिंचित		
धान -	प्याज -	खाली
धान -	खाली -	खाली
धान -	दलहन -	खाली
धान -	आलु	खाली
धान -	तरकारी -	खाली
मकै -	तेलहन -	खाली
खाली -	तरकारी -	खाली
खाली -	तरकारी -	तरकारी

७.१४. जिल्लाको खाद्यान्न वासलात

बाली उत्पादन	इकाई	धान	गहुँ	मकै	कोदो	जम्मा
क्षेत्रफल	हेक्टर	२०७५०	१५०००	२५००	२००	३८४५०
खाद्यान्न उत्पादन	मे.ट.	५७६२५	३००००	६०५०	२४०	९३९१५
भण्डारण क्षति	मे.ट.	५७६२.५	३६००	१०२८.५	४८	१०४३९
प्रतिशत	%	१०	१२	१७	२	
बाँकी	मे.ट.	५१८६१.५	२६४००	५०२१.५	१९२	८३४७६
आवश्यक बीउ	मे.ट.	१२४५	१८००	६२.५	३	३११०.५
बीउ दर	केजी/हे.	६०	१२०	२५	१५	२२०
पशुपंक्षी आहार	मे.ट.	६११.५	३९६	१५०६.४	२.५	२५१६.४
प्रतिशत	%	१.२	१.५	३०	१.३	
बाँकी	मे.ट.	५०००६	२४२०४	३४५२.६	१८६.५	७७८४९.१
मदिरामा प्रयोग	मे.ट.	५००	२४२	६९.१	१४९.२	९६०.३
प्रतिशत	%	१	१	२	८०	
बाँकी	मे.ट.	४९५०६	२३९६२	३३८३.५	३७.३	७६८८८.८
प्रशोधन नोक्सान	मे.ट.	१८८१२.३	९५८.४८	१३५.३५	०.१९	१९९०६.३१
प्रतिशत	%	३८	४	४	०.५	
बाँकी	मे.ट.	३०६९३.७	२३००३.५२	३२४८.१५	३७.११	५६९८२.४८
छिटफुट	मे.ट.	५३७.१४	२३०	३२.५	०.४५	८००.०९
प्रतिशत	%	१.७५	१	१	१	
खान योग्य	मे.ट.	३०१५६.६	२२७७३.५	३२१५.६५	३६.६६	५६१८२.३९

७.१५ स्थानीय स्तरमा खाद्य सुरक्षको अवस्था

सप्तरी जिल्ला एक खेती योग्य जमिन भएको र यहाँका अधिकांश मानिसहरू कृषिमा आश्रित हुने गरेता पनि जिल्लामा उत्पादन भएको खाद्यन्तले जिल्लामा खान पुग्ने अवस्था छैन । यस सम्बन्धि विवरण तल तालिकामा दिइएको छ ।

जिल्लाको खाद्य सुरक्षाको अवस्था

विवरण	इकाई	परिमाण
जिल्लाको कुल जनसंख्या	संख्या	६३९,२८४
जिल्लाको कुल खाद्यन्न उत्पादन	मे.ट.	९३,९१५
प्रतिव्यक्ति चाहिने आवश्यक खाद्यन्न	के.जी.	२०१
जिल्लाको लागि आवश्यक पर्ने खाद्यन्न	मे.ट.	१३५,२४५.३८
जिल्लाको लागि वार्षिक कुल खाद्यन्न उपलब्धता	मे.ट.	५६,१८२.३४
जिल्लामा नपुग खाद्यन्न	मे.ट.	७९,०६२.९९

७.१६. भूमि आकारको विवरण

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल(हे.)	प्रतिशत
१	कुल खेती योग्य जमिन	७९५१९	६३.३
	क) घनहर खेती तर्फ	७०४७५	
	ख) भीट तर्फ	९०४४	
२	सरकारी जग्गा	१६६२	१३

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत
३	ऐलानी जग्गा	८३०	०.७
४	गौचर	६०	०.०४
५	नदीनाला र अन्य	८७९३	७.०३
६	वन जंगल	३४१८९	२७.३३

७.१७. मलखाद कारोबारको स्थिति २०६९-७०

मलको प्रकार (मे.टन.)	आ.ब. २०६८/ ६९ को मौज्जात	आ.ब. २०६८/६९ को प्राप्ती	जम्मा मौज्जात	आ.ब. २०६८/६९ को लक्ष्य	आ.ब. २०६८/६९ को विक्री
युरिया	६२००	२७९१३००	२७९७५००	२५०००००	२५३८५००
डिएपी	०	२७५८७५०	२७५८७५०	१००००००	२५४७८५०
पोटास	०	११०६००	११०६००	१०००००	११०६००
भर्मी कम्पोस्ट	७०५०	९२६००	९९६५०	०	७१६२५
जम्मा	१३२५०	५७५३२५०	५७६६५००	३६०००००	५२६८५७५

स्रो: जिल्ला कृषि विकास कार्यालय, सप्तरी

७.१८. पशुपन्छीको पकेट क्षेत्र

सि.नं	किसिम	गा.वि.स
१	गाई	जोगनियां, बकधुवा, सितापुर, कल्यानपुर, रूपनगर, राजविराज न.पा, फत्तेपुर, नर्घो, छिन्नमस्ता, रायपुर
२	भैसी	कोचाबखारी, लालापट्टी, बनौली, पातो, मल्हनियां, औरी, फसैठ, विषहरिया, वरही विरपुर, मलेकपुर, कोईलाडी, मलेठ, डिमन, बथनाहा, रायपुर, जमुनी, मधेपुरा, ईटहरी, विष्णुपुर, कंचनपुर, रम्पुरा, मल्हनियां
३	बाख्रा	बकधुवा, सितापुर, खाक्सर प्रवाहा, मलेकपुर, फत्तेपुर, जण्डौल, कल्यानपुर, कडरबोना, बनौली, धर्मपुर, कंचनपुर, कमलपुर, दिघवा, तरही, भुतही
४	कुखुरा	राजविराज न.पा, हर्दिया, फत्तेपुर, सितापुर, हरिपुर, मलेठ, कंचनपुर, कमलपुर

७.१९. दुग्ध उत्पादन सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

सि.नं.	नाम	केन्द्र	चिलिङ सन्टर	दूध संकलन लिटर प्रतिदिन
१	आदर्श बहुमुखी दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	महुली	महली	४००
२	विष्णुपुर बहुउद्देश्यीय स.सं.लि.	राजविराज	राजविराज	३००
३	दुग्ध विकास आयोजना चिलिङ सन्टर	कंचनपुर	कंचनपुर	३००
४	दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	ई. विष्णुपुर	ई. विष्णुपुर	२००
५	जय मा रूपनी दुग्ध उत्पादन बहुउद्देश्यीयसं.लि.	रूपनी		२००

६	दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	नर्घो	१५०
७	दुग्ध उत्पादक त्रियुगा स.सं.लि.	फत्तेपुर	३००
८	जं बहुमुखी दुग्ध विकास स.सं.लि.	सितापुर	२००
९	कामधेनु दुग्ध विकास स.सं.लि.	राजविराज	२५०
१०	यागिनि दुग्ध स.सं.लि.	हनुमाननगर	२५०
११	दुग्ध उत्पादक स.सं.लि. महली	महली	५००
१२	कंकालिनी दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	पोर्ताहा	२००
१३	प्रगति दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	रूपनगर	१५०
१४	रक्तमाला दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	फत्तेपुर	३००
१५	त्रियुगा स.सं.लि.	फत्तेपुर	२५०
१६	युवा दुग्ध उत्पादक स.सं.लि.	हरिहरपुर	१५०
१७	दुर्गा बहुमुखी स.सं.लि.	पोर्ताहा, भारदह	३००
१८	मिलन डेरी प्र.लि.	राजविराज	३०००
१९	अनमोल ट्रेडर्स	राजविराज	५००
२०	शिवम डेरी प्र.लि.	राजविराज	२५००

७.२०. दुग्ध उत्पादन (मे.टन.)

क्र.सं.	विवरण	प्रथम चौमासिक	दोश्रो चौमासिक	तेश्रो चौमासिक	वार्षिक
१	गाई उन्नत	४१७८	४२०६	४६८५	१३०६९
२	गाई स्थानीय	५८१२	५८६३	६४१३	१८०८८
३	भैंसी उन्नत	६०६९	६३०५	६५८१	१८९५५
४	भैंसी स्थानीय	८४०१	८४३८	८९२९	२५७६८
	जम्मा	२४४६०	२४८१२	२६६०८	७५८८०

७.२१. निजी दुग्ध संकलन सम्बन्धी विवरण

सि.नं.		
१	संकलनको संख्या	६०
२	औषत दैनिक संकलन लि.	३००
३	दुग्धको मूल्य प्रति लि.	२६

सि.नं.		
४	बिक्री स्थान	राजविराज
५	वार्षिक संकलन लि.	१०८०००
६	वार्षिक कारोवार रकम रू.	२८०८०००

७.२२. मासु उत्पादन (मे.ट)

सि. नं.	विवरण	जम्मा संख्या	प्रथम चौमासिक		दोश्रो चौमासिक		तेश्रो चौमासिक		वार्षिक	
			१	२	१	२	१	२	१	२
१	खसी र बोका	६६४५५	१४७२	१४२९	१५७१	१५२५	१६१८	१५७०	४६६१	४५२४
२	रांगो	४३७५	८४१	८२०	८८१	८५६	९०७	८८१	२६२९	२५५७
३	बंगुर	११४५७	६४	६२	६६	६४	६८	६६	१९८	१९२
४	कुखुरा	७६५१२२	३९२	३८१	३९४	३७४	४०३	३८६	११८९	११४१
५	भेडा	३३२	२.५७	२.५	०.३२	०.३१	०.३४	०.३२	३.२३	३.१३
६	हांस	२५९९५	१.५४	१.५	०.४३	०.४१	०.४५	०.४३	२.४२	२.३४
७	परेवा	११२३४	१.५५	१.५	०.२३	०.२१	०.२५	०.२३	२.०३	१.९४
	जम्मा		२७६९	२६९७.५	२९१३	२८१९	२९९७	२९०३	८६७९	८४२०

७.२३. छाला उत्पादन (वर्गफिट)

सि. नं.	विवरण	जम्मा संख्या	प्रथम चौमासिक		दोश्रो चौमासिक		तेश्रो चौमासिक		वार्षिक	
			१	२	१	२	१	२	१	२
१	भैसी रांगो		९७५	९६०	९८९	९६५	९९२	९९०	२९५६	२९१५
२	भेडा									
३	बोका खसी		३७१०	३६००	३९२४	३८१०	३९२७	३८१३	११५६१	११२२३

७.२४. फुल उत्पादन (हजार गोटा)

सि. नं.	विवरण	जम्मा संख्या	फुल पार्नेको संख्या	प्रथम चौमासिक		दोश्रो चौमासिक		तेश्रो चौमासिक	
				१	२	१	२	१	२
१	कुखुरा	१७५२००	१००९८०	९६००	९०००	८०३०	५८५४	८२७१	६६७७
२	हांस	२१६०४	१३२७४	११५	१०५	११०	१०६	११२	१०८
	जम्मा	१९६८०४	११४२५४	९७१५	९१०५	८१४०	५९६०	८३८३	६७८५

७.२५. जिल्लामा भएको पशुपंक्षीको तथ्यांक

क्र.सं.	पशुको उमेर समूह	संख्या	इकाई (LU)	जम्मा (LU)	कैफियत
१	क) साढे गोरु, दुधालु गाई, थारा गाई	१४५७६५	१.०	१४५७६५।०	
	ख) बहर, कोरली	४४८५०	०.८	३५८८०।०	
	ग) बाछ्या,बाछी	३३६३७	०.५	१६८१८।५	
२	क) रांगो, जोत्ने रांगो, दुधालु, थारा भैसी	११६३५७	१.२	१३९६२८।४	
	ख) पाडो, कोरली, पाडी	३५८०२	१.०	३५८०२।०	
	ग) पाडा, पाडी	२६८५१	०.५	१३४२५।५	

३	क) बोका, खसी, बाखाहरु	२३८४८९	०.३	७१५४६।७	
	ख) पाठा, पाठी १ वर्ष मुनी	६१३२५	०.२	१२२६५।०	
	ग) पाठा, पाठी ६ महिना मुनी	४०८८३	०.१	४०८८।३	
४	क) भेडा, थुमा, भेडी	१८४५	०.२	३६९।०	
	ख) छतौरा, छतौरी १ वर्ष मुनी	४७३	०.१	४७।३	
	ग) पाठा, पाठी ६ महिना मुनी	३१५	०.०५	१५७।५	
५	क) बंगुर, सुगुर (बयस्क)	१६४८२	०.३	४९४४।६	
	ख) पाठापाठी	५४८४	०.०५	२७४।२	
	जम्मा	७६८५५८।०		१९९७३६।६२	

स्रोत : जिल्ला पशु सेवा कार्यालय सप्तरी

खण्ड ८ उद्योग तथा आर्थिक सक्रियता

८.१ जिल्लामा १०जना भन्दा बढीलाई रोजगार दिने ठुला उद्योग सम्बन्धी केही सूचकहरू

क्र. सं.	विवरण (औद्योगिक गणना सन् २००६/०७)	मान(Value) २००६/०७	मान(Value) २० ११/ १२
१	उद्योग प्रतिष्ठानहरूको संख्या (Number of Establishments)	६२	९४
२	कुल रोजगारी (Number of persons engaged)	२९५९	८६२२
३	तलवी कामदारहरूको संख्या (Number of Employees)	२८०२	८४८८
४	तलव/ज्याला/ सुविधा रकम (Wages/salaries and other benefits)	३७६९३	१९६६३४
५	मौज्दातमा परिवर्तन (Change in stocks at the end of the year)	५०४५	४९४१५
६	स्थिर संपत्तिमा बृद्धि (Gross addition to fixed assets)	७२९	१५६५४
७	कुल स्थिर संपत्ति (Gross fixed assets at the end of theyear)	१०३४१९	६६४७६३
८	कुल लगानी (Value of Input)	४७३३०२	२०९३२६९
९	कुल प्रतिफल (Value of output)	६१६४३५	२९२१२६०
१०	मूल्य अभिवृद्धि (Total Value added)	१४३१३३	८२७९९१

८.२ बैधानिक स्थिति र स्वामित्व अनुसार ठुला उद्योगहरूमा संख्या तथारोजगारी

बैधानिक स्थिति			स्वामित्व		
प्रकार	संख्या	रोजगारी	प्रकार	संख्या	रोजगारी
प्राईभेट लिमिटेड	२		नेपाली र विदेशिको संयुक्त	०	
पार्टनरसिप	०		नेपाली निजी	९३	८४६९
प्राईभेट	९०	८१७६	विदेशि निजी	१	
पब्लिक लिमिटेड	२				
जम्मा	९४	८६२२	जम्मा	९४	८६२२

८.३. उद्योगको प्रकार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	उद्योगको प्रकार	संख्या
१	खाद्य पदार्थ उत्पादन	३३
२	मदिरा उत्पादन	१
३	सुर्ती उत्पादन	१
४	फर्निचर वाहेक काठ उत्पादन गर्ने उद्योग	४
५	अन्य गैह्र धातु उत्पादन	५५
	जम्मा	९४

द.४ स्थायी सम्पत्ति र रोजगारीको संख्या अनुसार ठुला उद्योगहरूमा संख्या तथारोजगारी

स्थायी सम्पत्ति			रोजगारीको संख्या		
प्रकार	संख्या	रोजगारी	प्रकार	संख्या	रोजगारी
१ करोड भन्दा कम	७९		१०-१९ जना	१९	२९२
१ देखि ५ करोड	२		२०-४९ जना	२१	५९३
५ करोड भन्दा बढी	१३		५०-९९ जना	१०	८३७
			१००-१९९ जना	३८	५६०७
			२०० र बढि	६	१२९३
जम्मा	९४	८६२२	जम्मा	९४	८६२२

श्रोत : के.त.वि., Census of Manufacturing Establishments

द.५. आर्थिकरूपले निस्कृय वा अक्सर सकृय नभएको कारण अनुसार जनसंख्या

कारण	जनसंख्या	कारण	जनसंख्या
अध्ययन	५९,०६६	कारण नखुलेको	२,२९६
वृद्ध अवस्था	५,९७२	अन्य कारण	१,५७२
दीर्घ रोगी	१,३६१	पेन्सन, आय	६१२
घरयासी कामधन्दा	७,०९०	शारीरिक, मानसिक अपांगता	५९६

द.६. अक्सर आर्थिकरूपले सकृय १० वर्ष वा सो भन्दा माथिकाजनसंख्या मध्ये रोजगार भएका जनसंख्या

उमेर समूह	महिला	पुरुष	उमेर समूह	महिला	पुरुष
१०-१४वर्ष	२,५०८	२,०१९	४५-४९वर्ष	८,४९०	१४,२२८
१५-१९वर्ष	५,९७४	६,८२५	५०-५४वर्ष	६,६८७	११,३४१
२०-२४वर्ष	९,७३०	११,१४४	५५-५९वर्ष	५,६२१	१०,५०४
२५-२९वर्ष	१२,४३२	१६,५००	६०-६४वर्ष	३,९३४	७,८१५
३०-३४वर्ष	१२,७४७	१५,६६६	६५-६९वर्ष	२,०७८	५,०४९
३५-३९वर्ष	११,८०९	१८,३८१	७०-७४वर्ष	८९६	२,४९८
४०-४४वर्ष	९,८९४	१५,४७७	७५+ वर्ष	४४८	१,४००

द.७. दश वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरका बेरोजगार जनसंख्या

उमेर समूह	महिला	पुरुष
६०-६४वर्ष	५१	७५
६५-६९वर्ष	४०	४६
७०-७४वर्ष	०	१७
७५+वर्ष	१०	१

द.द. रोजगारीको क्षेत्र अनुसार १० वर्ष र सो भन्दा बढि उमेरको अक्सर आर्थिक रुपले सकृय जनसंख्या

रोजगारीको क्षेत्र	जनसंख्या
खानपिन र बास सम्बन्धी सेवा	९,४७
वैदेशिक मामीला सम्बन्धी संगठन तथा कार्यालयहरूमा सेवा	६२४
घरयासी काममा रोजगार दाता	९,६०३
प्रशासनिक तथा सहायक कर्मचारी सेवा	२,८९३
कृषि, बन तथा मत्स्य	१६०,४१४
कला, मनोरन्जन र पुनरताजगी	३४२
निर्माण	५,५११
शिक्षा क्षेत्र	५,८६९
विद्युत, ग्याँस र वाफ आपूर्ति तथा वातानुकूलित सेवा	१४९
वीत्त तथा वीमा सम्बन्धी सेवा	७०८
मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य	१,७५०

क्षेत्र नखुलेको	९,२९७
सूचना तथा संचार	२८४
औद्योगिक उत्पादन	८,८५६
खानी तथा उत्खनन्	४६६
अन्य सेवा	७,१४७
पेशागत, वैज्ञानिक तथा प्राविधिक कार्य	४४४
सार्वजनिक प्रशासन, रक्षा तथा सामाजिक सुरक्षा	२,४३१
घर जग्गा कारोवार	३०
यातायात तथा भण्डारण	२,९०८
पानी आपूर्ति, ढल तथा फोहर मैला व्यवस्थापन	८२
थोक तथा खुद्रा ब्यापार र सवारी साधन मर्मत	१२,८७१

द.९. पेशा अनुसार १० वर्ष र सो भन्दा बढि उमेरको आर्थिक रुपले सकृय जनसंख्या

पेशा	जनसंख्या
सशस्त्र शैनिक तथा प्रहरी बल	३१०
शिल्पकला तथा सो सम्बन्धी व्यापारी र कामदार	१२,३६६
प्राथमिक पेशा, हातले काम गर्ने कामदार	४३,९७३
व्यवस्थापक	१,२४४
पेशा उल्लेख नभएको	७,८६४
कार्यालय सहायक	१,४५१

पेशा	जनसंख्या
संयन्त्र तथा यन्त्र चालक र संयोजनकर्ताहरू	२,७९४
पेशाविदहरू	६,३१३
सेवा तथा विक्री कामदारहरू	१४,१७६
कृषि, बन तथा मत्स्य क्षेत्रका तालिम प्राप्त कामदारहरू	१३९,४६९
प्राविधिक तथा सहयोगी पेशाविद	३,६६७

द.१०. रोजगारीको तह अनुसार १० वर्ष र सो भन्दा बढि उमेरको अक्सर आर्थिकरुपले सकृय जनसंख्या

रोजगारीको तह	जनसंख्या
तलब, ज्यालामा अरुको काम गर्ने कर्मचारी, कामदार	२४,०५२
रोजगारदाता	२,४०९
उल्लेख नभएको	४,८९४
आफ्नै काम गर्ने	६१,०६३
तलब, ज्याला नलिई आफ्नो परिवारको लागि काम गर्ने	१,०६१

स्रोत : के.त.वि., रा.ज.ग. २०६८

द.११ सहकारी संस्था सम्वन्धि विवरण

कार्य प्रकृति	संस्था संख्या	संचालक संख्या			सदस्य संख्या			कर्मचारी संख्या			रु. हजारमा			
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	शेयर पूँजी	निक्षेप	ऋण	अन्य
वचत तथा ऋण	२०२	१०८	१३२	२४०	५३९४	३६८४	९०७८	४४	३९	८३	२४०५७	२५७२५	२९३५५	९४६
बहुउद्देश्यीय	८३	८७	१०६	१९३	११६५८	५५८८३	६७५४१	२९	१४	४३	१९२५९	१५९८७	८२७०	०
कृषि	३०५	११७४	९६१	२१३५	४३३६	४६८५	९०२१	१६	११	२७	८२५०	२१९३०	३१९३	०
दुग्ध	९	१४	१७	३१	१३४९	५४९६	६८४५	३	४	७	३०५९	०	०	०
उपभोक्ता	१२५	२	३	५	१४६३	३०८९	४५५२	१९	१७	३६	५०७	११४९	३७१	०
तरकारी तथा फलफूल	२	८	६	१४	१३	२०	३३	२	२	४	१६	३२	४८	८०
स्वास्थ्य	४	१५	१३	२८	११३	३३२	४४५	१	१	२	९१७	०	०	०
जम्मा	७३०	१४०८	१२३८	२६४६	२४३२६	७३१८९	९७५१५	११४	८८	२०२	५६०६५	६४८२३	४१२३७	१०२६

स्रोत : सहकारी विभाग

खण्ड ९ आर्थिक विकास तथा गरिबी

९.१. क्षेत्रगत भ्यालु एड

क.सं.	आर्थिक क्षेत्रको कूल भ्यालु एड तथा अन्यविवरण	ईकाई	मान
१	कृषि	रु. दश लाख	११२३०
२	मत्स्य	रु. दश लाख	५६१
३	खानी तथा उत्खनन्	रु. दश लाख	७०
४	उद्योग धन्दा	रु. दश लाख	६६०
५	विजुली, ग्यास, पानी	रु. दश लाख	१०३
६	निर्माण	रु. दश लाख	१५७०
७	थोक तथा खुद्रा व्यापार	रु. दश लाख	३८३३
८	होटल तथा रेष्टुरेण्ट	रु. दश लाख	४१८
९	यातायात तथा संचार	रु. दश लाख	७८३
१०	वित्तीय मध्यस्थता	रु. दश लाख	२४१
११	रियलस्टेट र भाडा सम्बन्धी व्यापार	रु. दश लाख	९७०
१२	सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	रु. दश लाख	३३६
१३	शिक्षा	रु. दश लाख	३५४
१४	स्वास्थ्य तथा सामाजिक सेवा	रु. दश लाख	२६६
१५	अन्य सामुदायिक, सामाजिक र ब्यक्तिगत कृयाकलाप	रु. दश लाख	१२०
१६	कूल राष्ट्रिय आय	रु. दश लाख	२२९११
१७	जनसंख्या	संख्या	६३९२८४
१८	प्रतिव्यक्ति आय	अमेरिकन डलर	४९६
१९	तुलनात्मक क्रय शक्ति	अमेरिकन डलर	८०१
२०	श्रम शक्ति उत्पादकत्व	रु.	८५८५९.९
२१	राष्ट्रिय औषतको तुलनामा श्रमशक्तिको उत्पादकत्व	प्रतिशत	७२.७
२२	काठमाण्डौको तुलनामा श्रमशक्तिको उत्पादकत्व	प्रतिशत	२६.८

श्रोत, मानव विकास प्रतिवेदन २०१४, UNDP/CBS

९.२. मानव विकास सम्बन्धी सूचकहरु

क.सं.	विवरण	मान
१	मानव विकास सूचकांक	०.४३७
२	मानव गरिबी सूचकांक	३८.३
३	औषत आयू सूचकांक	०.७७२
४	प्रौढ साक्षरता सूचकांक	०.४५४
५	विद्यालय जाने मध्यक वर्ष	३.२१
६	विद्यालय जाने मध्यक वर्षको सूचकांक	०.२१४
७	प्रतिव्यक्ति आय PPP	८०१
८	प्रतिव्यक्ति आयको सूचकांक	०.३४७

९	४० वर्षको उमेर सम्म नबाँच्ने अनुमान भएको जनसंख्याप्रतिशत	५.३९
१०	प्रौढ साक्षरता दर	५४.५६
११	सुरक्षित खानेपानी नपाउने जनसंख्या प्रतिशत	३.९७
१२	५ वर्ष मुनिका कृपोषित जनसंख्या प्रतिशत	३३.४
१३	आर्थिक पहुँचबाट बन्चित जनसंख्या प्रतिशत	१८.६९
१४	सार्वजनिक बजेट खर्च जम्मा रु. हजारमा आ. व. २०१३/१४	३५७७०६७
१५	चालू सार्वजनिक खर्च रु. हजारमा आ. व. २०१३/१४	३२२८३२२
१६	पूँजीगत सार्वजनिक खर्च रु. हजारमा आ. व. २०१३/१४	३४८७४५
१७	गरिबी व्यक्ति गन्ती अनुपात	३९.५
१८	गरिबीको खाडल	१०
१९	Squared Poverty Gap	३.६
२०	प्रति हजार विद्यार्थीको लागि विद्यालय संख्या	०.४४
२१	आर्थिकरूपले सकृय जनसंख्या प्रतिशत	५३.७
२२	प्रति स्वास्थ्य संस्था बराबर हुन आउने जनसंख्या	५४६४

श्रोत, मानव विकास प्रतिवेदन २०१४, UNDP/CBS

९.३. गरिबीको दर र विषमता सम्बन्धी विवरण

जिल्लाको नाम (१)	इलाका नं.(२)	गरिबीको दर (प्रतिशत)(३)	गरिबीको विषमता (प्रतिशत) (४)	गरिबीको गहनता (प्रतिशत) (५)	गरीबहरूको संख्या (६)
सप्तरी	०१	४५.३२(४.२३)	११.८४(१.६५)	४.२९(०.७६)	१३८२७
सप्तरी	०२	४१.३४(४.१)	१०.६(१.५९)	३.८(०.७३)	१२८८६
सप्तरी	०३	३४.२३(४.१)	८.१७(१.३८)	२.७७(०.५८)	१२३२६
सप्तरी	०४	३३.९७(३.७२)	८.२७(१.३)	२.८७(०.५७)	११४७५
सप्तरी	०५	४०.९(४.२२)	१०.३२(१.५९)	३.६६(०.७१)	१४६०८
सप्तरी	०६	४३.८८(४.३१)	११.१८(१.६४)	३.९८(०.७४)	१६१६८
सप्तरी	०७	४५.१३(४.२१)	११.९९(१.७)	४.४१(०.८)	१७५७२
सप्तरी	०८	४३.१३(४.७६)	११(१.८२)	३.९२(०.८२)	१४५९४
सप्तरी	०९	४०.५४(४.८७)	१०.२८(१.८३)	३.६७(०.८२)	१२४६१
सप्तरी	१०	३९.८९(६.१)	९.९७(२.२३)	३.५२(०.९९)	५७५५
सप्तरी	११	३९.३१(४.७५)	९.७१(१.७२)	३.३९(०.७५)	११२७१
सप्तरी	१२	४६.७६(४.०४)	१२.५९(१.७१)	४.६८(०.८२)	२०२५९
सप्तरी	१३	४०.१७(४.११)	१०.१३(१.५५)	३.६(०.७)	१४४४१
सप्तरी	१४	३५.७१(३.६)	८.७१(१.२७)	३.०२(०.५५)	१५६२२
सप्तरी	१५	४७.८८(४.०७)	१२.९६(१.७४)	४.८३(०.८४)	१८९७४
सप्तरी	१६	३९.०७(४.०४)	९.७७(१.५२)	३.४६(०.६९)	१६२००
सप्तरी	१७	३३.९(३.०९)	८.०५(१.०४)	२.७४(०.४४)	१५१४३
सप्तरी	१८	२१.२२(४.१९)	५.२३(१.३३)	१.८७(०.५७)	७९८७

९.४. गा.वि.स. गत गरिबीको विवरण

इलाका नं.	लक्षित क्षेत्र नं.	गा.वि.स.को नाम	गरिबीको दर (प्रतिशत)	गरिबीको विषमता (प्रतिशत)	गरिबीको गहनता (प्रतिशत)
०१	१	माधावपुर, भारदह	४३.३५(६.९९)	१०.९४(२.५९)	३.८७(१.१४)
०१	२	गोबर गाडा	६४.८५(१०.३३)	१८.९९(५.५७)	७.३४(२.९२)
०१	३	हनुमाननगर, पोर्ताहा, योगिनिया	४४.७१(५.४१)	११.७५(२.१८)	४.२८(१.०१)
०२	१	बैरवा	५१.०३(९.३८)	१४.५(४.४५)	५.५५(२.२६)
०२	२	त्रिकोल, बकधवा	३५.९४(५.६१)	८.६१(१.९३)	२.९५(०.८२)
०२	३	मैनाकडेरी, डिमान, लोहजारा	४३.५२(६.४६)	११.२८(२.५५)	४.०७(१.१७)
०३	१	कमलपुर, धोधनपुर, ओद्राहा	३५.५(५.६)	८.२६(१.८५)	२.७५(०.७६)
०३	२	फत्तेपुर	२१.६६(७.१४)	४.६५(२)	१.४८(०.७६)
०३	३	जगतपुर	३९.८१(१०.२५)	९.८५(३.७५)	३.४३(१.६४)
०३	४	पिप्रा पूर्वा	५६.१९(१०.४९)	१५.१३(४.५६)	५.५१(२.१३)
०४	१	ठेलिया, बरमभिया, बदगामा	४०.६९(५.२५)	१०.२३(१.९९)	३.६२(०.९)
०४	२	धरमपुर, रुपनगर	३२.९९(६.१७)	८.११(२.१५)	२.८२(०.९३)
०४	३	कन्चनपुर	२१.२२(६.९७)	४.३६(१.८९)	१.३४(०.६९)
०५	१	डाढा, प्रसवनी, गौडठी, पकरी	४५.७२(५.६८)	११.८८(२.२२)	४.२९(१.०१)
०५	२	सितापुर, हरिहरपुर, जान्डौल	३२.५८(५.६१)	७.६३(१.८४)	२.५७(०.७७)
०६	१	बभनगामाकट्टी, को.मधेपुरा, इनव	४५.३(६.२)	११.४४(२.३८)	४.०३(१.०६)
०६	२	बथनाहा, भगवतपुर, महदेवा, जोगिनिया १	४२.७३(५.०४)	१०.९६(१.९२)	३.९५(०.८८)
०७	१	सकरपरा, बर्साइन (को.), रम्पुरामलहनिया	४८.७१(५.४५)	१३.२९(२.३)	४.९६(१.१)
०७	२	विसहरिया, देउरिमरुवा, लौनिया	४३.९७(६.५६)	११.३(२.५७)	४.०६(१.१७)
०७	३	तिलाठि	२८.४९(७.५५)	७.०३(२.५)	२.४९(१.०८)
०८	१	लालापट्टी, वीरपुर बोरिया,कोचाबखारी	४०.५५(६.०२)	१०.२७(२.२३)	३.६६(०.९९)
०८	२	छिन्नमस्ता, फकिरा	४६.१५(७.०१)	११.८६(२.७४)	४.२४(१.२३)
०९	१	इटहरी विष्णुपुर, बोरिया	३८.९२(७.१२)	९.८३(२.६३)	३.४९(१.१७)
०९	२	मलिकपुर, जमुनि मधेपुरा, सिमरा सिग्यौन	४१.४६(६.१३)	१०.५४(२.२८)	३.७७(१.०२)
१०	१	फरसेठ, दिघवा	४१.३६(७.१७)	१०.४६(२.७)	३.७३(१.२२)
१०	२	मलेठ	३८.१७(९.७९)	९.४(३.४९)	३.२८(१.५२)
११	१	बसबिटि, कटैया	४३.९३(७.६९)	१०.९७(२.९१)	३.८४(१.३)
११	२	तेरहोता, खोकसार पर्वाहा	३७.४९(६.८७)	९.०२(२.३६)	३.०८(१)
११	३	रायपुर	३७.१६(९.१८)	९.२९(३.२९)	३.२९(१.४४)
१२	१	औरही, पातो	३९.२५(६.१)	९.७९(२.२२)	३.४४(०.९८)

१२	२	भुटकी, नर्घो, वनैनिया	५०.४४(६.५४)	१४.०९(२.९)	५.३६(१.४१)
१२	३	कविलास, तरही, भुतही, खडगपुर	४८.१४(५.७३)	१३(२.४३)	४.८३(१.१७)
१३	१	बनौली, बनौला, अर्नाहा	४१.०४(६.२८)	१०.६६(२.४)	३.८८(१.१)
१३	२	गम्हरिया पर्वाहा, ब्रह्मपुर	४४.४४(७.८८)	११.४७(३.०७)	४.१३(१.३९)
१३	३	बेल्ही चपेना, पत्थरागडा	३४.८५(५.८२)	८.११(१.९२)	२.७१(०.८)
१४	१	इनर्वा फुलवरिया, मैनासहस्रबाहु, बसबलपुर	३८.२७(५.६९)	९.४९(२.०१)	३.३३(०.८६)
१४	२	भंगाहा, कल्यानपुर	३०.२७(६.१२)	७.०६(१.९७)	२.३७(०.८१)
१४	३	रामपुर मजुला, शम्भुनाथ मोहनप	३८.६७(५.४६)	९.६(२.०२)	३.३५(०.९)
१५	१	देउरी, काचन	५१.२(७.५१)	१३.८८(३.२८)	५.१७(१.५८)
१५	२	बेल्ही, मौवाहा, रामनगर, रौतहट	५३.७८(५.४८)	१५.२८(२.५३)	५.८६(१.२६)
१५	३	बोदे वर्साईन, फुल्कही, मानराज	३९.८६(५.८१)	१०.०४(२.१५)	३.५६(०.९६)
१६	१	धनगढी, मल्हनिया, सारस्वर, सिसवाबेल्ही	४१.२४(५.२४)	१०.५५(२.०४)	३.७९(०.९४)
१६	२	खोजपुर, नेगडा	३१.३५(६.९४)	७.२२(२.३)	२.४१(०.९६)
१६	३	पटेर्वा, टिकुलिया	४१.६४(७.३७)	१०.४३(२.६८)	३.६८(१.१७)
१२	१	हरिपुर, बानरभुला, पानसेरा, मलहनमा	३४.७४(४.३३)	८.३(१.४७)	२.८४(०.६२)
१७	२	हर्दिया, पिप्रा पश्चिम, दौलतपुर	३३.४४(५.५२)	७.८९(१.८४)	२.६८(०.७८)
१७	३	मधुपटी, कुशहा	३३.०७(५.२४)	७.८२(१.७१)	२.६७(०.७१)
१८	१	राजविराज नगरपालिका	२१.२२(४.१९)	५.२३(१.३३)	१.८७(०.५७)

नोट : कोष्ठभित्रका अंकले भ्रमांश जनाउँछ ।

स्रोत : के.त.वि., नेपालको गरिबी लघु क्षेत्र अनुमान

खण्ड १०

महिला तथा बालबालिका

१०.१. हालसम्म जन्मेका बच्चाहरूको संख्या अनुसार १५ देखि ४९ वर्षका विवाहित महिलाहरूको जनसंख्या

Number of children	१५-१९ वर्ष	२०-२४ वर्ष	२५-२९ वर्ष	३०-३४ वर्ष	३५-३९ वर्ष	४०-४४ वर्ष	४४-४९ वर्ष
बच्चाको संख्या ०	५,८३८	७,३५९	५,३५९	३,४८५	३,९६५	२,३९९	२,२२३
बच्चाको संख्या १	१,६२६	५,९२२	३,९५२	१,८७१	१,९८८	९९४	९०६
बच्चाको संख्या २	४२३	४,८१३	७,४६२	६,४८४	४,५४९	३,४९९	२,३३६
बच्चाको संख्या ३	९१	१,५२५	५,०३०	६,३१२	५,७७१	४,२८९	३,२४९
बच्चाको संख्या ४	३२	४२०	१,६८५	३,२१५	३,६६८	२,८५५	२,७५५
बच्चाको संख्या ५	८	७२	४६७	८५९	१,४५१	१,४२२	१,१५७
बच्चाको संख्या ६	०	२१	११९	२७२	५८५	६३७	६३७
बच्चाको संख्या ७	०	०	२६	५५	१४७	३०९	३०८
बच्चाको संख्या ८	०	०	०	१६	७५	७८	१०८
बच्चाको संख्या ९	०	०	०	९	२७	८४	१००
उल्लेख नभएको	०	२,०७३	१,९८४	१,२५०	१,०७७	८८७	१,०४९

१०.२. उमेर अनुसार घरपरिवारमूलीको जनसंख्या

उमेर	महिला	पुरुष
१०-१४ वर्ष	३५	१४७
१५-१९ वर्ष	२५०	७९१
२०-२९ वर्ष	३,४२२	९,०७०
३०-३९ वर्ष	५,९१७	२१,९३२

४०-४९ वर्ष	३,६४७	२६,५१०
५०-५९ वर्ष	२,०७०	२२,३२८
६०-६९ वर्ष	२,१८१	१५,२८८
७० वर्ष र सो भन्दा माथि	१,०३८	६,४७२

१०.३. वैवाहिक अवस्था अनुसार १० वर्ष र सो भन्दा माथिको उमेरका जनसंख्या

वैवाहिक अवस्था	महिला	पुरुष
सम्बन्ध विच्छेद गरेको	१५४	७६
बहुविवाह	१,२२३	४,०९२
अविवाहित	७०,१६७	८७,४३५

पुनरविवाह	१,१३९	२,४६७
छुट्टीएको	२९५	१११
एक विवाह	१६९,४०१	१३९,९४२
विदुर, विधवा	१०,२२६	३,१६६

१०.४. अपांगता अनुसारको जनसंख्या

अपांगताको प्रकार	महिला	पुरुष
अन्धोपना र कमजोर दृष्टि	७४३	७९३
बहिरोपना र कम सुन्ने	४६५	४८६
बहिरो र अन्धो	७८	१००
सुस्त मनस्थिति	८५	१२७

मानसिक अपांगता	२४३	३६९
बहु अपांगता	१८६	२६९
शारीरिक अपांगता	१,२३८	१,८२५
बोलीमा समस्या	४०५	६३२

स्रोत: के.त.वि., रा.ज.ग, २०६८

१०.५. घरेलु हिंसाबाट प्रभावितका लागि सेवा केन्द्रको प्रगति विवरण (समुदायस्तरमा संचालित सेवा केन्द्र समेत)

क्र.स.	विवरण	२०७३ असार मसान्तसम्मको सङ्ख्या			आव २०७३/७४ असार मसान्तसम्मको सङ्ख्या			हालसम्मको सङ्ख्या			कैफियत
		उजुरी	फछ्यौट	बाँकी	उजुरी	फछ्यौट	बाँकी	उजुरी	फछ्यौट	बाँकी	
१.	सेवा केन्द्रबाट सेवा प्राप्त गरेका प्रभावितको सङ्ख्या:	११८६			३९४	३७९	१५				
	(क) अदालतवाट सम्प्रेषण भैआएका	१	१		३	२	१				
	(ख) प्रहरीवाट	४५	४०	५	२१	१७	४				
	(ग) स्वास्थ्य केन्द्रवाट	६	६	०	४	४	०				
	(घ) स्थानीय निकायवाट	१०	८	०	४	४	०				
	(ङ) केन्द्र उपकेन्द्रमा सोभै प्राप्त	११६८	१११०	१०	३६०	३५०	१०				
	(च) अन्य										
	जम्मा										
२.	घरेलु हिंसाको प्रकार										
	(क) कुटपिट	६४०	६३५	५	१५२	१४९	३				
	(ख) गाली बेइज्जती	१७	१७	०	४	४	०				
	(ग) यौन दुर्व्यवहार	५०	४५	५	१०	६	४				
	(घ) आर्थिक हिंसा	३२	३५	०	१०	९	०				
	(ङ) अन्य.....	४४७	४४२	०	५	९	०				
जम्मा	११८६	११७१	१५	२१०	२०३	७					
३.	सेवा केन्द्रवाट उपलब्ध सेवाहरू										

(क) स्थास्थ्य उपचार	३३७	३३७	०	५५	५५	०				
(ख) कानुनी सेवा	२८३	२८३	०	१०७	१०७	०				
(ग) मनोविमर्श	५४	५४	०	२८	२८	०				
(घ) मुद्दा दायर	३५	२०	१५	१५	१५	०				
(ङ) सीप विकास तालिम..... (प्रकार)										
(च) आय मूलक काम (प्रकार)										
(छ) बीउ पुँजी रकम										
(ज) परिवारमा पुनरमिलन	११८६	११८५	१							
(झ) समुदायमा पुनर्स्थापना										
(ञ) अन्य.....										
जम्मा	११८६	११७१	१५	३९४	३७९	१५				

१०.६. अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण

अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण २०७३/७४

जिल्लामा अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरुको संख्या

क्र.सं.	अपाङ्गताको प्रकार	२०७३ असार मसान्तसम्म वितरण गरिएको परिचय पत्र								आ.व. २०७३/७४ मा मात्र वितरण गरिएको परिचय पत्र								जम्मा वितरण गरिएको परिचयपत्र								पुरानो ढाँचा अनुसार वितरित संख्या		
		क पूर्ण अशक्त		ख अति अशक्त		ग मध्यम		घ सामान्य		क पूर्ण अशक्त		ख अति अशक्त		ग मध्यम		घ सामान्य		क पूर्ण अशक्त		ख अति अशक्त		ग मध्यम		घ सामान्य				
		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु			म
१	शारीरिक अपाङ्गता	२८	६२	९५	२१७	३३४	५८८	९४	२२७	६	६	१८	७	३८	७१	१७	२७	३४	६८	११३	२२४	३७२	६२९	१११	२५४	६८८	१३५०	
२	दृष्टिसम्बन्धी अपाङ्गता	दृष्टि विहिनता	३	११	५५	१०५	३८	६०	१०	१९			९	१६					३	११	६४	१२१	३८	६०	१०	१९		
		न्यून दृष्टियुक्त														१								१				
३	सुनाईसम्बन्धी अपाङ्गता	दृष्टि विहिनता	१	४	३९	६०	२६	४२	५	४			६	१७					१	४	४५	७७	२६	४२	५	४		
		न्यून दृष्टियुक्त											२				२			२								
४	श्रवण दृष्टि विहिनता	२	२	२	४	४	५		२			१		२				२	३	२	६	४	५					
५	स्वर र बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता			१	४	८	३३	३	१०			५	३	१		२		२		५	४	५	८	३५	३	१२		
६	बहु अपाङ्गता	१३	२४	५१	७२	२५	५२		१	८			५	२३	१	५	२		२१	२४	५६	९५	२६	५७	२	१		
७	मानसिक अपाङ्गता	बौद्धिक सुस्त मनस्थिति	६९	१५२	३६	५७	६	८	१	१	६	३६		१					७५	१८८	३६	५८	६	८	१	१		
		मानसिक अस्वस्थता											७	८	४	५	१	१	१	७	८	४	५	१	१	१		
जम्मा		११६	२५५	२८१	५१९	४४१	७८८	११३	२६२	२७	५६	४७	७२	४०	७८	२०	३१	१४३	३११	३२८	५९१	९६०	८३८	२५७	४५१			

नोट : अहिलेसम्म वितरण गरिएको ५३६३

महिला : १८३५

पुरुष : ३५२८

स्रोत: महिला तथा बालबालिका कार्यालय, सप्तरी

१०.७ पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसंख्या

पहिलो विवाह गर्दाको उमेर	सप्तरी		पूर्वाञ्चल		नेपाल	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१० वर्ष	१,४२०	४,६३०	६,८२८	२६,१३७	२२,८६५	१,१५,१५०
१०-१४ वर्ष	११,६१०	३४,०२४	५१,१७५	२,१०,३५१	२६१२३२	११०१८८५
१५-१९ वर्ष	६६१९८	११२५९७	३९२६०४	९०७९६२	२१७६७८४	४३४०४९७
२०-२४ वर्ष	५४४७६	२७८७८	५१८९७९	४०६२७९	२२६६९३२	१५५१३६४
२५-२९ वर्ष	१३३९४	२६३५	२३१८०१	७९९७६	८५९९२९	२६६५०५
३०-३४ वर्ष	२०६४	४३९	६५०३६	१८०४३	२१९६५१	५४०६४
३५-३९ वर्ष	४३६	११४	१६७७१	५३८०	५३१२२	१५५२७
४०-४४ वर्ष	१५२	६६	४८९९	१८६०	१५५०३	५५१०
४५-४९ वर्ष	६१	३२	१६६४	६७५	४८८९	२००१
५० वर्ष	४३	२३	११६१	४७६	३४८०	१६०६
जम्मा	१४९८५४	१८२४३८	१२९०९१८	१६५७१३०	५८८४३८७	७४५४१०९

१०.८. सोह्र वर्षभन्दा मुनिका बालबालिका कोसँग बसेका छन् ?

सम्बन्ध	पूर्वाञ्चल		सप्तरी	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
आमा बूवा	९३४५६२	९०७८१२	११३८१९	११०१५६
आमा	८७५९९	८६९१५	८२३४	८५४८
बूवा	८४६२	८११६	६१३	३५१
बूवा र सौतेनिआमा	२३९२	२५९७	१५९	१५२
आमा र सौतेनीबाबू	५३८	५७५	२४	९
अन्य नातेदार	६७७०	७३८९	२१५	३३५
रोजगारदाता	९३३	८४२	२७	१९
अन्य	१७७४८	१८१२९	११३१	८०५

१०.९. लिंग अनुसार साक्षरता

साक्षरता	२०४८	२०५८	२०६८
जम्मा	३४.८	४९.६६	५४.४९
पुरुष	५१.४	६३.१६	६६.९८
महिला	१७.८	३५.४८	४२.५६

स्रोत : के.त.वि., रा.ज.ग. २०६८

खण्ड ११
प्रसासन न्याय तथा कानून

११.१. स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ को प्रमुख/अध्यक्षको निर्वाचन नतिजा

क्र.सं.	स्थानीय तह	अध्यक्ष/प्रमुखको नाम	प्राप्त मत	राजनैतिक दल
१	अगिनीसायर कृष्णसवरन गापा	परशुराम चौधरी	३३९५	नेका
२	कञ्चनरुप नपा	बसन्त कुमार	५०४२	एमाले
३	खडक नपा	हेमायू हक	३१२८	ससफोने
४	छिन्नमस्ता गापा	सूर्यनारायण मण्डल अमात	२८०५	नयाँ शक्ति पार्टी
५	डाक्नेश्वरी नपा	शिवनारायण साह	३८८०	राजपा
६	तिरहुत गापा	हेमन्तकुमार बहडखेर	२९४२	ससफोने
७	तिलाठी कोइलाडी गापा	सतिश कुमार सिंह	२९८७	राजपा
८	बेल्ही चपेना गापा	परमानन्द यादव	३५४५	नेका
९	बोदे वर्षाइन नपा	आतेश कुमार सिंह	४५४७	ससफोने
१०	महादेवा गापा	दिपक कुमार यादव	३०९१	ससफोने
११	राजविराज नपा	शम्भु प्रसाद यादव	४७७४	राजपा
१२	रुपनी गापा	हरेराम यादव	४०६८	राजपा
१३	बलान विहुल गापा	दयानन्द गोईत	२२३८	ससफोने
१४	विष्णुपुर गापा	लिलाम्बर यादव	२१२४	नेका
१५	शम्भुनाथ नपा	योगेन्द्र प्रसाद चौधरी	२७७८	नेका
१६	सप्तकोशी नपा	उत्तमकुमार शर्मा	३०३९	एमाले
१७	सुरुङ्गा नपा	मुक्तिनाथ चौधरी	५२७९	नेका
१८	हनुमाननगर कंकालिनी नपा	शैलेश कुमार साह	५७२०	राजपा

११.२. स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ को उपप्रमुख/उपाध्यक्षको निर्वाचन नतिजा

क्र.सं.	स्थानीय तह	उपाध्यक्ष/उपप्रमुखको नाम	प्राप्त मत	राजनैतिक दल
१	अगिनीसायर कृष्णसवरन गापा	मिना चौधरी	२९४८	नेका
२	कञ्चनरुप नपा	निरु पोखरेल	४७५८	नेका
३	खडक नपा	यसमिन सुल्तान खातुन	३२३७	नेका
४	छिन्नमस्ता गापा	उषाकुमारी मण्डल	१७१०	राजपा
५	डाक्नेश्वरी नपा	इन्दुदेवी यादव	३८५६	राजपा
६	तिरहुत गापा	तीर्थमाया मण्डल खत्वे	२७४०	ससफोने
७	तिलाठी कोइलाडी गापा	सुचिता कुमारी यादव	२९९६	राजपा
८	बेल्ही चपेना गापा	पुष्पमाला कुमारी मण्डल	३४५५	नेका

९	बोदे वर्षाइन नपा	रञ्जुकुमारी साह तेली	३७२१	ससफोने
१०	महादेवा गापा	ममता कुमारी यादव	२७४९	ससफोने
११	राजविराज नपा	साधना भ्ना	५१९५	राजपा
१२	रुपनी गापा	वेचनी कुमारी सरदार	३९३६	राजपा
१३	बलान विहल गापा	रुवी गुप्ता	१८०२	ससफोने
१४	विष्णुपुर गापा	जंजीरा देवी यादव	२०७८	नेका
१५	शम्भुनाथ नपा	कविता कुमारी सरदार	२६०६	नेका
१६	सप्तकोशी नपा	आशा चौधरी	३२२७	एमाले
१७	सुरुङ्गा नपा	विन्दुकुमारी पासवान	५०३६	नेका
१८	हनुमाननगर कंकालिनी नपा	सरितादेवी यादव सिपलिया	५४१७	राजपा

११.३. स्थानीय तह निर्वाचन २०७४ को मतदाता संख्या र कार्यपालिका सदस्य संख्या

क्र.सं.	स्थानीय तह	मतदाता संख्या			सभा सदस्य संख्या कार्यपालिका सदस्य संख्या	
		महिला	पुरुष	तेस्रो लिङ्गी	सभासदस्य	कार्यपालिका सदस्य
१	अगिनीसायर कृष्णसवरन गापा	७५०३	७४५६	४	३४	१४
२	कञ्चनरुप नपा	१४११८	१४१५७	४	६५	२२
३	खडक नपा	१२७९१	१२०६३	५	६०	२१
४	छिन्नमस्ता गापा	६५४७	७६२१	०	३९	१५
५	डाक्नेश्वरी नपा	११२५२	११९५८	०	५५	२०
६	तिरहुत गापा	५८९०	६५३९	०	२९	१३
७	तिलाठी कोइलाडी गापा	७४०४	८६७१	०	४४	१६
८	बेल्ही चपेना गापा	६९०३	७७६५	०	३४	१४
९	बोदे वर्षाइन नपा	१०९५३	११२८६	०	५५	२०
१०	महादेवा गापा	६४२०	७३१३	०	३४	१४
११	राजविराज नपा	१५०२८	१७००५	२	८५	२६
१२	रुपनी गापा	६६५२	७३१८	१	३४	१४
१३	बलान विहल गापा	५१३४	५९४७	०	३४	१४
१४	विष्णुपुर गापा	५२४५	६२०९	१	३९	१५
१५	शम्भुनाथ नपा	९५०८	९०२२	४	६५	२२
१६	सप्तकोशी नपा	६१२८	६०१२	०	६०	२१
१७	सुरुङ्गा नपा	१२८८२	१२२४१	०	६०	२१
१८	हनुमाननगर कंकालिनी नपा	१०४१२	१२३०५	०	७५	२४
	जम्मा	१६०७७०	१७०८८८	२१	९०१	३२६

११.४. प्रदेश सभा निर्वाचन २०७४ को नतिजा

प्रतिनिधी सभा निर्वाचन क्षेत्र नं	प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र नं	सांसदको नाम	प्राप्त मत	राजनैतिक दल	जम्मा मतदाता	खसेको मत	सदर मत	बदर मत
१	१	सत्यनारायण मण्डल	११३०२	एमाले	५०७२३	३३६५६	३१६९३	१९६३
१	२	नवलकिशोर साह सुडी	१३६४७	राजपा	४४१८८	३०४१७	२७११६	३३०१
२	१	शैलेन्द्र प्रसाद साह	१०५७७	ससफो	४१७६१	२८०६५	२५५०५	२५६०
२	२	मनिष कुमार सुमन	८९३९	राजपा	३७५०२	२४३३८	२२५३९	१७९९
३	१	मोहम्मद समिम	११६२८	नेका	४३८९०	३०४७८	२८०८१	२३९७
३	२	विदेश्वरप्रसाद यादव	१०३२८	राजपा	४१५९९	२९३९०	२७४२७	१९६३
४	१	गोविन्द वहादुर न्यौपाने	१५११३	एमाले	४६९०३	३३४८७	३१४६४	२०२३
४	२	अभिषेक यादव	९६०५	ससफो	३९६३४	२७२१४	२५११२	२१०२
				जम्मा	३४६२००	२३७०४५	२१८९३७	१८१०८

११.५. प्रतिनिधी सभा निर्वाचन २०७४ को नतिजा

प्रतिनिधी सभा निर्वाचन क्षेत्र नं	सांसदको नाम	प्राप्त मत	राजनैतिक दल	कैफियत	जम्मा मतदाता	खसेको मत	सदर मत	बदर मत
१	डा. सूर्यनारायण यादव	२१७१२	ससफो	विजयी	९४९११	६४२४८	५८३०८	५९४०
	अशोक कुमार मण्डल	१८२२५	माओवादी केन्द्र	उपविजयी				
२	उपेन्द्र यादव	२१६२०	ससफो	विजयी	७९२६३	५२४९०	४७२९७	५१९३
	उमेश कुमार यादव	११५८०	माओवादी केन्द्र	उपविजयी				
३	चन्द्रकान्त चौधरी	२२५८४	राजपा	विजयी	८५४८९	५९९७५	५५२५७	४७१८
	दिनेश कुमार यादव	१९४०१	नेका	उपविजयी				
४	तेजुलाल चौधरी	२४११३	नेका	विजयी	८६५३७	६०८३४	५५५८२	५२५२
	मृगेन्द्रकुमार सिंह यादव	१४८८६	राजपा	उपविजयी				
			जम्मा		३४६२००	२३७५४७	२१६४४४	२११०३

स्रोत: निर्वाचन आयोग, स्थानीय तह, प्रतिनिधि सभा, प्रदेशसभा निर्वाचन, २०७४

११.६. त्रिबर्षिय अपराध तालिका

सि. न.	मुद्दा शिर्षक	२०७१।२०७२ साल					०७२।०७३ साल					०७३।०७४ साल					कै
		दर्ता संख्या	फछयौट संख्या	बांकी संख्या	पक्राउ संख्या	फरार संख्या	दर्ता संख्या	फछयौट संख्या	बांकी संख्या	पक्राउ संख्या	फरार संख्या	दर्ता संख्या	फछयौट संख्या	बांकी संख्या	पक्राउ संख्या	फरार संख्या	
१	खुन डाँका	१	१		५	३											
२	कर्तब्य ज्यान	१८	१३	५	२६	१८	११	५	६	५	११	८	६	२	१६	५	
३	गर्भपतन	२	२		१	३	३	३		१	७	४	४		५	३	
४	आगजनि	१	१				१	१		४							
५	अपहरण तथा शरिर बन्धक	२	२		५	११	१	१		२		२	२		२		
६	अपहरण तथा कर्तब्य ज्यान											१	१		३		
७	ज्यान मार्ने उधोग	९	९		८	३१	२२	२२		२५	५७	१९	१९		१७	१५	
८	फुटकर ज्यान	८	८				२		२			५		५			
९	भबितब्य ज्यान	६४	६४				५३		५३			८२		८२			
१०	झुण्डि आ.ह.ज्यान	२४	२४				३४		३४			३९		३९			
११	बिस सेवन आ.ह. ज्यान	१५	१५				१९		१९			१८		१८			
१२	गोलि लागी आ.ह. ज्यान	२	२														
१३	अपहरण तथा बम बिस्फोटन						१	१		१	२						
१४	कुटपिट अंगभगं	२	२		२	३	५	५		३	१०	७	७		१०	५	
१५	सवारी ज्यान	५१	५१		५१	१	४६	३८	८	४७	८	६४	५१	१३	५१	१३	
१६	सवारी बाट भबितब्य ज्यान	५	५														
१७	सवारी बाट अंगभग	५	५		४	१	४	४			१	२	२		३		
१८	लागु औषध	३७	३७		५५	६	१९	१७	२	४३	१०	४६	४५	१	६४	६	
१९	अपहरण तथा ज.ज.क.						३	३		३							

२०	जबरजस्ति करणी	१५	१५		१३	१५	२२	२२		१९	१३	१७	१७		१७	१०
२१	जबरजस्ती करणी उद्योग	११	११		४	५	१०	१०		७	९	१४	१४		१०	५
२२	अपहरण तथा ज.ज.क.उ.											२	२		२	१
२३	मानब बेचबिखन	२	२		२	१	१	१	१	१	३	१	२	१	३	
२५	चोरी	१२	१२		२२	१	२३	२३		४३	८	४३	४३		५२	७
२६	चौपाया चोरी	१	१		३											
२७	डाका						३	३		७	१७					
२८	केही सार्वजनिक अपराध	१४२	१४२		१७६	४२	११७	११७		१५९	६४	१४९	१४९		१८४	३०
२९	झूठा बिबरण पेश गरी ने.ना.प्र.लिएको	१८	१७	१	२०	३	६	३	३	७	४	५	५		३	३
३०	आवश्यक बस्तु संरक्षण ऐन	१	१		१											
३१	दोहोरो नेपाली नागरीकता लिएको	५	५		७		१		१	१						
३२	कालो बजार	२	२		२		१	१		१		५	५		५	
३३	बहुबिबाह	९	९		११	७	१४	१४		९	१७	१०	१०		१४	६
३४	बोक्सीको आरोप	४	४		४		१	१			१	६	६			८
३५	आगो लगाई आ.ह.ज्यान	२	२									२		२		
३६	राज्य बिरुध्वको अपराध						२	२		६	१					
३७	हातहतियार खरखजाना	४	४		५		६	६		७		७	७		८	१
३८	शिक्षा ऐन	४	४		४											
३९	बालबिवाह	१	१		१	४	१	१		२	२					
४०	सरकारी छाप तथा किर्ते	२	१	१	४	१	२	१	१	१		२		२		४
४१	गौबध						३	३		१	७					

४४	जुवा ऐन	१	१		६	३										
४५	बमबिष्फोटन तथा संगठित अपराध										१	१		३	५	
४६	नागरिकता कित्ते										१	१		२	१	
४७	ठगी	९	९		८	११	१७	१७		१६	१८	१२	१२		९	५
४८	अप्राकृतिक मैथुन ज.ज.क.						१	१		१						
४९	थुनुवा भगाएको						२	२		३						
५०	अपहरण तथा हा.ह.										१	१		२		
५१	अपहरण तथा बालबिबाह										१		१		१	
५२	सरकारी छाप कित्ते गरी नेनाप्र लिएको										३	१	२	१	२	
५३	जातिय छुवाछुत ऐन										१		१		५	
५४	घरेलु हिंसा										२	१	१		२	
	जम्मा	४९१	४८४	७	४५०	१६९	४५७	३२८	१२९	४२४	२६९	५८४	४१३	१७१	४८४	१४६

स्रोत: जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सप्तरी

११.७. मुद्दाहरुको लगत, फछ्यौट र बाँकीको अवस्था

आ.व. २०७१/०७२ को वार्षिक प्रतिवेदन

सि.नं.	मुद्दाको नाम	लगत	फछ्यौट	बाँकी	कैफियत
१	लेनदेन	८४०	६३२	२०८	
२	बहाल भराउने	३	३	०	
३	करार	१३	७	६	
४	जग्गा	०	०	०	
	क) जग्गा खिचोला	१११२	८१६	२९६	
	ख) दर्ता बदर	३	३	०	
	ग) निर्णय बदर	२४	१३	११	
	भ) मोही निष्कासन	११	१०	१	
	ड) हक कायम	७०	२०	५०	
	च) लिखत बदर	६४०	३९०	२५०	
	छ) हक सफा	९०	५४	३६	
	ज) नामसारी	२	०	२	
	झ) बाली विगो	२९	८	२१	
	ञ) कूतवाली	३७	४	३३	
	ट) अन्य	७०	६०	१०	
	जम्मा	२९४४	२०२०	९२४	
५	पारिवारिक				
	क) अपूताली	२१	५	१६	
	ख) अंश	१६८०	१०७३	६०७	
	ग) जारी	१४	३	११	
	घ) भर्मपूत्र	१०	१	९	
	ड) नाता कायम	८५	७८	७	
	च) बहूविवाह	१०	२	८	
	छ) बालविवाह	०	०	०	
	ज) अनमेल विवाह	०	०	०	
	झ) मानाचामल	४०	१२	२८	
	ञ) सम्बन्धविच्छेद	९८	५४	४४	
	ट) अन्य	०	०	०	
	जम्मा	१९५८	१२२८	७३०	
६	करणी				
	क) जवरजस्ती करणी	३०	१४	१६	
	ख) हडनाता करणी	०	०	०	
	ग) अन्य करणी	१	०	१	
	जम्मा	३१	१४	१७	

७	चोरी				
	क) डाका चोरी	०	०	०	
	ख) जवरजस्ती चोरी	१	१	०	
	ग) नकवजनी चोरी	०	०	०	
	घ) रहजनी चोरी	२	१	१	
	ङ) साधारण चोरी	१७	१२	५	
	जम्मा	२०	१४	६	
८	ज्यान				
	क) आवेश प्रेरित	०	०	०	
	क) कर्तव्य	६०	३१	२९	
	ग) गर्भपतन	२	२	०	
	घ) ज्यानमार्ने उद्योग	३४	१७	१७	
	ङ) भवितव्य	२	२	०	
	च) सवारी ज्यान	५०	४९	१	
	जम्मा	१४८	१०१	४७	
९	कूटपिट	०	०	०	
	क) अंगभङ्ग	१५	५	१०	
	ख) सामान्य कूटपिट	१२०	७०	५०	
	जम्मा	१३५	७५	६०	
१०	लागुऔषध सम्बन्धी	०	०	०	
	क) गाँजा, चरेस	१२	८	४	
	ख) अन्य लागु औषध	३०	२२	८	
	जम्मा	४२	३०	१२	
११	अदालतको अवहेलना	५९	२०	३९	
१२	करकाप	२६	२	२४	
१३	कीर्ते	१५३	७५	७८	
१४	कालीवेइज्जती	६८	४०	२८	
१५	गोवध	०	०	०	
१६	लुटपिट	३७०	१८२	१८८	
१७	जालसाँझी	४०२	३०५	९७	
१८	जीउ मास्ने बेच्ने / मानव बेचविखन तथा ओसापसार	२	१	१	
१९	अपहरण तथा शरिर बन्धक	७	१	६	
२०	घरेलु हिंसा ऐन सम्बन्धी	४	०	४	
२१	बाल श्रम शोषण	०	०	०	
२२	यताना तथा क्षतिपूर्ति	१	०	१	
२३	आगो लगाएको	०	०	०	
२४	राज्य विरुद्धको अपराध	०	०	०	

२५	नागरिकता	१६	६	१०	
२६	धर्म परिवर्तन	०	०	०	
२७	जूवा	१	०	१	
२८	ठगी	१०	६	४	
२९	निर्वाचन	०	०	०	
३०	विदेशी मुद्रा सम्बन्धी	२	०	२	
३१	वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी	०	०	०	
३२	भ्रष्टचार सम्बन्धी	०	०	०	
३३	राजश्व सम्बन्धी	०	०	०	
३४	औषधी ऐन सम्बन्धी	३	१	२	
३५	वन सम्बन्धी	२०	१५	५	
३६	गैडा मारी खाग विक्री	०	०	०	
३७	प्राचिन स्मारक	०	०	०	
३८	मानव अंग प्रत्यारोपण	१	१	०	
३९	भुट्टा वकपत्र	१२	६	६	
४०	नोटरी पब्लीक सम्बन्धी	०	०	०	
४१	विद्युतिय कारोबार सम्बन्धी	०	०	०	
४२	प्रतिलिपी अधिकार सम्बन्धी	३	१	२	
४३	विष्फोटक पर्दाथ सम्बन्धी	०	०	०	
४४	उपभोक्ता संरक्षण सम्बन्धी	०	०	०	
४५	विविध	०	०	०	
	क) जातिय छुवाछुत	०	०	०	
	ख) चन्दा संकलन	०	०	०	
	ग) मिलापत्र/फैसला बदर	१६०	९५	६५	
	घ) बालवालीका सम्बन्धी	०	०	०	
	ङ) अन्य	४०	३५	५	
	जम्मा	१३६०	७९२	५६८	
	कूल जम्मा	६६३८	४२७४	२३६४	

आ.व. २०७२/०७३ को वार्षिक प्रतिवेदन

सि.नं.	मुद्दाको नाम	लगत	पछ्यौट	बाँकी	कैफियत
१	लेनदेन	६३५	३०८	३२७	
२	बहाल भराउने	२	०	२	
३	करार	७	४	३	
४	जग्गा	०	०	०	
	क) जग्गा खिचोला	८०४	३७५	४२९	
	ख) दर्ता बदर	३५	१२	२३	
	ग) निर्णय बदर	२५	१४	११	

	भ) मोही निष्कासन	६	४	२	
	ड) हक कायम	४५	७	३८	
	च) लिखत बदर	३१४	१००५	२०९	
	छ) हक सफा	१	०	१	
	ज) नामसारी	५	२	३	
	झ) बाली विगो	१७	८	९	
	ञ) कृतवाली	३७	१९	१८	
	ट) अन्य	२५०	१२०	१३०	
	जम्मा	२१८३	९७८	१२०५	
५	पारिवारिक	०	०	०	
	क) अपूताली	७३	१८	५५	
	ख) अंश	१५३४	७६६	७६८	
	ग) जारी	१०	८	२	
	घ) भर्मपूत्र	८	३	५	
	ड) नाता कायम	७२	६४	८	
	च) बहूविवाह	१५	४	११	
	छ) बालविवाह	२	०	२	
	ज) अनमेल विवाह	०	०	०	
	झ) मानाचामल	२९	९	२०	
	ञ) सम्वन्धविच्छेद	८२	४९	३३	
	ट) अन्य	११	५	६	
	जम्मा	१८३६	९२६	९१०	
६	करणी	०	०	०	
	क) जवरजस्ती करणी	४५	१८	२७	
	ख) हडनाता करणी	१	०	०	
	ग) अन्य करणी	२	१	१	
	जम्मा	४८	१९	२९	
७	चोरी	०	०	०	
	क) डाका चोरी	३	२	१	
	ख) जवरजस्ती चोरी	१	०	१	
	ग) नकवजनी चोरी	१४	४	१०	
	घ) रहजनी चोरी	२	१	१	
	ड) साधारण चोरी	९	३	६	
	जम्मा	२९	१०	१९	
८	ज्यान				
	क) आवेश प्रेरित	०	०	०	
	क) कर्तव्य	३५	१२	०	
	ग) गर्भपतन	३	१	०	
	घ) ज्यानमाने उद्योग	३४	७	०	

	ड) भवितव्य	२	०	०
	च) सवारी ज्यान	५०	३२	०
	जम्मा	१२४	५२	७२
९	कुटपिट			
	क) अंगभङ्ग	५५	११	०
	ख) सामान्य कुटपिट	१५०	७९	०
	जम्मा	२०५	९०	११५
१०	लागुऔषध सम्बन्धी	०	०	०
	क) गाँजा, चरेस	१२	५	७
	ख) अन्य लागु औषध	१३	९	४
	जम्मा	२५	१४	११
११	अदालतको अवहेलना	५१	१६	३५
१२	करकाप	२१	१२	९
१३	कीर्त	३३	३१	२
१४	कालीवेइज्जती	५२	३२	२०
१५	गोवद्य	२	०	२
१६	लुटपिट	३१४	२१४	१००
१७	जालसाँझी	३०४	१४२	१६२
१८	जीउ मास्ने बेच्ने / मानव बेचबिखन तथा ओसापसार	४	१	३
१९	अपहरण तथा शरिर बन्धक	८	४	४
२०	घरेलु हिंसा ऐन सम्बन्धी	९	२	७
२१	बाल श्रम शोषण	०	०	०
२२	यताना तथा क्षतिपूर्ति	१	०	१
२३	आगो लगाएको	१	०	१
२४	राज्य विरुद्धको अपराध	०	०	०
२५	नागरिकता	१४	६	८
२६	धर्म परिवर्तन	०	०	०
२७	जुवा	१	०	१
२८	ठगी	२३	९	१४
२९	निर्वाचन	०	०	०
३०	विदेशी मुद्रा सम्बन्धी	०	०	०
३१	वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी	०	०	०
३२	भ्रष्टचार सम्बन्धी	०	०	०
३३	राजश्व सम्बन्धी	०	०	०
३४	औषधी ऐन सम्बन्धी	०	०	०
३५	वन सम्बन्धी	०	०	०
३६	गैंडा मारी खाग विक्री	०	०	०
३७	प्राचिन स्मारक	०	०	०

३८	मानव अंग प्रत्यारोपण	०	०	०	
३९	भ्रुटा वकपत्र	८	३	५	
४०	नोटरी पब्लीक सम्बन्धी	०	०	०	
४१	विद्युतिय कारोबार सम्बन्धी	०	०	०	
४२	प्रतिलिपी अधिकार सम्बन्धी	०	०	०	
४३	विष्फोटक पर्दाथ सम्बन्धी	०	०	०	
४४	उपभोक्ता संरक्षण सम्बन्धी	०	०	०	
४५	विविध	११	९	२	
	क) जातिय छुवाछुत	०	०	०	
	ख) चन्दा संकलन	०	०	०	
	ग) मिलापत्र/फैसला बदर	६९	३१	३८	
	घ) बालवालीका सम्बन्धी	०	०	०	
	ड) अन्य	९	४	५	
	जम्मा	९३५	५१६	४१९	
	कूल जम्मा	५३८५	२६०५	२७८०	

आ.व. २०७३/०७४ को वार्षिक प्रतिवेदन

सि.नं.	मुद्दाको नाम	लगत	पछ्यौट	बाँकी	कैफियत
१	लेनदेन	७३४	४१८	३१६	
२	बहाल भराउने	०	०	०	
३	करार	४	२	२	
४	जग्गा				
	क) जग्गा खिचोला	१०६६	२९४	७७२	
	ख) दर्ता बदर	५५	१५	४०	
	ग) निर्णय बदर	२१	३	१८	
	भ) मोही निष्कासन	१२	३	९	
	ड) हक कायम	८५	२४	६१	
	च) लिखत बदर	२६५	१४९	११६	
	छ) हक सफा	०	०	०	
	ज) नामसारी	१३	३	१०	
	झ) बाली विगो	२१	११	१०	
	ञ) कूतवाली	१८	७	११	
	ट) अन्य	२५५	१४६	१०९	
	जम्मा	२५४९	१०७५	१४७४	
५	पारिवारिक				
	क) अपूताली	१६	५	११	
	ख) अंश	१६७६	९५४	७२२	
	ग) जारी	२०	१०	१०	
	घ) भर्मपूत्र	०	०	०	
	ड) नाता कायम	१००	८७	१३	

	च) बहूविवाह	५	२	३
	छ) बालिविवाह	०	०	०
	ज) अनमेल विवाह	०	०	०
	झ) मानाचामल	४०	८	३२
	ञ) सम्बन्धविच्छेद	१११	७६	३५
	ट) अन्य	८६	५२	३४
	जम्मा	२०५४	११९४	८६०
६	करणी			
	क) जवरजस्ती करणी	५९	३७	२२
	ख) हडनाता करणी	४	४	०
	ग) अन्य करणी	७	५	२
	जम्मा	७०	४६	२४
७	चोरी			
	क) डाका चोरी	४	१	३
	ख) जवरजस्ती चोरी	१	०	१
	ग) नकवजनी चोरी	२४	१३	११
	घ) रहजनी चोरी	३	३	०
	ङ) साधारण चोरी	२४	१३	११
	जम्मा	५६	३०	२६
८	ज्यान			
	क) आवेश प्रेरित	०	०	०
	क) कर्तव्य	५७	२५	३२
	ग) गर्भपतन	४	१	३
	घ) ज्यानमार्ने उद्योग	५७	२०	३७
	ङ) भवितव्य	१	१	०
	च) सवारी ज्यान	७१	६१	१०
	जम्मा	१९०	१०८	८२
९	कुटपिट	१४४	६७	७७
	क) अंगभङ्ग	१५	४	११
	ख) सामान्य कुटपिट	९७	५२	४५
	जम्मा	२५६	१२३	१३३
१०	लागुऔषध सम्बन्धी			
	क) गाँजा, चरेस	३९	१६	२३
	ख) अन्य लागु औषध	३६	१९	१७
	जम्मा	७५	३५	४०
११	अदालतको अवहेलना	८४	१९	६५
१२	करकाप	१६	७	९
१३	कीर्ते	१०१	२८	७३
१४	कालीवेइज्जती	७२	३४	३८

१५	गोवध	०	०	०
१६	लुटपिट	२०५	८४	१२१
१७	जालसाँझी	४१५	११८	२९७
१८	जीउ मास्ने बेच्ने / मानव बेचबिखन तथा ओसापसार	१	१	०
१९	अपहरण तथा शरिर बन्धक	१२	३	९
२०	घरेलु हिंसा ऐन सम्बन्धी	०	०	०
२१	बाल श्रम शोषण	०	०	०
२२	यताना तथा क्षतिपूर्ति	०	०	०
२३	आगो लगाएको	०	०	०
२४	राज्य विरुद्धको अपराध	०	०	०
२५	नागरिकता	१४	५	९
२६	धर्म परिवर्तन	०	०	०
२७	जुवा	१	०	१
२८	ठगी	२२	१२	१०
२९	निर्वाचन	०	०	०
३०	विदेशी मुद्रा सम्बन्धी	३	२	१
३१	बैदेशिक रोजगार सम्बन्धी	०	०	०
३२	भ्रष्टचार सम्बन्धी	०	०	०
३३	राजश्व सम्बन्धी	०	०	०
३४	औषधी ऐन सम्बन्धी	०	०	०
३५	वन सम्बन्धी	९	२	७
३६	गैंडामारी खाग विक्री	०	०	०
३७	प्राचिन स्मारक	०	०	०
३८	मानव अंग प्रत्यारोपण	०	०	०
३९	भुट्टा वकपत्र	१०	४	६
४०	नोटरी पब्लीक सम्बन्धी	०	०	०
४१	विद्युतिय कारोबार सम्बन्धी	०	०	०
४२	प्रतिलिपी अधिकार सम्बन्धी	०	०	०
४३	विष्फोटक पर्दाथ सम्बन्धी	०	०	०
४४	उपभोक्ता संरक्षण सम्बन्धी	०	०	०
४५	विविध	१५	७	८
	क) जातिय छुवाछुत	०	०	०
	ख) चन्दा संकलन	०	०	०
	ग) मिलापत्र/फैसला बदर	९२	३७	५५
	घ) बालवालीका सम्बन्धी	५	५	०
	ङ) अन्य	५५	४५	१०
	जम्मा	११३२	४१३	७१९
	कूल जम्मा	६३८२	३०२४	३३५८

स्रोत: सप्तरी जिल्ला अदालत, राजविराज

११.८. मुद्दा अनुसार स्वदेशी कैदी बन्दी संख्या

आ.व. २०७२/७३

क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	जम्मा		पुरुष		महिला		नावालक	६५ वर्ष माथिका	कैफियत
		कैदी	थुनुवा	कैदी	थुनुवा	कैदी	थुनुवा			
१	कर्तव्य ज्यान	६५	२३	५७	२०	८	३			
२	लागू औषधि	२६	२३	२५	२१	१	२			
३	डाँका	३	०	३	०					
४	जिउ मास्ने बेच्ने	१	०	१	०					
५	जबरजस्ती करणी	१९	२७	१९	२७					
६	केहि सार्वजनिक अपराध	१	१	१	१					
७	चोरी	१	५	१	५					
८	ज्यान मार्ने उद्योग	६	१०	६	१०					
९	हातहतियार खरखजाना	४	२	४	२					
१०	ठगी	४	६	४	५		१			
११	किर्ते	५	८	५	८					
१२	वन सम्बन्धी	०	४	०	४					
१३	बोक्सी	७	०	७	०					
१४	भ्रष्टचार	१	०	१	०					
१५	खुन डाँका	१	४	१	३	०	१			
१६	अपहरण	१८	११	१८	१०	०	१			
१७	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार	२	०	१	०	१				
१८	यौन दुराचार	०	१	०	१					
१९	कूटपिट	४	१	४	१					
२०	गोबध	०	१	०	१					
२१	नकवजनि चोरी	२	३	२	३					
२२	बहु विवाह	८	१	५	१	३				
२३	कैदी भागे भगाएको	१	०	१	०					
	जम्मा	१७९	१३१	१६६	११५	१३	८	०	०	

आ.व. २०७३/७४

क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	जम्मा		पुरुष		महिला		नावालक	६५ वर्ष माथिका	कैफियत
		कैदी	थुनुवा	कैदी	थुनुवा	कैदी	थुनुवा			
१	कर्तव्य ज्यान	७०	३२	६४	२६	६	६			
२	ज्यान मार्ने उद्योग	७	१५	७	१५					
३	चोरी	०	४	०	४					
४	लागू औषधि	१५	४३	१४	४३	१				
५	डाँका	५	२	५	२					

६	जिउ मास्ने बेच्ने	१	०	१	०														
७	जबर जस्ती करणी	१२	१६	१२	१६														
८	कित्तै	३	४	३	४														
९	ठगी	१	४	१	३			१											
१०	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार	३	३	२	३	१													
११	अवैध हतियार, खरखजना	२	८	२	८														
१२	अपहरण तथा शरीरबन्धक	१४	१४	१४	१३			१											
१३	खुन डाँका	०	७	०	४			३											
१४	कसुर अपराध	१	०	१	०														
१५	बहु विवाह	१	३	१	३														
१६	नकबजनि चोरी	१	१	१	१														
१७	आगो लगाई रहजनी चोरी																		
१८	केही सार्वजनिक अपराध	०	१	०	१														
१९	सवारी ज्यान	२	३	२	२			१											
२०	कुटपिट	३	१	३	१														
२१	अवैध रक्तचन्दन ओसारपसार	०	२	०	२														
२२	बोक्सी आरोप																		
		१४१	१६३	१३३	१५१	८	१२	०	०										

आ.व. २०७४/७५

क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	जम्मा		पुरुष		महिला		नाबालक	६५ वर्ष माथिका	कैफियत
		कैदी	थुनुवा	कैदी	थुनुवा	कैदी	थुनुवा			
१	कर्तव्य ज्यान	७५	१३	७०	१०	५	३	१		
२	लागू औषधि	२३	२४	२१	२१	२	३			
३	डाँका	३	०	३	०	०	०			
४	लेनदेन	०	०	०	०	०	०			
५	जबरजस्ती करणी	३०	१२	३०	१२	०	०			
६	केहि सार्वजनिक अपराध	०	२	०	२	०	०			
७	सवारी ज्यान	४	३	४	२	०	०			
८	ज्यान मार्ने उद्योग	३	४	३	४	०	०			
९	हातहतियार खरखजाना	३	९	३	९	०	०			
१०	ठगी	४	३	४	३	०	०			
११	कित्तै	६	०	६	०	०	०			
१२	वन सम्बन्धी	२	०	२	०	०	०			
१३	बोक्सी	०	१	०	१	०	०			
१४	ज.क.उद्योग	२	०	२	०	०	०			
१५	खुन डाँका	४	२	३	२	१	०			

१६	अपहरण	१२	७	११	७	१	०						
१७	मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार	१	१	१	१	०	०						
१८	यौन दुराचार	०	१	०	१	०	०						
१९	कुटपिट	०	०	०	०	०	०						
२०	सवारी अंगभंग	०	३	०	३	०	०						
२१	नकवजनि चोरी	२	१	२	१	०	०						
२२	बहु विवाह	४	१	४	१	०	०						
२३	चोरी	३	३	३	३	०	०						
२४	भ्रष्टाचार	१	०	१	०	०	०						
		१८२	९०	१७३	८३	९	६	१	०				

विदेशी कैदी बन्दीहरुको विवरण, आ.व. २०७४/०७५

क्र.सं.	मुद्दाको विवरण	जम्मा		पुरुष		महिला		नाबालक		६५ वर्ष माथिका		कैफियत
१	कर्तव्य ज्यान	१	०	१	०	०	०					
२	लागू औषधि	०	०	०	०	०	०					
३	सवारी ज्यान	०	०	०	०	०	०					
४	केहि सार्वजनिक अपराध	०	०	०	०	०	०					
५	किर्ते	१	०	१	०	०	०					
६	सवारी अंगभंग	०				०	०					
७	अपहरण	२	०	२		०	०					
	जम्मा	४	०	४	०	०	०					

स्रोत: जिल्ला कारागार, सप्तरी

११.९. शुरुदेखि आ.व. २०७३/७४ को अषाढ मसान्तसम्म दर्ता कायम रहेका घरेलु तथा साना उद्योगहरुको संख्या वर्गीकरणको आधारमा

क्र.सं.	उद्योग वर्ग								कैफियत
	उत्पादन मुलक	उर्जामुलक	कृषि तथा वन्य जन्तु	पर्यटन	खनिज	सेवा	निर्माण	जम्मा	
२०६७/६८	४४८	०	१५	३	१६	१०२८	२७	१५३७	
२०६८/६९	३८	०	२१	२	१	१२३	१	१८६	
२०६९/७०	४५	०	२७	०	१	१२३		१९६	
२०७०/७१	४२	०	३८	०	०	१०४	१	१८५	
२०७१/७२	३८	०	८८	२	२	१११	२	२४३	
२०७२/७३	३०	०	५१	०	०	७२	८	१६१	
२०७३/७४	२१	०	११३	१०	०	८९	६८	३०१	

कूल पूँजी लगानी

क्र.सं.	उत्पादन मुलक	उर्जामुलक	कृषि तथा वन्य जन्तु	पर्यटन	खनिज	सेवा	निर्माण	जम्मा	कैफियत
२०६७/६८	१४६१६४१९९	०	१५९२७६९०	५०००००	०	१०३७५२७८३	७३०००००	२७३६४४६७२	
२०६८/६९	४५२३६१५०	०	२१८५४०६३	१५०००००	५०००००	२५०९८०००	२००००००	९६१८८२१३	
२०६९/७०	९७६८०२००	०	१९९४६७५४	०	५०००००	२९२२९०००	०	३२६८७६३५४	
२०७०/७१	१०५५८५५७०	०	३७२२०५७६	०	०	३२४५३८८०	३०००००	१७५५६००२६	
२०७१/७२	७२२०९१७८	०	१०४२१५६२३	६०००००	६००००००	३५२०००००	१००००००	२१९२२४८०१	
२०७२/७३	९२३४०४५७	०	९४२२२९७५	०	०	१९६२००००	२८०००००	२०८९८३४३२	
२०७३/७४	९९३८३२००	०	११३८६८००८	४६८१०००	०	३७४६४९५०	१९८३६४००	२७५२३३५५८	

११.१०. आ.व. २०७३/७४ को अषाढ मसान्तसम्म दर्ता कायम रहेका घरेलु तथा साना उद्योगहरूको संख्या कानूनी स्वरूपको आधारमा

क्र.सं.	साना				कूल जम्मा		कैफियत
	प्रा.फ.	सा.फ.	प्रा.लि.	जम्मा	कूल जम्मा		
२०६७/६८	१४७९	३६	२२	१५३७	१५३७		
२०६८/६९	१७१	१३	२	१८६	१८६		
२०६९/७०	१८४	१२	०	१९६	१९६		
२०७०/७१	१७१	१४	०	१८५	१८५		
२०७१/७२	२३९	११	३	२५३	२५३		
२०७२/७३	१५८	३	०	१६१	१६१		
२०७३/७४	२९९	१	१	३०१	३०१		

यस आ.व. २०७३/७४ मा दर्ता भएको घरेले तथा साना उद्योगहरूको विवरण वर्गीकरणको आधारमा

क्र.सं.	उद्योग वर्ग								कैफियत
	उत्पादन मुलक	उर्जा मुलक	कृषि तथा वन्य जन्तु	पर्यटन	खनिज	सेवा	निर्माण	जम्मा	
	२१	०	११३	१०	०	८९	६८	३०१	
पूँजी लगानी	९९३८३२००	०	११३८६८००८	४६८१००००	०	३७४६४९५०	१९८३६४००	२७५२३३५५८	

स्रोत: घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, राजविराज

११.११. मालपोत रजिष्ट्रेसन तथा राजश्व सम्बन्धि विवरण (राजविराज)

आ.व. २०७१/०७२

सि. नं.	महिना	रजिष्ट्रेशन प्रगति	फराम र पूर्जा विक्रि	न्यायिक दस्तुर, दण्ड जरिवाना लाभकर	रोक्का	सेवा शुल्क तथा अन्य प्रशासनिक गाउँब्लक दस्तुर	जग्गा को मोल राजश्व वाँडफाँट पछिको राजश्व	विविध बेरुजु (गाउँब्लक समेत)	कूल जम्मा	कैफियत रजिष्ट्रेशन
१	०७ श्रावण	५१९११८९।०	१२५००।०	९७८५।०	१८१५।०	६५१०५।१३	०।००	०।०	५२८०३९४।१३	
२	भाद्र	५४५५६०८।०	१२५००।०	८५२२५।०	५०९७३२।०	१३६०९।०	०।०	०।०	६०७६६७४।००	
३	असोज	४९१५३३५।०	२५०००।०	३५७५६।०	२३७००।०	९२२३।०	०।०	०।०	५००९०१४।००	
४	कार्तिक	६२०५६१३।०	२५०००।०	९९२०५।०	२५७००।०	९३४०।०	०।०	०।०	६३६४८५८।००	
५	मंसिर	५३५००११।०	१२५००।०	४७३००।०	५२५००।०	८०७२।०	०।०	०।०	५४७०३८३।००	
६	पौष	६४१४२४४।०	२२५००।०	७३७००।०	४६१७०।०	१४५३९।०	०।०	०।०	६५७१५३।००	
७	माघ	७५५७५३५।०	३७५००।०	२१८१०।०	२९९९२५४।०	५७५५।०	२३६३८१०१।१०	२८२०५।७६	३४२५९९५५।१०	
८	फाल्गुण	६५४१३१६।०	२२५००।०	५८८६०।०	४९७२०।०	५२५३।०	०।०	८८५००।०	६६७७६४९।००	
९	चैत्र	७७९३९८२।०	४२५००।०	७०५१५।०	१०८२००।०	२०५०३।०	०।०	०।०	८०३५७००।००	
१०	०७२वैशाख	६३६३९५३।०	३५०००।०	२६३००।०	६५०००।०	१००२८।०	०।०	०।०	६५००२८१।००	
११	जेष्ठ	८८८१७१८।०	२५०००।०	२०८७०।०	२१७००।०	८९७४।०	०।०	०।०	८९५८२६२।००	
१२	असार	९१४०३८३।०	७५०००।०	१७७६५०।०	३४१७६३०।०	१००४०६।०	२९८४७५२८।४०	०।०	४२७५८५९७।४०	
	जम्मा	७९८१०८८७।०	३४७५००।०	७२६९७६।०	७३२११५१।०	१५०८०७।१३	५३४८५६२९।५०	११६७०५।७६	१४१९५९६५६।३९	

आ. व. २०७२/०७३

सि.नं.	महिना	रजिष्ट्रेशन	फराम र पूर्जा विक्रि	न्यायिक दस्तुर, दण्ड जरिवाना लाभकर	रोक्का	सेवा शुल्क तथा अन्य प्रशासनिक गाउँब्लक दस्तुर	जग्गा को मोल राजश्व वाँडफाँट पछिको राजश्व	विविध बेरुजु (गाउँब्लक समेत)	कूल जम्मा	कैफियत रजिष्ट्रेशन
		प्रगति								
१	०७२ श्रावण	६३३९६८४।०	०।०	१५०००२।०	१४४९६०।०	२३६५००।००	०।००	४२३९।०	६८६७३८५।००	
२	भाद्र	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।००	
३	असोज	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।००	
४	कार्तिक	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।००	
५	मंसिर	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।००	
६	पौष	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।०	०।००	
७	माघ	९३३४६७।०	०।०	०।०	०।०	३७५००।०	०।००	७०४४२।००	१३७८९०९।००	
८	फाल्गुण	१२६५७९३३।०	३७५००।०	१०००।०	५७०।०	८४७०।०	०।०	७०४४२।०	१२८५७२७५।००	
९	चैत्र	१३३७५१४५।०	३७५००।०	८५७६५।०	२१०६१२५।०	१०००००।०	१५७५५४८४।५५	१९६५५।०	३२३३९६७४।५५	
१०	०७३ वैशाख	९०५१००८।०	३७५००।०	२०००।०	१०९००।०	८५०८८५।०	०।०	२२४३१।०	९९७४७२४।००	
११	जेष्ठ	१०५५५४९२।०	२५०००।०	६८७१४।०	५८७००।०	८३८००।०	०।०	५३५४।०	११५५१२६०।००	
१२	असार	७०२९९५०।०	३९५२०।०	१०२१५५।०	१३३३००।०	८४४४१०।०	०।००	१०१४३९।५३	८२५०७७४।५३	
जम्मा		५९९३४६७९।०	१७७०२०।०	४०९६३६।०	२४५९६८५।०	४२२९४९५।०	१५७५५४८४।५५	२९४००२।५३	८३२२०००२।०८	

११.१२ रजिष्ट्रेशन रकम छुट पाउनेको नाममा पारित लिखत संख्या तथा छुट रकम सम्बन्धी विवरण :२०७१/७२

सि. नं.	छुट पाउनेको विवरण	पारित लिखत संख्या						छुट रकम						कैफियत
		गत वर्ष			यो वर्ष			गत वर्ष			यो वर्ष			
		ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	
१	महिला	१२४४१।०	५९८।०	१३०३९।०	११४१२।०	२१९५।०	१३६०७।०	०।०	०।०	१५१८०२२५।०	०।०	०।०	१७३४२३७९।०	
२	दलित तथा जनजाति	८०९।०	०।०	८०९।०	६३१।०	०।०	६३१।०	०।०	०।०	३९४१७८।०	०।०	०।०	२९०९७७।०	
३	शहिद परिवार	४।०	०।०	४।०	४।०	०।०	४।०	०।०	०।०	१२००।०	०।०	०।०	निशुल्क	
४	अपाङ्ग	१२।०	०।०	१२।०	७।०	०।०	७।०	०।०	०।०	११६७५।०	०।०	०।०	२००६२।०	
५	अन्य	२२३।०	०।०	२२३।०	१४०।०	०।०	१४०।०	०।०	०।०	१९६३९।०	०।०	०।०	२१४२३१।०	
		१३४८९।०	५९८।०	१४०८७।०	१२१९४।०	२१९५।०	१४३८९।०	०।०	०।०	१५७९४४६८।०	०।०	०।०	१७८६७६४९।०	

कूल पारित संख्या : (२०७१/७२)

क) ग्रामिण : २५९७८

ख) शहरी : ४९३०

ग) कुल : ३०९०८

११.१३ रजिष्ट्रेशन रकम छुट पाउनेको नाममा पारित लिखत संख्या तथा छुट रकम सम्बन्धी विवरण :२०७२/७३

सि. नं.	छुट पाउनेको विवरण	पारित लिखत संख्या						छुट रकम						कैफियत
		गत वर्ष			यो वर्ष			गत वर्ष			यो वर्ष			
		ग्रामिण	शहरी	कुल	ग्रामिण	शहरी	कुल	ग्रामिण	शहरी	कुल	ग्रामिण	शहरी	कुल	
१	महिला	६८७०	१४४१०	८३९१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	८३९१०	१६०६६०५१०	०१०	१६०६६०५१०	
२	दलित तथा जनजाति	४९१०	०१०	४८१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	४९१०	३५६५९१०	०१०	३५६५९१०	
३	शहिद परिवार	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	४१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	
४	अपाङ्ग	२१०	०१०	२१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	२१०	१५५०१०	०१०	१५५०१०	
५	अन्य	१६१०	०१०	१६१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	१६१०	१४५७०१०	०१०	१४५७०१०	
		७५४१०	१४४१०	८९७०	०१०	०१०	४१०	०१०	०१०	८९८१०	१६५८३८४१०	०१०	१६५८३८४१०	

कुल पारित संख्या : (२०७१/७२)

क) ग्रामिण : १८७१

ख) शहरी : ३२६

ग) कुल : २१९७

११.१४ रजिष्ट्रेशन रकम छुट पाउनेको नाममा पारित लिखत संख्या तथा छुट रकम सम्बन्धी विवरण :२०७३/७४

सि.नं.	छुट पाउनेको विवरण	पारित लिखत संख्या						छुट रकम						कैफियत
		गत वर्ष			यो वर्ष			गत वर्ष			यो वर्ष			
		ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	
१	महिला	७४६३०	१०९६०	८५५९०	११४१८०	१५०९०	१२९२७०	७५४३६६०	३२२१२८२०	१०७६४९४२०	१३५६६६९८०	५७६९०६५०	१९३३५७६३०	
२	दलित तथा जनजाति	३९०१०	०१०	३९०१०	५६६१०	०१०	५६६१०	२३२८७१०	०१०	२३२८७१०	४५६२४९१०	०१०	४५६२४९१०	
३	शहिद परिवार	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	
४	नाबलक	०१०	०१०	०१०	७०	०१०	७०	०१०	०१०	०१०	१२७६७०	०१०	१२७६७०	
५	अपाङ्ग	३०	०१०	३०	१११०	०१०	१११०	३८७५१०	०१०	३८७५१०	१७५७५१०	०१०	१७५७५१०	
६	अन्य	१२२१०	०१०	१२२१०	२७१०	०१०	२७१०	१११०६४१०	०१०	१११०६४१०	३२३६८३०	०१०	३२३६८३०	
		७९७८१०	१०९६१०	९०७४१०	१२२७३०	१५०९१०	१३७८२०	७८९१४७०१०	३२२१२८२०	११११२७५२०	१४३७६९७२०	५७६९०६५१०	२०१४६०३७०	

कूल पारित संख्या : (२०७१/७२)

क) ग्रामिण : २२३४८

ख) शहरी : ३५७९

ग) कुल : २५९२७

श्रोत : मालपोत कार्यालय राजविराज, सप्तरी

११.१५. मालपोत रजिष्ट्रेशन तथा राजश्व सम्बन्धि विवरण (कञ्चनपुर)

आ. व.२०७२/७३

सि.नं.	महिना	रजिष्ट्रेशन दस्तुर		फराम र पूर्जा विक्रि	डोर तथा नामसारी दस्तुर वापत	रोक्का	सेवा शुल्क तथा अन्य प्रशासनिक दस्तुर	कूल जम्मा	कैफियत रजिष्ट्रेशन
		लक्ष्य	प्रगति						
१	राजश्व								
२	श्रावण	१५५००००१०	१२५३४५३१०		७०००१०	२९०००१०	३६५००१००	२८७५९५३१००	
३	भाद्र	१२५००००१०			०१०	०१०	०१०	१२५००००१००	
४	असोज	२२२००००१०			०१०	०१०	०१०	२२२००००१००	
५	कार्तिक	३८८००००१०			०१०	०१०	०१०	३८८००००१००	
६	मंसिर	४०८००००१०			०१०	५००१०	०१०	४०८०५००१००	
७	पौष	९५९५०००१०	१०४२६५१०		०१०	९२००१०	५०००१०	९७१३४६५१००	
८	माघ	५०८००००१०	५०४४६२१०		२०००१०	३२६००१०	७७५००१०	५६९६५६२१००	
९	फाल्गुण	५२८००००१०	२२५२१७३१०		३००००१०	८४९००१०	१३७०००१०	७७८४०७३१००	
१०	चैत्र	७२८००००१०	२९५९२४४१०		३६०००१०	७१७००१०	१९१०००१०	१०५३७९४४१००	
११	वैशाख	२५२००००१०	२०५५०३०१०		३५०००१०	३८३००१०	१५७०००१०	४८०५३३०१००	
१२	जेष्ठ	२२२००००१०	३११३८६३१०		३३५००१०	२६०००१०	२३९०००१०	५६३२३६३१००	
१३	असार	२२२००००१०	२१५३६०८१०	४५०००१०	२२०००१०	३११००१०	३३६५००१०	४८०८२०८१००	
जम्मा		४७१७५०००१०	१४३९६०९८१०	४५०००१०	१६५५००१०	३२३३००१०	११७९५००१०	६३२८४३९८१००	

आ. व. २०७३/७४

सि.नं.	महिना	रजिष्ट्रेशन दस्तुर		फराम र पूर्जा विक्रि	डोर तथा नामसारी दस्तुर वापत	रोक्का	सेवा शुल्क तथा अन्य प्रशासनिक दस्तुर	कूल जम्मा	कैफियत रजिष्ट्रेशन
		लक्ष्य	प्रगति						
१	राजश्व								
२	श्रावण	१७५९९५७०			२४८००१०	११५००१०	१५१०००१००	१९४७२५७१००	
३	भाद्र	१७७८९२४१०			२०५००१०	३८००१०	२३५०००१०	१९७८२२४१००	
४	असोज	१३६६९९२१०			१९३००१०	५६००१०	२३८५००१०	१६२९५९२१००	
५	कार्तिक	२०७०८८६१०			७५६०१०	५७००१०	२०४५००१०	२२८८६४६१००	
६	मंसिर	२०१२५५६१०			१४५८८१०	४४००१०	२८४०००१०	२३१५५४४१००	
७	पौष	१७५४५९०१०			१२८००१०	४४००१०	१६८५००१०	१९४०२९०१००	
८	माघ	२७५७३५११०			२४०००१०	६२००१०	१६९०००१०	२९५६५५११००	
९	फाल्गुण	२५५४९२३१०			८५००१०	०१०	१२३५००१०	२६८६९२३१००	
१०	चैत्र	३१३३१७९१०			१९०००१०	३००१०	१६६०००१०	३३१८४७९१००	
११	वैशाख	२०२९१०६१०			१७५००१०	१६००१०	९४०००१०	२१४२२०६१००	
१२	जेष्ठ	३००५९६७१०			२८५५२१०	०१०	१११५००१०	३१४६०१९१००	
१३	असार	१७७०१०११०		६४५००१०	१४०००१०	५००१०	१५४५००१०	२००३६०११००	
जम्मा		२५९३३७३२१०	०१०	६४५००१०	२१११००१०	४४०००१०	२१०००००१०	२८३५३३३२१०	

११.१६ रजिष्ट्रेशन रकम छुट पाउनेको नाममा पारित लिखत संख्या तथा छुट रकम सम्बन्धी विवरण

आ. व. २०७२/७३

सि.नं.	छुट पाउनेको विवरण	पारित लिखत संख्या						छुट रकम						कैफियत
		गत वर्ष			यो वर्ष			गत वर्ष			यो वर्ष			
		ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	
१	महिला	०१०	०१०	०१०	६४९१०	११४५१०	१७९४१०	०१०	०१०	०१०	६२६७५८१०	१९७८६५४१०	२६०५४९२१०	
२	दलित तथा जनजाति	०१०	०१०	०१०	७३१०	६९१०	१४२१०	०१०	०१०	०१०	१५०४४१०	६७११३१०	८२१५७१०	
३	बृद्ध	०१०	०१०	०१०	१५१०	१४१०	२९१०	०१०	०१०	०१०	१५४७१०	६५०६५१०	८०५३६१०	
४	अपाङ्ग	०१०	०१०	०१०	११०	२१०	३१०	०१०	०१०	०१०	२०१०१०	२५००१०	४५१०१०	
५	अन्य गे.ना.	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	०१०	
		०१०	०१०	०१०	७३८१०	१२३०१०	१९६८१०	०१०	०१०	०१०	६५९२८३१०	२११३३३३१०	२७७२६१५१०	

कूल पारित संख्या : (२०७३/७४)

क) ग्रामिण : १४७३

ख) शहरी : २३५०

ग) कूल : ५६८९

यो वर्ष भएको कूल लिखत संख्या: ३८२३

आ. व. २०७३/७४

सि.नं.	छुट पाउनेको विवरण	पारित लिखत संख्या						छुट रकम						कैफियत	
		गत वर्ष			यो वर्ष			गत वर्ष			यो वर्ष				
		ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल	ग्रामिण	शहरी	कूल		
१	महिला	६४९	११४५	१७९४	८३५	१८३६	२६७	६२६	१९७८	९८६	१८७	४२४	५२३	३३४	
२	दलित तथा जनजाति	७३	६९	१४२	४४	६७	१११	१५०	४४	६७	१३	७६	३३	८७	
३	वृद्ध	१५	१४	२९	२३	१९	४	१५	४७	६५	८	७	१	१८	
४	अपाङ्ग	१	२	३	०	२	२	२	०	४	८	०	०	८	
५	अन्य	०	०	०	२	४	६	०	०	०	९	७	८	५	
		७३८	१२३०	१९६८	९०४	१९२८	२८३	६५९	२३३	२७२	१०२	४६६	४३२	५३५	

कूल पारित संख्या : (२०७३/७४)

क) ग्रामिण : १९६५

ख) शहरी : ३७२४

ग) कूल : ५६८९

यो वर्ष भएको कूल लिखत संख्या: ५६८९

श्रोत : मालपोत कार्यालय कञ्चनपुर, सप्तरी

११.१७ जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा परेका मुद्दा तथा उजुरीको फर्स्यौट सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	मुद्दाको किसिम	आ.व. ०७१/०७२			आ.व. २०७२/०७३			आ.व. २०७३/०७४		
		दर्ता संख्या	फर्स्यौट	बाँकी	दर्ता संख्या	फर्स्यौट	बाँकी	दर्ता संख्या	फर्स्यौट	बाँकी
	मुद्दाको किसिम									
१.	केही सार्वजनिक अपराध	१४२	४८	९४	२७७	५५	२२२	२१८	६९	१४९
२.	सवारी ज्यान	२७	०४	२३	४९	०६	४३	७१	०९	६२
३.	कालो बजारी	१५	०५	१०	०६	००	०६	१४	०९	०८
४.	हातहतियार खरखजना	२५	१४	२१	२५	०२	२३	०८	००	०८

११.१८ नयाँ नागरीकता कुल वितरण संख्या

आ.व. ०७१/०७२	आ.व. २०७२/०७३	आ.व. २०७३/०७४
संख्या १००१६	९६७१	१००१७

११.१९ राहदानी वितरण

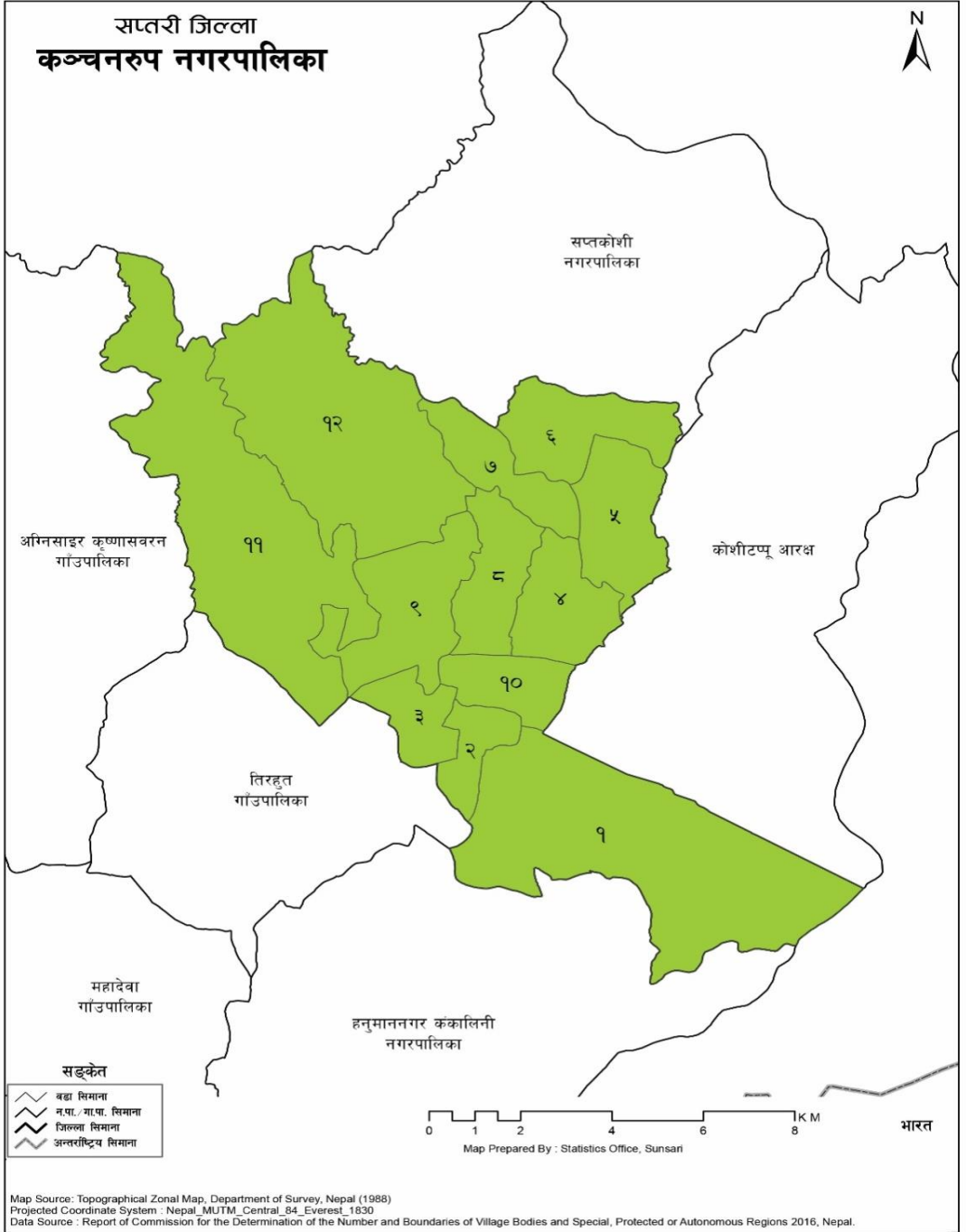
किसिम	आ.व. ०७१/०७२	आ.व. २०७२/०७३	आ.व. २०७३/०७४
साधारण सिफारिस	१४२३९	१००५३	६९७३
द्रुत सिफारिस	६५४	१०१९	२३५३

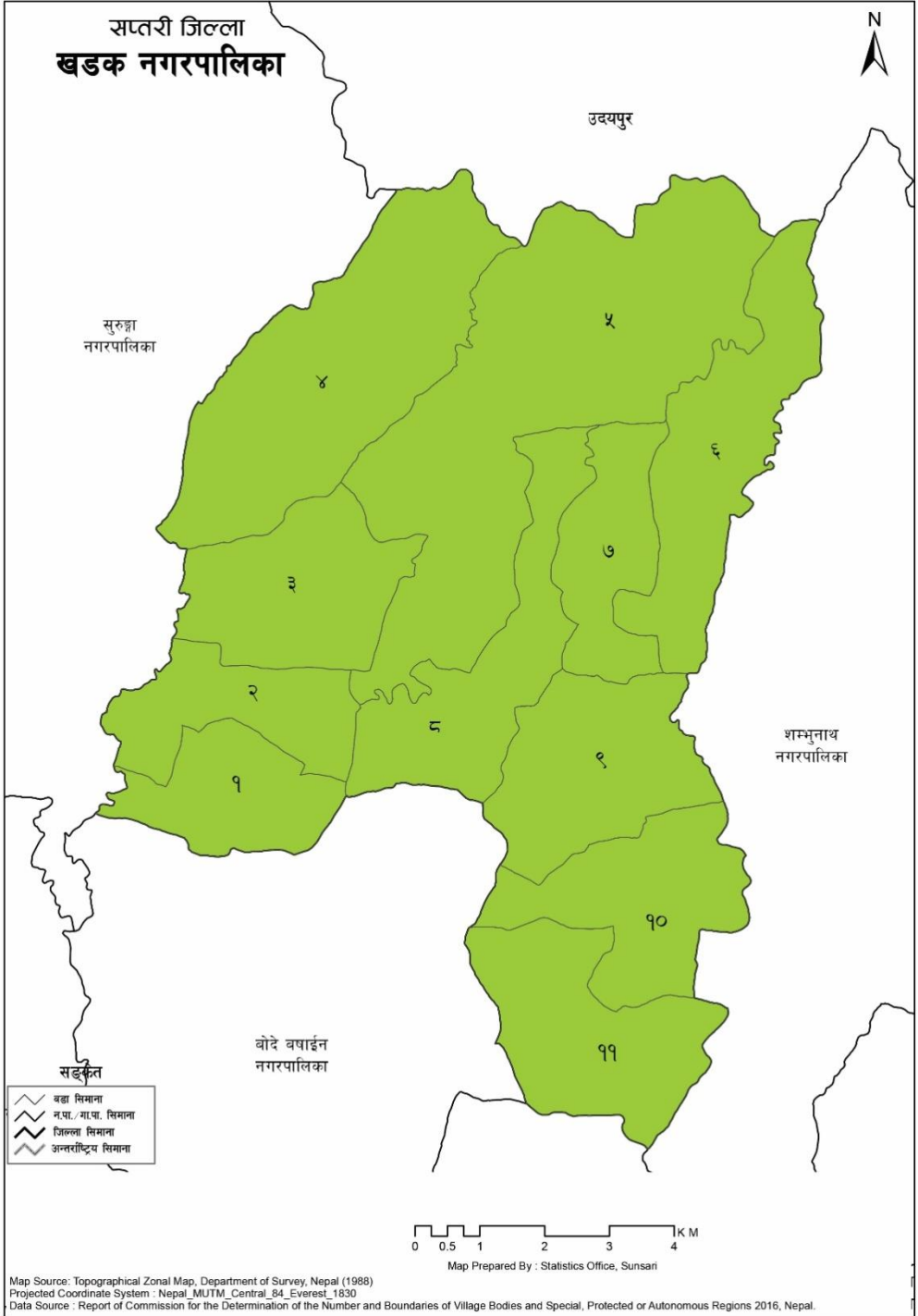
११.२० अन्य दर्ता सम्बन्धी विवरण

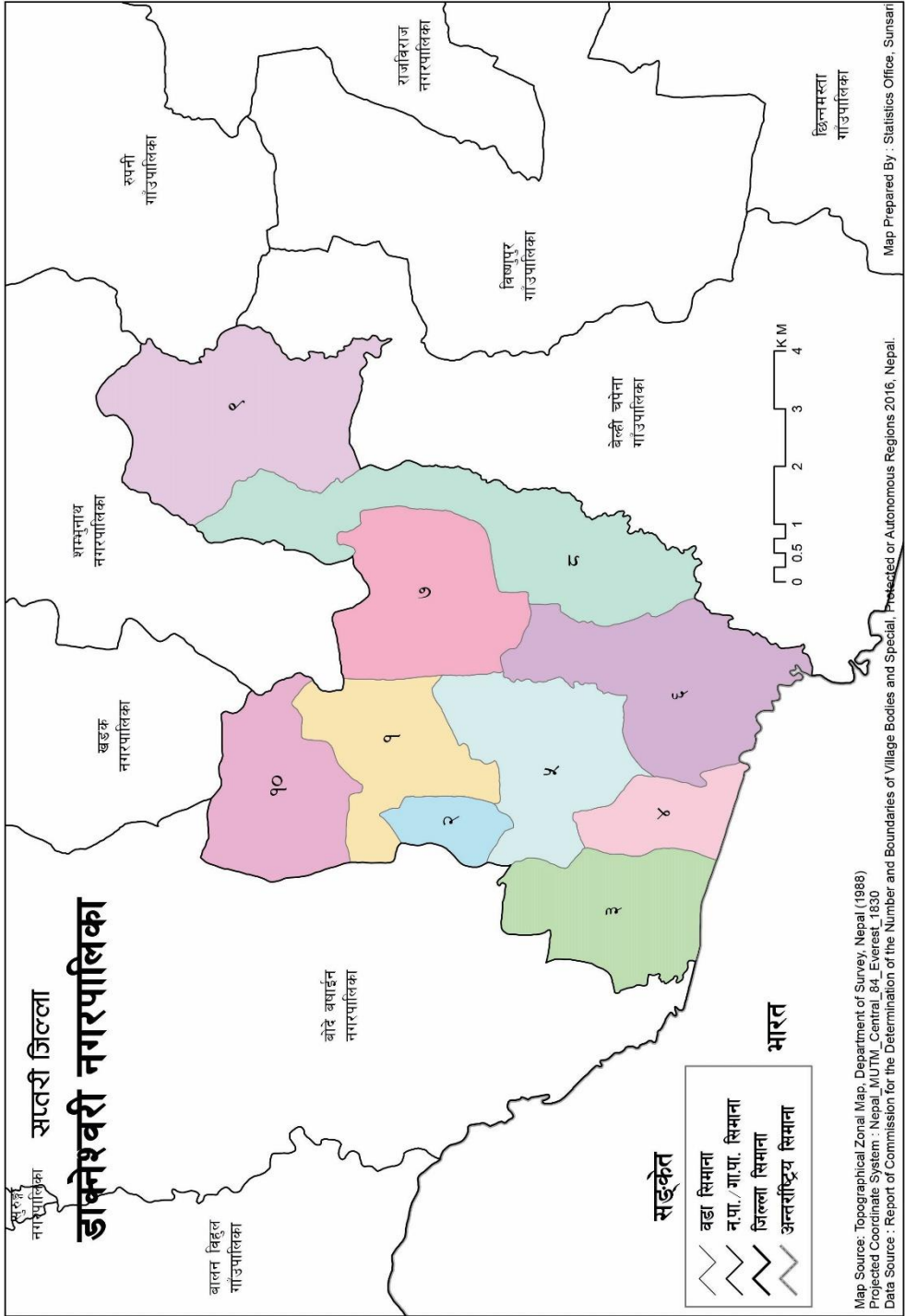
दर्ताको किसिम	आ.व. ०७१/०७२	आ.व. २०७२/०७३	आ.व. २०७३/०७४
संस्था दर्ता	५८	४१	८४
पत्रिका दर्ता	०४	०७	०५
विवाह दर्ता	रेकर्ड नभेटिएको	रेकर्ड नभेटिएको	कुनै दर्ता नभएको
हातहतियार नविकरण	१२३	१४५	८०
छापाखाना दर्ता	-	-	-
भू.पू. पेन्सन सिफारिस	रेकर्ड नभेटिएको	रेकर्ड नभेटिएको	१७
नावालक परीचय पत्र	३४१	३६६	३२२

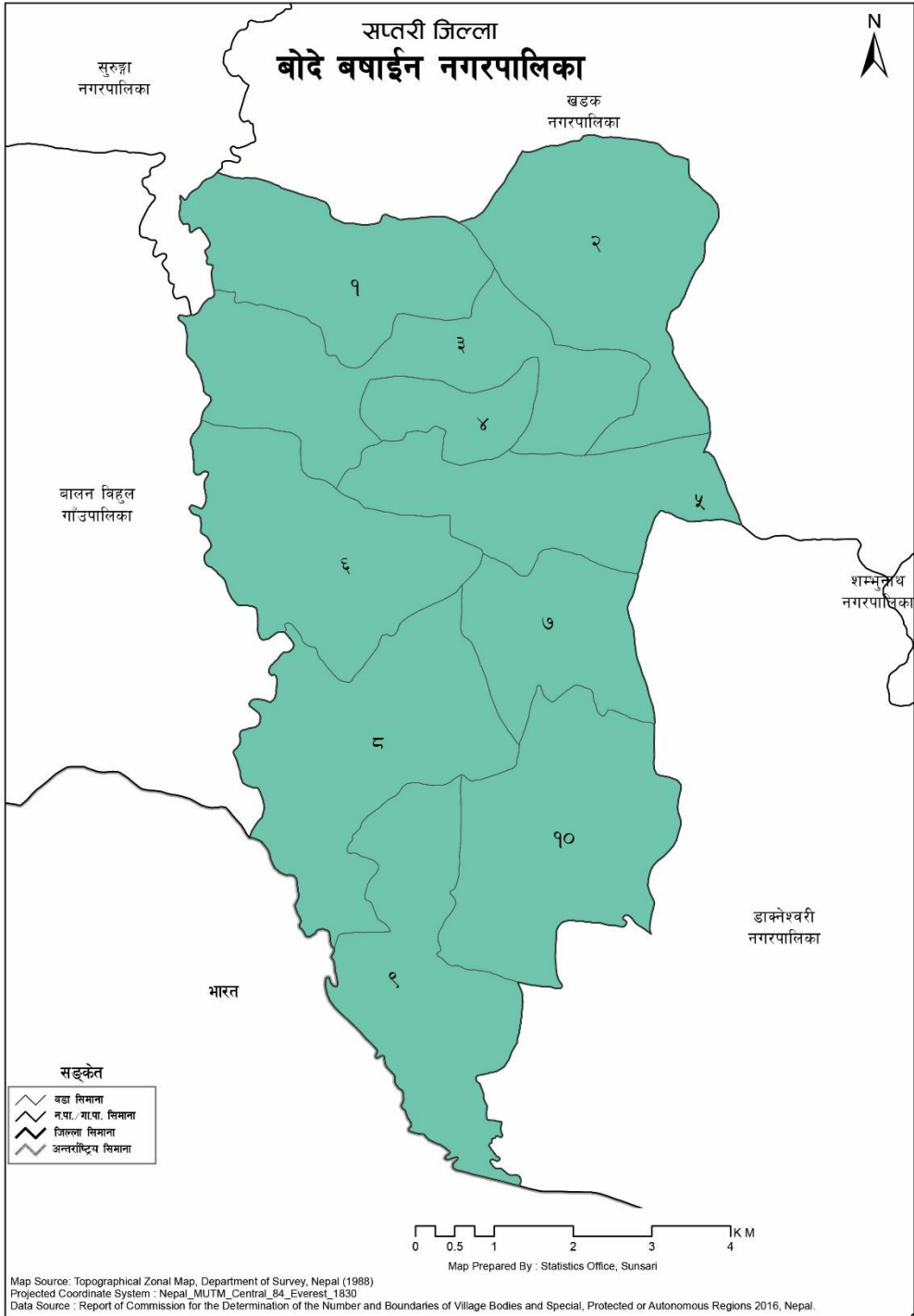
स्रोत : जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी

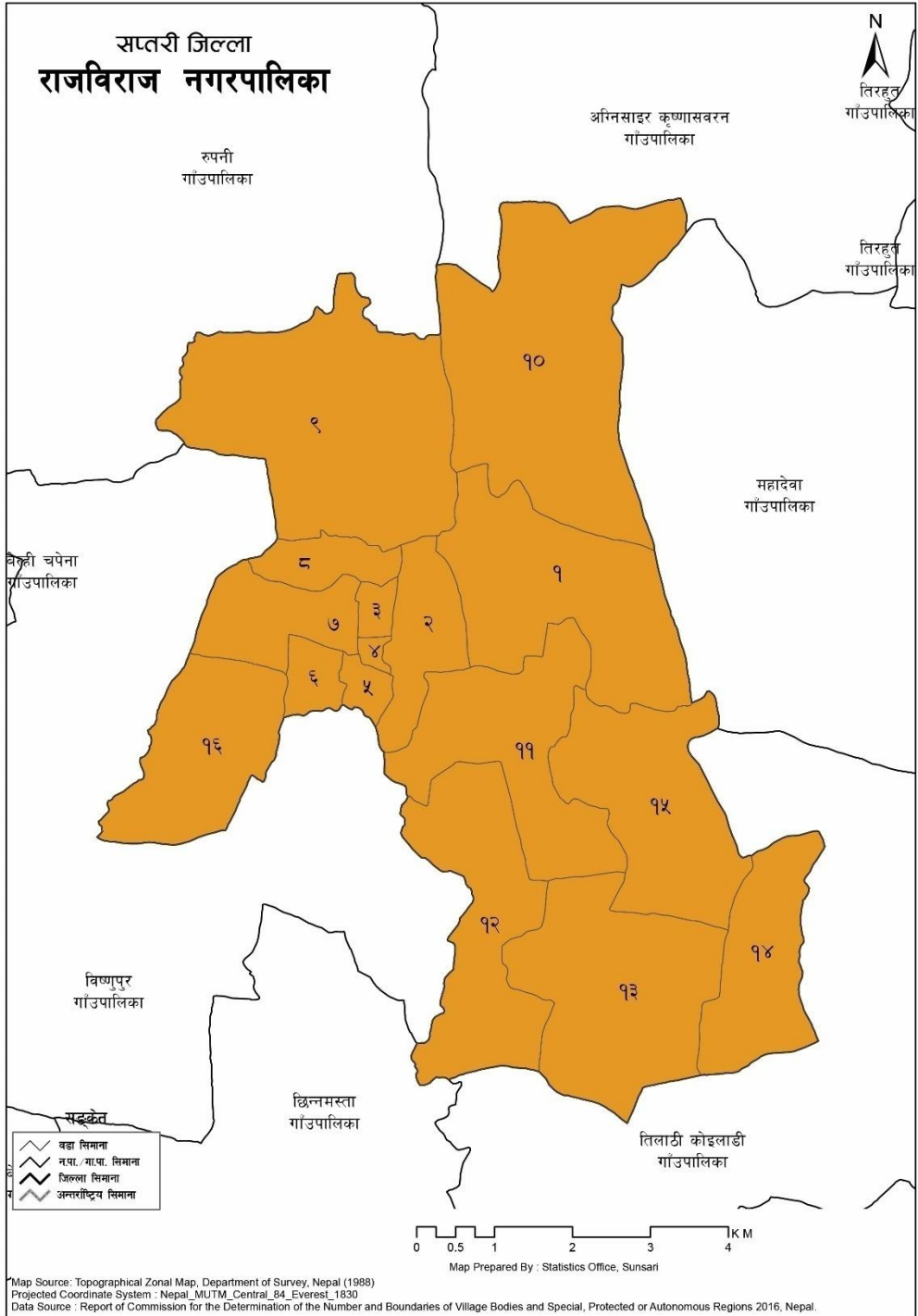
अनुसुची स्थानीय तहका नक्साहरु

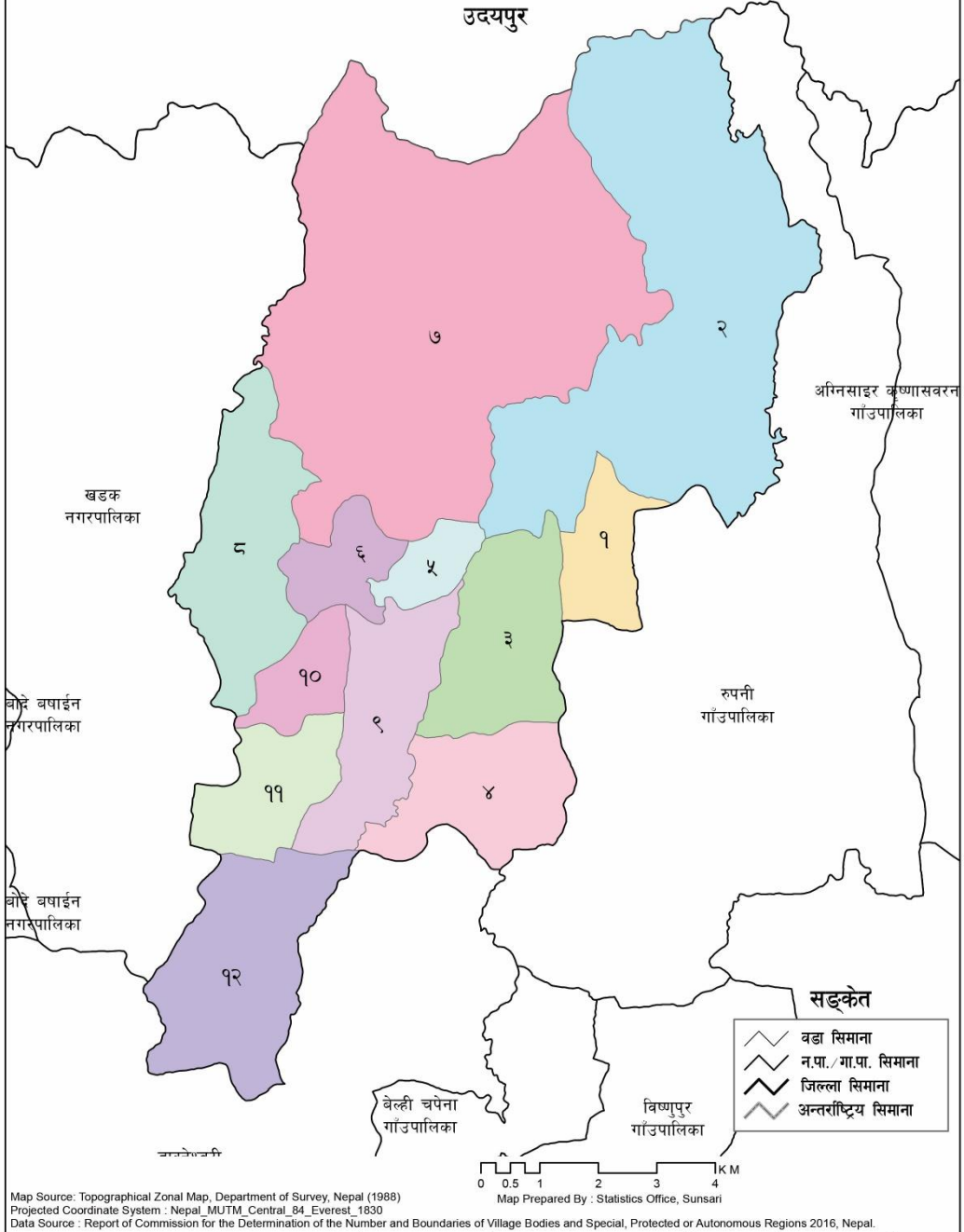

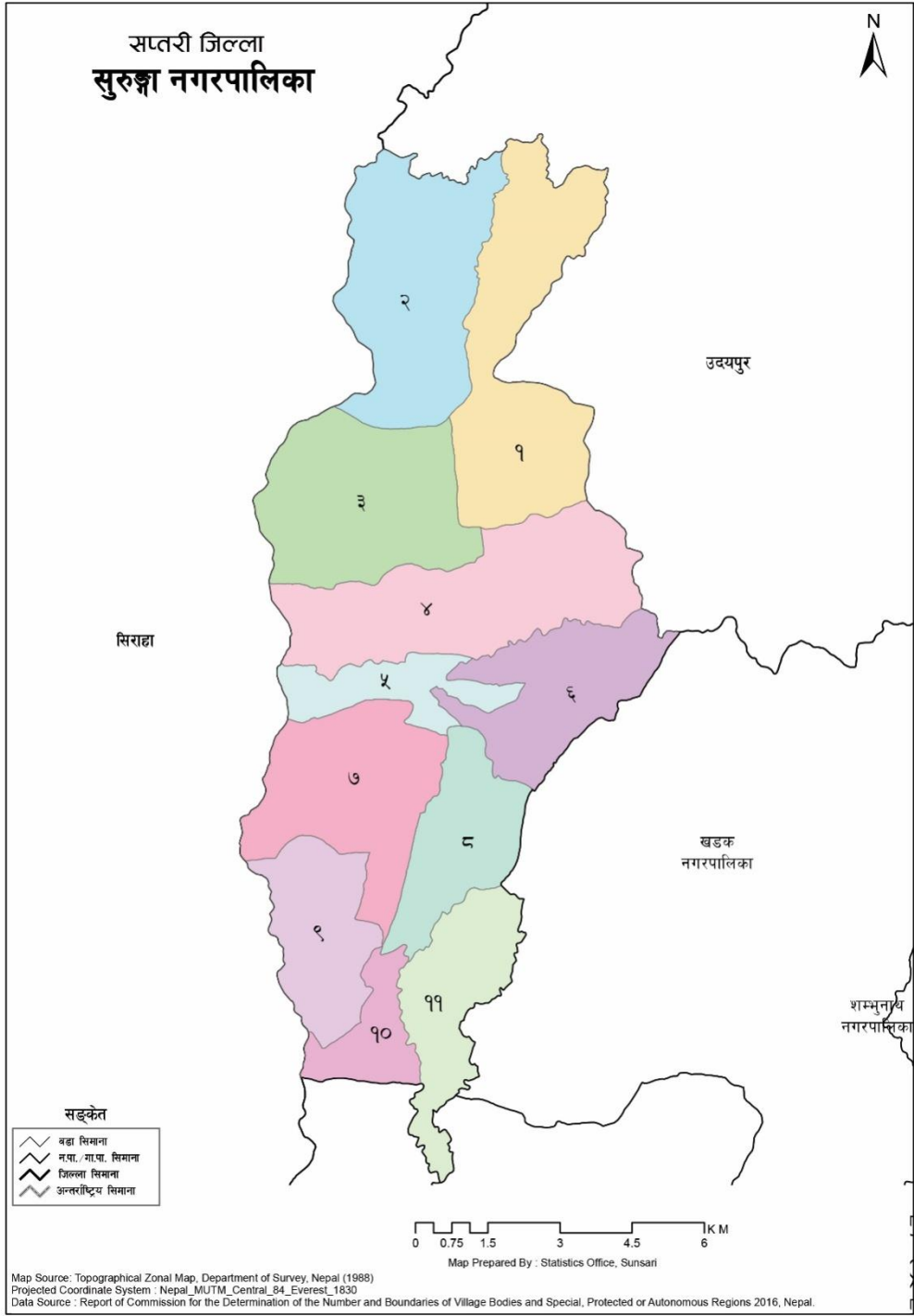

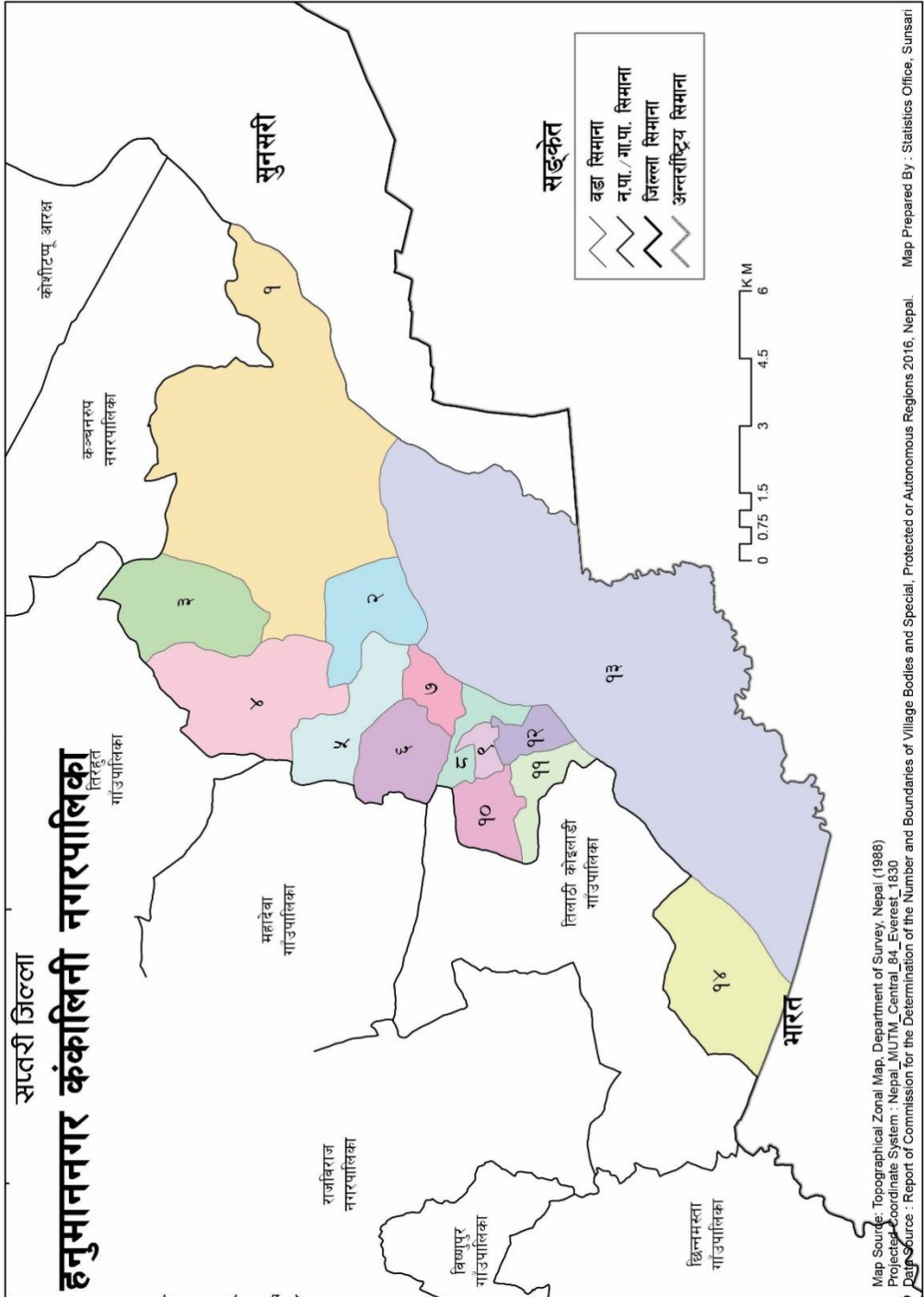

सप्तरी जिल्ला
शम्भुनाथ नगरपालिका

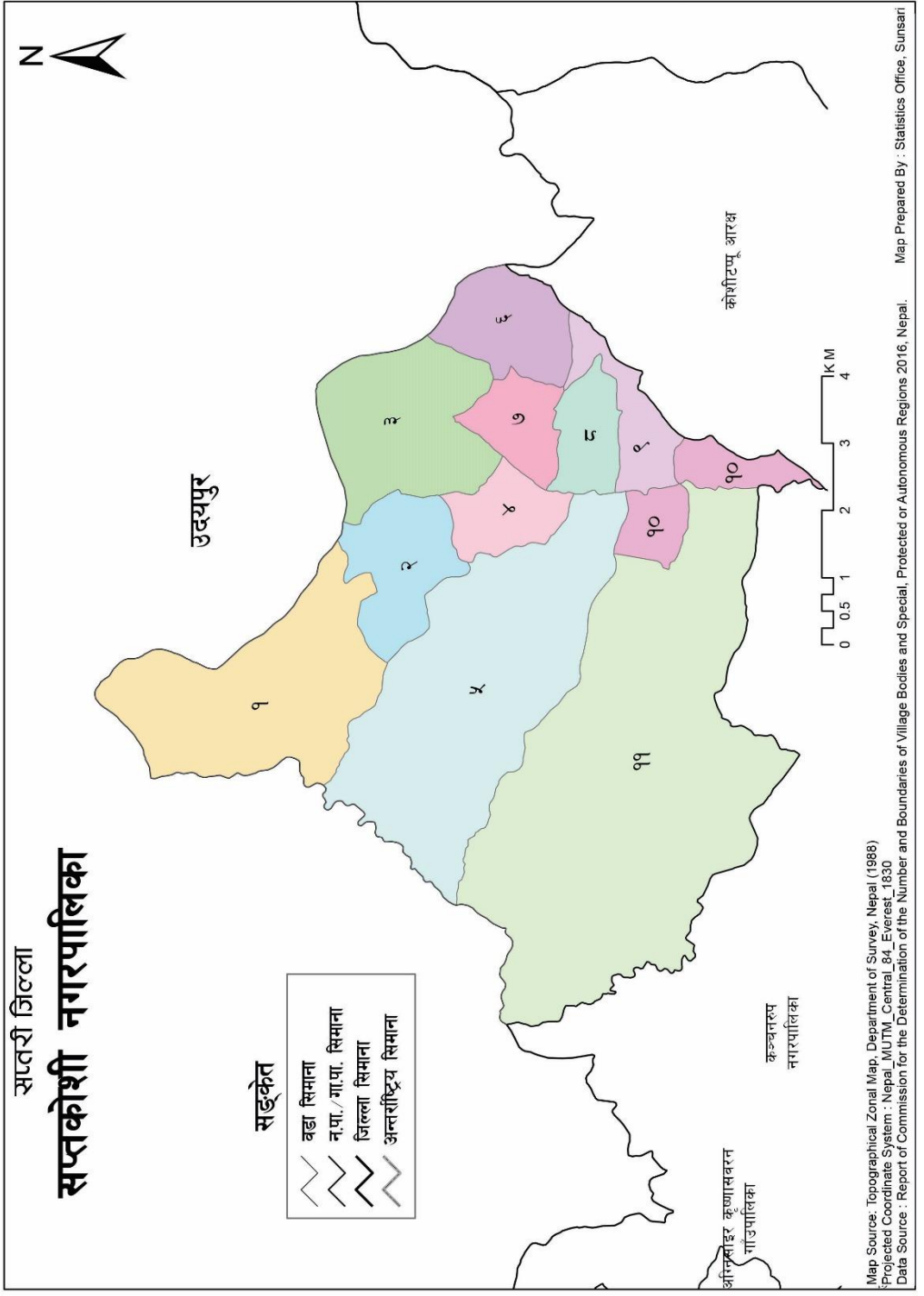

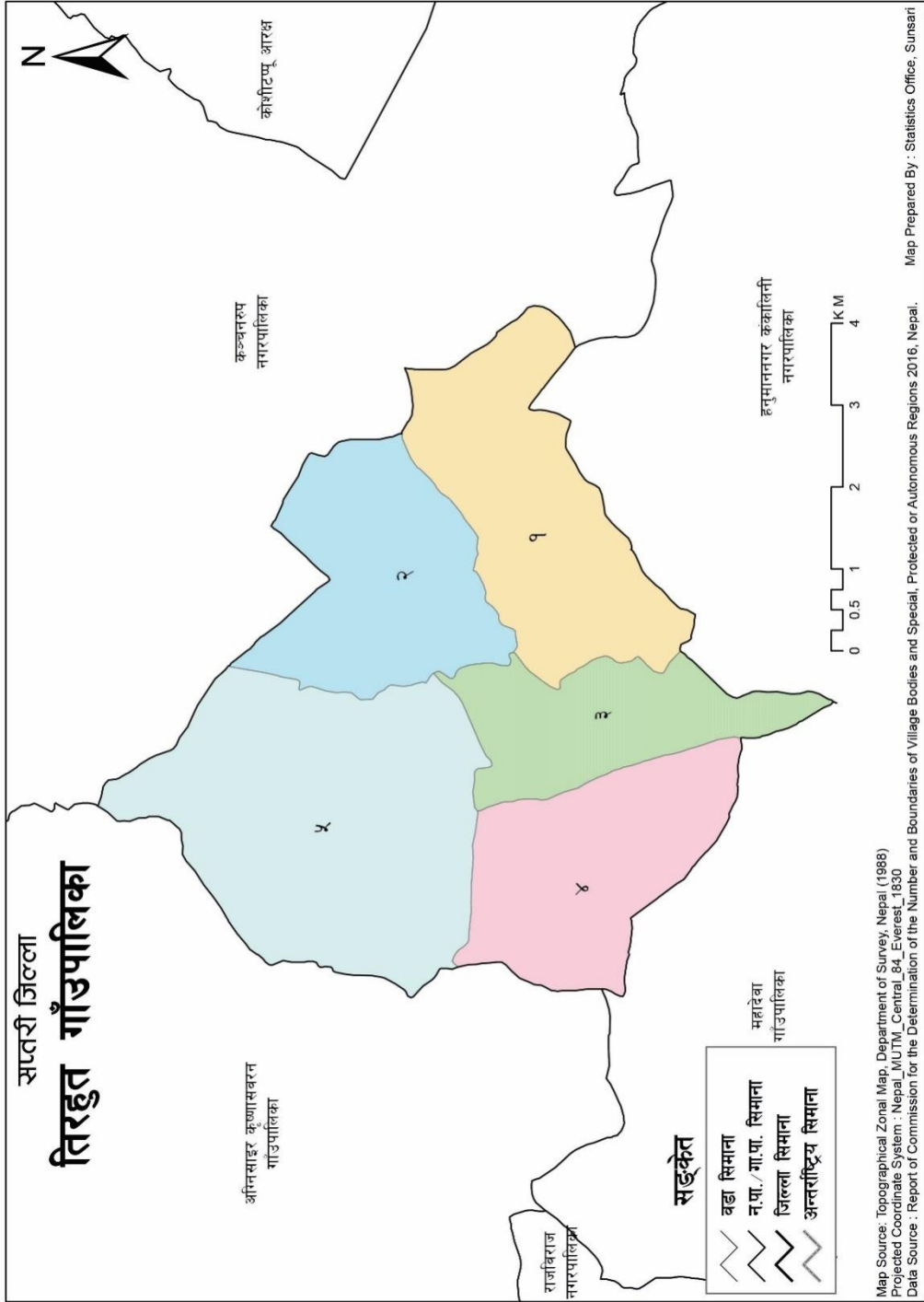

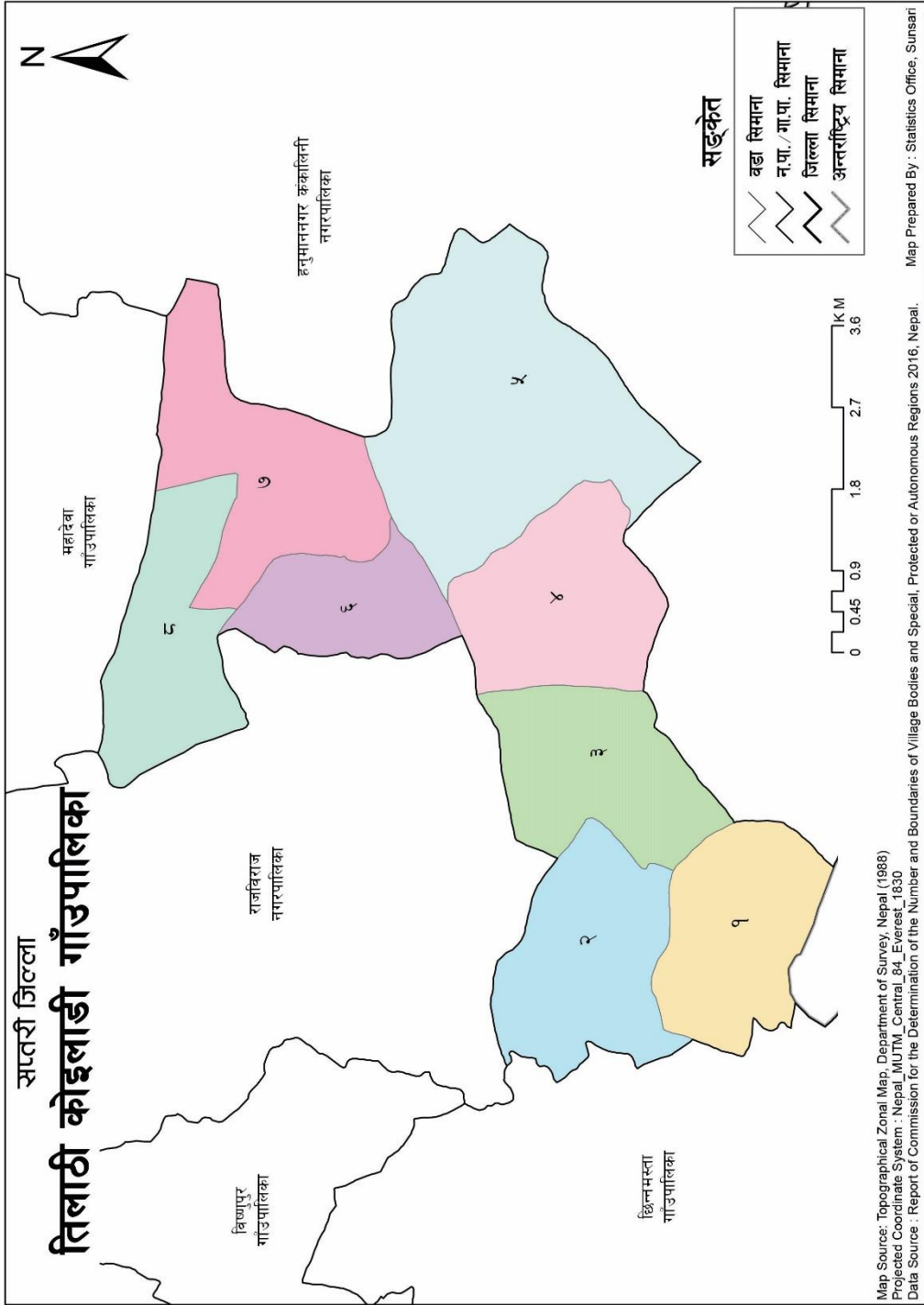

Map Source: Topographical Zonal Map, Department of Survey, Nepal (1988)
 Projected Coordinate System : Nepal_WUTM_Central_84_Everest_1630
 Data Source : Report of Commission for the Determination of the Number and Boundaries of Village Bodies and Special, Protected or Autonomous Regions 2016, Nepal.

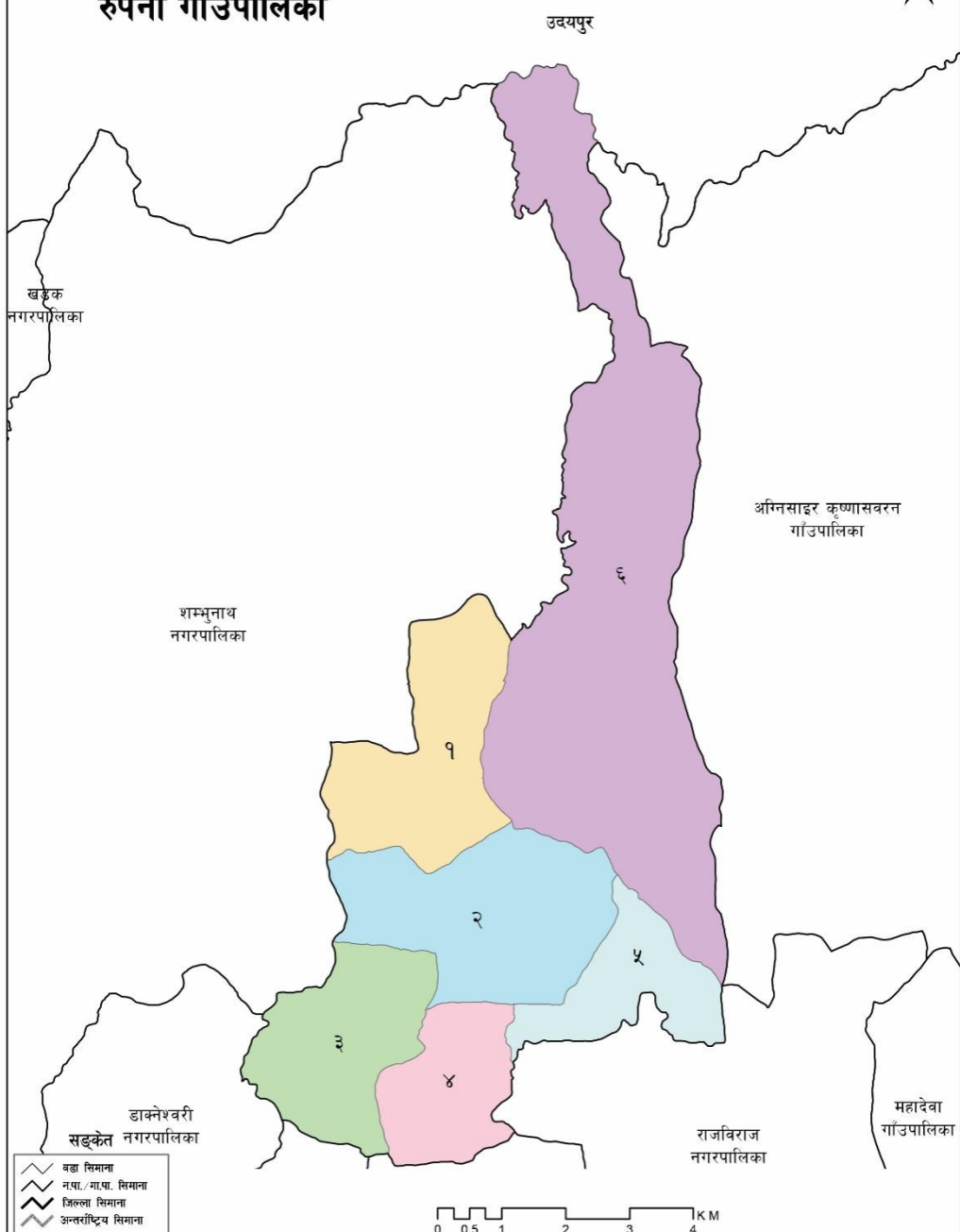
Map Prepared By : Statistics Office, Sunsari

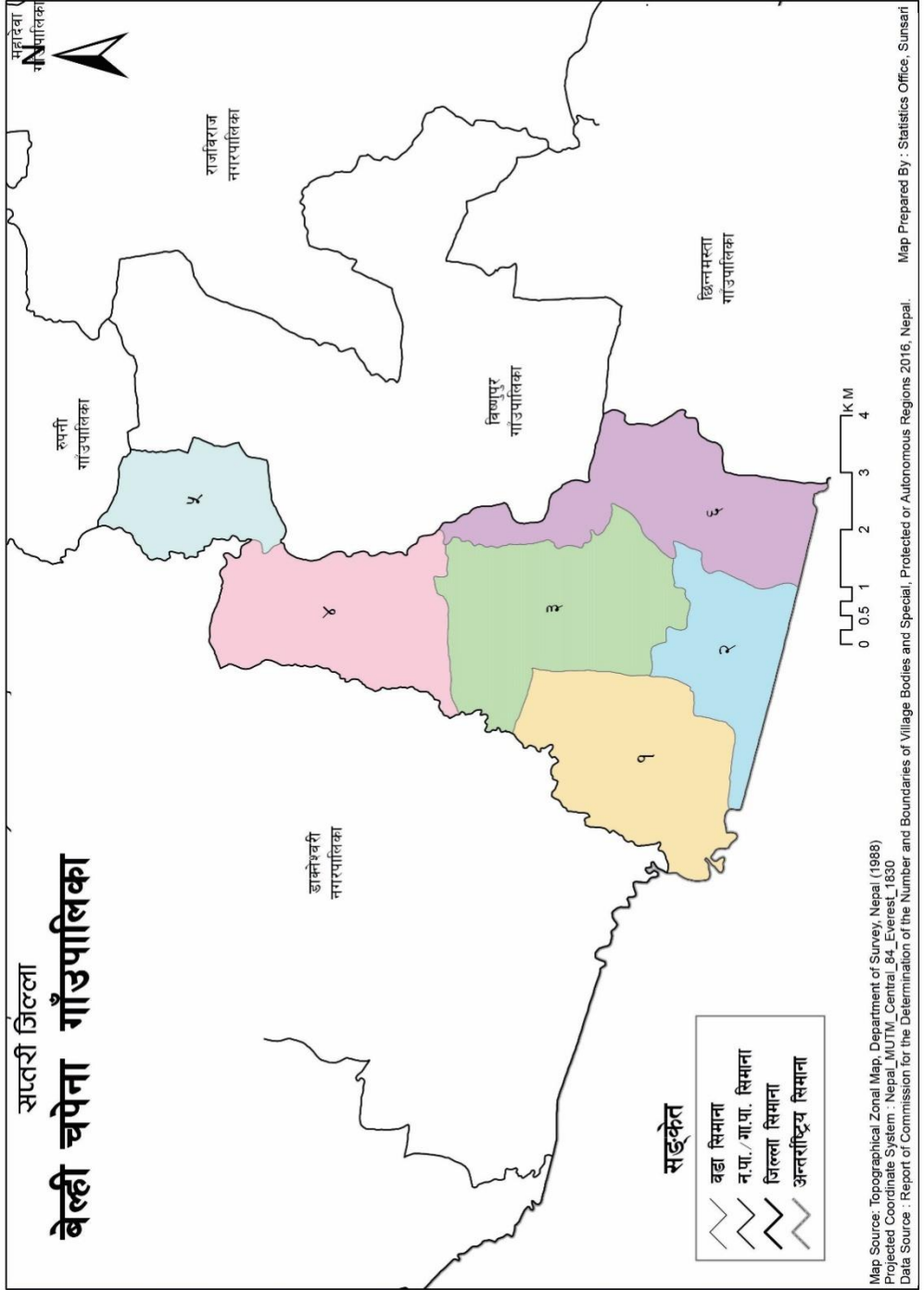
सप्तरी जिल्ला
रुपनी गाँउपालिका

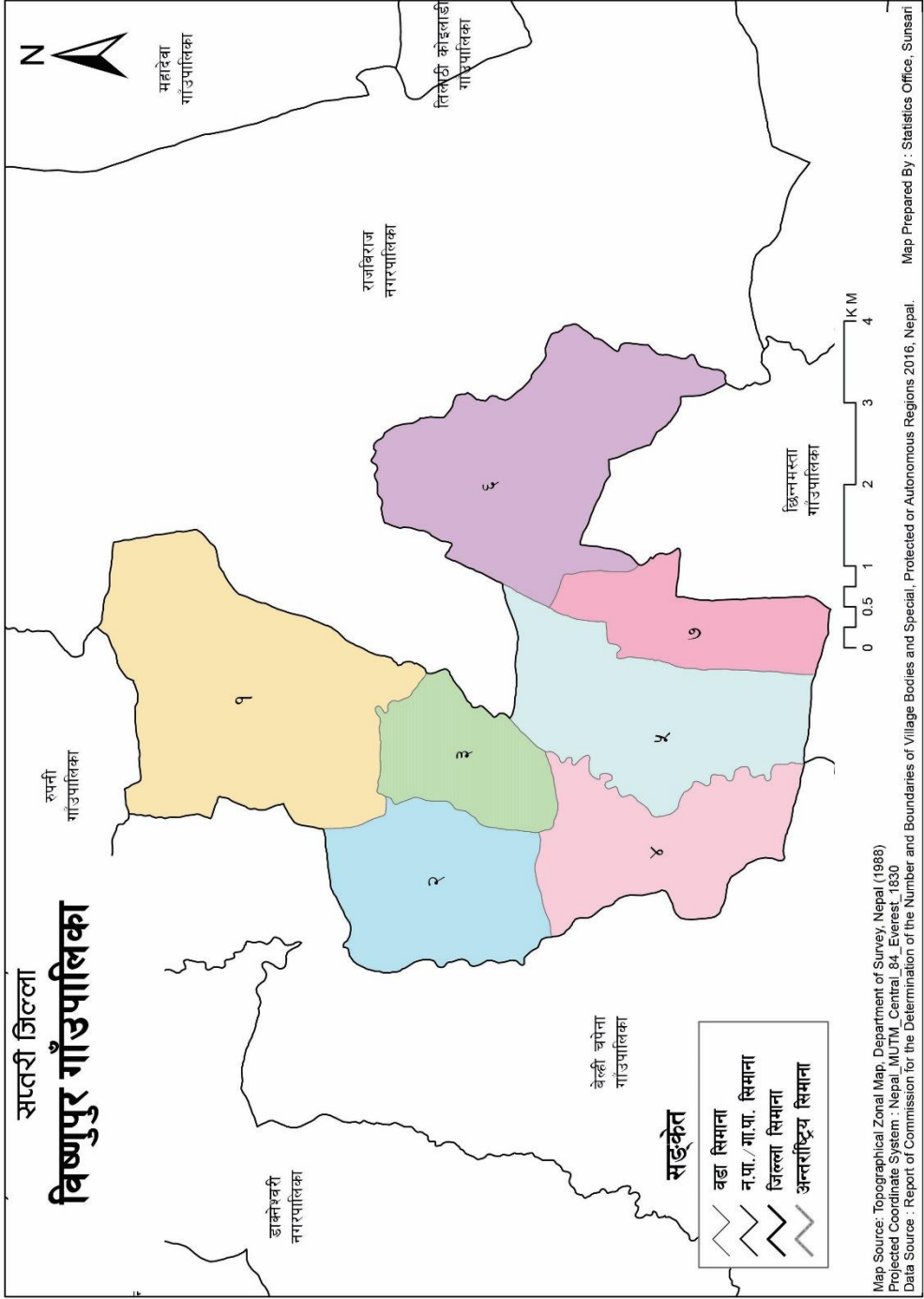

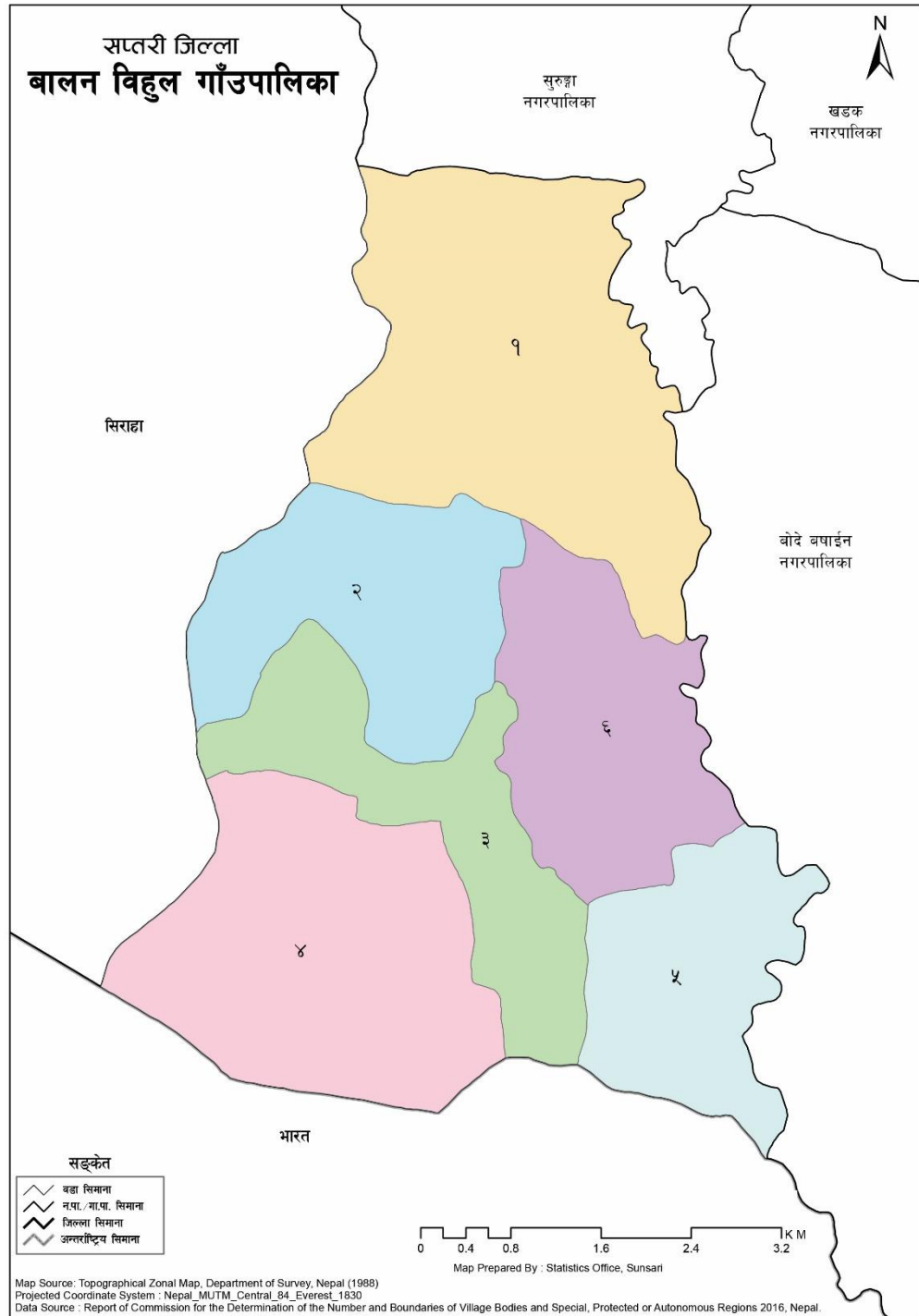
- बडा सिमाना
- न.पा. / गा.पा. सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना

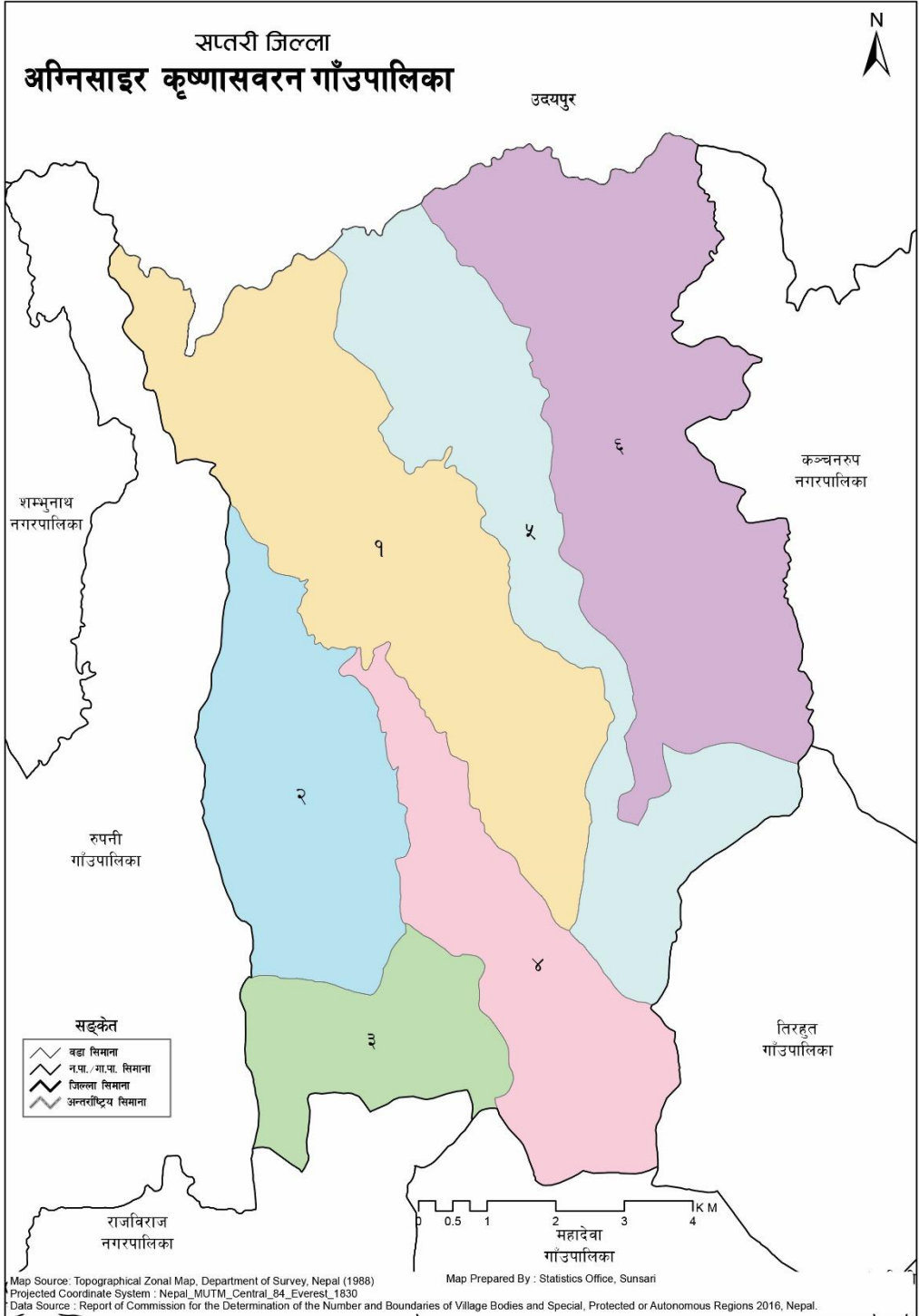
0 0.5 1 2 3 4 KM
Map Prepared By : Statistics Office, Sunsari

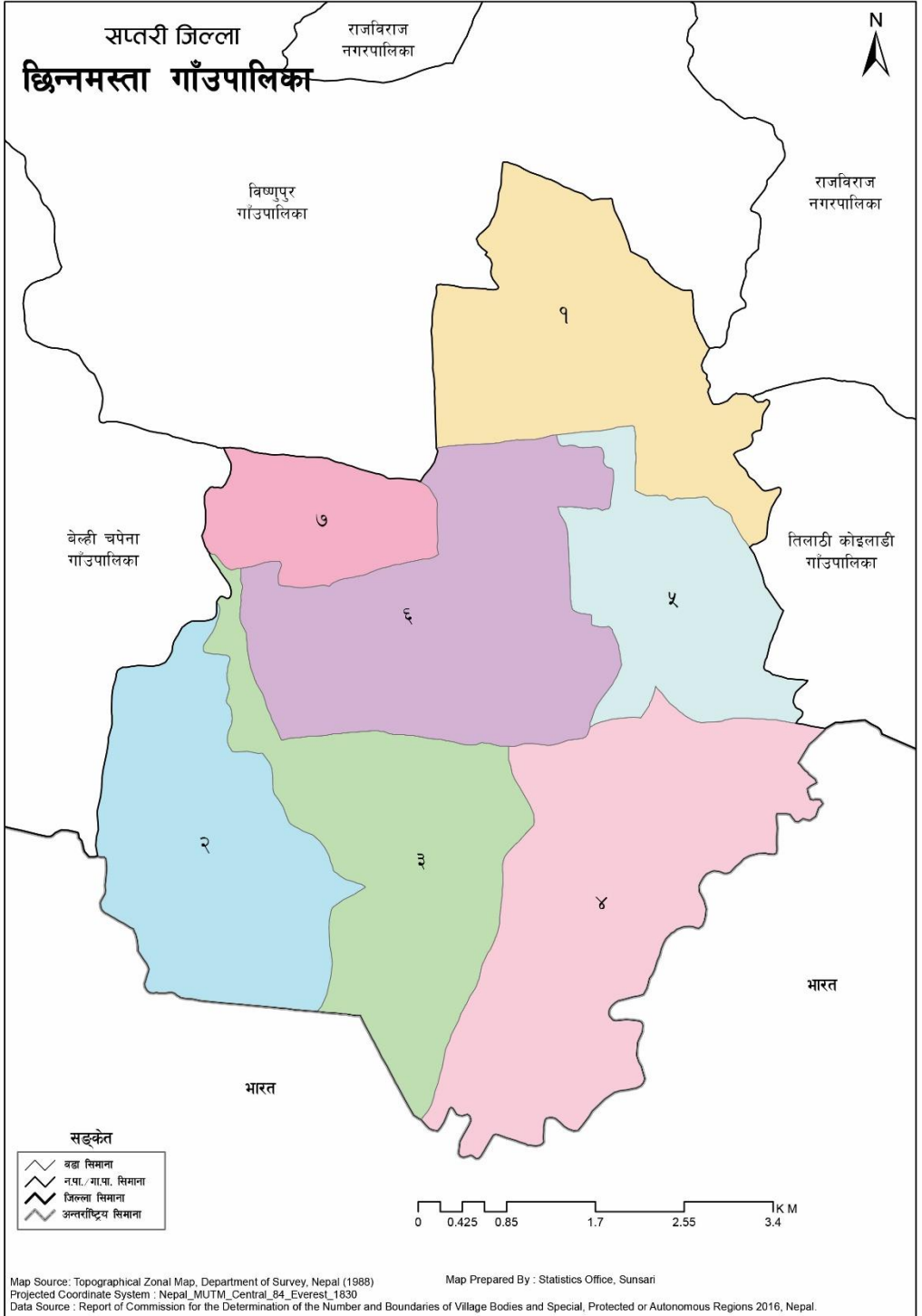
Map Source : Topographical Zonal Map, Department of Survey, Nepal (1988)
Projected Coordinate System : Nepal_MUTM_Central_84_Everest_1830
Data Source : Report of Commission for the Determination of the Number and Boundaries of Village Bodies and Special, Protected or Autonomous Regions 2016, Nepal.

सप्तरी जिल्ला महादेवा गाँउपालिका

अभिनसाइर कृष्णासवरन
गाँउपालिका

तिरहुत
गाँउपालिका

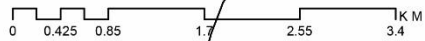
राजविराज
नगरपालिका

हनुमाननगर कंकालिनी
नगरपालिका

तिलाठी कोइलाडी
गाँउपालिका

सङ्केत

- बङ्ग सिमाना
- न.पा. / गा.पा. सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना

Map Source: Topographical Zonal Map, Department of Survey, Nepal (1988)
Projected Coordinate System : Nepal_MUTM_Central_84_Everest_1830
Data Source : Report of Commission for the Determination of the Number and Boundaries of Village Bodies and Special, Protected or Autonomous Regions 2016, Nepal.

Map Prepared By : Statistics Office, Sunsari

केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको गठन

नेपालमा वैज्ञानिक तरिका अबलम्बन गरी जनगणना गराउने र अन्य विविध तथ्याङ्कसमेत संकलन गर्ने उद्देश्यले साविकका दुई अड्डाहरु जनसंख्या गोश्वारा र औद्योगिक व्यापारिक समाचार सङ्ग्रह अड्डालाई गाभी २००७ साल भाद्र ९ गते संख्या विभागको स्थापना भएको थियो। त्यो विभागले नेपालको पाँचौँ जनगणना २००९, ११ सम्पन्न गर्‍यो। योजनाबद्ध विकास प्रयासको थालनीसँगै नेपालमा विभिन्न क्षेत्रमा तथ्याङ्कको आवश्यकता महशुस हुन थाल्यो र महत्व पनि विस्तारै बढ्न थाल्यो। खास गरेर सरकारी स्तरमा विभिन्न प्रकारका तथ्याङ्कहरुको खाँचो महशुस हुँदै आयो। यसै सन्दर्भमा जनतालाई अधिक मात्रामा ठोस हित हुने नीति निर्धारण गर्न सरकारी विभागहरुको प्रशासकीय निपुर्णता बढाउन र मुलुकको आर्थिक गतिविधिबारे यथार्थ ज्ञान प्राप्त गर्न नेपाल सरकारलाई यथार्थ आधार चाहिएको थियो र त्यस्तो आधार जुटाउन तथ्याङ्क सम्बन्धी कामको निमित्त एक केन्द्रीय विभागको स्थापना गर्न बान्छ्छनिय भएकोले २०१५ साल मार्ग १८ गतेका दिन नेपालमा तथ्याङ्क ऐन २०१५ लागू भयो। यही ऐनको आधारमा साविक संख्या विभाग खारेज भई २०१५ साल पौष १५ गते केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको स्थापना भएको हो।